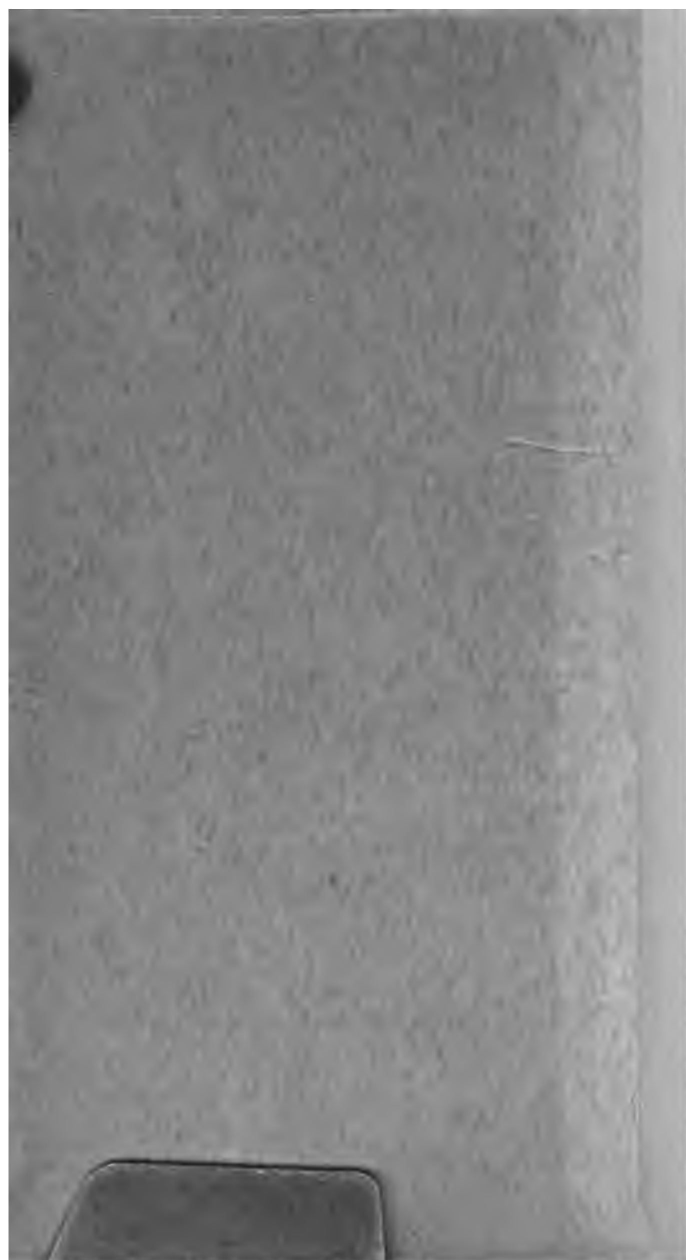

[redacted]

Einar Jørgensen

A. Munch: 2

Samlede Skrifter.

Udgivne

af

Prof. M. J. Monrad og Hjartvig Lassen.

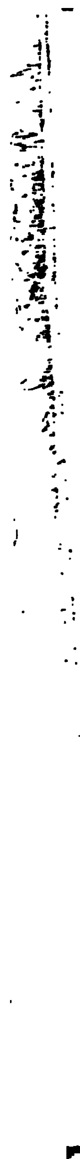
II.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Universitetsboghandler G. E. C. Gad.

Trykt hos Nielsen & Lydiche.

1887.

A. Munch:

Samlede Skrifter.

Udgivne

af

Prof. M. J. Monrad og Hartvig Lassen.

Andet Bind.

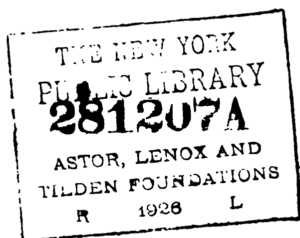
Kjøbenhavn.

Forlagt af Universitetsboghandler G. E. C. Gad.

Trykt hos Nielsen & Lydiche.

1888.

M.S.M.

Indhold.

Eftersommer. (1867.) Anden Afdeling.

Side.

Nyt Liv.

Udvalgte Digte. (1865—1873.)

Mindedigte. (1834—1877.)

Efterslæt.

Eftersommer.

1867.

Anden Afdeling.

Nyt Liv.

Ved Derwentwater

Fra Skotlands golde, taagesvøbte Fjelde,
Hvor Fortids Storhed sidder nu i Sorg,
Hvor ingen Pibrodh tolker Clanens Vælde
Og øde staaer Mac Gregors faldne Borg —

Vi drog herhid til Englands rige Høie,
Hvor Livet blomstrer over Kyst og Ø,
Hvor Epheukrandse sig om Hytten bøie
Og hvide Slotte speile sig i Sø.

En deilig Dag er nu for os hensvunden
Her ved Helvellyns og ved Skiddaws Strand —
Det skjønne Bjerg, den søde Duft fra Lunden,
Den friske Sø vist ei du glemme kan.

Jeg i det mindste, naar til Fædrelandet,
Til Norges Fjelde snart jeg drager hen —
Jeg tager med den Stund ved Derwentvandet,
Og aldrig, aldrig kan jeg tabe den.

Thi bunden er den til min Sjæl ved Toner
Fra Søsterlandet, fra den danske Vang,
Og under Englands stolte Egekroner
Jeg følte Nordens dybe Hjerteklang.

Med et Bind af mine Digte

Kjøbenhavn

Tak, at De virkede med milde Hænder
En Gave skjøn for Deres Reisefælle!
Tak, at De tænkte paa ham disse Kvelde,
De hellige, da Julelyset brænder.

Her nogle Vers han Dem tilbagesender.
Deri vil mangen Linie Dem fortælle
Et mørkt Kapitel af mit Livs Novelle —
Han veed ei end om den i Lyset ender.

Dog har den eiet lysende Partier,
Og iblandt dem vil altid for ham staae
Vor Vandring paa Helvellyns grønne Lier,

Vor Fart langs Rhinens viinløvklædte Strand
Til fredet Minde han den Stund indvier,
Og øser deraf Haab for Fremtids Lande.

En Drøm.

Jeg havde denne Nat en deilig Drøm:
Jeg gik igjennem Skove, grønne, blide,
Saa huld en Kvinde vandred ved min Side
Og hendes Haand i min laae trofast, øm.

Fra hendes dybe, klare Blik en Strøm
Af Lykke til mit Hjerte monne glide,
Fra hendes Læber lød: Hold op at lide —
Jeg fylder atter Livets Bæger, tøm! —

Din Sorg vil vorde da til Haab forklaret,
Og dog det Svundne deri tro bevaret —
Dû vil paa Jorden endnu faae et Hjem.

Jeg drak af Bægret, Kvinden rakte frem,
Jeg følte al min Længsel mildt besvaret —
Og mine Savn — jeg tænkte ei paa dem.

Jeg følte mig saa underlig bevæget
Mens saa vi vandred gjennem Skovens Gange.
Mit Bryst blev atter fuldt af glade Sange,
Mit Hjerte af ny Sommer gjennemkvæget.

Min gamle Sjælevunde blev da læget,
Min Tro var ei meer vaklende og bange.
Jeg kunde Kraft af hendes Øie fange,
Al Tvivl, al Bitterhed var da bortveget.

Saa vaagned jeg. Ak, der var ingen „Vi“, —
Mørkt var det om mig, og jeg fandt mig atter
Som enlig Vandrer paa den øde Sti.

En veed jeg dog, som denne Drøm vel fatter —
Og hvis hun rigtig dens Betydning skatter,
Saa er den maaskee endnu ei forbi.

Nei, denne Drøm er endnu ei forbi.
Skjøndt nu den er til Virkelighed blevet —
Jeg veed ei — har jeg drømt, har jeg oplevet
At al min Fremtid speiled sig deri?

At denne Enes Haand har let mig hævet
Fra tunge Vandring paa den øde Sti,
At Kjærlighedens Blik har gjort mig fri,
At Morgensmil har Skyerne bortdrevet?

O, kan det være saa? — Kan Livets Have
Gjenblomstre, mens paa Høiderne det sneer?
Kan sødt Violer dække Vintergrave?

Mig synes dog, jeg dette Under seer. —
Min Gud — er dette Alt en Drømmens Gave,
Saa lad mig aldrig, aldrig vaagne meer!

Roser i December.

Rom, 1865.

Engang feired jeg din Fødselsdag
Uden ret at vide dens Betydning —
Dog, jeg følte dengang alt en Brydning
Af det Lys, som nu er blevet Dag.

Dæmringstimen var det, endnu svag,
Af den Sol, som nu mit Liv bestraaler —
Dybden af dens Magt jeg nu først maaler
I dit Øie, i dit Favnetag.

Gud har været naadig mod os begge,
Ført os gjennem underlige Veie
Til det Maal, din Haand i min at lægge.

Nu har jeg din Fødselsdag i Eie,
Derfor maa min Sjæl sig ydmygt neie
Nu for Gud i Hjertekamrets Vægge.

Og til et Tegn, at Han vor Pagt velsigner,
Har han os givet, denne første Gang,
At nyde Dagen sammen, som en Sang,
Her i en Vinter, som et Foraar ligner.

Min Vinter har den fyldt med Sommerklang,
Decembersneen er til Roser blevet,
Og Alt, hvad jeg har lidt og jeg har levet,
Nu samler sig i Hjertets dybe Trang.

Den Trang kan ei i Ord sig ret udtale.
Kom Floras skjønne Børn, med Duft og Gløden
Af Sydens Himmel laant, den at husvale!

Hjælp mig, idag med Skjær af Morgenrøden,
Min Sjælbunds indre Tone ret at male —
Siig hende, at den seirer over Døden.

I Norge.

December 1866.

For første Gang din Fødselsdag oprinder
Her i det norske Hjem, min elskte Viv! —
O, er det ei en Drøm, at her dit Liv
Jeg vandt, at her min lille Fugl jeg finder?

Nei, Gud skee Lov! — skjøndt Vintren nu os binder
Og Sneen ligger over Landet stiv,
Du trives her ved Kjærlighedens Bliv
Og savner ikke dine rige Minder.

Ifjor en Flor af Roser om dig stod
Paa denne Dag, i Sydens bløde Lufte —
Nu glimre kun Iisblomster for din Fod.

Men i vor skarpe Luft faaer Sjælen Mod,
Og Hjemmets Rose mere sødt kan dufte
End Sydens Blomst, thi Hjertet er dens Rod.

Juleaften 1866.

(Med min Oversættelse af Tennysons »Enoch Arden«.

Det Billede af Kjærlighed og Tro,
Af Livets Kampe i en ringe Bolig,
Som selv du hjalp mig at gjengive trolig,
Nu smykke skal din egen stille Bo.

Du er jo selv med Livets Kamp fortrolig,
Men Kjærligheden er for dig kun Ro —
Thi vel du veed, den bæres kun af To,
Og ingen Tredie dvæler i dens Bolig.

Dog jo — en Tredie faaer vel være med.
Men det er Ham, den Høie, Guddomsmilde,
Han, som af Kjærlighed jo Døden led.

Hvor han ved Arnen haver første Sted,
Der springer altid Kjærlighedens Kilde,
Der bringer Hjemmet altid Julefred.

En Mærkedag.

Oktober 1867.

Et Aar er atter blidt for os henrundet,
Vor Lykkes Aarsfest kommer anden Gang,
Og ingen Dag har endnu været lang,
Thi Kjærlighed til hver en Stund er bundet.

Det er mig derfor nu en Hjertets Trang,
At bringe dig, som nyt mit Liv har grundet,
Min Tak for hver en Time, som er svundet,
Med hvad jeg ene kan — en liden Sang.

Hvad komme skal, er end i Dæmring lagt.
Men, hvad os Morgendagen end kan sende,
Jeg veed, du vil det møde uforsagt.

Vil Gud vor Lykke endnu meer fuldende,
Vil han velsigne meer endnu vor Pagt —
O, lad os da hans Naade fuldt erkjende.

Musik i Hjemmet.

Naar Mørket staaer ude og Lampen er tændt
Og Arnen har hjemlig Lue,
Da lukker du op dit Instrument
Og fylder med Klang vor Stue.

Din fine Haand ret haver den Magt
At røre de spændte Strenge,
Saa Harmonien til Liv vorder bragt
Og kan til mit Hjerte trænge!

Ifjor en Flor af Roser om dig stod
Paa denne Dag, i Sydens bløde Lufte -
Nu glimre kun Iisblomster for din Fod.

Men i vor skarpe Luft faaer Sjælen Mc
Og Hjemmets Rose mere sødt kan dufte
End Sydens Blomst, thi Hjertet er dens

Juleaften 1866.

(Med min Oversættelse af Tennysons »Enoch .

Det Billede af Kjærlighed og Tro,
Af Livets Kampe i en ringe Bolig,
Som selv du hjalp mig at gjengive trol
Nu smykke skal din egen stille Bo.

Du er jo selv med Livets Kamp fortro'
Men Kjærligheden er for dig kun Ro
Thi vel du veed, den bæres kun af Tı
Og ingen Tredie dvæler i dens Bolig.

Dog jo — en Tredie faaer vel være
Men det er Ham, den Høie, Guddom
Han, som af Kjærlighed jo Døden le'

Hvor han ved Arnen haver første S
Der springer altid Kjærlighedens Ki'
Der bringer Hjemmet altid Julefred

En Mærkedag.

Oktober 1867.

Et Aar er atter blidt for os henrundet,
Vor Lykkes Aarsfest kommer anden Gang,
Og ingen Dag har endnu været lang,
Thi Kjærlighed til hver en Stund er bundet.

Det er mig derfor nu en Hjertets Trang,
At bringe dig, som nyt mit Liv har grundet,
Min Tak for hver en Time, som er svundet,
Med hvad jeg ene kan — en liden Sang.

Hvad komme skal, er end i Dæmring lagt.
Men, hvad os Morgendagen end kan sende,
Jeg veed, du vil det møde uforsagt.

Vil Gud vor Lykke endnu meer fuldende,
Vil han velsigne meer endnu vor Pagt —
O, lad os da hans Naade fuldt erkjende.

Musik i Hjemmet.

Naar Mørket staaer ude og Lampen er tændt
Og Arnen har hjemlig Lue,
Da lukker du op dit Instrument
Og fylder med Klang vor Stue.

Din fine Haand ret haver den Magt
At røre de spændte Strenge,
Saa Harmonien til Liv vorder bragt
Og kan til mit Hjerte trænge!

Hvad store Tonemestre har drømt
Og fæstet i Nodebogen,
Det tolker din Kunst, snart vildt, snart ømt,
Mens jeg lytter taus i Krogen.

Da strømmer forbi mig mangt et Lyn
Og mangt et levende Billed,
Da aabnes først ret mit indre Syn
For hvad de Mestre har villet.

Jeg fatter Beethovens Sjælekval,
Hans Lidenskabs dybe Vælde,
Saa tung som Fossen, naar den i Dal
Sig styrter fra høie Fjelde.

Jeg trylles ved Mozarts Melodi
Saa sød, som Duft af Violer
Og dog med saa stærk en Magt deri,
At den ryster Afgrundens Poler.

Jeg vugges paa Haydns blide Strøm,
Som en landlig Egn gjenspeiler,
Mens Skalmeien lyder fra Krattet øm
Og Baaden saa let henseiler.

Jeg kan forstaae den Sang uden Ord
Som Mendelssohn sukker i Lunden —
Jeg hører med ham Høststormenes Chor,
Naar Sommerens Rose er svunden.

Min Sjæl ved Weyses fromme Choral
Løftes paa Andagts Vinge
Didop, hvor i Fredens himmelske Sal
De Saliges Harper klinge.

O Toner, som fra Kjærligheds Haand
Mildt gjennem Sjælen drage!
I bringe til min prøvede Aand
Ungdoms Drømme tilbage.

Jeg lever igjen saamangen Kveld
I Eders fortryllende Rige —
Og det er fra Hjemmets eget Væld
At I saa lifligt opstige! —

Stemninger.

1.

Hvor kommer det, at nu, da Himlen atter
Ny Kjærlighed mild lagde til mit Bryst,
Nu, da igjen mig smiler Livets Lyst,
At ei med Sang min Lykke ret jeg skatter?

Er Poesien da kun Savnets Datter,
Og svulmer Sangen kun i Kampens Dyst?
Er der i Sjælens Æolsharpe tyst
Naar intet Længselssuk dens Strenge fatter?

O nei — af stille Vellyd helt den bæver —
Thi Livet selv er vordet nu et Digt,
Og Hjertet ikke drømmer meer, men lever.

Og dette stille Kvad er mere rigt
End Stormens Klage, som mod Sky sig hæver —
En klar Septembermorgen er det ligt.

2.

Hvad gjør det saa, om Verden ei det hører,
Naar hun, den Elskede, det kjender kun?
Naar hun ved Dag, ved Nat, til hver en Stund
Med bløde Haand mit Hjertes Strenge rører.

Et kjærligt Blik, et Smil fra hendes Mund
Mig nu den bedste Sangerløn tilfører.
Om Taushed end min Digterkrands beslører —
I Hjemmets Fred jeg finder Sangens Grund.

Der kan jeg rolig dvæle ved det Svundne
Og eie det i Mindets Sølverskjær,
Mens Dagen straaler i det nylig Vundne.

Du Hjertets Poesi, gjenhilset vær!
Er dine Toner end til Hjemmet bundne —
Langt meer end Ærens Klang er du mig kjær.

3.

Hvad er det for en Drift, som dog nu vender
Tilbage i min Sjæl, trods den er stille,
Og ingen Trang har mere til at ville,
Og intet Savn og ingen Sorg meer kjender?

Hvad stiger dog, saa mægtig som en Kilde,
Fra Hjertets Dyb hidop, hvor Dagen brænder,
Og hæver atter mine gamle Hænder
Til Kunstens Værk, om det er nok saa lille?

Jeg veed, at Moden ei min Sang meer ære
At ei jeg gribe kan i Harpens Strenge
Saa stormende, som Tiden nu begjærer.

Og dog jeg drives maa til Sang, saalænge
Hin skjulte Kilde end mit Indre nærer
Og vil som Toner ud af Brystet trænge.

4.

Lad dem da klinge end, saa godt de kunne,
Om Mængden dem vil høre eller ikke,
Om Ny=Æsthetici dem end vil stikke
Med skarpe Ord fra haanligt spidse Munde.

Den, som vil tro af Hjertekilden drikke,
Kan ikke deraf tage nogen Vunde,
At Hine sige: Fuglesang i Lunde
Er gammeldags og flau, og duer ikke. —

Den faaer dog lige fri og ung end være,
Saalænge Blade grønnes, Blomster dufte,
Og Poesiens Vinger Sjælen bære.

Paa disse Vinger skal den engang lære
At svæve hen i Evighedens Lufte
Og synge fuldt til Herrens Lov og Ære.

Liv af Død.

Her paa vor Jord er Livets Lod kun Døden.
Den stille Plante, som af Luften næres,
Trods al sin Uskyld dog af Dyr fortæres,
Som dræbes for at skaffe Andre Føden.

Selv Mennesket, hvis Hoved stolt opbæres
Af høie Tanker imod Morgenrøden
Selv han kun lever gjennem Dyrets Bløden,
Ja, selv mod egen Slægt hans Vaaben bæres.

O, dette Blodbad, dette Liv ved Dræben,
Er det en Grundlov vel fra den Algode?
Kan det ei hæves ved en Opadstræben?

De Millioner Liv, der nu forlade
Vor Jord med hvert Sekund, som Pust fra Læben,
Skal de gjenfødes paa en anden Klode?

I Skoven.

Jeg veed et Rum i Granefkoven inde,
Saa tæt fra Yderverdnens Larm aflukket,
At Stormens Brusen lyder der som Sukket
I Aftenstund af lette Sommervinde.

End har ei Nogen Blomsterne afplukket,
Som her af Mossets Fløielsgrund oprinde —
Kun vilde Bi og Sommerfugl dem finde
Og har af deres Honningbæger drukket.

De slanke Bregner staae blandt mosgraa Stene
Og nikke sagte, som med Palmevifter,
Mens Trosten fløiter fra de tætte Grene.

Solstraalen blinker gjennem deres Rifter,
Skovensomheden hersker her alene —
Det er, som om dens Fred her aldrig skifter.

Septemberklarhed.

Septemberklarhed! — blank og let du smiler
Nu over Bjerge, som i dig sig bade;
I Sølverglands du klæder Søens Flade —
Men stille Veemod i dit Smil dog hviler.

Thi Birkelunden har alt gule Blade
Og Trækfuglskaren alt mod Syden stiler,
Og Sommervarmen bort fra Dalen iler,
Saa Agren alt af Kulden tager Skade.

O, derfor er der Taarer i dit Øie,
Du rene, straalende Septembermorgen,
Mens blidt du skuer ned paa disse Høie.

Du vil saa gjerne holde end forborgen
Den nære Vinter, som os snart skal bøie —
Thi med en Asterkrands du smykker Sorgen.

Stjernehimlen.

Naar Nattehimlen over Jord sig buer
Med Stjernebilledernes Myriader,
Og Blikket søger disse Soles Rader
Og kan ei følge dem, hvor langt det skuer —

Da er det som min Sjæl sig bange bader
Dybt i Uendeligheds Hav, og gruer
For selv at flyde hen blandt disse Luer
Og aldrig finde til sit Ophavs Fader.

Hvad er vor Jord blandt disse Kloders Vrimmel —
En Draabe, sporløst tabt i Oceanet —
Og jeg — et Livsgran, knapt i Draaben anet.

Min Tanke synker mat og vorder svimmel —
O, Herre, styrk mig! — Dit er ogsaa Granet —
I Draaben kan jo speile sig din Himmel.

En Nat jeg stod paa Stjernetaarnets Tinde.
Den gamle Viismand Teleskopet stilled
Imod en Stjernes blege, fjerne Billed,
Og sagde: See, om nu du kan den finde.

Jeg saae — en Gysen mig igjennemtrilled: —
Af sorte Nathav skued jeg oprinde
En prægtig Klode, som let svæved inde
I tvende Ringe — Evighedens Billed,

Og otte Maaner tjente den i Rummet,
Som Hieroglyph fra Himlens Regioner
Den stod der for mig, og min Sjæl forstummed.

Hvad vil den sige fra de fjerne Zoner?
Er Han, som har de Ringe sammenkrummet,
Den Samme ei, som blev vor Jords Forsoner?

Hvad er for Ham det Større og det Mindre?
Den store Klode hist i Æthrens Grunde,
Den liden Stjerneblomst i skjulte Lunde,
Som Vidner begge om hans Almagt tindre.

Og nu vor Aand — som han gav Magt at stunde
Mod Himlen op, at haabe, at erindre —
Kan han vel altid ville den forhindre
At seile over Stjernehavets Sunde?

Naar den engang er løst fra Støvets Lænker,
Maaskee den farer did paa Tankebaade
Med samme Kraft, hvormed sig Lyset sænker.

Da skal den hilse Brødre i Guds Naade
Paa fjerne Verdner, som ei Nat indskrænker —
Da skal den løse Ringens blanke Gaade.

Fra Italien.

1.

Bellaggio, Lago di Como. Oktbr. 1865.

Er det en Drøm, at jeg dig atter skuer,
O mit Italia, i al din Pragt?
Er det en Drøm, at Kjærlighed har bragt
Mig atter hid til dine Rosenluer?

Din blanke Sø blandt duftblaa Bjerge lagt,
Din Myrthelund, din Pergola af Druer,
Din Villakrands med hvide Marmorbuer
Igjen kan gribe mig med Ungdomsmagt.

Jeg vandrer atter ved en elsket Haand
Fra Fjeldets Snee til dine Blomsterdale,
Og atter føler sig som ung min Aand.

Saa giv den Kraft, og lad den atter tale
Med Digtets Klang i dine Skjønhedssale,
O mit Italia, du Hjerters Baand!

— —

2.

Bellaggio, ved Comosøens Kyster,
Du er en Perlerad paa grønne Bund!
Dit Bjerg er skjønt, som Paradisets Lund,
Og din Oktober som en Vaar forlyster.

Den stolte Fjeldkrands dig med Ømhed tryster
I kjærlig Favn, og blidt i samme Stund
De milde Bølger dysse dig i Blund
Og bade dine rige, fulde Bryster.

Hav Tak, at du paa Sø-Terrassen her
Har tryllet os i denne Aftentime,
I Solnedgangens og i Maanens Skjær.

Hør! — fjerne Klokker rundt om Søen kime,
Og Duft og Toner til et Digt sig rime
Om dig, Bellaggio, som de svæve nær.

3.

Den vilde Storm har villet kaste Sorgen
Inat paa Søen og dens blide Strande —
Dog smile atter klart de lysblaa Vande
Og Sol forgylder Bjerget denne Morgen.

Den Skjønheds Magt, der hviler blidt forborgen
I denne Egn, kan sig med Sorg ei blande —
Den smelter Sneen bort fra Fjeldets Pande
Og skjænker Fred til Hytten og til Borgen.

De lette Baade med de hvide Vinger
Igjen som Fugle over Voven svæve,
Og Myrthelunden sine Dufte bringer.

De røde Blomster paa Terrassen bæve,
En sagte Susen kun i Luften klinger —
Her er det godt at hvile og at leve!

4.

Villa Carlotta.

Den varme Sø beskyller Marmortrin,
Der føre mellem Laurer og Citroner
Og under Piniernes hvalte Kroner
Til Hallen med det milde Dæmreskin.

Derinde, med et Blik som bundne Toner,
Blidt kvæge Marmorstatuer vort Sind:
Der Amor kysser Psyches hvide Kind,
Og Magdalena der sin Synd udsoner.

Om Væggen skrider Alexanders Tog
I stolte Former, som Antikens rene —
Og dog en Nordens Søn den Meisel slog.

Saa Kraften her med Skjønhed vil sig ene —
Sneebjergene see ned paa Sydens Scene,
Og stille Høihed her sin Bolig tog.

5.

Villa Serbelloni.

Et deiligt Forbjerg hæver høit sin Top
Hvor Søen deler sig i trende Arme,
Og overgydt af Sydens hele Varme
Duft-Offer sender det mod Himlen op.

Løvkroner, Blomster dække Bjergets Krop —
Mellem Cypresser, Steneeg, Laurer blanke
Sig Veie slynge, som en sindrig Tanke,
Igjennem Grotter let mod Høiden op.

Der standse vi, som blændede af Lyn;
Den stolte Como-Sø i Bugter trende,
I al sin Rigdom ligger for vort Syn.

Vi veed ei ret, hvorhen vort Blik at vende
I al den Herlighed, vi kan blot sende
Vor Tak til Ham, som gav os dette Syn.

6.

Milano. Santa Maria delle Grazie.

I fromme Brødres Hal, nu tom og stille,
Før Stald for Heste i en raa Kaserne,
Lenardos Radver dæmrer fra det Fjerne,
Som om den Mulmet endnu sprænge vilde.

Ak! Tid og Vold har sløret denne Stjerne!
Og dog dens Frelserbilleds offermilde
Og høie Magt har end en Livsenskilde
For Hver og En, som her den søger gjerne.

Ei noget Efterbilled kan gjengive
Den uudsigelige Fred og Mildhed,
Som Leonardo her har kaldt til Live.

Udslettet fast af frække Hænders Vildhed
Det er, som kunde det endnu dog give
En Anelse om Salighedens Stilhed.

7.

Milano. Domen.

Et Bjerg af Marmor her til Herrens Ære
Er høit opreist af Dødeliges Hænder,
Her Spir paa Spir sin hvide Tanke sender
Mod Himlen op, og Blomster alle bære.

I tusind Nischer bede hele Hære
Af Helgener, hvis Glands fast Øiet blænder —
Den tause Nat vel deres Bønner kjender,
Og Vinden, som omsuser deres Sphære.

Den store By, den rige Slette hviler
I Ly af denne Dom i viden Bue,
Og fra det Fjerne Alpekjæden smiler.

Guds Værker blidt til Menneskers her skue —
Den samme Sky let over begge iler,
Og Morgnen smykker dem med samme Lue.

8.

Firenze, 31te Oktober.

Da sidst jeg saae dig, skjønne Arnostad!
Et fremmed Aag din ædle Pande tynged —
Nu smiler du befriet og forynget
Som dit Italiens stolte Hovedstad.

En Krands af friske Blomster nu er slynget
Om dine Skuldre, og du hæver glad
Dit kjække Blik i Morgenrødens Bad,
Som dit Italia nu har forynget.

Signoriernes Borg nu atter seer
En Kreds af frie Mænd i fine Sale,
Og ingen fremmed Magt der haanligt leer.

Frit dine Borgere nu tænke, tale.
Her findes ingen Østerriger meer —
Kun dine egne Børn i egne Dale.

9.

Bello Sguardo, 3die November.

Den hele Arnodal her yndig smiler
I al sin rige Fylde for mit Øie,
Indbarmet af olivenklædte Høie,
Mens i dens Skjød Firenze yppig hviler.

Viinranker, Roser i Guirlander bøie
Sig om Terrassen, hvorfra Blikket iler
Fra Dom til Bjerg, og atter henrykt hviler,
Og følger med Cypressen mod det Høie.

O, her er deiligt! — Dog en Dal jeg mindes,
Som tykkes mig end skjønnere at skue,
Skjøndt der ei Viinløv, ei Oliven findes.

Den mørke Gran der dækker Fjeldets Bue,
Men smukt dens By af Sø og Land omvindes —
Og i dens Skjød mig venter Arnens Lue.

10.

Ved Dantes Monument.

Til Fædrestaden, som dig grumt forstødte
Kan du, o Dante! — nu tilbagevende,
Skjøndt Døden i Exil du maatte kjende,
Du lever end i Staden, som dig fødte.

Paa Santa Croces Plads din Mindestøtte
Det Folk har reist, hvis Hjerter for dig brænde —
Dit strenge Aasyn bort du ikke vende!
Dit Folk har nu udsonet, hvad dig mødte.

I Sekler laae det jo i Lænker bundet,
Men har nu sprængt dem, og har reist sig atter
I Aand og Kraft, som er fra dig udrundet.

Derfor det nu dit Billede opfatter
Som et Symbol paa hvad det snart har vundet: —
Italiens Frihed er din stolte Datter.

11.

Fiesole, 6te November.

O, Fra Angelico! Din Fred end dvæler
Paa denne klare Høide, hvor du stille
Har skuet ind i Salighedens Kilde,
Og hvor din Kunst dit Kloster end besjæler.

Dybt nedenunder gaaer i Bølger vilde
Den store Bysværm, og for Verden kjæler. —
Heroppe knapt et Blad om Livet mæler
Og som paa Guldgrund staaer Cypressen stille.

I Klosterhaven gaaer i brune Kutte
En ung, bleg Munk og sysler med sin Rive,
Mens vevre Fiirbeen over Muren smutte.

Han kan ei følge dem, — ham indeslutte
De mosgraa Mure, mens han er i Live —
O, Fra Angelico! Du Fred ham give!

12.

Casa Buonarotti.

Her Michel Angelo i snevre Rum
Har ensom levet for sin Kunst alene,
Hans Værker fyldte Verdens vide Scene,
Men her han skabte dem, saa taus og grum.

Med kjække Hug han slog i døde Stene
Som Moses, og see! — Klippen, før saa stum,
Nu Livets Tanke gav i samlet Sum,
Der Tiden kan med Evighed forene.

Her Alting minder om hans Kæmpehaand,
Det er, som maatte han fra Kamret træde
Ind i sit Værksted nu, trods Dødens Baand.

Han er jo heller ikke død, — til Glæde
For alle Slægter lever end hans Aand,
Og ei blot i sit Huus er han tilstede.

13.

San Miniato, 8de November.

San Miniato! Skjønne Hvilested
For Sorgens, som for Glædens Vandreskare —
Idag og vi paa dine Høider vare,
Udbredt for os laae Sydens Herlighed.

Din Kirkes Marmorhal kan end bevare
Et Livets Skjær om Dødens dybe Fred —
Her dine Stene blive Blomsterbed,
Hvor Taarer blinke, som Dugdraaber klare.

De Gamle vilde skjule sine Grave
Med Roser og med lette Geniers Dands —
Du smykker ogsaa rigt d i n Dødens Have.

Men Korset danner Grunden i hver Krands,
Du dølger ei, hvad Sorg vort Liv kan have,
Men mildner den med evig Skjønheds Glands.

14.

Roma, 14de November.

Rigt over Monte Pincio Solen straaler
Og Luften er saa frisk, saa let, saa klar,
Som om den Vaarens Livsensaande bar
Og tømte den i tusind Blomsterskaaler.

Alt kjender jeg igjen, som før det var,
Og dog med nye Blikke Alt jeg maaler —
Det Svundne her jo Dagens Lysglands taaler,
Og Alderdom her evig Ungdom har.

O Roma! Du mit bedste Ungdomsminde!
Til dig jeg bringer det ny Liv, jeg fandt,
At det i dine Straaler kan oprinde.

Hvor underligt mig Skjæbnen til dig bandt!
To Gange Livets Lyst i dig jeg fandt —
Du Roser selv om graanet Haar kan vinde.

15.

Efter en Tour i Campagnen. November.

Forbi de kjendte Steder atter foer
Jeg med en gammel Ven og ny Veninde —
Forunderligt sig her tilsammen finde
Fortid og Nutid til et samlet Chor.

Rigt over grønne Mark en Blomsterflor
Paa gamle Grave end kan Livet binde —
De fjerne Bjerge staae som duftblaat Minde,
Og Evighed i denne Ødhed boer.

Her mildnes Savnet til en Bemod bløð,
Og Haabet kommer som en Elskerinde
At løfte Sjælen over Sorg og Nød.

Her falder Fredens Himmeldug saa sød,
Og dog saa frisk paa Hjerte og paa Sinde,
Som paa Ruinen Aftensolens Glød.

16.

Roma, 27de November 1865.

Kun Rom kan saadan rig Spadseergang skjænke,
Som den, idag jeg glad taknemlig nød:
Den gamle Via Nomentana bød
Mig Fylde til at skue og at tænke.

Luften var foraarsmild i Vintrens Skjød,
Min Fod blev let, jeg sprængte Aldrens Lænke,
Og dog jeg kunde mig i Fortid sænke
Mens Psychens Vinger Fremtids Dække brød.

Jeg var alene, men jeg vidste dog
At bag det gamle Romas Mure vented
Mig Kjærlighed, med Hjemmets søde Sprog.

Med fulde Drag af Ungdomskilden hented
Mit gamle Bryst ny Kraft, og rigt forrentet
Var Livet, som af Skjønhed Næring tog.

Ved Osteriet midtveis lidt jeg hviled.
I Laurers og Cypressers Skygge sad
Jeg i det Fri, og tømte barnlig glad
Den gyldne Viin, som i mit Bæger smiled.

Fjernt stod de blaa Sabinerbjerges Rad:
Campagnens grønne Hav derunder hviled
Og over klare Himmel let heniled
En Aftensky, blid som et Rosenblad.

En Hjord af staalgraa Øxne med de lange
Og skjønne Horn blev drevet mig forbi,
Mens fjernt lød Campagnolens vilde Sange.

Da Solnedgang sit Purpur tømte i
Campagnas Skaal, og Skyggerne blev lange,
Langs Romas Mur jeg fulgte øde Sti.

Gjensyn.

Tre Gang førte mig Skjæbnen til dig, du herlige Roma,
Prægtig endnu i dit Fald, Mindernes fredede Stad!
To Gang fyldte du mig Livsbægret med funklende Guldviin,
En Gang med bitter Malurt, tung, som din evige Sorg.
Førstegang bragte jeg dig min Ungdoms Drøm og min Elskov —
Med Poesiens Daab rigt du indviede dem.
Andengang bragte jeg dig mit Savn og min nagende Uro —
Ak — selv dit rislende Væld ei kunde bortskylle dem.
Flygte jeg maatte fra dig midt i dit Foraars Violduft,

Flygte fra al din Pragt, did, hvor mig ventede Død.
Aldrig tænkte jeg da, o Rom, at gjensee dig mere,
Livet for mig syntes lukt, Graven mit eneste Maal.
Dog, i de ensomme Aar dæmred dit Minde vel for mig —
Og da den venlige Tid atter mit Saar havde lægt,
Og da den naadige Gud atter mig Livstemplet aabned
Og da en kjærlig Haand atter sig lagde i min —
See, da bragte jeg dig, hvad sent i Høst jeg har vundet,
At med Septemberglands du kan bestraale min Fred.
Stedse rødmer igjen jo Rosen paa dine Ruiner,
Dufter din Myrthe jo frisk, grønnes din Laure jo blank —
Hil dig da, evige Rom! — Vær mig et Billed paa Livet,
Som kan gjenblomstre paanyt, selv over Død, over Grav.

Villa Albani.

Saa har jeg seet dig igjen, Du herlige Villa Albani,
Gemmen i romerske Krands, Afglands af Skjønhedens Old.
Atter jeg vandred med Fryd i dine marmorne Haller,
Aabne mod Haver og Land, aabne mod Bjergenes Duft.
Atter hilste mig her med høie, venlige Miner
Marmorbilleders Pragt, stegen af Oldtidens Grav,
Ikke stillede op i Museers snorlige Rader,
Men til Salenes Pryd, hjemme i Skjønhedens Bo.
Her forstod jeg først ret Antikens løftende Mening —
Goethes og Winkelmanns Aand endnu omsvæved mig her.

Vandring til Vatikanet.

Regnen pladskede ned, Himlen var tung og bedækket,
Dog jeg begav mig ud til vatikaniske Borg.
Løfte jeg vilde min Sjæl ved Syn af Antikernes Høihed,
Men da jeg vandt derud, lukket var Hallen idag.
Festdag var det, man sagde: det Allerhelligste stillet
Ud i Paulinske Kapel, stillet af Pontifex selv.
Der jeg maatte da ind, thi der jo skulde jeg finde
Christi Sol i Advent, Morgnen til evige Dag.
Men i det dunkle Rum, hvor Dagen var lukket ude,
Tusinde Voxkjærter kun glimted med rødlige Skjær,
Medens qvalmende Damp af Virak steg imod Loftet,
Mens for den gyldne Monstrans knæled en rød Cardinal,
Ramsende op en Bøn, gjenmumlet af Præsternes Skare.
Ak, da blev jeg saa tung, Christus jeg der ikke fandt,
Ikke hans dagfriske Lys, ikke hans rensende Lære,
Ikke hans smeltende Blik, ikke hans qvægende Ord,
Billeddyrkelse kun, tom og saa pragtfuld, som fordum
Her i det samme Rom vel for Mercur og for Zeus.
Ud jeg skyndte mig da til Kirkens mægtige Forhal,
For at faae Luft igjen, var det end og gjennem Regn.
Og da jeg lettet stod under de vældige Buer,
Medens Sankt Peders Plads laae i sin Pragt for mit Blik,
See — just Solen frembrød gjennem de regntunge Skyer,
Kastede blændende Glands over den herlige Plads,
Gjorde Fontænernes Fos til Millioner Demantneg
Og den ægyptiske Steen til en Lysfinger fra Gud.
Da, i det samme Nu, bag Søilegangenes Rader
Tændte en Regnbue sig, dobbelt, i syvfarvet Glands.
Henrykt stued jeg Alt, og takkede Gud for det Tegn paa
Lysets Seir over Mulm, Fremtidens Billed for Rom.

Skandinavernes Julesang i Rom.

Hvo gjemmer ei det søde Barndomsminde,
Da Juleglæden kunde fuldt oprinde! —
Da lyste det paa Sneen
Med Hjemmets Rosenskjær —
Da klang det over Skov og Mark
Som Sang af Engles Hær.
Juletid kommer end tilbage,
Bringer Lyst end fra Barndomsdage —
Juletid! —

Om hele Jorden straaler Krybbens Stjerne,
Den tindrer og for os her i det Fjerne.
Paa Verdensstadens Himmel
Den funkler dobbelt klar,
Den samler os paa viet Grund,
Som første Christne bar:
Her i Rom, hvor Apostler talte,
Her, hvor Sanzio Jesusbarnet malte —
Her i Rom.

Dog, om end Vintren straaler her lig Sommer
Og Juletræet staaer med Rosenblommer,
Vi skue op mod Norden
Med stille Længselsvee —
Vi føle bedst dog Julens Magt
Blandt Nordens Fis og Snee:
Fædreland, delt i trende Dele,
Her for os vorder du et Hele —
Fædreland! —

Lad os kun freidigt al den Skjønhed nyde,
Som her Natur og Kunst saa rigt kan byde —

Saa for vor Moders Have
Vi samle Blomsterfrø —
Vid flyver dog vor Tanke op,
Langt over Bjerg og Sø —
Glade Jul, midt i al din Glæde
Er det dog, som vi maatte græde —
Glade Jul!

Paa Ischia.

April 1866.

Du skjønne Dal, hvor Bjergets milde Arme
Indslutte duftende Orangelunde,
Hvor Roser aande sødt fra røde Munde
Og Havets Friskhed kjøler Dagens Varme —

Saa yndigt er det i din Favn at blunde! —
Her høres ikke meer Neapel larme,
Her trives ingen Uro, ingen Harme —
Fjernt staaer Vesuv hiinsides blanke Sunde.

De hvide Huse med de flade Tage
Halvt skjules mellem Ranker og Citroner,
Og Epomeos Top det Hele kroner.

Her kunde man hendrømme sine Dage
I Sydens Luft, der som en Sang gjentoner —
Men ak — snart Mindet bliver kun tilbage.

Dog vil vi takke Gud, som har os givet
Det skjønne Minde med til Nord at tage.
Det er en Ven, som dæmper mangen Klage,
Som hvisker Fred, lig Vinden mellem Sivet.

Og mangen Gang, paa Veien gjennem Livet,
Naar mørke Nordenstorme om os brage,
Vil Ischias blide, sommerlyse Dage
Vel staae for os, som Freden gjenoplivet.

Og Aftnerne, med drømmerige Stilhed,
Med Lunas Glands paa hvide Søilerader,
Med dunkle Vedbend, der i Duft sig bader,

Med Stjernenettet over Luftens Mildhed —
O, dette Alt, hvad nu vort Blik forlader,
Vil dæmre for os gjennem Stormens Vildhed.

Sorrento.

Villa Nardi, 28de Apr

Over Golfens Blaa, det underskjønne,
Hid vi foer paa lette Fiskersnekke,
Hid, hvor Edens Haver ud sig strække
Med den gyldne Frugt i dunkle Grønne.

Hav og Bjerge samme Vellyst vække,
Og dog andre Former Farten lønne:
Altid vexlende er her det Skjønne,
Evigt dog i samme store Række.

Bratte Kyster staae som Mur om Vandet,
Der med milde Skvulp i dybe Huller
Mumlende og dyssende indruller.

Luften med Orangeduft er blandet,
Qvæges dog af Søens Pust, som luller
Ind i Blomsterdrøm Sorrento-Landet.

- - -

Villa Santa Severina, 4de Mai.

Hvile, deiligt Hjem har her vi fundet,
Skjønne Villa, du med Helgennavnet! —
Mildt af Lunde og af Hav omfavnet,
Du har længer' til Sorrent os bundet.

I din Fred vi frygte ikkun Savnet,
Naar vor sidste Dag er her henrundet.
Ak, kun altfor snart er Tiden svundet —
Sidste Gang vi har i Syden havnet.

Vel, naar snart mod Norden vi skal drage,
Livets Kamp og Alvor at optage —
Længselsfuldt mod dig vi see tilbage.

Ofte ville fjernt vi høre Lyden
Fra din Strand af Bølgens sagte Bryden —
Hvert et Aandedrag i dig er Nyden.

Dine kjøle, stille Buegange,
Hvor hver Bue gav et særskilt Billed
Af Naturens rige Haand fremstillet,
Der kan Sol og Hav som Farver fange.

Dog vil vi takke Gud, som har os givet
Det skjønne Minde med til Nord at tage.
Det er en Ven, som dæmper mangen Klage,
Som hvisker Fred, lig Vinden mellem Sivet.

Og mangen Gang, paa Veien gjennem Livet,
Naar mørke Nordenstorme om os brage,
Vil Ischias blide, sommerlyse Dage
Vel staae for os, som Freden gjenoplivet.

Og Aftnerne, med drømmerige Stilhed,
Med Lunas Glands paa hvide Søilerader,
Med dunkle Vedbend, der i Duft sig bader,

Med Stjernenettet over Luftens Mildhed —
O, dette Alt, hvad nu vort Blik forlader,
Vil dæmre for os gjennem Stormens Vildhed.

Sorrento.

Villa Nardi, 28de April.

Over Golfens Blaa, det underskjønne,
Hid vi foer paa lette Fiskersnekke,
Hid, hvor Edens Haver ud sig strække
Med den gyldne Frugt i dunkle Grønne.

Hav og Bjerge samme Vellyst vække,
Og dog andre Former Farten lønne:
Altid vexlende er her det Skjønne,
Evigt dog i samme store Række.

Bratte Kyster staae som Mur om Vandet,
Der med milde Skvulp i dybe Huller
Mumlende og dyssende indruller.

Luften med Orangeduft er blandet,
Qvæges dog af Søens Pust, som luller
Ind i Blomsterdrøm Sorrento-Landet.

Villa Santa Severina, 4de Mai.

Hvile, deiligt Hjem har her vi fundet,
Skjønne Villa, du med Helgennavnet! —
Mildt af Lunde og af Hav omfavnet,
Du har længer til Sorrent os bundet.

I din Fred vi frygte ikkun Savnet,
Naar vor sidste Dag er her henrundet.
Ak, kun altfor snart er Tiden svundet —
Sidste Gang vi har i Syden havnet.

Vel, naar snart mod Norden vi skal drage,
Livets Kamp og Alvor at optage —
Længselsfuldt mod dig vi see tilbage.

Ofte ville fjernt vi høre Lyden
Fra din Strand af Bølgens sagte Bryden —
Hvert et Aandedrag i dig er Nyden.

Dine kjøle, stille Buegange,
Hvor hver Bue gav et særskilt Billed
Af Naturens rige Haand fremstillet,
Der kan Sol og Hav som Farver fange.

Rosenhækken, hvor Dugtaarer trilled,
Blandt Orangeduft og Fuglesange,
Egelunden med dens Skygger lange,
Mod det dybblaa Hav — Alt Edens Billed.

Snart vi drives bort fra dette Eden.
Men ei Tid, ei Rum kan bryde Freden,
Som vi herfra med i Mindet tage.

Thi som sidste Glimt af Reiseglæden,
Severina, dine Hviledage
Bære vi til Hjemmet med tilbage.

Legende om Keiser Trajan.

I.

Halvt i Gruus laae Verdensstaden,
Sjunket var det stolte Roma
Dybt fra Keisermagtens Dage;
Hedenskabets Pragt og Skjønhed
Havde viist sig hul og ormædt;
Grumhed, Feighed, skjændig Vellyst,
Verdensrigets Keisergalskab
Havde som en fæl Medusa,
Snoet om af Slangelokker,
Dræberde med stive Øine,
Reist sig op af Venusaltret;
Jupiter Capitolinus
Laae med Haan i Støv omstyrtet,
Kunde ei sin Stad meer skjærme.
Over den sig stødviis vælted
Som en Strøm af Blod og Flammer

Nordens kraftige Barbarer,
Gother, Hunner, Longobarder.
Men en anden Magt opvoxed
Gjennem Blod af Verdensgruset,
Dækked med Passionsblomsts Ranker
Revnerne i Romas Mure.
Korsets Magt det var, som stille
Steg af dunkle Katakomber,
Bredte Morgenlys i Natten,
Seired over Romer, Græker,
Over Gother, Longobarder,
Vendte Alles Blik mod Himlen.
Hver Basilika blev Kirke,
Klostre lukked Templer inde,
Bodsprædiken lød paa Forum
Just, hvor Cicero før talte.
Klokker klang for Tubaskraldet,
Mørke Bodstog nu kun vandred
Under Bøn og fromme Sange
Ydmygt opad Via sacra,
Der, hvor Triumphator fordum
I sin Gudeglands fremkjørte.
Dog, blandt alle de Ruiner,
Under ny Tids Vækter skjulte,
Stod en Plads i Roma endnu
Næsten hel i al sin Skjønhed
Fra de bedste Keiserdage.
Og det var Trajani Forum,
Der, hvor end i vore Dage
Denne Keisers Mindesøile
Over brudte Marmorblokke
Peger op mod Evigheden.
Dengang, i det sjette Sekel
Efter Christi Byrd, stod alle
Pladsens Bygninger fast hele:
Bibliotheker, Haller, Templer,
Billedstøtter, Æresbuer

Rosenhækken, hvor Dugtaarer trilled,
Blandt Orangeduft og Fuglesange,
Egelunden med dens Skygger lange,
Mod det dybblaa Hav — Alt Edens Billed.

Snart vi drives bort fra dette Eden.
Men ei Tid, ei Rum kan bryde Freden,
Som vi herfra med i Mindet tage.

Thi som sidste Glimt af Reiseglæden,
Severina, dine Hviledage
Bære vi til Hjemmet med tilbage.

Legende om Keiser Trajan.

I.

Halvt i Gruus laae Verdensstaden,
Sjunket var det stolte Roma
Dybt fra Keisermagtens Dage;
Hedenskabets Pragt og Skjønhed
Havde viist sig hul og ormædt;
Grumhed, Feighed, skjændig Vellyst,
Verdensrigets Keisergalskab
Havde som en fæl Medusa,
Snoet om af Slangelokker,
Dræbende med stive Øine,
Reist sig op af Venusaltret;
Jupiter Capitolinus
Laae med Haan i Støv omstyrtet,
Kunde ei sin Stad meer skjærme.
Over den sig stødviis vælted
Som en Strøm af Blod og Flammer

Nordens kraftige Barbarer,
Gother, Hunner, Longobarder.
Men en anden Magt opvoxed
Gjennem Blod af Verdensgruset,
Dækked med Passionsblomsts Ranker
Revnerne i Romas Mure.
Korsets Magt det var, som stille
Steg af dunkle Katakomber,
Bredte Morgenlys i Natten,
Seired over Romer, Græker,
Over Gother, Longobarder,
Vendte Alles Blik mod Himlen.
Hver Basilika blev Kirke,
Klostre lukked Templer inde,
Bodsprædiken lød paa Forum
Just, hvor Cicero før talte.
Klokker klang for Tubaskraldet,
Mørke Bodstog nu kun vandred
Under Bøn og fromme Sange
Ydmygt opad Via sacra,
Der, hvor Triumphator fordum
I sin Gudeglands fremkjørte.
Dog, blandt alle de Ruiner,
Under ny Tids Vexter skjulte,
Stod en Plads i Roma endnu
Næsten hel i al sin Skjønhed
Fra de bedste Keiserdage.
Og det var Trajani Forum,
Der, hvor end i vore Dage
Denne Keisers Mindesøile
Over brudte Marmorblokke
Peger op mod Evigheden.
Dengang, i det sjette Sekel
Efter Christi Byrd, stod alle
Pladsens Bygninger fast hele:
Bibliotheker, Haller, Templer,
Billedstøtter, Æresbuer

Rosenhækken, hvor Dugtaarer trilled,
Blandt Orangeduft og Fuglesange,
Egelunden med dens Skygger lange,
Mod det dybblaa Hav — Alt Edens !

Snart vi drives bort fra dette Eden.
Men ei Tid, ei Rum kan bryde Freden
Som vi herfra med i Mindet tage.

Thi som sidste Glimt af Reiseglæden,
Severina, dine Hviledage
Bære vi til Hjemmet med tilbage.

Legende om Keiser Traj

I.

Halvt i Gruus laae Verdensstaden,
Sjunket var det stolte Roma
Dybt fra Keisermagtens Dage;
Hedenskabets Pragt og Skjønhed
Havde viist sig hul og ormædt;
Grumhed, Feighed, skjændig Vellyst,
Verdensrigets Keisergalskab
Havde som en fæl Medusa,
Snoet om af Slangelokker,
Dræberde med stive Øine,
Reist sig op af Venusaltret;
Jupiter Capitolinus
Laae med Haan i Støv omstyr
Kunde ei sin Stad meer skjærn
Over den sig støbviis vælted
Som en Strøm af Blod og

Nordens kraftige Barbarer,
Gother, Hunner, Longobarder.
Men en anden Magt opvoxed
Gjennem Blod af Verdensgruset,
Dækked med Passionsblomsts Ranker
Revnerne i Romas Mure.
Korsets Magt det var, som stille
Steg af dunkle Katakomber,
Bredte Morgenlys i Natten,
Seired over Romer, Græker,
Over Gother, Longobarder,
Vendte Alles Blik mod Himlen.
Hver Basilika blev Kirke,
Klostre lukked Templer inde,
Bodsprædiken lød paa Forum
Just, hvor Cicero før talte.
Klokker klang for Tubaskraldet,
Mørke Bodstog nu kun vandred
Under Bøn og fromme Sange
Ydmygt opad Via sacra,
Der, hvor Triumphator fordum
I sin Gudeglands fremkjørte.
Dog, blandt alle de Ruiner,
Under ny Tids Vexter skjulte,
Stod en Plads i Roma endnu
Næsten hel i al sin Skjønhed
Fra de bedste Keiserdage.
Og det var Trajani Forum,
Der, hvor end i vore Dage
Denne Keisers Mindesøile
Over brudte Marmorblokke
Peger op mod Evigheden.
Dengang, i det sjette Sekel
Efter Christi Byrd, stod alle
Pladsens Bygninger fast hele:
Bibliotheker, Haller, Templer,
Billedstøtter, Æresbuer

Af det kosteligste Marmor,
Smykkede med Kunstens Under.
Det var, som den vise Hersker,
Ulpius Trajanus Cæsar,
Med sin milde Aand omsvæved
Endnu sine kjære Steder,
Skjærmed dem imod Vandaler,
Holdt dem oppe midt i Gruset
Af det faldne Rom, til Vidner
End om Skjønhedsoldets Blomstring.

II.

Paa dette Forum traadte hin Tids Pave,
Gregor den Store, ind en Aftenstund.
Han havde været ude mellem Grave
At søge Helgenbeen for Kirkens Grund,
Nu vandred han tilbage mellem lave
Straahytter, klinede paa Slottes Bund, —
Da stod med Et han ved en mægtig Bue
Af parisk Marmor, blank i Aftnens Lue.

Han traadte ind deraf, med ham hans Præster,
Der bare Korset og de hellige Been.
Og see! — for dem laae Hedningrigets Rester
I magisk Glands, i Skjønhedsformen reen.
De standsed uvilkaarligt, disse Gjæster
Fra Klostrets Mulm, thi paa dem, fra hver Steen
Hvert Arkitrav, hver Søile skued rolig
Et Vidne om den store Fortids Bolig.

Gregor var vel en hellig Mand, en Kæmper
For Korsets Sag, asketisk, uforsagt —
Men han var Romer dog, og Intet dæmper
Hos Romas Søn et Savn af gammel Magt.
Det hjælper ei, den Stemme han bekæmper,
Han kan ei skue bort fra al den Pragt —

Med Stolthed og med Veemod frem han skrider
Imellem Søileskovens blanke Sider.

Hvor var her stille nu! — Ei længer byder
Trajans Basilika ham Retfærds Ord
Og Bibliotheket ikke meer gjenlyder
Af Digteres og Philosophers Chor.
En pjaltet Tigger sig ved Skyggen fryder
I Søilegangen, som bær Cæsars Spor —
Ad Marmortrinene, som hvide smile,
De grønne Firbeen op og ned kun ile.

Men i den Taushed talte blidt og mægtigt
Med Aandestemmer Billedværkers Hær.
Gregor staaer stille for et saadant prægtigt:
Trajans Eqvesterstatue det bær.
Paa Fodstykket et stort og bronzevægtigt
Basrelief han seer indfattet der,
Et Træk af Heltens Liv det skjønt fremsætter —
En Indskrift derom Følgende beretter:

„Keiser Trajan drog engang ud i Krigen
Tilhest, i al sin Imperatorpragt.
Hans Legioner fulgte ham med Higen
Og Verdens Kreds sig bøied for hans Magt.
Da følte han En gribe fat i Fligen
Vel af hans Kappe — See, i fattig Dragt,
En Kvinde sig i Veien for ham kaster
Og raaber: O, Retfærdighed! — Det haster!

Man vil med Vold og Magt bortfjerne hende,
Men Keiseren sin Hest selv standser nu,
Og, idet mildt han ned sig monne vende,
Han spørger: Kvinde, hvad begjærer du? —
Hun svarer: Herre, vi din Godhed kjende —
Min Søn er myrdet, mig til Sorg og Gru.

Jeg fordrer, at hans Mordere du straffer,
At Ret du for en fattig Enke skaffer.

Du vente maa til jeg tilbage kommer
Fra Krigen, siger Keiseren nu blid,
Da skal jeg selv i Sagen være Dommer,
Nu kan jeg ei, mig kalder Kamp og Strid.
Men Kvinden bliver ved: Nu er det Sommer,
Hvo siger dig, at du til Høst faaer Tid? —
Om du i Krigen falder, Hvo skal give
Mig Ret? — Du har ei Eftermand i Live.

Da mælte Keiseren et Ord ei mere,
Men steg af Hesten, gik med Kvinden ind
I Rettens Hal, og sad der Timer flere,
At drøfte Sagen, med taalmodigt Sind.
Hvert Vidnesbyrd han vilde selv vurdere,
Skjøndt Hæren fnyste som en Hvirvelvind;
Den maatte vente, indtil Dom var fældet,
Og Retten skiftet, Skyldneren gjengjældet". —

Gregor stod længe taus foran hint Billed,
Hvor denne Scene tro udformed var.
Han sukked dybt, og see — en Taare trilled
Ned ad hans Kind i Sølverskjægget klar.
Dybt rørtes han ved det, her var fremstillet,
Og paa hans Hjerte faldt den Tanke svar:
„Evig fordømt! — hver Hedning maa det være —
Saa siger jo den strenge Kirkens Lære.

„Men denne Hedning! — Ingen Christen kunde
Dog handlet bedre, meer i Jesu Aand. —
Og han — den Gode, skal i Helveds Grunde
Dog være dømt til evig Pines Baand? —
O Gud, din Mildhed prise Engles Munde,
Kan da saa jernhaard være dog din Haand?"

ı sukked Kirkens store Overhyrde
vandred sorgfuld hjemad med sin Byrde.

III.

Hjemkommen til sin Celle
I Vatikanets Borg,
Han fandt dog der ei Ro for
Sin Ængstelse, sin Sorg.
Kun mere Gru og Bæven
Med Aftenmørket kom —
Da steg han ene ned til
Sankt Peters Helligdom.

I Kirkens dybe Gange
Alt Nattemulmet flød,
Kun oppe fra Høialtret
En Lysning Mørket brød,
Apostlens Grav omstraaled
Der evig Lamperad —
Did skred den fromme Biskop
Og knæled ned, og bad.

Der, lange Nattetimer
Paa haarde Marmorfjæl,
Han stred med Gud i Bønnen
For Hedningfyrstens Sjæl.
Det var, som maatte han drage
Hin Keiser op af Grund,
Hvad heller selv nedsynke
I Svælget uden Bund.

Et Hav af mørke Tanker
Indvælded paa hans Sind:
Var Gud da uretfærdig,
Barmhjertighed da blind?

Og dog lød Herrens Ord jo:
„Ei Frelse uden Daab“.
Hvor kan, hvor kan saa være
For udøbt Hedning Haab! —

Opløftet han sit Øie
Mod Chortribunens Hvælv,
Da saae han der en Christus
Som trued: „Knæl, og skjælv!“ —
Thi der sad Christ afbildet
Alt efter hin Tids Sæd,
Som strenge Verdensdommer,
Ei mild, men haard, ja vred.

Da lod Gregor sin Tanke
Til Galilæa naae,
Og skued der Vor Frelser
Saa blid ved Søen gaae,
Med Bod for alle Synder
Med Balsam for hvert Saar,
Saa mild og saa livsalig
Som Kjærlighed og Vaar.

Han saae ham række Haanden
Mod uslest Tolder ud,
Han saae ham glæde Hedning
Som Jøde ved sit Bud —
Han saae ham døe for Alle,
For Fattig, som for Riig —
Han saae ham tage Røveren
Med i Himmerig.

I denne Livsens Kilde
Han sænked Sjæl og Krop —
Slog saa sit Øie atter
Mod Chorets Bue op.

De lagde sig formildende og bløde
Om bittre Minder fra hans Manddoms Aar,
Da Kjærlighed blev regnet ham til Brøde
Hist i Ferraras stolte Hertugsgaard,
Hvor Sangermod med Fyrstehaan holdt Møde
Til i et Fængsel graanedes hans Haar —
Af alt Det nu kun Leonoras Smerte
End kunde stundom tynge paa hans Hjerte.

Men ogsaa denne Sorg jo vilde vendes
Til Glæde snart i Paradisets Havn,
Hvor ingen jordisk Forskjel mere kjendes,
Hvor Kjærligheden ikke meer har Savn.
Snart vilde først hans Pilgrimsgang fuldendes,
Mens Fædrelandet tog i Arv hans Navn,
Fra Capitol ham vinked Laurens Krone, —
Her skulde Dødens Palme ham forsone.

Saa var Torqvato Tassos sidste Tanker,
Som selv han skrev dem til en prøvet Ven.
Forlængst er faldne nu hans Jordlivs Skranker,
Hans Legem er i Kirken smuldret hen —
Dog mangen Sangens Pilgrim endnu banker
Paa Klostrets Port, at mindes ham igjen.
Jeg var blandt dem, og jeg vil aldrig glemme,
O, San Onofrio, din Himmelstemme.

Dronning Giovannas Bad.

(Ved Sorrento.)

„See Maaneskiven fuld og klar
Bag Bjergets Kam opstaae!
Sit Sølvernet den kastet har
Alt over Golfens Blaa.

Det følte Han, som her for Sekler siden
Fandt sikker Tilflugt efter Livets Dyst,
Hin store Digter, som udfyldte Tiden,
Som Korstogs-Harpen stemte ved sit Bryst,
Som fik til Sangerløn en navnløs Liden,
Skjøndt han Italiens Hæder var og Lyst —
Her var hans Pathmas midt i Verdenshavet,
Her døde han, her ligger han begravet.

Torquato Tassos Aand endnu omsvæver
I stille Høihed dette Hvilens Hjem,
Hans Kjærlighed, hans Sorg end gjennembæver
De tause Haller og indvier dem.
Høit Klosterkirken sig paa Bjerget hæver
Som hans befriede Jerusalem,
Og Haven strækker sine grønne Gange
Ad Bjerget hen, saa yndigt, som hans Sange.

Her paa Terrassen, under Egens Stamme,
End vises Pladsen, hvor han gjerne sad
Og saae, som nu, det stolte Roma bramme
I Aftensolens dybe Purpurbad —
Med Digtersyn han nød den Storheds Flamme,
Mens luttret nu for Lidenskab og Had
Han kunde fuldt sin Sjæl i Mindet sænke
Og paa sin Del af denne Storhed tænke.

Han rolig lod sit sidste Blik gaae vide
Om skjønne Fædreland, fra Sted til Sted.
Han hørte atter milde Bølger glide,
Som i sin Barndom, mod Sorrentos Bred,
Hvor Myrthen hænger over Klippens Side
Og Sletten er et stort Orangebed —
De søde Dufte fra hans Barndomsdage
Kom i hans sidste Timer nu tilbage.

De lagde sig formildende og bløde
Om bittre Minder fra hans Manddoms Aar,
Da Kjærlighed blev regnet ham til Brøde
Hist i Ferraras stolte Hertugsgaard,
Hvor Sangermod med Fyrstehaan holdt Møde
Til i et Fængsel graanedes hans Haar —
Af alt Det nu kun Leonoras Smerte
End kunde stundom tynge paa hans Hjerte.

Men ogsaa denne Sorg jo vilde vendes
Til Glæde snart i Paradisets Havn,
Hvor ingen jordisk Forskjel mere kjendes,
Hvor Kjærligheden ikke meer har Savn.
Snart vilde først hans Pilgrimsgang fuldendes,
Mens Fædrelandet tog i Arv hans Navn,
Fra Capitol ham vinked Laurens Krone, —
Her skulde Dødens Palme ham forsone.

Saa var Torqvato Tassos sidste Tanker,
Som selv han skrev dem til en prøvet Ven.
Forlængst er faldne nu hans Jordlivs Skranker,
Hans Legem er i Kirken smuldret hen —
Dog mangen Sangens Pilgrim endnu banker
Paa Klostrets Port, at mindes ham igjen.
Jeg var blandt dem, og jeg vil aldrig glemme,
O, San Onofrio, din Himmelstemme.

Dronning Giovannas Bad.

(Ved Sorrento.)

„See Maaneskiven fuld og klar
Bag Bjergets Kam opstaae!
Sit Sølvernet den kastet har
Alt over Golfens Blaa.

O, Aftenluften er saa varm,
Saa friſk ſom Kjærlighed
Min Kjære, kom, tag nu min Arm,
Vi gaae til Stranden ned.

Træd varligt her, den bratte Sti
Af Dug er glat og vaad.
See, hiſt Gennaro lægger til
Alt med ſin lette Baad.

Hvad, om vi nu en Rofart tog
Med ham, i Maaneſkin?
Han kjender hver en Golfens Krog
Og Aftnen er ſaa lind.

Gennaro, ſmukke Fiſkermand,
Her har du os igjen.
Vi ſidde godt. Stød nu fra Land,
Hvor vil du roe os hen?" —

„Hvis Signorina ſaadan vil,
Jeg fører Eder glad
Hen over mod hin Pynt, og til
Dronning Giovannas Bad.

Det alle Fremmede vil ſee,
Det er ſaa underbart,
Iſær naar Maanens Straaler lee
Om Grottens Vægge klart."

„Velan, lad gaa." Vi roes let
Alt under Buggen ſvag,
Men Havet funkler ſom et Net
Af Stjerner, for hvert Tag.

Fra Piàno di Sorrento slaaer
Mod os en Strøm af Duft;
Orangelundes Blomstervaar
I den sig giver Luft.

I Sydens yppige Natur
Saa bæres vi afsted
Langs Kystens steile Klippemur,
Hvor Løvpragt hænger ned.

Med Et han Baaden vender nu
Mod Klippevæggen ind.
„Gennaro, hvordan styrer du,
Er du da vorden blind?“

„Signora, hav ei Frygt paa Sind —
Bøi Eders Hoved kun.
Her gaaer vor Vei just lige ind
I Bjergets dunkle Grund!“

Ja virkelig! — vi seile brat
Som ind ad Hades's Port.
Om os nu slaaer den gamle Nat
Sin Ravnevinge sort.

Tæt over os er Hulens Tag
Som Sarkophagens Laag —
Her Bølgen hvisker hul og svag
Som Natdæmoners Sprog.

Dog, inden kort den tunge Last
Er taget fra vort Bryst —
Og, ret som Gravens Vægge brast,
Alt straaler om os lyst.

Et rundt Bassin vi svæve paa
I Oldtidsmures Krands
Og Himlens klare Stjerner gaae
Frit over os i Glands,

Fra Muren hænger Epheu ned
Og vaier hid og did —
Det er som et fortryllet Sted
Fra Eventyrets Tid.

Først er der stille rundt omkring,
Vi høre Hjertets Slag —
Da hæver sig fra Grottens Ring
En Tone, dyb, men svag.

Den svulmer meer og mere til
En fuldt besjælet Klang:
Gennaro stemmer i med Ild
En Barkarole=Sang

Om onde Dronning, som her end
Sig bader tidt ved Kveld
Og lokker mangen Ungersvend
Ved søde Toners Væld.

Men vover han sig ene ind
Og hendes Skjønhed seer,
Da vorder han af Elskov blind —
Seer aldrig Dagen meer.

„Gennaro, Tak, — din Sang var god —
Men vogt dig selv, min Ven,
Og før os nu ad Nattens Flod
Hjem til Sorrent igjen!" —

To Skibe.

(Ved Bajæ og Pozzuoli.)

Fra Neapels feberhede Larm,
Der, hvor Livet spruder som Vulkanen
Og dog hviler sorgløs ved dens Barm,
Foer en Dag vi ud ad Chiaja-Banen,
Rask henrullende i lette Karm.
Fra Sankt Elmo vaied Frihedsfanen,
Mylrende var alt Villa reale,
Gjenlød høit af Sang, Musik og Tale.

Pludselig, fra Solens gyldne Bad,
Fra det friske Hav, de hvide Slotte,
Kom vi ind, hvor gamle Nat end sad
Drømmende, i Posilippos Grotte.
Svagt betegned kun en Lamperad
Veien, som i Mulm vi kjøre maatte;
Men ved Hulens Ende, i det Fjerne,
Vinked os en blaalig Demantstjerne.

Denne Grotte er en Gjennemgang
Fra vor Tid og til den længst henrundne —
Selv et Oldtidsværk, dens Hvælving klang
Over os med Gjenlyd fra det Svundne —
Mindets Vei er altid mørk og trang,
Men belønnes med det klart Gjenfundne.
Saa vi følte det, da Bjerget lukked
Op sin Port, og ud i Lys vi dukked.

Thi Puteolis og Bajæ's Bugt,
Hin i Oldtids Sang saa vidt berømte,
Laae for os, af Bjerge indelukt.
Solens Glød i rige Straaler tømte
Sig paa Egnen, farved Alting smukt,
Men den hele Kyst i Stilhed drømte,

Verdenslivets Pragt var der udslukt. —
Dog, dets Rester overalt vi skued
Paa vor Vei, som sig om Golfen bued.

Overalt, fra Strand til Bjergetop,
Steg end Netværksmure og Arkader,
Selv fra klare Havbund skued op
Fundamenter, brudte Søilerader.
Der, hvor Fiskerdrengen nu sig bader,
Salved Slaver stolte Romers Krop.
Templet er nu Bolig for Koraller,
Har for Mosaik kun Muslingskaller.

Hvilken Stilhed over Sø og Land!
Hist og her en usfel Fiskerhytte
Viser Liv kun paa den øde Strand,
Hvorfor maatte al hin Storhed bytte
Levnetskaar med Hyttens arme Mand?
Stille! — lad til Bølgens Skvulp os lytte —
Den har rullet op til Cæsars Bade,
Den kan Oldtids Dybder os oplade.

. . . . .

Hør, den maner op fra Seklers Blund
Tvende Scener her fra Neros Dage:
Aftenrøden staaer om Bajæ Lund,
Golfen kaster al den Glands tilbage —
Marmorslotte fylde Søens Bund,
Vellyst-Toner gjennem Luften drage,
Venustemplet er behængt med Krandse,
Fauner, Nympher om dets Søiler dandse.

Høit blandt dem, paa Marmorpostament,
Sidder Cæsar, som Apollo smykket.
Stivt hans Blik mod Havet ud er vendt
Lyren holder han mod Brystet trykket.
Hæse Sang han netop har fuldendt —

Alle juble: „Hvor den var vellykket!“
Senatoren, Slaver Raabet bære:
„Hil Apollo-Nero, Verdens Ære!“

Deres Smiger lønnes dog ei nu.
Til sin Yndling sig Tyrannen vender:
„Tigellinus, jeg er fuld af Gru,
Mon dog denne Venten aldrig ender?
Kommer Skibet? — Om vor Plan hun kjender?“
Slaven svarer: „Vær kun glad i Hu.
See, om Cap Misenum Skibet dreier —
Cæsar, snart du ene Verden eier!“

Rigtig — ind mod Bugtens lune Havn
Glider let en trerad-aaret Snekke.
See — hist hviler i dens gyldne Stavn
Paa en Løibænk, under Purpurdække,
Stolt en mægtig Kvinde, fra hvis Navn
Dunkle Rædsler sig i Sekler strække,
Agrippina er det, hin Løvinde,
Neros Moder, Romas Keiserinde.

Gjennem Mord hun har sin Søn vel hævet,
Men hun vil og herske nu med ham. —
Derfor har hun alt for længe levet,
Hun maa bort. Dog, med en Rest af Skam
Ei han aabent hendes Død har krævet,
Havets Dyb skal gjøre det for ham.
Hun er indbudt kun til Bajæs Glæder,
Og et Skib til Farten han bereder.

See! det bruser frem med Keiserpragt,
Dette stolte Skib, en sønlig Gave!
Hundred Slavers sikkre Aaretakt
Fører det mod Bajæ's Underhave,
Hundred skjønne Terner Æresvagt
Om den høie Frues Sæde have;

Deres Harpespil og søde Sange
Fjernt Zephyrer elskende opfange.

Da — med Et — de hulde Toner slaae
Om til Rædselsskrig og Dødsangst-Sukke!
Skibets Sider fra hinanden gaae,
I dets Bund sig Luger lumsk opslukke.
Havets Vande over Dækket gaae:
Brat i salte Dyb maa Alt neddukke —
Vilde Hænder sig til Vraget klamre,
Blege Hoveder fra Bølgen jamre.

Som for Modermordet ei at see
Synker sidste Dagskjær med det samme,
Gjennem al Naturen gaaer et „Vee!“
Mørket vælder ned fra Bjergets Kamme.
Men fra Templet høie Stemmer lee,
Tusind Fakler der med Et opflamme:
Nero der i Bacchanalet seirer.
Der sin Dødsfest Hedningriget feirer.

Paa den anden Side Golfen hæver
Sig Puteoli, en Handelsstad —
Rig og yppig, men som Arbeid kræver,
Ei blot Fest, lig Bajæ Vellystbad.
Der en liden Flok Udvalgte lever,
Herrens Flok, selv under Nero glad —
Did indstevner samme Tid fra Østen
Og et Skib, — men dette bringer Tr

Ei med Pragt og Sang og Klang de
Lig hint første, der mod Bajæ drog,
Om dets Mast er ingen Rosenblomm
Sort og tjæret er dets plumpe Skro
Fanger kun, som stedes skal for Dor
Er dets ringe Fragt, — og dog —

Udvalgte Digte.

1865—1873.

Romervældet skal i Støv hensynke,
Vorde en Ruin, Barbarer ynke.

Saa om tvende Skibe Bølgen kvad
Medens den mod Søilerester trilled,
Og fra Venustemplet, hvor vi sad
Saae vi opfyldt Syndens hele Billed:
Sjunket længst er Bajæ stolte Stad!
Som et Straffens Tegn er den henstillet,
Ødhed sidder der blandt Svoveldampe,
Ruger over Verdenslivets Kampe.

Men mod Kveld, da vi tilbagefoer
Til Neapel, ud af Fortids Grotte,
Livets Stad os hilste, fuld og stor,
Med en Krands af Lys fra Gader, Slotte,
Og med tusind Kirkeklokkers Chor.
Paa hint andet Skib vi tænke maatte:
I hvert Klokkeslag, som Fred indringer,
Budet fra Puteoli gjenklinger.

Udvalgte Digte.

1865—1873.

De Digte i Originaludgaven af „Udvalgte Digt
udeladte i denne Udgave, findes i det Foregaaende, eft
logiske Orden.

Herr Storm var Præst i Vaage Gjeld,
Han var saa fast som Dalens Fjeld
I Levnet og i Lære.
Dog var han Fader for sin Hjord,
Skjøndt i sit Hus og med sit Ord
Han vilde Herre være.

Omkring hans Bord der voxed op
Som Graner med den lyse Top
Saa frisk en Børneskare:
Vel fire Døttre, Sønner to
Oplived Præstegaardens Ro
Med deres Stemmer klare.

I Lydigheds og Fromheds Tugt,
Men og til Kundskabs ædle Frugt
Opdrog han dem, de Kjære.
Mest Edvard havde Aandens Daab,
Til ham han satte alt sit Haab
Om Slægtens Arv og Ære.

Han tylled i ham klassisk Vin
Og græske Gloser, smukt Latin
Han flittigt Drengen lærte.
Den Gamle dog ei ret forstod
Den Poesiens dybe Flod,
Som steg i Edvards Hjerte.

Det var, som Dalens Høinatur
Kom til hans Sjæl med Klang af Lur
Fra grønne Sæterlier.
Den drev ham ud i Skov og Fjeld
Og vakte i hans Bryst et Væld
Af friske Melodier.

Med barnlig Lyst dem sang igjen
Hans Legesøster, Barndoms Ven,

Edvard Storm og Ragnhild.

I Gudbrandsdalen Vaage Bygd sig skyder
Med grønne Lier ind mod Jotunsknuden
Saa blomstrende og skjøn, som Dølebruden,
Naar hun sin Lok med Sølverkronen pryder.

Der Sydens Mildhed er til Nord indbuden,
Løvskovens Rigdom der dit Øie fryder,
Mens Elvens Brusen gjennem Dalen lyder
Og ingen Fjeldtop er sit Sagn foruden.

De stolte Gaarde der paa Skrænten hænge
Med gamle, sært udskaarne Bjælkestuer,
Hvor Odelsbonden dyrker Fædres Vænge.

Afsides ligger Dalen. Dampen truer
Ei med sin Nutidslarm derind at trænge
Og Oldtids simple Liv der end du skuer.

Paa Vandring gjennem denne Dal jeg mødtes
Af Fædres Minder, Slægtens egen Stemme:
I Vaage Bygd var Edvard Storm jo hjemme,
Og der hans Søstersøn, min Fader, fødtes.

Til Jutulsbjergets Væg her endnu støttes
Den Præstegaard, han ikke kunde glemme,
Og Otta-Elv, som Sinklar-Visens Stemme,
Gaaer der forbi, med Kraft, som ei forødtes.

Og Bygden trofast Edvard Storm end priser.
End klinge her hans friske Døleviser
Imellem Fjeldene, med Lyst og Klage.

Hans Bolig end med Kjærlighed man viser,
Og dette Sagn ifra hans Ungdomsdage
Gaaer endnu her med Vemodsklang tilbage:

I Hjemmets simple Bolig.
Han havde smagt af Kundskabs Træ,
I Præstegaardens trange Læ
Han var ei længer rolig.

Naturen var den samme dog —
Ja, med end mere mægtigt Sprog
Den talte til hans Indre.
Nu kunde han først ret forstaae
Bjergfossens Drøn og Fjeldets Blaa
Og Bræerne, som tindre.

De stille Suk fra Skov og Li
Nu lokked ham, som Melodi,
Meer dyb, end før i Tiden.
Hans Længsel søgte Venners Flok,
Fandt Barndoms=Kammerater nok —
Men hvor var Ragnhild liden?

En Morgen tidlig gik han op
Til Jutulsbjergets høie Top
At skue over Dalen.
Da saae han i en Ungbirks Ly
En Jente sidde gjemt og bly,
Men frisk, som Morgensvalen.

De brune Haar, de Øine blaa,
Det Barnesmil, om Læben laae,
Det skulde han vel kjende.
Og dog — den Rosenrødme fin,
Den fulde Barm i hvide Lin —
Kan det vel være hende?

„Ragnhild!“ — han raabte — „Er det dig?“
Hun svared ei, men reiste sig

Den liden Ragnhild vene
Hun var en Dalens Jente selv,
Saa frisk og glad, som Otta-Elv,
Saa let, som Birkens Grene.

Paa Jutulsbjerget gik de To
Og plukked Bær, og leged Bo,
Og elsked alt hverandre,
Skjøndt Ingen af dem vidste end
Hvor underligt til Mø og Svend
Sig Barnet kan forandre.

Men Tiden led. Han var fuldlært,
Han maatte bort fra Alt, hvad kjært,
Langt over Havet drage —
Helt ned til Kongens Kjøbenhavn,
For der at vinde sig et Navn
Og Lærdomsgraden tage.

Ved Afsked Ragnhilds Kind blev vaad,
Men endnu kun af Barnets Graad,
Som Morgnen kan bortviske,
Og Edvards Sorg var Haabet lig:
Han saae sin Fremtid lys og rig
I Livets store Skifte.

To Aar gik hen. Han kom igjen
Udviklet nu, med Brev som Svend
Fra Lærdomsskolens Fædre.
Han havde klaret hver en Form
Med Hæder, saa selv gamle Storm
Ei ønsked sig det bedre.

Der stod han nu, en rask Student,
Saa fremmed, og saa vel dog kjendt

I Hjemmets simple Bolig.
Han havde smagt af Kundskabs Træ,
I Præstegaardens trange Læ
Han var ei længer rolig.

Naturen var den samme dog —
Ja, med end mere mægtigt Sprog
Den talte til hans Indre.
Nu kunde han først ret forstaae
Bjergfossens Drøn og Fjeldets Blaa
Og Bræerne, som tindre.

De stille Suk fra Skov og Li
Nu lokked ham, som Melodi,
Meer dyb, end før i Tiden.
Hans Længsel søgte Venners Flok,
Fandt Barndoms-Kammerater nok —
Men hvor var Ragnhild liden?

En Morgen tidlig gik han op
Til Jutulsbjergets høie Top
At skue over Dalen.
Da saae han i en Ungbirks Ly
En Jente sidde gjemt og bly,
Men frisk, som Morgensvalen.

De brune Haar, de Øine blaa,
Det Barnesmil, om Læben laae,
Det skulde han vel kjende.
Og dog — den Rosenrødme fin,
Den fulde Barm i hvide Lin —
Kan det vel være hende?

„Ragnhild!“ — han raabte — „Er det dig?“
Hun svared ei, men reiste sig

Og skjalv, som Birkens Blade.
Han rakte hende trofast Haand —
Saa smelted sammen deres Aand
I Barndomsminder glade.

Dog blev det nu en anden Leg:
Thi nye Følelser opsteg
I deres unge Hjerte.
Sig Knoppen ud til Blomst udslog
Og Elskov dem til Fange tog
Med al sin Lyst og Smerte.

De mødtes nu ved Morgen, Kveld,
Paa Jutulsbjergets bratte Hæld
Og vexled Kys og Tale.
Og Huldren lyttede dertil
Og lokked dem med fjerne Spil
Fra Kløfter og fra Dale.

Ung Edvard glemte da sin Bog —
Hans Hu ei længer drog paa Tog
Til Kongestadens Ære.
I Dalen, hvor hans Vugge stod,
Han havde fundet sit Klenod —
Det vilde han hjembære.

En Dag han for sin Fader stod
Og ham sit Indre frit oplod:
Han elsked Ragnhild Hammer.
Han om sin Faders Minde bad —
Thi, hvis de maatte skilles ad,
Blev deres Liv kun Jammer.

Den Gamle op med Vrede foer,
Og udbrød: „Dreng, mærk vel mit Ord! —

det, som jeg begjærer,
drives jeg fra Fødestavn,
ikke ned til Kjøbenhavn —
bliver her som Lærer.

trænges haardt i denne Krog
Lysets Ord fra Kundskabs Bog —
vil og kan jeg sprede.
udbrandsdal der findes vel
liden Plads opunder Fjeld,
r To kan bygge Rede."

foer han ud med oprørt Sind.
Gamle gik til Hustru ind
raadslog i Lønkammer;
da Kveldskyggerne faldt paa,
i saae ham dybt betænksom gaae
d mod Pladsen Hammer.

---

drev omkring den lyse Sommernat
Fjeld. et Lænaslens Bytte.

Ragnhild aabned Døren, ud paa Tærsklen steg,
Skjøn, som Morgnen over Lide,
Men ei rød som den — hun var lig Sneen hvid —
Taarer over Kinden glide.
Rask han vilde favne hendes ranke Liv,
Men hun bøied sig fra ham, som myge Siv,
Vendte bort sin Kind —
Dybt i hendes Sind
Saae han stærke Tanker stride.

„Edvard" — hvisked hun — „vi nu adskilles maa,
Passe ikke for hinanden.
Nu kan først jeg see og rigtigt Alt forstaae —
Han har sagt det, Præstemanden.
Aldrig blev din Lige jeg i Kløgt og Aand,
Vilde paa din Vinge lægge kun et Baand, —
Ud du flyve maa
Til det fjerne Blaa —
Der du finder nok en Anden."

„Ragnhild" — svared han — „Er det dit friske M
Tro dog heller mig end Fader!
Han paa Elskovs Magt vist aldrig sig forstod —
Alt for dig jeg glad forlader.
Her i Dalen er vor sande Lykkes Væld,
Her jeg synge skal for dig hver stille Kveld —
Her, hos dig i Ro,
Vil jeg heller boe
End i Kongestadens Gader."

Men hun rysted kun paa lille Hoved, stum,
Frygted for sit eget Øre,
Foer saa ind igjen i Hyttens dunkle Rum,
Stængte til de lave Døre.
Udenfor omsonst han trued og han bad:
„Ragnhild, Ragnhild, for vor Lykke dog oplad!"

Stemninger.

Forunderligt! — Naar Sjælen dybt sig sænker
Ned i sig selv, for i sin skjulte Grund
At søge Punktet, da den steg af Blund
Og blev et Væsen, som med Klarhed tænker,

Da er det, som den aldrig finder Bund —
Kun natligt Hav, som Morgengry bestænker
Med gyldne Glimt — og ingen Kyst den skjænker
En Havn, et Ankerfæste nogen Stund.

Vil dette store Billed Sjælen sige
At, som dens Ophav ikke finder Grund,
Saa er dens Maal og det Uendelige?

Frygt derfor ei, min Sjæl, men sænk dig kun
Med Tro og Haab i Evighedens Rige,
Der bølger sig dog Paradisets Lund.

Hvor kan dog Sjælens Liv sig mægtigt hæve
Og træt nedsynke, og saa atter stige,
Som Bølgerne, naar de mod Stranden hige
Og ikke veed, at der de kan ei leve.

Den høie Bølgegang i Aandens Rige,
Den Evne til at svulme, til at bæve,
Er kun det Skabtes Higen for at kræve
Det tabte Stade som sit Ophavs Lige.

Ak, her paa Jord den Ligevægt ei findes,
Og dog maa Vingerne sig altid røre,
Skjøndt altid de af tusind Lænker bindes.

Aldrig kom han dog til Vaage Bygd igjen,
Fad'ren døde, mæt af Dage.
Da nu dennes Maag til Kaldet saa kom hen,
Ragnhild vendte did tilbage,
Tjente længe der i Præstegaardens Bo.
Edvards Søsterbørn hun vogted, huld og tro,
Var saa blid og god,
Bar med stille Mod
Tunge Skjæbne, uden Klage.

Hendes Glæde var, naar did fra Danmark lød
Nyt om Broder Edvards Ære.
Hendes blege Kind blev da igjen lidt rød —
Al hans Sang hun vilde lære.
Den med eget Navn hun helst dog nynned paa
Præstens lille Søn da engang spurgte saa:
„Ragnhild, var det Dig?" —
Hun blev hvid, som Lig,
Græd og vilde ene være.

Saa skildrer Sagnet Ragnhilds Færd
Og hendes Høisind var nok værd
At vorde her gjengivet.
Hun havde opfyldt tro sit Kald,
Hun havde offret for sin Skjald
Sin Lykke her i Livet.

Var han hos hende bleven gjemt,
Knapt Sinklar-Visen havde stemt
Hans Folk til Kraft, som kvæger.
Var han kun bleven Bygdens Ma'
For Efterslægten havde han
Ei dannet Oehlenschlæger.

Stemninger.

Forunderligt! — Naar Sjælen dybt sig sænker
Ned i sig selv, for i sin skjulte Grund
At søge Punktet, da den steg af Blund
Og blev et Væsen, som med Klarhed tænker,

Da er det, som den aldrig finder Bund —
Kun natligt Hav, som Morgengry bestænker
Med gyldne Glimt — og ingen Kyst den skjænker
En Havn, et Ankerfæste nogen Stund.

Vil dette store Billed Sjælen sige
At, som dens Ophav ikke finder Grund,
Saa er dens Maal og det Uendelige?

Frygt derfor ei, min Sjæl, men sænk dig kun
Med Tro og Haab i Evighedens Rige,
Der dølger sig dog Paradisets Lund.

Hvor kan dog Sjælens Liv sig mægtigt hæve
Og træt nedsynke, og saa atter stige,
Som Bølgerne, naar de mod Stranden hige
Og ikke veed, at der de kan ei leve.

Den høie Bølgegang i Aandens Rige,
Den Evne til at svulme, til at bæve,
Er kun det Skabtes Higen for at kræve
Det tabte Stade som sit Ophavs Lige.

Ak, her paa Jord den Ligevægt ei findes,
Og dog maa Vingerne sig altid røre,
Skjøndt altid de af tusind Lænker bindes.

Kun undertiden troe vi her at høre
Den fjerne Klang, hvorved vi Hjemmet mind
Men egen Kraft kan os ei derhen føre.

Dog gives der en Kraft, usynlig, stille,
Som bærer Aanden over Bølgedale,
Som giver den en Tunge for at tale
Med Barnets Tillid til sit Væsens Kilde.

Det er en Ørn, hvis Vinger aldrig dale,
Som stiger altid opad, aarle, silde,
Hvis Hjerteslag dog er som Duens milde
Men og saa stærke, at de Død betale.

O, det er Troen paa vor Frelsers Naade!
Den Barnetro, som Verden stolt foragter,
Men som dog løser hver en Livets Gaade.

For den sig jævne alle Bølgens Magter,
Og Sjælen, som sig selv ei veed at raade,
Ved den naaer Havnen, som den eftertragter

Sommerbilleder fra Hadelan

1. En Udsigt.

Rundt om mig her, i store Linier tegnet,
Seer jeg udbredt det skjønne Hadeland.
Dybt Fjorden er af mørke Skove hegnet
Og grønne Enge smile ved dens Strand,

Paa dets Flade let Vandlilier svømme,
Lukke sine Sølverkalke op,
Fange stille, som i Morgendrømme,
Lyset, der har aabnet deres Knop.

Med ensformig Rislen Bækken flyder
Gjennem Dalen midt i Tjernet ud —
Ingen anden Stemme om det lyder,
Egnen beder stille nu til Gud.

Og han svarer den med sagte Susen
Over Vandet, gjennem Skoven ned —
Thi hans Røst er ei i Stormens Brusen,
Men i Kjærlighedens stille Fred.

5. Natlig Fart.

Maanen staaer blank over Fjelderygge,
Breder sit Sølv over Skov og Tjern —
Dalene slumre i dunkle Skygge,
Nattens Fred hersker nær og fjern.

Luften er sval efter Dagens Hede,
Kvæger Naturens brændende Bryst,
Er dog saa mild, at den kan udbrede
Over dens Øie en drømmende Lyst.

Over de bakkede Veie vi fare
Med flinke Heste i strygende Fart.
Huse og Træer hilse os snare,
Nu er det dunkelt, nu atter klart.

Hist en Gaard dukker op af Taage,
Alle derinde sove nu sødt.
Ikkun de tindrende Stjerner vaage
Over Enhver, som til Arbeid er født.

Hør! Hvor sagte susende den toner
Gjennem disse ranke Pillers Gang!
Ei en Vind bevæger Skovens Kroner
Og dog lyder denne dybe Sang
Evigt, som en Hymne til den Høie,
Der gav Skjønhed selv til kolde Nord
Og med samme milde Faderøie
Smiler til hvert Liv paa denne Jord.

3. Tre i En.

Paa golde Bakke staaer en Gran alene
Og strækker sine grønne Spir mod Himlen;
Omkring den ligge spredte nøgne Stene
Ombræmmede af Lyng og Bregne-Brimlen.

Dog er den i sin Ensomhed ei ene:
En Ungbirk voxer, som en venlig Tanke,
Op mellem Granens mørke, haarde Grene
Og skjælver med sit Løv, det lyse, blanke.

Og til dem begge sig saa kjærligt klynger
En Rosenbusk med fine, røde Blommer —
De vilde Roser til en Krands den slynger
Om Gran og Birk, og dufter sødt af Somm

Tilsammen tolke saaledes de Trende
Naturens Ynde selv paa golde Steder,
Saa Vandreren kan glad, taknemlig kjende
Den Kjærlighed, som over Alt sig breder.

4. Ved Tjernet.

Mellem Skove, mellem grønne Lier
Skuer op det klare, blanke Speil;
Morgensolen det til Glands indvier,
Taager løfte sig som hvide Seil.

Dog, hid til Granskovens lukkede Indre
Kan ikke Stormen, ei Ufreden naae:
Stille er her, som naar Stjernerne tindre
Over vort Hoved i natlige Blaa.

Høit kun i Toppene Stormen henbruser,
Lyder som Orgelklang fjernt til mig ned -
Let gjennem Skoven en Luftning kun suser,
Aander en sagte, mildt dulmende Fred.

O, kunde Hjertet, mens Livsstorme rase,
Eie, som Skoven, saa stille en Egn!
Blive, som den, til en fredet Oase,
Lukket mod Veiret af skjærmende Hegn!

Vel kan det skee, naar kun Tro er derinde,
Barnlig Fortrøstning til Kjærligheds Bud, —
Da kan vi skjærmes mod brusende Vinde,
Da kan vor Sjæl være stille i Gud.

7. Skovsletten.

Min sidste Vandring dennegang
Har været til dit Ly,
Du grønne, blide Alfevang
I Skoven dulgt saa bly.

Det var ei let at finde dig,
Thi dine Alfers Vagt
I Skoven længe gjækked mig
Og drev mig om paa Jagt.

Tilsidst de gav dog tabt igjen,
Jeg fandt den skjulte Sti.
De vidste, jeg var deres Ven
Og aabned gjemte Li.

Her fra en Høide i Fjernhed blaane
Mægtige Fjelde bag Fjordens Spalt:
Over dem alle den mystiske Maane
Seiler frem i sin hvide Gestalt.

Nu vi os styrte i dybe Dale,
Granerne over os lukke sig til —
Sælsomme Stemmer fra Skoven tale,
Hvad er det, Natten os sige vil?

Atter de sorte Skygger vige,
Tjernet viser sit blanke Speil.
Birken hænger sit Slør, det rige,
Ned over Vandet fra Skrænten steil.

Agre smile paa blide Høie,
Er deres Skjær nu Sølv eller Guld?
Nu om et Klippehjørne vi bøie,
Atter er Scenen meer alvorsfuld.

Saa gaaer det frem, til Egnen os bringer
Tegn, at Hjemmet er naaet snart:
Hundene glamme, Porten opspringer,
Endt er den skjønne, natlige Fart.

6. Fred i Storm.

Regnsvangre Skyer jagede fare
Hen over Himlen for stormende Veir,
Samles og splittes, som kjæmpende Skare —
Solen vel glimter, men kan ei faae Seir.

Skumhvide, blaasorte Bølger sig hæve
Ude paa Fjorden, før gjerne saa blid,
Bladene hvirvle, Husene bæve,
Alt i Naturen er Uro og Strid.

De hængende Krandse hviske dertil
Buggesange, saa bløde og ømme,
Og Bladenes sagte, klingende Spil
Dysse den Lille i søde Drømme.

Det er, som Alfen i Træet veed,
At en Menneskeknop den skal vogte over
Og føler en Moders Kjærlighed
For den lille Sjæl, som i Buggen sover.

Du venlige Alf! Tak, at du lod
Din grønne Skygge min Lille svale!
Gyd Kræfter i hendes unge Blod
Og lad hende voxe som Birk i Dale!

Farvel, du skjønne Birk, farvel,
Farvel for dennegang.
Hvor ofte fryded' du min Sjæl
Med dine Blades Klang!

Hvor ofte gav du Sommerlæ
Min Hustru og min Glut!
Hav Tak for Alt, du milde Træ!
Vi skilles maa tilslut.

Naar jeg er borte, vil du staae
End mangen Sommer prud
Og sænke dine Grene paa
Den Slægt, som springer ud.

Og kommer hun da hid engang
Min Helgalil, som Mø —
Da vil du dine Blades Hang
Paa hendes Lokker strøe.

Her, paa den fløielsgrønne Eng
Af Graner rundt omsat,
De have deres Bord og Seng
I maanelyse Nat.

Da dandse de paa bløde Vang
I hvide Taageslør —
Men den, som hører deres Sang,
Han længes, til han døer.

Ved Middagstid, som nu, de vil
For os ei vise sig,
Men drive dog usynligt Spil
Som her idag med mig.

Nu synes her saa tomt og tyst;
De er her dog, thi hyst:
De dandse i Solstraalens Lyst
Og titte fra hver Bust.

8. Barnet og Birken.

Der staaer paa Høien et Birketræ
Med knudret Stamme og Grene brede —
Med Bladenes Slør det giver Læ
Mod Julisolens brændende Hede.

Dets grønne Kviste sænke sig ned
Til Jord, og danne et Telt af Blade.
O, ingen skjønnere Plet jeg veed,
Hvor Sommersvale sig kan oplade.

See, derfor hviler saamangen Stund
I Kurvevuggen et Barn derunder
Med Englesmil om den røde Mund,
Mens sødt i Skyggen det stille blunder.

De hængende Krandse hviske dertil
Buggesange, saa bløde og ømme,
Og Bladenes sagte, klingende Spil
Dysse den Lille i søde Drømme.

Det er, som Alfen i Træet veed,
At en Menneskeknop den skal vogte over
Og føler en Moders Kjærlighed
For den lille Sjæl, som i Buggen sover.

Du venlige Alf! Tak, at du lod
Din grønne Skygge min Lille svale!
Gyd Kræfter i hendes unge Blod
Og lad hende voxe som Birk i Dale!

——— ———

Farvel, du skjønne Birk, farvel,
Farvel for dennegang.
Hvor ofte fryded' du min Sjæl
Med dine Blades Klang!

Hvor ofte gav du Sommerlæ
Min Hustru og min Glut!
Hav Tak for Alt, du milde Træ!
Vi skilles maa tilslut.

Naar jeg er borte, vil du staae
End mangen Sommer prud
Og sænke dine Grene paa
Den Slægt, som springer ud.

Og kommer hun da hid engang
Min Helgalil, som Mø —
Da vil du dine Blades Hang
Paa hendes Lokker strøe.

Nyn da for hende Faders Sang,
Du selv indvied' den!
Maaskee hans Aand da i din Klang
Saa sagte svæver hen.

9. Landligt Liv.

Venlige, rolige Liv paa Landet,
Hvor velgjørende er din Fred!
Dagene svinde, som var der ei andet
Her paa Jord, end hvad Gaarden veed.

Kornet høstes og Kvæget føres
Paa de grønnende Lier hen,
Taktfast fra Laden Pleilen høres,
Agren pløies til Sæd igjen.

Aasene staae om Gaarden saa stille,
Lukke den ude fra Verdens Larm.
Ikkun de susende Vinde spille
Fjernt paa Skovharpen, og løfte vor Barm.

Grønnende Strand i Tjernet sig speiler,
Vandlilier svømme stille derpaa,
Let over Himlen Skyen henseiler
Som en Svane i lysende Blaa.

Yndigt paa Høien seer Bjælkehuset
Ud fra sin lysgrønne Birkelund,
Drømmer, af vajende Gren omsuset,
Aabner sin Hal saa mangen Stund.

Hyggeligt er der og svalt derinde
Under det luftige Spærretag,
Glade Mennesker ofte der binde
Tankens Blomster i venligt Lag.

Sommerbillede fra Sydsjælland.

Datterlil hviler paa Grønsvær fro,
Lytter til Lærken i Himmelens Bo,
Leger med Blomster, hvide og blaa,
Selv er hun deiligste Blomst af de Smaa.

Moder sidder derved saa huld,
Strikker for hende den bløde Uld —
Fader gaaer stille op og ned,
Glæder sig over de Kjæres Fred.

Luften er klar og sommerglad,
Suser venligt i grønne Blad;
Havet slaaer friskt mod Stranden ind,
Kornet bølger for sagte Vind.

Straatakte Hytte staaer tæt dertil,
Aabner sit Kammer, lun og mild,
Der skal Datterlils Vugge gaae,
Naar Aftenkjølingen falder paa.

Vuggesang

(Til Mendelsohns Kinderstück, Nr. 2.)

—

Bisselulle nu Barnlil,
Sov, min lille, søde Pige!
Luk de klare Øine til,
Drøm om Engle i Guds Rige —
Moder hos dig vaage vil.

De høie Bredder sig i Søen speile
Og Svaner paa den blanke Flade seile,
Skovhuset skjules fast af Løvets Krandse.

Her Sagnets dybe Mening ret vi sandse:
Naar Natten falder paa, det kan ei feile
At Elverpigerne paa Skrænten dandse.

En dansk Præstegaard.

Hvor hviler yndigt mellem Eng og Vove
Den venlige, den skjønne Præstegaard,
Hvor Fredens Aande gjennem Huset gaaer
Og glade Stemmer Herrens Godhed love!

Paa Høien der den gamle Kirke staaer,
Hvorom saa blidt de stille Døde sove,
Mens Droslen synger fjernt fra Bøgeskove
Og Aftenklokken fromt fra Taarnet slaaer.

Straatakte Landsby klynger sig derved
Og Møllen paa den nære Bakke suser
Og Fiskergarnet staaer ved Fjordens Bred.

Langt ude Havets Magt og Verdens bruser,
Mens her er stille, landlig Sommerfred —
Lyksalig den, som her for Livet huser! —

Sommerbillede fra Sydsjælland.

Datterlil hviler paa Grønsvær fro,
Lytter til Lærken i Himmelens Bo,
Leger med Blomster, hvide og blaa,
Selv er hun deiligste Blomst af de Smaa.

Moder sidder derved saa huld,
Strikker for hende den bløde Uld —
Fader gaaer stille op og ned,
Glæder sig over de Kjæres Fred.

Luften er klar og sommerglad,
Suser venligt i grønne Blad;
Havet slaaer friskt mod Stranden ind,
Kornet bølger for sagte Vind.

Straatakte Hytte staaer tæt dertil,
Aabner sit Kammer, lun og mild,
Der skal Datterlils Vugge gaae,
Naar Aftenkjølingen falder paa.

Vuggesang

(Til Mendelsohns Kinderstück, Nr. 2.)

Vissselulle nu Barnlil,
Sov, min lille, søde Pige!
Luk de klare Øine til,
Drøm om Engle i Guds Rige —
Moder hos dig vaage vil.

Lille Helga, dyre Skat,
Faders Haab og Moders Glæde,
I den stille dunkle Nat
Jesu Fred sig om dig brede —
Du er i hans Favn nu sat.

Trives vel nu, Barnet mit!
Moder glemmer al sin Smerte,
Naar Du aander let og frit
Nær ved hendes ømme Hjerte —
Hendes Liv det er jo dit.

Visselulle da, Barnlil!
Sov nu sødt og sov nu længe —
Kjærlighedens Vugge mild
Har saa let og blød en Gjænge.
Slumre sødt, min Datterlil!

Efter Opførelsen af „Tryllefløite

De gamle Toner strømmed gjennem Huset
Saa friske, unge, som i Fædres Dage.
Af Spøg og Alvor, Elskovs Lyst og Klage
Sad Mængden der hentaget, sødt beruset.

Fra Sandhedstemplets Indre kom tilbage
En mægtig Røst og løfted os fra Gruset —
Af Geniernes Vingeslag omsuset
Vor Sjæl mod Himlen kunde Flugten tage.

Her ere Sphærers Harmonier bundne
Til Jordens Kamp, og luttrer den til Seier,
Og knytter den til Slægter, længst henrundne

Her føle vi, at Nutid Intet eier
Som ei er grundlagt i det store Svundne —
Det Gamle her al Fremtidsdunst opveier.

O søde Toner, lifligе og rene!
I strømme fra en Sjæl, af Gud begavet
Med Kraft, som Stormens Brusen over Havet,
Med blide Nyn, som Bækkens over Stene.

Den, Eder skabte, han er længst begravet
Paa Kirkegaarden under Mos og Grene,
Og dog han fylder bedre Dagens Scene
End Modens Larm, af Dissonantser lavet.

O trøstefulde Kunstens Magt paa Jorden!
Du vælder op af Høien, lig en Kilde,
Der lædsker Marken, som forbrændt er vorden.

Du kalder atter frem de Roser vilde
Og over denne Damptids Hvin og Torden
Du sænker dine Harmonier milde.

Det kongelige Bryllup.

(28 Juli 1869.)

Saa lysteligt ringe de Klokker idag
Fra Stockholms Kirker og Taarne,
Til Nordfolkets Hjerter gaaer hvert et Slag
Paa Sommerlufte udbaarne.
Det klinger over al Norden.

Et Gudshus er der paa Stockholms Slot,
Der bedst dog Klangen man hører:
Did ganger Norges og Sveriges Drot,
Sin eneste Datter han fører. —
Det klinger over al Norden.

Der Kongen af Danmark møder dem
Alt med sin Arving, den Gjæve.
To Dronninger der og skride frem, —
Deres Moderhjerter nu bæve. —
Det klinger over al Norden.

For Altret staaer Bispen i helligt Skrud,
Mens Harper og Sange tone.
For ham nu knæle den Brudgom og Brud
For at vinde Jordlivets Krone. —
Det klinger over al Norden.

Saa lægger han, under Herrens Ord,
De Elskendes Hænder sammen
Og til deres Pagt fra høien Chor
Gjenlyder tre Rigers Amen.
Det klinger over al Norden.

Nu bliver der Fest i Kongens Bo,
De Brudeterner sig neje
Og Blomster strøe for de unge To,
Som Fremtiden har i Eie. —
Det blomstrer over al Norden.

Men Fortidens store Aander og nu
Usynlige dem omsvæve —
Af henfarne Tiders Ufred og Gru
Med stille Fred de sig hæve. —
Det dages atter i Norden.

Margrethe hilser den Nordens Brud
Og signer hende som Datter.
Kong Carl Johan, hendes Stamfader prud,
Som Søn hendes Brudgom omfatter.
Det dages atter i Norden.

Hvad Folkeskjæbne skal følge den Pagt,
Det Gud alene maa vide.
Men Haabet lyser med Kjærligheds Magt
Fra Bryllupskjerterne blide.
Det lyser over al Norden! —

- - -

Halfdan Kjerulf.

Nu Halfdan Kjerulf er vandret hen
Til de ukjendte Regioner,
Hvorfra ingen Røst kan komme igjen,
Selv ikke hans lislige Toner.
Saa stille han leved, bramfri og blid,
Han talte aldrig om egen Id,
Skjøndt Norden hans Minde nu kroner!

Hans Vandring paa Jorden var ei omsonst,
Endskjøndt han var svag og alene.
Hans Brud var den deilige Tonekunst,
Den førte hans Fod over Stene,
Den gav ham Vinger, den fyldte hans Bryst
Med smeltende Vemod og jublende Lyst —
Han sang som Trosten i Grene.

Han lagde sit Hoved til grønne Høi
Og lytted til Alfens Stemme,
Og midt under Dagens forvirrede Støi
Han kunde den aldrig glemme.

Han hørte den atter i Fossens Brus;
I Birkens Hvisken, i Granernes Sus
Han kunde Tonen fornemme.

Den Tone var Norges Hjerteklang
Fra Sø, fra Fjeld og fra Skove,
For Folket bar han den frem i Sang
Paa Melodiernes Vove.
Han løfted paa dem det fattige Ord,
Saa Brudeklang fra Hardangerfjord
Vidt kunde vort Norge love.

Derfor, skjøndt brusten er nu hans Luth,
Vil Norge hans Navn bevare,
Og Dalens Jente og Fjeldets Gut
I Slægternes lange Skare
Vil eie ham som en fuldtro Ven
Og synge hans Sange om igjen
Altid friske og klare. —

A. M. Schweigaard og Hustru

(Ved deres fælles Jordefærd 5 Febr. 1870.)

Tyst en Sjæl bortdrog
I det store Tog,
Toget, det uendelige,
Der, som Aanders Himmelstige
Gaaer fra Jordens Dal
Op mod Lysets Sal.

Længe løfted hun
Vingen til den Stund.

Svagt var hendes Jordeklæde,
Hendes Liv dog Hjemmets Glæde.
Hvad hun bandtes ved
Var kun Kjærlighed.

Nu er Alt fuldendt.
Hun har Vingen spændt
Og paa klare Ætherbølge
Hendes Elskte maatte følge —
Han er draget med
Op til evig Fred.

Men i Sorgens Kaar
Tungt tilbage staaer
Søn og Venner, hele Folket,
Det, hvis Kraft han stort har tolket.
Arme Fædreland
Misted bedste Mand.

I dets Folkeraad
Lyste klart hans Daad.
Borger uden Frygt og Dadel,
Mand med Tankens ægte Adel
Gik han foran fast
Til hans Hjerte brast.

Endnu langt før Nat
Fik han Hvile brat.
Men ved elskte Hustrus Side
Gud ham spared Savnets Kvide.
Lær da os, o Gud!
Takke for dit Bud.

Hvad et Fjerdedels Sekel har bragt i sin Gang,
Maa vi takke vor Gud,
Maa vi vel bryde ud:
Altid svulme i Norge den herlige Sang!

Sang ved Aabningen af Jernbane mellem Christiania og Stockholm.

Juni 1871.

Over femti Aar er svundne
Fra hin store Dag
Da to Brødre blev forbundne
Efter Seklers Nag.
Ufreds Nætter vel var endte,
Nordens Himmel blid —
Lidet de hinanden kjendte
Dog i al den Tid.

Lange Veie, Fjeld og Skove
Skilte mellem dem,
Ikke kunde strevne Love
Nærme Hjem til Hjem.
Men ved Nutids store Tanke,
Dampens Undermagt
Jævnet er nu Kjølens Skranke,
Øst nær Vest er bragt.

Hvilken Fremtid sig udbreder
Nu for Nordens Aand!
Sverigs, Norges Hovedstæder
Lægge Haand i Haand,

Brødre til hinanden fare
Let med Landets Frugt,
Tankens, Kunstens Alfeskare
Mødes let i Flugt.

Aldrig skal af Minde gange
Denne Sommernat!
I dens Klarhed, døbt med Sange,
Nu er Stevnet sat.
Ved den store Nutidstanke,
Dampens Undermagt,
Tvende Folkehjerter banke
Til hinanden lagt.

Juleaften i Mentone.

(1871.)

Havet skvulper sagte ind mod Stranden,
Maaneglandsen hviler varm derpaa,
Milde Lufte svæve mig om Panden
Som de fra Orangelunde gaae.

Høie Bjerge slutte Kreds om Dalen,
Strække sine Spidser mod det Blaa —
Over dem sig hvælver Himmelsalen
Med de Millioner Stjerner paa.

Her ei Maanens Glands kan dem udslukke,
Kraftigt funkle de til Jorden ned —
Roser sine Kalke sødt oplukke,
Palmer hviske blideligt om Fred.

Saa var Natten, hin den klare, milde
Første Julenat i Bethlehem,
Da de Vises Stjerne daled stille
Over Jesusbarnets Krybbehjem.

Hyrderne paa Marken kunde vaage
I en saadan vaarlig Julekveld —
Intet Snelag, ingen iiskold Taage
Skjulte for dem Evighedens Væld.

Engleskaren, som dem Budskab bragte,
Om at nu en Frelser var dem fød,
Kunde sine klare Vinger sagte
Løfte i en Natteluft, saa sød.

O, men deres glade Hosianna
Endnu lyder om den ganske Jord;
Falder endnu, som en Frelsens Manna,
Ogsaa over snedækt Dal i Nord.

Julelyset varmer der ei mindre
For det er i Hjertets Kammer sat —
Stjernerne, som over Sneen tindre,
Hilse og fra Himlens Julenat.

Barnets Jul er overalt den bedste,
Hvor i Verden end vi ville gaae —
Ingen kan jo Himmelriget gjæste
Bliver han ei lig en af de Smaa.

Efter et Gjenbesøg i Nizza.

(Decbr. 1871).

Jeg saae da igjen den straalende Stad
Som gjemmer min dybeste Nat!
Der laae den i Solens blændende Bad
Med Palmer, Oranger besat.

Jeg gik til min forrige Bolig hen,
Jeg saae dens lysende Tag
At hæve sig over Lunden igjen,
Som hin den rædsomme Dag,

Da der i Stuen min eneste Søn,
Mit Smertesbarn laae som Lig.
Ak endnu var Haven saa foraarsgrøn
Og Blomsterne dufted til mig!

Men da jeg vilde gaae længer frem,
At kysse hvert Spor af hans Fjed,
Man drev mig ud af hans sidste Hjem,
Jeg fik ikke dvæle derved.

En anden Herre raaded nu her
Og lukked sit Eden streng —
Og Faderen fik ikke træde nær
Det Sted, hvor han græd for sin Dreng.

Vel blev jeg bitter og mod i Hu
Da jeg dreves bort fra den Plet.
Men snart jeg maatte dog sande nu:
Mig skede ikkun min Ret.

Hvad vilde jeg der? — Han er der jo ei,
Han leger med Engle smaa,
Og jeg faaer vandre min jordiske Vei,
Til jeg gjenseer ham i det Blaa.

Og Gud har jo signet atter mit Hjem,
Som jeg tænkte for stedse forladt,
Livsfylden er atter blomstret frem
Af hin den dybeste Nat.

Gud være da lovet, Han, som tog,
Som gav saameget paany!
Det Saar, han mig i sin Viisdom slog,
Er læget i Korsets Ly.

Henrik Rung.

(Mentone, 1871).

Igjennem Telegrafens tause Strenge
Der gik et Suk fra Danmark lige hid,
Hvor Solens Straaler endnu varme længe,
Mens Sneen over Norden ligger hvid.

Det Suk om Faders Død traf Sønnens Hjerte
Her, hvor han søgte Liv i Sydens Favn.
Ak, selv Orangens Duft ei dulmer Smerte,
Kun dobbelt i det Fjerne føles Savn.

Jeg stod derhos. Og jeg blev dybt bevæget,
Jeg kjendte jo den Døde og hans Sang —
Saa ofte blev jeg ved hans Toner kvæget,
Til mine Ord de lød og sidste Gang.

ikke blot til Enkelte sig trænge
:unge Klokkeslag hist fra hans Grav —
over Norden vil de lyde længe
minde om, hvad Toneskjalden gav.

ægte nordisk var hans Harpes Tone
Klang af Folkehjertets dybe Bund.
lød som Fuglesang i Bøgens Krone,
ı Elvens Sus i dunkle Granelund.

hans Choraler løfted Andagts Vinge
under Kirkens Hvælving imod Gud.
Toner alle kunne endnu klinge —
) Dødens Haand dem kan ei slukke ud.

er den sande Kunstners store Evne,
selv paa Jord han seirer over Død —
Sne og Grønsvær kun hans Gravhøi jævne —
s Værk end lever, som en Morgen rød.

vil og denne Dødes bedste Sange
altid kvædes af hans Folk med Lyst —
Runer, som han kasted over Spange,
aldrig slettes ud af Nordens Bryst.

Sonetter fra Rom.

(April 1372).

1.

gamle Stad, som altid ung oprinder,
har du atter stiftet Lov og Dragt! —
aldrig taber du din Undermagt
ıldrig dog din stolte Skjønhed svinder.

Hvad mange Sekler i dit Skjød har lagt
Som Slægters Arv af høie, store Minder,
Det lyser endnu dog som Alpetinder,
Det kan ei Døgnet faae til Jævnhed bragt.

Italiens Hovedstad er nu din Rang.
Ak, ilde klæder dig en Kongekaabe,
For dine brede Skuldre altfor trang!

Mod denne Pjalt selv dine Stene raabe. —
At ville hæmme saa din Verdensgang,
Det er, at samle Havet i en Draabe.

2.

Det Ørkenbelte, som omringer dig
Og skilte dig fra Nuet, som din Pave,
Det vil man nu omdanne til en Have,
Saa du kan vorde andre Stæder lig.

Ak, lad dem paa Papiret kun det lave! —
Campagnen lige roligt bølger sig
Og spotter deres Kunst, Havfladen lig,
Der ruller evigt over Slægters Grave.

De fjerne Bjerge skue stolt derpaa
Og klæde sig i rige Farvetoner
Fra Dunkelviolet til Himlens Blaa.

En stille Susen leer i Piniers Kroner,
De vilde Hjorder over Sletten gaae
Og Oldtids Majestæt paa den end throner.

3.

De Bjerge af Ruiner, som bedække
Din første Vugge og dit Keiserslot,
Dem har de nu, o Roma, snart lagt blot
Og givet Navne disse Sales Række.

For Antikvaren kan det være godt.
Men Mindets Poesi de bort dog strække;
Naturen klædte før med Laurers Hække,
Med Efeu og med Blomster Alt saa flot.

Nu stirre kun de nøgne Mure frem
Og kan dog ikke give nogen Mening
Om dette Verdensmagtens stolte Hjem.

Natur og Tid, i rig og mild Forening,
Med grønne Krandse før behængte dem —
Nu er det Hele kun en tør Forstening.

4.

Men, lad dem grave kun og lærd bestemme,
Hvor Cæsar havde sit Triclinium —
Den store Sfinx dog bliver altid stum
Og evigt vil den paa sin Gaade gjemme.

I denne Labyrinth af Rum paa Rum
Kan Fantasien kun sig finde hjemme,
Og falden Storhed vil sin Sorg der glemme
Bag Slør af Efeu og Trifolium.

Og trøst dig, Roma! — Disse Mure vil
Din rige, uudtømmelige Flora
Med nye Krandse atter dække til.

Lad Tiden gaae — du har jo Raad dertil —
Snart søde Gyldenlak og Rosen vild
Der kysses af din purpurne Aurora.

5.

O, denne Stilhed, denne Mindets Fred,
Som greb mig før, naar jeg til Rom har vandret,
Hvor er den nu til Nyhedslarm forandret!
Selv her gjør Døgnets Uro nu sig bred.

Den Oldtidsmur, som Mange have klandret,
Den er nu gjennembrudt af Nutids Skred.
Revuer tage Processioners Sted
Og Klostret til Kaserne er forandret.

Avis-Raab nu for Mandoline-Klangen,
Paris-Boutiker for den gamle Bod! —
Selv ude i San Pietro tier Sangen.

De sige, den Omvæltning her er god.
Maaskee der stiger Skjønhed af den Flod —
Men slemt at færdes her i Overgangen.

6.

Naar før man kom til Rom, da var det ei
For her at dvæle ikkun nogle Dage,
I Hast Museerne at gjennemjage
Og fare videre Touristens Vei.

Man blev og blev, og lod sig fuldt indtage
Af denne Evighedens Contrafei,
Og naar tilsidst man maatte gaae sin Vei,
Da var det kun med Hjemvees dybe Klage.

Nu strømme Tusinder hver Dag herhid
Og atter bort, med Dampmaskinens Hvæsen,
Og har med Kudske og Hoteller Strid.

Jeg takker, jeg har seet den gamle Tid,
Da man var fri for dette travle Væsen
Og trygt til Roma kunde fæste Lid.

7.

Man nylig førte gjennem Romas Gader
Mazzinis Buste op til Capitol
Og over Toget straaled samme Sol,
Som over Ondt og Godt sit Skin nedlader.

Og om den gamle Conspirators Stol
Man „Friheds“ Martyrnavne bar i Rader:
Orsini, Monti, Morderne, man lader
Besudle dette stolte Capitol!

Og med i Folketoget gik en Skare,
Hvis Fane lød: „Fritænkerne i Rom“!
Derblandt var Kvinder — Herren os bevare!

Skal Atheismen gjøre Himlen tom?
Skal Overtroen tynge som en Mare? —
Kan saadan Tid ei kalde ned en Dom?

8.

I selve Rom man disputerer nu
Om Petrus her har været eller ikke,
Om Jorden her hans Martyrblod fik drikke;
En saadan Tale er for Paven Gru.

Thi tages denne Grundvold fra hans Skikke,
Da ramler hele Bygningen itu,
Som Petri Arvinger med kløgtig Hu
I mange Sekler her lod sammenflikke.

Saa lad den falde! — Kirken staaer igjen,
Den, som vor Frelser har paa Klippen grundet
Og ingen Disputats kan veire hen.

Den Kirke ei til noget Sted er bundet,
Thi Grundvoldsklippen er jo selve Den,
Som Synd og Død for os har overvundet.

9.

En Dag jeg gjensaae ham, den gamle Mand,
Som nu sig kalder Vaticanets Fange.
De Tro var strømmet did, for at opfange
Velsignelsen, han endnu give kan.

I gyldne Skrud han saaes ei meer at prange,
I hvide Husdragt kun fremtraadte han,
Ei Paafuglvifter, ingen Virakbrand
Omgav ham meer, og ei Kastraters Sange.

Han hilstes dog af Hoben som en Drot,
Som den Guds Salvede, der ei kan feile.
Jeg saae, den Hyldest gjorde ham saa godt.

Ak, blinde Olding! Kunde han sig speile
I Christi Lys, han maatte ræddes blot
For Afgrundsvinden, hvormed han vil seile.

10.

Hin Dag, han som ufeilbar sig forklared',
Lød Himlens Torden gjennem Templets Hvælv
Med Varsel: Svage Menneske, nu skjælv!
Du har din egen Dom nu aabenbaret.

Saa kom det. Snart han maatte prøve selv
At Grunden under ham var nu henfaret,
At Verdensmagten, længe her bevaret,
Var veget bort fra Petri stolte Hvælv.

Og dog han klamrer sig ved Thronens Spor,
Og dog han vil ei kaste overbord
Den Last, som hindrer Skibet fra at stige.

„Christi Vicar" ei hører Christi Ord:
„Af denne Verden ikke er mit Rige" —
Og derfor maatte Magten fra ham vige.

11.

Da Paven i sin Vrede ikke vil
Opføre Paaskefestens Pragt-Parader
Og heller ikke dette Aar tillader
Girandola og Peterskuplens Ild,

Har Syndicus, der seer, som Stadens Fader,
At Roma end „Circenses" trænger til,
Budt af bengalske Ild et Skuespil
I Colosseets mægtige Arkader.

Og medens saa de gamle Mure gløde,
Derinde lyder Militairmusik
Mens Folket paa Arena giver Møde.

Det var et sælsomt Skuespil, vi fik,
Da disse Buer lyste grønne, røde
Og skifted om i Lød hvert Øieblik.

12.

En liden Stund, og mørkt var atter Alt,
For atter op i nye Blus at flamme,
Og saa igjen udslukkes med det Samme
Til dunkel stod den uhyre Gestalt.

Hvor langt meer skjønt, naar Maaneglandsen faldt
Med rene Strømme i den vide Ramme
Og Himmellyset, ei den vilde Flamme,
Forsølved hver en Bue og hver Spalt.

Af ingen Vexel veed dog denne Glands,
Det er, som Evighedens Lys forklared
Martyrers Kampplads for den indre Sands.

Hint Flammeskin til Døgnets Lyster svared,
Der gjøgle om i vilde Drømmes Dands
Og ingen Tro paa Freden har bevaret.

13.

Nu Quirinalet ei meer øde staaer,
Af Kjerter straale de før dunkle Sale
Og Kvindesang og muntre Hoffolks Tale
Og Dands igjennem Borgens Haller gaaer.

Med Gru seer Paven Slottets nye Kaar.
Man kan ham dette ei med Ret fortale:
De var jo hans, de gamle, stille Sale,
Hvori nu lystigt Nutidsbølgen slaaer.

Dybt inde, hvor Skovensomheden truer —
Stenege og Cypresser skygge tæt —
Der skimtes Hvælvinger og gamle Buer
Bedækkede af Efeus blanke Net.

Der stod en Villa stolt i gamle Tider
Med Marmorsøiler og med Bades Pragt —
Nu rappe Fiirbeen kun derunder glider
Og grønne Slør derover har sig lagt.

Men vel Dryaderne maa der end huse
Og dandse i den varme Sommernat,
Naar Oldtids Minder gjennem Skoven suse
Og Stjernekredsen er paa Himlen sat.

Klosteret San Marco i Florents.

De staae nu øde, disse gamle Celler
Hvor fromme Brødre før sit Liv hendrømte,
De stille Klostergaarde er forsømte
Og Refektoriet ingen Gjæster tæller.

Men Fra Angelico her end fortæller
Paa hver Mur om Salige, om Dømte,
Og aldrig blive dog de Taarer tømte
Som han udgjød i disse trange Celler.

I hvert et lille Kammer har han aandet
Et Billed hen af Andagtens Extase,
Som mellem Jord og Himmel sprænger Baandet.

Lig søde Blomster fra chrystalne Vase
De Billeder til Sjælens Indre dufte
Og bade den med klare Ætherlufte.

En Celle er der, som han ei har fredet,
Hvor Efterklang af vilde Kampe findes —
Det er Savonarola, som der mindes —
Derfra han førtes bort til Retterstedet.

Dog, kun hans Legem kunde overvindes —
Hans Aand, som for det Sande havde stredet,
Som kjæk for Luther havde Vei beredet,
Den kunde ei til Baal og Galge bindes.

Den kjæmper endnu imod Pavethronen,
I andre Stemmer er den nu opstandet
Og slynger Sandheds Lyn ud i Nationen.

Men i San Marco Glands af Martyrkronen
End hviler over ham, som blev forbandet
Fordi han rensed Troen, Fædrelandet.

Ved Garda-Søen.

---

1. Pintsedag 1872.

Den mægtige Sø med de blaagrønne Vande
Mig hilser med Pust som fra nordiske Lande,
Og skyhøie Fjelde med snekronet Tinde
Mit Fædrelands Fjorde mig drage til Minde.

Men Stranden, som kysses af sølverne Vover,
Har Vinløv, som hænger i Krandse derover;
Om Syden den yppige Frugtbarhed praler,
Men Bjergenes Alvor om Norden dog taler.

Imorges var Søen saa klar og saa stille
At Draaben fra Aaren man hørte at trille —
Iaften den bruser for mægtige Vinde
Som styrte sig ned ifra Alpernes Tinde.

Imorges lød Pintseklokkerne klare
Fra Strand og til Strand for hinanden at svare,
Ikveld kun Naturen sin Hymne opløfter
Fra Orglet, som bruser i Fjeldenes Kløfter.

Men dog er der Fred selv i Bølgernes Torden,
Thi Freden er kommet med Pintsen til Jorden,
Og Aanden, som taler med tusinde Tunger
Har Manna fra Himlen for Sjælenes Hunger.

2. En Maaneskinsaften.

Over Søens blanke Aftenflade
Maaneglandsen breder ud sit Flor,
Bjergene i Sølverdust sig bade,
Bræen skinner fra sit høie Stade,
Stilhed hviler over Alt saa stor.

Tys, nu stiger der fra stille Vover
Citharklimpren, dybe Stemmers Sang.
Det er fra en Baad, som hen derover
Glider sagte, medens Kysten sover —
Egnens Sjæl forløses ved den Klang.

O, hvor er den kvægende at drage
Denne friske, milde Aftenluft!
Syd og Nord hinandens Hænder tage:
Kjøling gaaer fra Fjeldets hvide Tage,
Ud fra Kysten strømmer Blomsterduft.

Over Brenner-Alp.

Hvor før det sene Muldyr skred
Ad bratte Fjeldesti
Og søgte med forsigtigt Fjed
Den dybe Kløft forbi,

Vi suse nu ad Bjerget op
Med Dampens Undermagt,
Mens Alpekjædens hvide Top
Staaer undrende paa Vagt.

Det lange Vogntog bugter sig
Imellem Elv og Dal
Og skyder sig, en Slange lig,
Midt gjennem Fjeldets Hal.

Nu er der mørkt som i en Grav,
Ildfunker glimte kun —
Nu vælder der af Lys et Hav
Fra Stollens aabne Bund.

Nu vilde Bjergstrøm bruser strid
Dybt under Banens Spor —
Et Ryk kun imod Kanten did
Og Alt i Svælget foer.

Men Toget suser sikkert frem
Høit over Kløft og Ur,
Og hilses fra mangt Sæterhjem
Af Alpehyrdens Lur.

Nu ere vi paa Høiden snart,
Der standse vi en Stund —
Saa gaaer det ned med egen Fart
Til Innerdalens Grund.

Nu løbe med os Elv og Bæk
Saa fort, saa fort de kan,
Men Toget kommer før dog væk
Ned til Tyrolerland.

Den Overgang er som en Drøm:
Fra Velsklands rige Glød
Til Innspruck ved den kolde Strøm
I nøgne Bjerges Skjød.

Hvad dristigt Aand ei kunde tænkt,
Vi have prøvet nu —
Damptidens Magt har gjennemsprængt
Selv Alpekjædens Gru.

Bjerg-Ensomheden er forbi,
Dens Fred, dens Storhed brudt.
Dog er en egen Poesi
I denne Ilfart budt.

Tilsammen flyde Syd og Nord,
Der er ei Skranker meer;
Ved Industriens Trylle-Ord
Vi Jorden aabnet seer.

Langt over Hav, igjennem Fjeld
Den stærke Dampkraft gaaer
Og river med et Folke-Væld
Som aldrig stille staaer.

Hvorhen det gaaer, til Liv, til Død —
Det Mennesker ei veed,
Men Han det veed, som vorde bød
Paa Jord een Menighed.

I Frederiksborgs Dyrehave.

Sødt at hvile her i Bøgeskygger
Efter Reisens lange Jernveisfart,
Sødt at dvæle her, hvor Stilhed bygger,
Indtil Høstens Storme komme snart.

Ingensteds i Sydens varme Egne
Var Naturen dog saa frisk og sval! —
Der alt Liv for Solbrand nu maa segne,
Her er friskt i Skovens grønne Sal.

Solen sender her og varme Strømme
Forat modne Markens rige Sæd,
Men i Bøgelundens Sommerdrømme
Kan den trætte Vandrer finde Fred.

Intet giftigt Kryb i Græsset lurer,
Ingen Pestluft staaer fra deiligst Vang,
Bonden drager tryg sin Agers Furer
Medens Lærken kvidbrer høit sin Sang.

Her Drangen ei i Løvet praler,
Men den stolte Eg har Seklers Pryd —
Her et frit og venligt Folk tiltaler
Mig i Modersmaalets søde Lyd.

Vel mit Hjemlands Fjelde ei jeg skuer,
Hører ikke Fossens Tordenbrus —
Under disse Skoves Tempelbuer
Gaaer dog Nordens Aand med hjemlig Sus.

Efter et Besøg i Norge.

.g har gjenseet mit Land med dets Skove og Fjeld,
led dets Fjorde, som Himlen saa blaa —
eg har suget igjen af det Barndommens Væld,
om faaer Oldingens Bryst til at slaae.

'er var deiligt som før i den lysgrønne Dal
g alvorligt i Granernes Ly —
øit mod Himlen endnu straaled Bjergenes Hal,
'er var hjemligt i Bygd og i By.

len alene jeg gik, mine Kjære var ei
ed min Side paa velkjendte Gang —
g jeg længedes bort over Bølgernes Vei
id, de vente paa Bøgenes Vang.

)i en Mand har sit Hjem hvor den Elskede boer,
'or hans Barn smiler til ham i Tro —
en dem er ham tom selve Fædrenes Jord,
n hos dem kan han hvile i Ro.

Men naar Midsommer atter sit Lys har udbredt
Over Norge, ved Dag og ved Nat,
Da jeg tager dem med, og de følge saa let
Til det Land, hvor min Vugge var sat.

Der vi dvæle da vil, naar af Færd jeg er træt,
Der de bygge min Alderdoms Bo —
I det Land, hvor min Fader til Jorden er stedt,
Vil engang de mig lægge til Ro.

Ved Norges Tusindaars-Fest.

Juli 1872.

Reist er Støtten, hvor begravet
Ligger Haralds Ben —
Drapa-Sang fra Vesterhavet
Bruser om den Sten,
Lyder til den gamle Kjæmpe
Om hans Stordaads Tid —
Tusind Aar kan ikke dæmpe
Mindet om hans Id.

Tusind Aar er kun en Draabe
Vel i Verdens Hav —
Evighedens dunkle Kaabe
Dækker, hvad den gav.
Men i Folke-Aanders Sfære
Tiden har sit Maal —
Folket, som vil samlet være,
Hærdes maa ved Staal.

Derfor Norges Fylker hædre
End haarfagre Drot:
Sønner af de bolde Fædre
Bygge paa hans Slot.
Dette Slot er Norges Rige!
Han har Grunden lagt,
Gjennem Tiderne nu stige
Taarnes, Buers Pragt.

Skjøndt man tusind Aar har bygget,
Endt er ei den Borg.
Dunkle Nætter have skygget
Over den med Sorg —
Men i Dagens fulde Straaler
Nu vi bygge kan —
Tusind Aar ei Tiden maaler
For vort Fædreland!

Kong Carl den Femtende.

(Septbr. 1872).

Sørgebudskab flyver nu tungt over Nord:
g Carl er død — det høres saa vide.
naaede han dog hjem til sit Fædrelands Jord
paa dets Strand han har hørt op at lide.

i sin fulde Manddom saa kraftig han stod
Granen rank, den ridderlige Herre.
varmt var hans Hjerte, saa freidigt hans Mod —
ligger Granen fældet, desværre.

Men aldrig skal forglemmes den folkekjære Drot
I Nordens to forenede Riger —
At see hans kjække Aasyn, det gjorde Folket godt —
Det vidste, han foragted al Smiger.

Det vidste, han i Hjertet var trofast og brav,
At ærlig var hans Villie og Tale,
At kun for Land at bygge han førte Herskerstav —
Og derfor var han elsket i Dale.

Men ogsaa af Danmark han var en fuldtro Ven,
Skjøndt ei han kunde hjælpe, som han vilde.
Dog gav han det sin Datter, sin Eneste, hen
At blive der en Kjærligheds Kilde.

Hans Blik var ei fæstet paa Jordbunden blot,
Han hæved det til Aandens Regioner —
Han dyrked Kunsten selv i sit kongelige Slot,
Dens Krands var den tredie af hans Kroner.

Han malte vore Fjorde, vor stolte Klippeborg,
Han sang om Nordens Fortid og Hæder:
I Sverrig og i Norge nu tynger Landesorg,
Men vist og Slettelandet for ham græder.

Og nu, ved Nordens Port, ved det stolte Øresund
Sin kongelige Sjæl han udaanded' —
Det er, som han i Døden har viet den Grund
Der nærmer sig til Trekløverbaandet!

Hilsen til Kong Oscar den Anden.

(Oktbr. 1872).

Det er et helligt Stevne, som Fremtid hviler paa,
Naar Folk og Konge førstegang Ansigt til Ansigt staae,
Da see de klart og freidigt ind i hinandens Træk,
Hvad de der tolke og læse, kan Glemsel ei tage væk.

Thi alle stive Skranker falde bort i dette Moment,
Til Kongens inderste Tanker har Folket sin Hilsen sendt,
Og paa den spændte Stemning af tusind Hjerters Slag
Bæres en skjøn Fortoning af dæmrende Kræfters Dag." —

Saa sang jeg til din Fader, da han kom førstegang
Som Konge til vort Norge, ombrust af Jubelklang.
Lang Tid er det vel siden, men endnu kan det Ord
Vel gjælde for hver Konge, som tager Arv i Nord.

Den første Oscar havde beredt sin Konge-Vej
Ved frigjort Flag i Norge — den Daad ham glemmes ei.
Før ham de tvende Folk ikke saae hinanden klart —
Han stillede dem lige, saa blev de Venner snart.

Paa Grunden, som han lagde ved Sandhed og ved Ret,
Derpaa din Broder bygged — hans Arbeid var ei let.
Hans Hjertevarme fyldte hver Spalt, som var igjen —
Og derfor græd al Norden, da han saa brat sank hen.

Den anden Oscar kommer du nu til Norges Favn —
Den aabnes dig saa gjerne, du bær' et elsket Navn.
Rigt har du øst af Skjønheds, af Kundskabs dybe Væld
Og paa din Fane skrev du: „Brødrefolkenes Vel!"

Vi tage dig paa Ordet, det blive maa til Daad!
vel kan nu behøves en kraftig Styrers Raad,

Nu, vilde Kræfter gjære og op fra Mosens Dyb
Opklavre vil til Magten saa mangt et giftigt Kryb.

Mod Taagen, som sig breder om Alt med Gjøglerdu
Du værne vil vort Aandsliv, vor Videnskab, vor Ku
Det er de trende Piller, som bære Statens Hvælv,
At ei det skal nedskylles af Raaheds vilde Elv.

Du talte selv i Sommer ved Norges Enhedsfest,
Du var de travle Byers, de skjønne Fjordes Gjæst,
Du hørte da vel Røsten, som gik fra Bred til Bred;
End lever dog i Norge den gamle Trofasthed!

Vær hilset da i Norge! Din Krone vorde let,
Du tredie Skud af Bearnerens ædle Konge-Æt,
Som døbt blev under Vaaben, men vandt til Kjærli
Og nu til Nordens Hjerte sin Rod strækker ned.

Til Enkedronning Josephine.

(Marts 1873).

Kongemoder i vort høie Nord!
Du har lært at kjende: Sorgen boer
Som i Hytten, saa og paa en Throne.
Som en Niobe der bleg du staaer,
Skuer dine Kjære, Aar for Aar,
Lægge ned i Graven deres Krone.

O, jeg mindes vel hin tunge Stund
Da der, paa det nye Norges Grund

Førstegang laae Lig i Kongeborgen!
Det var Liget af en Yngling skjøn,
Af din Gustav, ham, din ædle Søn,
Toneskjalden, mild som Maiens Morgen.

Dengang, Sorgen første Rune skar
I dit Hjerte, ei du ene bar
Savnet ved din fagre Yndlings Baare —
Han, din Husbond, Nordens Konge god
Endnu dengang ved din Side stod,
Ved hans Bryst udgræd du mildt din Taare.

Ak, men snart du maatte see ham gaae
Til din Søn, i Gravens dunkle Vraa —
Livets Lykke var for dig udrunden.
Dog, din Førstefødte gjenstod rank,
Satte om sit stolte Hoved blank
Dobbeltkronen, for din Æt nu vunden.

Hjem han bragte dig sin unge Viv,
Af hans Lykke blomstred nyt et Liv
Om dit kongelige Enkesæde.
Børnebørn du slutted i din Favn,
Og du skjulte stærk dit eget Savn
For at dele dine Kjæres Glæde.

Vel tog Døden bort din Sønnesøn —
Endnu dog vor Hjemmets Krone grøn,
End du saae som Brud din Sønnedatter.
Da slog Dødens Pile ned igjen
I din Nærhed — Kongens Viv sank hen
I det dunkle Dyb, som alt omfatter.

Og ei længe efter Han bortveg,
Han, din Stolthed, Nordens Konge=Eg

Segned hen midt i sin Mandboms Vælde
Aldrig havde du slig Smerte drømt! —
Nu var Kalken vel til Bunds dog tømt
Og du kunde træt dit Hoved hælde.

Nej — da kaldtes du fra Sorgens Blund
Atter til en bitter Smertestund,
Atter til en Elskets sidste Leie.
Nu var det din yngste Søn, som du
Maatte sænke ned i Gravens Gru. —
Dødens Høstkarl grumt om dig vil meie!

Vel med Niobe du lignes maa.
Dog, som hun kan du dog ikke staae
Haabløs og forstenet i din Smerte.
Thi du eier Christenkvindens Tro
Og du veed, at hist i Himmelbo
Lægges vil de Tabte til dit Hjerte.

Og du har jo her paa denne Jord
End et Livstræ, som nu kraftigt groer,
Du er jo endnu en Kongemoder!
I din anden Oscars Varetægt
Sidder du i Skyggen af en Slægt,
Som dig kvæge skal med Livets Floder.

Efterklang.

(Under en Hængebirk).

De grønne Krandse ned fra Kronen hæng
Og røre næsten ved den friske Jord —
En Susen, som fra Æolsharpens Stren
Igjennem Løvet gaaer med fagre Ord.
Du blide Alf, som her saa lunt og læng
I knudrede og gamle Stamme boer —

Hvad er det nu, du hvisker om saa stille,
Mens Solblink gjennem lette Løvhang spille?

„Du Menneske, har du saa fint et Øre
At det kan fange op min sagte Sang,
Da skal det nu og times dig at høre
Hvad Birkeløvet mener med sin Klang.
Spørg, og jeg aabner dig de skjulte Døre
Som lede til mit Hjem paa denne Vang.
For dig skal Alfers Kreds ei være bunden,
Du elsker jo vor stille Færd i Lunden.“

Saa siig mig da, hvi segne dine Grene
Som blide Taarer mod den grønne Bund?
Hvi staaer du blandt vort Norges Træer ene
Med Kvindens Ynde i den haarde Grund?
Hvi er din Stamme hvid, som Maanens rene
Sølvklare Skær paa Fjordens blanke Sund?
Hvi blander du saa gjerne dine Faner,
De lyse, lette, mellem sorte Graner?

„Ak vid — jeg sænker mine Blades Taarer
Fordi saa kort er Nordens Sommertid!
Dog ei min Sorg med bitter Klage saarer,
Som lyse Nætters Vemod er den blid.
Og derfor jeg min Plads hos Granen kaarer,
Og derfor er min Stamme sølverhvid,
Fordi saa gjerne jeg med Ynde vilde
Vort haarde Fjeld blidt klæde og formilde.“

Tak, hulde Alf, at saa du vilde være
Symbol for Mildheds Ynde i vort Nord!
Alt længe fulgte jeg din stille Lære,
Og derfor i din Skygge nu jeg troer
At og min Sang har lydt til Norges Ære,
Om end den ei med Stormens Brus henfoer.
Vort Land er stort nok til at kunne taale
Den milde Birk imellem Granens Naale.

Mindedigte.

1834—1877.

Provst U. F. Arneberg.

(Juli 1835).

Den ægte Christi Lue
Er sjælden vorden:
Kun Lunkenhed vi skue
Og Spot paa Jorden.
Hvor lifligt da at finde
En Præst i Larmen
Med Livets Ord i Sinde,
Med Kraft i Barmen,

Hvis Flammetale spalter
Det haarde Hjerte,
Som staar for Herrens Alter
Med Kors og Kjerte.
Han var en saadan Kjæmper
Ved Christi Fane.
Hvad Trøst vel Sorgen dæmper
Her ved hans Bane?

Hvi maatte han just knækkes
I Middagskraften,
Mens mangen Usling strækkes
Først sent ad Aften?

Du Herre, Livets Kilde,
Veed alene dette —
Hvor daarligt, om vi vilde
Gaae med dig irette!

Kong Carl Johan.

(Festdigt, udført i Christiania Theater i Anledning af Carl-Jo Monumentets Afsløring den 7 Septbr. 1875).

Sang.

Over de skiftende Tiders Gang
Raader den evige Villie.
Gjennem al Strid gaar Forsoningens Klang,
Blomst gror af blodvædet Tilje,
Løfter sin Sølvkalk mod Himlen engang
Som en Lillie.

Saadan Forklaring har denne Dag bragt
Over en Heltedrots Minde.
Nu først hans Billed i Klarhedens Pragt
Lyser fra Hæderens Tinde,
Saa alle Taager for Sandhedens Magt
Skulle svinde.

Hist i sin Lund sidder Saga og har
Tidernes Griffel ihænde,
Rister de Runer, hans Stordaad frembar
Nu paa hans Festdag for hende,
Saa, at de kommende Slægter den klar
Kunne kjende.

Saga (taler).

Dig hilser Saga, norske Granelund!
Saa mangen Gang hun sad i dine Skygger,
De dunkle, kjølige, og risted ind
I Runeskjoldet og i Bautastene
Mangt Frasagn om de gamle, gjæve Drotter,
Der have kjæmpet, hersket her i Landet
Fra Harald Haarfagre til Haakon Gamle.
Det var en lysende, en mægtig Rad
Af Kjæmpeskikkelser, som skred henover
Det skjønne Norges faste Klippegrund
Og bredte over Land og Folk en Glands,
Som straaler endnu gjennem Seklers Mørke.

Saa kom en Tid, da gjerne hun nedlagde
Sin Griffel; i de mange, dunkle Aar,
Da Taager sænkte sig paa Norges Fjelde
Og ingen kraftig Haand dem spredte ad
Og Folket gik, som Granskovens Konge,
I Vinterhi, og lagde sig i Dvale.
Men denne Dvale var ei Dødens Søvn.
Derunder ren og frisk bevared sig
Den norske Odelsbondes Frihedslyst
Og djærve Kraft, mens andre Folk udtømte
Sit bedste Liv i Trældoms usle Kaar,
I Fyrstehovmods, Adelsvældens Lænker.

Saa, da tilsidst dog Gjallarhornet lød
I hin den skjæbnesvangre Prøvestund,
Da Norge stod forraadt, af Fjender truet,
Og skulde gives bort fra Haand til Haand —
Da opsprang Folket kjækt af lange Dvale
Og tog med dristig Haand, paa Fædres Viis,
Sin Frihed atter paa Eidsiviathing.

Nu kunde Saga atter træde frem
Fra Mimers Brønd, hvor taus hun havde siddet
Og stirret ned i Fortids dybe Vande.
Nu kunde hun med Stolthed atter riste
De nye Runer ved de gamles Side
I Fjeldets haarde, mosbeklædte Bryst.

Og se! — det gaves hende og at fæste
Ei blot det norske Folks gjenvakte Liv,
Men og en Kongeskikkelse, saa stor
Og herlig, som de gjæveste fra før.
Vel var ei denne Drot af Haralds Æt,
Ja, han var ei engang i Norden født!
Hans Vugge stod i Sydens varme Sol,
Men derfor var han ligefuldt dog vor.
Sit Mærke satte han saa dybt i Norden
At det kan aldrig slettes ud igjen.
Hans Levnet er saa underfuldt, at det
Kan lade Sagas Mindetavle synes
Et stort opfundet Digt, et Eventyr.

Se! — da det unge Frankrig reiste sig
Til Jættekamp for Frihed og for Hæder,
En ung Soldat, af Folkets Skjød udsprunget,
Stod i dets Hære blandt de Menige.
Men i hin Tid, da alle Skranker faldt
Og da Geniets, Tapperhedens Ilddaab
Indvied mangen Borgersøn til Helt
Og løfted ham til Magts og Hæders Tinde —
Hin unge Kriger stormed vældig frem,
Og under Klang af Frihedshymnen planted
Han Trikoloren paa den tagne Vold.
Saa steg han over mangen stormet Skandse
Og mangen Valplads op til Hærens Fører.
Og da den keiserlige Ørn tog Arv
Fra Republikken, og med Stormens Vinger

rlers og Gustavers tomme Throne,
lgte ham, den store Fremmede.
: tog det feil. Med kraftig Haand
:eb det gamle Svithjods Kongespir.
. det Øieblik, han satte Fod
iverigs Grund, han blev en Nordens Mand,
ofast mod sit nye Fædreland.
elv da dettes Vel forlangte, at
iaatte vende sig mod Keiseren,
rdums Herre, bragte han det Offer,
:eget end hans Hjerte blødte ved det.

ken Et stod for hans Tanke, Dag og Nat:
ngen af Nordens tvende Folk
enne store, havombruste Halvø.
Seerblik han saa i Fremtid ind.
aae, at ingen Trivsel var at vente
:sse Folk, saalænge de, som hidtil,
mod hinanden, hadopfyldte, bittre.
iae, at Kjølens Blændværk maatte synke,
Norden skulde blive stort og stærkt.
og han fat paa Værket, men greb feil,

Men da han der stod overfor det lille
Og stolte Folk, som, skjøndt forladt, udhungret,
Prisgivet af de store Magter, dog
Ei vilde kues, men sig væbned mod ham,
Da gik et Lyn fra Ungdoms Frihedsild
Gjennem hans Sjæl, hans Øie aabnedes,
Og nu han saae, at hint Foreningsværk
Ei kunde bygges over Blod og Vold,
Men kun paa Frihed, paa gjensidig Ret.
Thi bød han Folket, som et Fredens Pant,
Det Frihedsbrev, det selv sig havde givet,
Og lovede at tage Norges Krone,
Jævngod med Sveriges, af Folkets Haand.
Og Norges Storthing overveied dette
Med Værdighed, og, fast end mod sit Hjerte,
Ham kroned til de norske Kongers Arving.
Saa skede Undret, en Septemberdag,
At Borgersønnen fra det fjerne Syden,
Fra Henrik af Navarras gamle Stad,
At en Soldat fra Frankrigs Republik,
En Marschal fra den store Keisers Hære
Sad i Sankt Olafs Dom i Nidaros
Og salvedes til dette Riges Trot!

Maalet var naaet, hans Gjerning dog ei slutte
Et Fjerdedels Aarhundred gaves det ham
At styre sin Forenings tvende Riger,
Og ikke var hans Dobbeltkrone let.
End droge tunge Uveirsskyer op
Paa Nordens Himmel, og det vared længe
Før Carl Johan forstod sit norske Folk
Og dette ham og Brødrene hinanden.
Lidt efter lidt dog stilned Stormen af
Og Sol brød frem og modnede den Sæd,
Som Friheds-Enhedspagten havde lagt.
Saa, da den store Konge ottiaarig
Gik ind til Hvile, og hans Ørneblik

lukkedes i Døden, stod hans Folk
ed Kjærlighedens Savn omkring hans Baare.
t store Værk han lod i Arv til Søn
g Sønnesønner, og de tog den — saa,
t Slægten nu har fæstet Rod i Norden,
g at dens milde Krone skygger over
o fri og lykkelige Brødrefolk.

Og nu hans Minde er saa fuldt forklaret
os Norges Folk, at det ham kunde reise
t værdigt Monument ved Kunstens Hjælp.
e! — Høit til Hest hans stolte Billed skuer
fra Kongeborgen over Staden ud
Og hilser mildt sit Folk, og vender blidt
Sit ædle Aasyn mod Nationens Hus,
Et Tegn for alle Tider, at i Norge
kan Kongemagt og Folkefrihed enes.
Med Sløret, som idag fra Støtten faldt,
Sank sidste Sky fra Heltekongens Minde
Og skjønt fuldendt er nu hans underfulde,
Hans stolte Seiersgang fra Syd til Nord.

Georg Sverdrup.

(1850).

Den Gamle sad i vore Dale,
En Kjæmpe fra en svunden Old;
Forstummet længst var vel hans Tale,
Men ikke Skriften paa hans Skjold.
Den lyste over hele Nord
Med Manddoms Daad, med Lærdoms Ord.

Af Heltene fra Norges Morgen
Han var den sidste Levning fast,
Stod høit blandt dem, som bygged Borgen
Paa Eidsvolds Grund, da Aaget brast.
Det Storværk endt, han sad tilfreds
Som Lærer i de Unges Kreds.

I Live var han alt indgangen
I Mindets Hal til Hvilens Fred;
Dog var hans stærke Sjæl end fangen,
Han stundede mod Evighed.
Da kom en Oldings blide Død
Og gav ham Hvilen mere sød.

Vi lægge ham i Fædrejorden
Med Vemod nu, men ei med Kval.
Hans Sendelse var fuldbragt vorden,
Gud gav ham mange Dages Tal.
Vi prise Dig, o milde Gud! —
For Livets og for Dødens Bud.

Emmy Læssøe

født Comtesse Friis. (1863).

Stille vandrer
Dødens blege Engel
Gjennem Menneskenes Boliger,
Og det synes
Som udvælger han just dem,
Hvor den reneste Lykke findes.

Et saadant Hjem
Har han nu atter hjemsøgt.
Ak, jeg har kjendt dette Hjem
Kun altfor kort,
Men dog nok til at vide,
At det var fyldigt af Gudsfrygt,
Af Kjærlighed, af Kunst,
At den ædle Kvinde,
Som sad ved dets Arne
Var sine Elskedes bedste Liv,
Sine Venners Trøst og Glæde.
Og just Hende
Har nu Døds-Englen rørt!
Just hende
Har han taget med sig
Til de evige Boliger
Og hendes Plads ved Arnen er tom,
Tom er den hyggelige Stue,
De skjønne Billeder
Stirre ned fra Væggene
Og have tabt deres Mening.
Den lille Axel
Grædende spørger dem:
Hvor er der blevet af Moder?
Men de kunne ikke svare ham.

En dog kan det.
Gaa hen, lille Axel,
Til din arme Fader,
Der sidder bøiet i Krogen
Og skuer ned i sin Smertes Dyb.
Læg dit blonde Hoved
Op til hans spændte Bryst
Og spørg sagte:
Fader, hvor er Moder?
Da vil Varme strømme til
Hans isnende Hjerte,

Og han vil kysse dig
Under milde Taarer
Og føle den Tabte i dig —
Og sige til dig:
En Engel har været her
Og taget Moder med sig
Til Hjemmet hos Jesus.
Did stunded hun alt længe,
Skjøndt saa saare hun elsked os.
Der skulle vi atter
Gjenfinde hende,
Naar vi vandre som hun
Med freidig Tro
Gjennem Livet og Døden.

Garnisonspræst August Boyesen.

(1864).

Saa har du udstridt, Broder kjær!
Din Vandring blev ei lang,
Knapt Aftenens første Sølverskjær
Faldt paa din stille Gang.
Men fuldt din Del du havde dog
Af Jordens Kamp og Sorg;
Og gladelig du nu inddrog
I Herrens faste Borg.

Hans Ord du tolked rent og smukt,
Alt efter givet Pund —
Hvor mange Fold det bar i Frugt
Vi veed ei denne Stund.

Men Han det veed, som kaldte dig
Fra denne Mørkets Dal
Til Porten, som hist aabner sig
For Sandheds lyse Sal.

Der møder dig din liden Søn,
Som forudgangen var,
Og fører dig med Barnebøn
For Naadens Throne klar.
Der finder du den Skjønheds Fred,
Du altid søgte her;
Thi Gjenskin af Guds Kjærlighed
Er Kunstens Billedskjær.

Det er saa venligt at gange i Læ,
Naar Bladene falde af Busk og Træ.

Dæk da hans Grav, du gulnede Blad!
Han var i dit skjønne Træ saa glad.

Fald blidt paa Høien, du hvide Snee,
Din Vinterskjønhed han kunde see.

Bryd frem med Vaaren, I Blomster smaa!
Vær Vidne, at Liv kan af Død opstaae,

Og siig de Kjære, som sørge der:
Han er opstanden, han er ikke her!

Biskop Johan Storm Munch.

(Død 1832. Ved hans Mindestøttes Opreisning paa Christians(a)
gamle Kirkegaard, 1865).

Paa din Grav, min ædle Fader,
Længe fast forglemt,
Jeg en Sten nu reise lader,
Hvor dit Støv er gjemt.

Mindes vel, din dyre Kiste,
Du min Fader kjær,
Var engang den allersidste,
Som blev jordet her,

Her i disse Lundes Skygge
Paa den Kirkegaard,
Hvor i Kathedralens Skygge
Furutræet staaer

Som en Levning fra den gamle
Øde Furumo,
Hvor Kong Christian lod samle
Mennesker at boe.

Jævnet ud med Torvet, svinder
Nu den Gravlund skjøn,
Knapt dit Hvilested nu finder
Her igjen din Søn.

Men han kan det ikke glemme,
Dugget af hans Graad.
Og nu skal en Mindestemme
Vidne om din Daad.

I de mørke Uveirsdage,
Landets Vaar frembrød,
Kjækt din Del du kunde tage
Af dets Kamp, dets Nød.

Stærkt du ildned Folkets Stræben
Ved din Sang i Nord,
Da du lagde det paa Læben
„De tre høie Ord“.

Og da Folket var befriet,
Landefreden bragt,
Du til Aandens Værk har viet
Al din Evnes Magt.

Dine Ord i Herrens Tempel,
Som din Skrift, din Sang,
Alle bar de samme Stempel
Af den ægte Klang.

Hyrdestaven fast du førte
I en lunken Tid,
Aldrig du til Svaghed hørte,
Kraftfuld var din Id.

Og da Kraften maatte svigte
For en Sygdom tung,
Blev du ved at tænke, digte,
Thi din Sjæl var ung.

Tidlig blev du fra os taget
Til et bedre Hjem;
End din Enke, høit bedaget,
Seer til Gjensyn frem.

Dine Børn, nu selv alt gamle,
Signe nu dit Navn,
Vil i Minderne sig samle
Om vor Fødestavn.

Emil Tidemand.

(Død 1865).

(Ved Afsløringen af hans Portræt i Kunstforeningen).

Saa skuer da dit Aasyn blidt igjen
Paa Billedkrandsen i de kjære Sale!
En Mesterhaand her tro dig stilled hen —
Det er, som hørte jeg din varme Tale.

Her er dit fredede, dit sande Hjem,
Her modnes endnu Frugten af din Stræben
At Kunst i Norge skulde spire frem,
Det stred du for med Pennen og med Læben.

Utrætteligt, ihærdigt var dit Ord,
Skjøndt tidt det lød forhaanet og alene.
Du gav ei tabt — du vidste, her i Nord
Maa Granen skyde frem af haarde Stene.

Jeg kjendte dig alt fra din Ungdoms Vaar.
Paa Skolen var et Lys du for os Andre,
Vi saae alt Borgerkrandsen om dit Haar,
Saae dig som Mand paa Statens Høider vandre.

Men da du bøied af fra slagne Sti
Som fører op til Embedsmagt og Hæder,
Forat fordybe dig med Iver i
Den Kunstens Egn, hvorom ei Staten freder —

Da ynked Mangen dig og sagde klog:
„Stor Skade for det gode, lyse Hoved! —
Nu render han sig fast der i en Krog
Og holder ikke, hvad hans Ungdom loved."

Men Verdens Skuldertræk du ændsed ei,
Du vedblev Kunstens Fane frem at bære —
Og snart det viste sig, din Sidevei
Og førte op til Fædrelandets Ære.

Her i vort Land det var dit Kald, din Lyst
Det Skjønnes Vært at hegne og at fremme —
Hver Kunstners Tarv du bar i trofast Bryst,
Og derfor var i deres Kreds du hjemme,

Og derfor skal dit Navn i Mindets Bog
Med din berømte Broders altid følge,
Mens mangen Stormands, der forbi dig drog,
Vil glide bort i Glemselsflodens Bølge.

— —

Wilhelm Frimann Koren Christie.

(Ved Afsløringen af hans Monument i Bergen, 17 Mai 1868).

— —

Vaarstorme gik over Fædrenelandet,
Kommet var Prøvelsens Dag;
Høit over Snekken brusede Vandet,
Løsnet var Ankerets Tag.

Modige Mænd stod fast dog i Stavnen,
Kjæmped mod skummende Sø,
Føre de vilde Snekken i Havnen,
Frelse sit Folk eller døe.

Forrest blandt dem, med Roret i Haanden
Stod han saa rolig og klar,
Han, som med Norriges Frihed i Aanden
Tanken til Handling frembar.
Han, som forstod at løfte og frede
Stridende Meningers Hær,
Han, som vort Skib i Havn fik at lede
Mellem de tusinde Skjær.

Efter sit Storværk i Raad og paa Thinge
Stille han sad i vor By,
Hæved dog endnu Aandslivets Vinge
Her under Fjeldenes Ly,
Samled og ordned Oldtidens Rester,
Bygged for Kundskab et Hjem.
Forrest blandt Aandens og Borgerdaads Præster
Indtil sin Død gik han frem.

Længe alt hvile hans livstrætte Lemmer
Her i hans Fædrestads Jord.
Bergen dog aldrig hans Aasyn forglemmer,
Vil, det skal sees i Nord.
Christies Bedrift vel til Erts ikke trænger,
Staaer i Historiens Guld —
Kjærligheds Tak ved det Ydre dog hænger,
Reiste hans Billed af Muld.

See, hans Aasyn atter skuer
Klart udover By,
Ved dets Træk hvert Hjerte luer,
Jubler ved hans Ry.

Frihedsdagens Foraarslufte
Hilse ham igjen,
Bringe ham paa Blomsterdufte
Norges Hylding hen.

Maatte fra hans ædle Pande
Lys gaa over Nord,
Vække Sønnerne til sande
Gjerninger og Ord!

Vække Liv blandt vore Fjelde,
Kraft hos Norges Folk,
Til at faae, naar det skal gjælde,
Atter saadan Tolk!

Skuespiller Christian Jørgensen.

(1869).

En Mand er vandret bort, som engang fyldte
Vor Scene med et skjønt og ædelt Spil,
En dygtig Kunstner, hvem vi længe skyldte
Saa mangen Glæde, mangen Vemod mild,
En Digtets Tolk, som aldrig gik paa Stylte,
Men løfted Tanken ved Begeistrings Ild.
Vel sandt, han var ved Fødslen her ei hjemme,
Men skal vi derfor nu hans Mandsværk glemme?

Nei, idetmindste Vi, som ret ham kjendte,
Vi Ældre, som har fulgt hans Kunstnergang,
Vi skulle vidne, at hans Hjerte brændte
For Norges Scene, for vor Kunst, vor Sang;

At, da af Kampen træt, han attervendte
Til Fødestavnen paa den danske Vang,
Hid gik hans Længsel dog til sidste Dage —
Her lod han sin Livsgjerning jo tilbage.

Hans Gjerning? — Ak, hvad kan en Skuespiller
Vel levne efter sig af al sin Id?
En Skjald, en Billedkunstner fast opstiller
Sit Værk i Skrift og Form for Eftertid,
Men Mimens Ord jo som en Draabe triller
I Lethe hen, — for al sin Kunst og Flid
Han kun i Nuet synes Form at finde —
En Blomst, som veires hen for alle Vinde.

Og dog, hvis Jordelivets Lyst og Smerte
Han tolked sandt, med Kunstens ægte Glød,
Da sænked sig hans Ord i mangt et Hjerte,
Da var dets Magt med Stunden ikke død;
Naar Folket af hans Spil det Skjønne lærte
Saa Efterklang til yngre Slægter lød,
Da har han virket ikke blot for Dagen,
Hans Billed er i Mindets Hal optagen.

Saa var den Mand, hvis Aand er nu henfaret,
Og derfor var hans Gjerning ei omsonst,
Og derfor skal hans Minde, tro bevaret,
Ei svinde hen med Aftnens Bifaldsdunst!
Naar Scenens Dæmring her til Dag er klaret,
Naar fuldt i Blomstring staaer hos os hans Kunst
Da skal det mindes: Han bar først al Vægten
Og løfted Mærket høit for Efterslægten.

Ved Thorvaldsens Mindefest i Kunstnerforeningen.

(19 Novbr. 1870).

Det er idag just hundred Vintre siden
En Dreng i Danmarks Kongestad blev født,
Hvis Ry som Mand har overstraalet Tiden,
Og til hvis Hæder Syd med Nord er mødt.
Han døjed trange Kaar, da han var liden,
For ham var ikke Barndomsleiet blødt —
Men paa hans Vugge havde høie Norne
En Gave lagt, der skjød som Blomst af Torne.

Var det en Arv, han fik fra sine Fædre
Paa Saga=Øen oppe under Pol?
Og skulde Island end vort Norden hædre
I Thorvalds Søn ved Glands af Kunstens Sol?
Vist er det, at i Kraft sad aldrig bedre
En nordisk Kjæmpe paa sin Høvdingstol.
Men denne stærke Kraft var uden Vildhed,
Var underligt forent med Barnemildhed.

Hans Sværd var kun en Meisel, og hans Hammer
Ei knuste Pander, udgjød ikke Blod.
Men ved dens Slag, igjennem Aandens Flammer,
En Hær af Helteskikkelser opstod.
Og ved hans Haand, ifra hans Kunstnerkammer
Gik Gratierne ud paa lette Fod
Og Amoriner flagrede derover
Og Natten svæved med sit Barn, der sover.

Det var som Hellas's Skjønhedsold han bragte
Tilbage, luttret gjennem Nordens Aand,
Og hvad ei hedensk Kunst end kunde magte
Fremstilled han, løst ifra Jordens Baand.

Daabs-Englen til de Smaa sin Livsskaal rakte
Og Frelseren udbredte mild sin Haand,
Johannes vidned om den Guds Udsendte
Og Gangen under Korset Alt fuldendte.

Den hele Kreds af Mesterværker klare,
Som over Verden bar hans høie Ry, —
Dem vilde han for Norden tro bevare,
Dem skjænkte han sin elskte Fødeby.
Der samler sig idag en Folkeskare
I hans Musæums høitidsfulde Ly
At mindes dette Tempels store Grunder,
At takke ham, som hviler selv derunder.

Vi, som er skilt ved Havets dybe Bølge
Fra Mindefestens rette Hovedsted,
Vi kan dog lade vore Tanker følge,
Kan varmt i Broderaand og være med.
Vel har vi her — det nytter ei at dølge —
Kun Lidet af hans Værkers Herlighed —
Dog naaer hans Aand og op til disse Fjelde,
Med hele Norden dele vi hans Vælde.

Det gjør saa godt i disse onde Tider,
Da Voldsmagt tungt paa Frihed's Jord er lagt,
At see den store Skikkelse, som skrider,
Høit over Tid, med Kunstens stille Magt.
Hans høie Fred har Trøst for hver, som lider,
Han staar for Norden som en Morgenvagt.
Det Folk, som kunde saadan Søn frembringe,
Kan Raaheds Jernhaand aldrig undertvinge.

Thi lad os haabe da paa bedre Dage
For Norden, for vort eget Klippeland.
Lad ogsaa os den Skjønheds-Arv optage,
Som tilfaldt Norden fra hin store Mand.

:d os med freidigt Mod og uden Klage
pbygge Kunstens Tempel paa vor Strand.
:r har alt vist sig gode, unge Kræfter,
u gjælder det at samle dem herefter.

Henrik Hertz.

(1870)

: tyndes meer og meer de stolte Rækker,
om om vort skjønne Sprog holdt Æresvagt.
a Smagens Ridder har sit Skjold nedlagt,
et sølverblanke, hvori Skjønheds Pragt
ar speilet sig saa troligt og saa længe.
.t, brustne ere nu de fine Strenge,
som bævede med fuldendt Vellyds Magt.

Nu, hvad saa meer? Udtjent han var og gammel
Og længst ubrugbar for vor unge Tid.
Sæt kun hans Lyra hen blandt andet Skrammel,
Til Morgnens Kamp den var for veg, for blid.
Den glatte Form, han kunstigt stilled sammen,
Vi sprænge nu med vore stærke Raab
Vor Villiekraft nu bryder Skjønhedsrammen —
De Gamle bort! — Kun Vi har Aandens Daab."

Saa troer jeg høre Nytidshelte prale
I deres Kreds, skjøndt de maaskee ei end
For Alle vove aabent at udtale,
At de med Smil saae Gubben segne hen.

Dog mindes jeg, fra En af deres Fæller
Ved Skjaldens sidste Værk den Mening lød:
Hvi faaer en Digter et Asyl ei heller
End saa at maatte skrive til sin Død?

Nu har han fundet et Asyl, det sidste,
En veltjent Hvile efter lange Strid;
Men hans Livsgjerning ikke af hans Kiste
Kan sluttes inde, endt er ei dens Tid.
Paa Nordens Mindebue vil den tindre
I Stjerneskrift og med usvækket Glands,
Naar Epigoner knapt maaskee erindre
Mangt Navn, som hyldes nu med Døgnets Krands

Thi hvad hans hele Virken har fremstillet
Var Kunstens evige og sande Lov,
Der har sit eget Maal i Skjønheds Billed
Og vil ei være meer end Blomst i Skov.
Den stolte Eg bevæges vildt af Stormen,
Mens Rosen dufter stille ved dens Fod
Og kvæger Aand og Sands med Skjønhedsformen
Og har, som Egen, dog i Livet Rod.

Den Formens Reenhed, han som Ung forsvared
Med Gratie, med Viddets lette Spøg,
Han gjennem al sin Digtning tro bevared
I Blomster fra saamangt et Himmelstrøg.
Fra Østerlandets Glød, Provences Have,
Fra Kjæmpevisens nordisk dybe Klang
Han bragte Scenen mangen ædel Gave,
Mens selv han leved stille for sin Sang.

I mange Aar alt lukket var hans Øre
For Verdens Larm, ja selv for Venners Ord;
Men i sit Indre kunde han dog høre
Den Harmoni, som dybt i Sjælen boer.

r hans Vinger, saa han ufortrøden
ste Stund opfyldte Skjønheds Kald,
n hans Sang nu seirer over Døden
til fjerne Slægter tone skal.

Dronning Louise.

(Paa hendes Begravelsesdag, 1871).

Over Kongeborgen høres
Tunge Klokkelyd idag,
Dronningen til Graven føres
I den gyldne Sarkofag.

Sørgeklangen stille bæver
Over Fjeld til fjernest Krog,
Tvende Folk i Bøn den hæver
Til den Gud, som gav, som tog.

Hun, som nu skal snart forsvinde
I Kapellets dunkle Grund,
Var en god, en ægte Kvinde —
Nok, at dette siges kun.

Ingen Ros paa Jord er bedre,
Helst for den, som Kronen bar.
Intet Smykke meer kan hædre
End de Ord: Hun Kvinde var!

Kvinden er jo Hjemmets Krone,
Kjærligheds og Mildheds Magt.
Naar den lyser fra en Throne
Bliver Sæd i Hytten lagt.

Derfor skal vor Dronnings Minde
Leve mildt i Folkets Bryst
Naar de stolte Navne svinde,
Som tog Glands af Herskelyst.

G. A. Krohg.

(1873).

Meer trofast Hjerte for Norden ei slog
End hans, som nu er bortvandret.
For Norden han kjæmped med Sværd og med Bo
Utrættelig, uforandret.

Han satte sit Liv ind for Danmarks Sag,
Fordi den var Brødrenes egen.
Han drømte om Enhed, om Seirens Dag
Selv da Nat over Nord var stegen.

Han kunde ei slippe sin Ungdoms Tro,
Selv naar den til Spot var vorden,
Han følte Stamtræets Rødder groe
Selv midt under Fjendens Torden.

Og derfor, saa ringe hans Livskaar var,
Skal han som et Vidne mindes.
Den Sag, som en saadan Tro frembar,
Vist aldrig kan overvindes.

Johan Sebastian Welhaven.

(Oktbr. 1873).

---

er du nu forløst, min Sangerbroder,
øst fra Smertelivets tunge Baand!
klare Vinger, over lyse Kloder
svæver let og fri din stærke Aand.
d den har stundet til, nu er den vorden,
kun dit Støv nu eier Fædrejorden.

d siger jeg, kun Støv? — Nei, Aandens Virken
efterlod dit Fædreland i Arv,
var en Offerpræst i Skjønhedskirken,
Liv har ydet Kraft til Folkets Marv.
var en Kjæmper i dets unge Dage
d vilde Jætter og mod Raaheds Drage.

minde s vel hin store Larm, som vaktes,
du som Smagens Ridder her opstod,
orledes mangen Smædebrik dig raktes,
ns høit du bares af dit Ungdomsmod,
orledes for den Daad, som blev din Hæder,
i lystes fredløs som en Landsforræder.

g tog ei Deel i denne Kamp. Men stille
g følte, at den førtes og for mig.
g følte i mit Bryst en Sangens Kilde,
om svag i Buldret maatte tabe sig,
is ei for dine gode, blanke Vaaben
ulmtaagen brast og Himlen smiled aaben.

g see, det klarnedes. Den vilde Jætte,
m hvem de flokkedes, de Taagens Born,
lv han i sidste Stund fandt dog det Rette
g steg mod Himlen som en Sangens Ørn.

Da kunde og de andre Fugle kvæde
Og trindt i Lunden blev der Foraarsglæde.

Selv lagde du tilside skarpe Landse
Og greb i Harpens længe stemte Streng.
Den lød som Elveløbets Bølger dandse,
Som Alfers Svæven over Lund og Eng.
Dens Klang fremkaldte Huldren dybt fra Skove
Og Asgaardsreien over Fjeld og Vove.

Nu saae man, at just du, som Dansk var kaldet,
Bedst kunde løse Fjeldets Melodi,
Saa ei den bruste vildt, lig Fossefaldet,
Men fuld og dyb, med Skjønheds Rhytmer i.
Du viste klart, at Sangens Væld kan stige
I rene Toner fra det Folkelige.

Og aldrig glemte du, i Skrift og Tale
At staae for Sprogets ædle Arv paa Vagt;
Den Arv, som Fædrene, i Norges Dale,
Paa Danmarks Sletter har tilsammen lagt,
Det Sprog, som er af Nordens Rod udsprunget
Og hvori begge Folk sit Liv har sjunget.

Vel lammed Sygdom dine sidste Dage,
Men udstridt var din Kamp, fuldendt dit Hverv.
End staaer din Gjerning ren og klar tilbage,
Et evigt Minde mod alt Smagsfordærv.
Og Frugten af dit Jordeliv, det bolde,
Skal gjennem Tiderne sin Magt beholde.

Saa far da vel, du ædle Sangerbroder!
Tak for den gode Tid, du var min Ven.
Nu krandser dig den samme haarde Moder,
Som engang stødte dig saa haanligt hen;
Nu hviler du saa trygt ved hendes Hjerte
Og lønnes for din Kamp og for din Smerte.

Marie Nicolaysen

født Cappelen. (1875).

Et Hjerte er brustet, et Øie lukt,
Som fyldte Hjemmet med Glæde,
Den stille Glæde, hvis Blomst og Frugt
Er, Herren Vei at berede.

Hun var for Sine det Olietræ,
Som drypper af Fredens Sødme,
Som giver de Kjære saa trygt et Læ
Med Skjær af Evigheds Rødme.

Og derfor, skjøndt hun er taget nu
Fra dem i fagreste Sommer,
Der falder igjennem Dødens Gru
Et Lys, som fra Himlen kommer.

Det føler du vel, du forladte Mand,
Som med hendes Smaa er tilbage,
Det Haab, som Ingen dig tage kan,
Som voxer gjennem al Klage:

At hendes Aand er end Eder nær,
Skjøndt ei hendes Fjed I høre,
At engang I skal hende gjensee der,
Hvor sprængte er Gravens Døre.

Eilert Sundt.

(Juni 1875).

Manden med et Barnehjerte,
Stærke Tanker, bløde Sind,
Er igjennem Dødens Smerte
Nu til Hvile gangen ind.
Langt blev ei hans Liv paa Jord
Men opfyldt af ædel Daad.
Frigjort er hans Aand nu vorden
Efter Herrens vise Raad.

Fædreland! I ham du misted
Atter en af hine Tro,
Som, da du til Liv dig vristed,
Hjalp at bygge dig dit Bo.
Naar et Folk skal saa forynges,
Vækker Herren slige Mænd,
At der virkes kan og synges
For at vinde Kraft igjen.

Folke=Aanden i ham tænkte,
Folke=Hjertet i ham slog.
Som en Dykker han sig sænkte
Ned i Dybet og fremdrog
Perler fra de dunkle Grunde,
Guld fra Bondens gamle Hjem,
Saa de bundne Kræfter kunde
Atter grønne spire frem.

Og de Fattige, de Ringe
Var hans Elskte her paa Jord!
For dem bedre Kaar at bringe
Aldrig trættedes hans Ord.

Over Fjelde, gjennem Dale
Vandred han til deres Hjem
Og ved Handling og ved Tale
Spredte han saa Lys til dem.

Ofte maatte han vel høre
Spot for al sin varme Id,
Men for den han lukked Øre,
Brugte meer kun anstrængt Flid;
Vidste vel, at Sædekornet
Falder ofte kun paa Sten —
Brydermandens Vei er tornet,
Lønnen sparsom kun og seen.

Men hvad han med ædel Villie
Saaede i Fædrejord,
Det skal over Gravens Tillie
Engang staae i Agerflor.
Døden klarner Mandens Virken,
Døgnets Klander falder hen —
Høien hist ved Eidsvoldskirken
Skal staae blomstrende igjen.

Kommer da, I Ringe, Arme!
Dugger den med Eders Graad,
Takker ham for al hans Varme,
For hans Iver, for hans Raad!
Fædreland! Læg du derover
Borgerkronen, eviggrøn! —
Han, som under Høien sover,
Var din tro, din elskte Søn!

Ved H. C. Andersens Jordefærd.

(August 1875).

En Jordefærd er nylig bleven holdt
I Danmarks Hovedstad med Pragt og Hæder,
Ved den blev intet Hjerte fundet koldt,
Den Døde fulgtes af et Folk, som græder.
Igjennem Staden bølger Toget stolt
Og Landets Konge med i Følget træder
Og fremmede Gesandter der sig føie
Til Danmarks Mænd, de ringe og de høie.

Og Børn og Kvinder som et Blomsterhegn
Indfatte Togets Gang til alle Sider,
Paa Kisten falder tusind Krandses Regn
Og mangen Taare ned i Krandsen glider.
Er denne Landesorg en Fyrstes Tegn?
Er det en Konges Ligtog, som fremskrider?
Nei, kun en Digter de til Jorden stede,
Men denne Digter var Nationens Glæde.

O, det er trøstefuldt i denne Tid,
Som mest den krasse Virkelighed hylder,
Som i Materien sænker al sin Id
Og kun Maskinerne med Pragt forgylder,
At see et Folk, midt op i Dagens Strid,
Forstaae og hædre, hvad det Aanden skylder:
Den Aandens Magt, som virker i det Stille
Og kvæger Alt med Poesiens Kilde.

Thi denne Digter var iblandt de Faa,
Som nutildags sig holde til sin Sfære
Og ikke vil som Ledere fremgaae
I Spidsen for Partiers vilde Hære,

Som Skjønhedsidealet vogte paa
Og derfor kan til alle Tider være,
Som ikke troe at burde sig løsrive
Fra gamle Grund, der holder Alt ilive.

Paa den han bygged Evehtyrets Slot,
Hvis Tinder straale over alle Lande,
Hvis tusind Farver alle vidne godt,
At just det Drømte være kan det Sande,
At Fantasiens Spil ei gjækker blot
Men fører til de dybe Hjertets Vande.
Hans Liv var selv et Eventyr, der bragte
Os Bud fra Hjemmet, som vi eftertragte.

Hans Eventyr var og hos os som hjemme
Og leve her paa mangen Barnemund,
Det var, som hørte vi de Alfers Stemme,
Der hviske Sagn i lyse Birkelund.
Derfor kan Norge ei den Sanger glemme,
Der nylig sank i Dødens søde Blund
Og Klokken fra hans Jordefærd med Vælde
Vil ogsaa gaae igjennem Norges Fjelde.

Enkedronning Josefine.

(1876).

En Stjerne er paa Nordens Himmel slukket,
Som længe lyste der saa ren og klar,
Et kjærligt Moderøie nu er lukket,
Et Hjerte brast, hvis Ømhed Alle bar.

Igjennem trende Riger lyder Sukket,
Det [illegible], som hun blidt benaadet har,
En Konges Hustru og to Kongers Moder,
Saa rig paa Livets Sorger og dets Goder.

I Syden født, i Keiserpurpur baaret
Hun prøved tidligt Livets Vexelgang.
Dog blev hun ei af den Omskiften saaret,
Hun faldt og steg med samme Hjerte-Rang.
Og da til Brud af Oscar hun var kaaret,
Til Norden kom hun som en Vaarens Sang.
Der spredte hendes Livstræ sine Grene;
Vel mange sank, dog døde hun ei ene.

En herlig Søn end havde hun tilbage,
Han, som nu styrer disse Rigers Tarv.
En elsket Datter maa for hende klage,
Hvis Savn nu gaaer til Tvillingrigets Marv.
Og Nordens Folk kan end fra hende tage
En ædel Stammes unge Skud i Arv.
Hun har ei lidt, ei levet her forgjæves,
Nu hendes Sjæl til Evigheden hæves.

Statsraad Hans Riddervold.

(1876).

En ædel Søn af Fædrelandet
Er nu til Hvile lagt,
En Mand, hvis lange Liv har sandet,
At Klogskab er en Magt.

Thi denne Klogskab var ei blandet
Af Egennyttens Vœld.
Han tœnkte, virked ei for Andet
End Fœdrelandets Held.

I mange Aar han stod paa Thinge
Som Formand klar og stor
Og ingen Storm ham kunde bringe
Ud af det rette Spor.

Han lod sig aldrig der henrive
Af Lidenskabens Veir
Og aldrig vilde han sig give
Hen i Partiers Leir.

For sande Frihed der han kjœmped,
For Statens Ligevœgt,
Hans Iver var af Retsind dœmpet,
Hans Ord dog altid kjœkt.

Og da han steg fra Thingets Sœde
Til Plads i Kongens Raad,
Den samme Vei man saae ham trœde
Med Viisdom, Borgerdaad.

Han styred Kirkeskibet troligt
Igjennem blinde Skjœr,
I hans Tid var der klart og roligt
Endnu for Oprørs Hœr.

Han uden Bram var til det Sidste
En Statens, Kirkens Helt —
Først da han følte Kraften briste,
Han søgte Hvilens Telt.

Der sad han sine sidste Dage
Og vented Evighed,
Og var et Mærke end tilbage
Fra svundne Dages Fred.

Nu hviler han i Fædrejorden
Paa Ærens blanke Skjold.
Ret aldrig glemmes skal i Norden
Den bolde Riddervold.

Ved Adolf Tidemands Grav.

(Septbr. 1876).

Saa maatte jeg og see hans Øie lukket,
Den store Kunstners, han, min Ven fuldgod!
En Stjerne efter anden er udslukket
Af dem, som kraftigst paa vor Himmel stod,
Da Skyen var fra Norges Vaar borttrukket
Og alle Landets Kilder sig oplod.

Det var en herlig Tid af Kamp og Glæde,
Af Løvsprings-Friskhed og af Blomsterduft!
Paa engang alle Kræfter kom tilstede
Med Daad, med Digt, med ordnende Fornuft,
Der var en Kappestrid om at berede
Vort Folk en værdig Plads i Vaarens Luft.

Alt Videnskaben grunded klart sit Vælde,
Og Sagamænd opgrov vort Minde-Guld,
Der klang alt Harper mellem Skov og Fjelde,
Thingsalen var af kloge Frimænd fuld.

Blot Kunsten kunde ei et Hjem sig tjælde,
For den var Moderjorden end ei huld.

Vel havde Landets egne Skjønhed fundet
Alt Udtryk for sin herlige Natur;
En Dahl, en Fearnley havde Skole grundet
Med Gjenklang af den norske Sæterlur,
Men Folkelivet laae end skjult og bundet,
Ei hørtes Hjertets Slag for Fosse-Dur.

Da skede, hvad man ikke kunde vente:
En Yngling stille gjennem Dale gik,
For op fra Folkets Dyb med Tro at hente
Til Kunstens Luttring gammel Sæd og Skik,
Og Kjærlighed imellem Gut og Jente
Og Alders Ro i ham en Tolker fik.

Han maatte vel, for denne Skat at hæve
Til Kunstens fulde, klare Farveglød
Udvandre til det Fjerne, ja, selv leve
Langt fra sit Hjem, der ingen Hjælp ham bød;
Men aldrig glemte han dets Liv at kræve,
Og trofast blev han Hjemmet til sin Død.

Med Undren saae vi af hans stille Færden
Fremgaae en stor, en herlig Billedrad,
Som vakte Sympathi rundt om i Verden
For ukjendt Folk, der fjernt i Norden sad.
Det norske Bondeliv og Brudefærden
Kom atter hjem og gjorde Moder glad.

Som Aar hengik, han lønnedes med Ære,
Med høiest Priis i Kunstens Væddestrid,
Men ydmyg saae man ham det Alt at bære,
Hans Kunstnersjæl var som en Lillie hvid.
Han aldrig kunde, aldrig vilde lære
Den Egenbram, som hersker i vor Tid.

Igjennem al hans Virken gik en Aare
Af Kristendommens milde, dybe Tro,
Og derfor var saa kvægende hans Taare,
Og derfor var saa skjønt hans Hjemlivs Ro,
Og derfor, da hans Søn blev lagt paa Baare,
Han bygged deraf Evighedens Bro.

Nu er han til den lyse Fred indgangen
Ifra et Jordeliv, saa rigt som faa.
Thi skal nu gjennem Folke-Sørgesangen
Ei nogen Bitterhed, ei Klage gaae,
Kun Kjærlighed og Tak besjæle Klangen,
Som Fremtids Harper vil om ham anslaae.

Og Norge kan hans Grav nu vaage over,
Der blev forundt ham Hvile i dets Jord.
Paa Oslo gamle Kirkegaard han sover,
Hvor Oldtids Skygger end i Lunden boer,
Hvor Elvens hulkende og klare Vover
Tilhviske ham en evig Tak fra Nord.

Christian Winther og Frederik Paludan-Müller.

(1877).

Nys stod endnu tilbage
Fra Danmarks Blomstervaar
To Digtere, hvis Mage
Man sjeldent høre faaer.

De lod end Sangen stige
I grønne Bøgeskov,
Mens om dem deres Lige
Længst under Mulde sov.

Om Kjærlighed de Tvende
Sang ifra Gry til Kveld,
De Tonen maatte sende
Dog af forskjelligt Væld.
En Nattergal den Ene
Var i en Rosentjørn,
Den Anden havde Sene
Og Vinger som en Ørn.

Om jordisk Elskovs Glæde
Og om dens søde Sorg
Den Ældre kunde kvæde
Som Troubadour paa Borg.
Den Yngre Blikket vendte
Mod Evighedens Blaa,
Den Kjærlighed han kjendte,
Som gjennem Død kan gaae.

Men begge have tolket
Sit Fædrelands Natur,
De sang den ind i Folket
Med Fløite og med Lur.
Det lød som Havets Brusen,
Som Bækkens Nyn i Vang,
Som Skovens milde Susen,
Som Agrens Bølgegang.

Og de gav Modersmaalet
En før ei anet Magt,
Snart blank og skarp som Staalet,
Snart blød som Silkedragt.
De fulde Rhytmers Strømme
Fra deres Strenge flød,
Og alle Sjælens Drømme
I deres Klang gjenlød.

Selv til det fjerne Norge
Gik deres Toners Magt,
Til haarde Klippeborge
Den mildt sig havde lagt.
Fra mine Ungdomsdage
Jeg mindes, der jeg gik
Og vugged Haab og Klage
I denne Sprogmusik.

Nu er de sænket Begge
Paa eengang fast i Grav,
Men Tiden kan ei lægge
Derover Glemsels Hav.
Saavist som Skoven grønnes
Og Troslen slaaer paany,
Vil deres Sang belønnes
Med evigt Liv og Ny.

Vel synes det, som Tiden
Ei meer er Sangen huld,
Som Dagens Larm og Striden
Foragter Harpens Guld.

Men det har ingen Fare!
Pygmæerne vel maa
Den høie Digterskare
Med Hæder lade staae.

Naar Frø til saadan Grøde
Er lagt i Danmarks Jord,
Kan Vaaren atter gløde
Med nyvakt Blomsterflor.
Døgnfluer kan ei leve,
Men Phønix kan ei døe,
Og Sangens Aand vil hæve
Sig atter over Sø.

Efterslæt.

Under omstaaende Titel gjengives her endel Digte fr
Munchs sidste Leveaar, hvilke ikke tidligere have været trykte,
kun findes offentliggjorte i Dagbladene. Udg

Jule-Sang.

Juleklang,
Barnesang
Stemme godt tilsammen,
Kalde fra den Ældres Bryst
Gjennem Smerte, gjennem Lyst
Hjertets fulde Amen.

Tiden gaaer,
Bølgen slaaer
Over Haab og Minder.
Juleaftens Barnefryd
Har en egen stille Lyd,
Som Alt overvinder.

Om endog
Verden klog
Spotte vil den Glæde,
Aldrig dog den svinder hen,
Kommer stedse ny igjen
For hvert Aar at frede.

Vantros Magt,
Had, Foragt

Kan den ei fordrive;
Thi det Barn, i Krybben lagt,
Med sin klare Englevagt
Altid er i Live.

Evighed
Er dets Sted
Som og Jordens Hytte.
Derfor kan de glade Smaa
Aldrig nok af Julen faae,
Til dens Klang vil lytte.

Store maa
Blive smaa,
Har Han sagt, den Høie.
Ingen er saa høit opsat
At han jo for Julenat,
Kan sig barnlig bøie.

Karl Ploug.

Ved denne Fest paa Danmarks Vang
For Nordens gamle Kjæmpe
Fra Fjeldet høres skal en Klang,
Som ei sig lader dæmpe.

Hans Røst har lydt saa mangen Gang
Til Norges Priis og Ære,
Bro over Havet blev hans Sang
Imellem Brødre kjære.

Han aldrig skiftet har den Grund,
Hvorpaa sit Liv han bygged —
I Glædens og i Sorgens Stund
Ham Ygdrasil beskygged.

Om end sit skjønne Ungdomshaab
Han maatte see at briste,
Ved Nordens store Folkedaab
Han holder til det Sidste.

Han seer vel nu, at Slægters Maal
Ei kan saa snart indhentes,
At Jernet hærdes maa til Staal,
At der maa trofast ventes.

Jeg stod med ham fra første Færd
I Kampen, som jeg kunde,
Jeg havde ei hans skarpe Sværd,
Kun sagte Sang i Lunde.

Jeg følger ham endnu med Tro,
Skjøndt Livets Aften daler —
Et har vi fælles dog, vi To —
Vi ændre ei Signaler.*)

Derfor jeg kan som Danmarks Gjæst,
Som Norges gamle Digter,
Ham bringe ved hans Jubelfest
En Hilsen, som ei svigter.

---

*) **Allusion** til en i sin Tid bekjendt Avis-Artikel af B. Bjørnson — **om** at Danmark maatte „forandre Signaler" ligeoverfor **Tydskland**. U. A.

Ved Aarsskiftet.

I den ustandselige Flod,
Som endnu aldrig stille stod,
Et Aar er atter rundet.
Vi glide med, til gjennem Grav
Vi naae det Evighedens Hav,
Hvis Bund ei bliver fundet.

Vi troe at staae et Øieblik
Og samle Dagene, som gik,
I Mindets Speil saa gjerne.
Vi ville løfte Fremtids Slør
Og skimte gjennem Aarets Dør
Det ubekjendte Fjerne.

Da drage Haab og Længsler ind
Og gjøgle for det spændte Sind
Med lyse Fremtidsdrømme.
Men før vi vide Ord deraf
Vi ere nærmere vor Grav
Og midt i stride Strømme.

Hvorfor, i dette Spand af Tid
Da sætte al vor Kamp og Id
Paa hvad der altid svinder?
Den gaaer, den gaaer med samme Fart;
Vi kan ei standse den, og snart
Vort Timeglas udrinder.

Hvad saa? Paa dette Spørgsmaal har
Ei noget Menneske et Svar,
Undtagen Han, den Høie,
Som blev fra Evighed udsendt
At gjøre Veien dertil kjendt,
For Hjerte og for Øie.

Han har paa Livets Strøm en Baad,
Hvori vi finde Trøst og Raad,
Naar vi med Tro indstige.
Han staaer saa sikkert der ved Roer
Og fører os fra denne Jord
Ind i sin Faders Rige.

Til Professor M. J. Monrad.

(I Anledning af hans Rimbrev, „Nissen“*).

Da De har sendt mig Deres Nissebrev,
l jeg i nogle Ord Dem herfor takke;
el er jeg ikke den, til hvem De skrev,
en Nytids-Digter, som for fulde Seil
u bæres frem og revser Tidens Feil; —
ed mig det gaaer alt længe nedad Bakke.
a, der er dem, som alt har sagt mig død;
aa vidt jeg lever dog, at jeg kan snakke
dt med endnu om Sagen, De frembød,
alsfald er jeg Deres gamle Ven
g deler ganske Deres Syn paa Livet,
g ofte blev jeg styrket og oplivet
ed Tankens Vægt i Deres Mund og Pen.
on den, De skrev til, svarer Dem igjen,
an, som jo heller spørge vil end svare?
og, sæt end, at det skeer — Nu vel, lad fare —
aa kan De jo mit Rimbrev lægge hen.

---

*) Prof. Monrads Rimbrev var fremkaldt ved Ibsens bekjendte Digt, „Et Liig i Lasten.“ U. A.

Og det er heller ei saameget Svar,
Som Tak for den fornøielige Maade,
Hvorpaa De streifet har hin mørke Gaade
Om Skibet, som et Liig i Lasten bar.
Til alle hine dunkle Ord om Trykket,
Som hviled over Fremskridtsfolkets Fart,
Mig synes Deres Risse aabenbart
Har truffet Knudens Punkt i Reisestykket.
„Vi flytte!“ — Ja, ifra de ældste Tider
Har Menneskene flyttet uden Rast
I Rum, i Tanke! — deres Fartøi glider
Med stadig Længsel i sin Hjerte-Last
Imod en bedre Kyst, end den, som svinder.
De tage ogsaa med sit hele Boskab
Af Frygt og Haab, af Kjærlighed og Had,
Af alle Lidenskabers lange Rad,
Der følger dem med uheldsvanger Troskab.
Som sagt, den er ei ny for vor Tid blot,
Den Higen mod det fjerne Drømmeslot,
Som man paa denne Jord vist aldrig finder.
Hver Slægt har havt den samme Illusion,
Har ei paaagtet sine Fædres Minder,
Men troet se Lyksalighedens Tinder
At lyse nære, trods al Confusion.
Dog altid ere hine Glittertoppe
Som et Morganasyn forsvundne brat,
Naar just man tænkte, man var nærmestoppe.
Og atter raved' man i gamle Nat.

Men er da denne Længselskyst ei sat
Som Maal for vor Seilads, for al vor Strid? —
Jo, for vor Aand, men ei for vore Kroppe
Den findes kan — den er der hver en Tid,
Men vil ei trampes paa af Kjødets Troppe,
Ei gribes af Materiens plumpe Haand.
Den dæmrer, viger for dit ydre Øie
Trods al din Kunst, dit Fremskridt og din Møie,

Den svinder, vil du lægge den i Baand —
Thi den er Aand, og føles kun af Aand.

„Nok," siger Nyhedsflokken — „Mange Tak!
Det er den gamle Sang — den Aandesnak
Er vi forlængesiden voxet over,
Vi, som har sprængt de dunkle Tiders Tvang,
Har løst hver Kraft, som i Naturen sover,
Har lært at bruge disse Kræfters Gang
Til med vort Skrue-Skib, paa lette Vover,
At styre til den gyldenrige Vang,
Som Mættelse for hver en Sands os lover,
Hvor der er Frihed, Lighed, Jordens Fylde —
Se Morgensolen alt dens Bred forgylde!"

Nu vel, styr væk! — Saa gjorde Slægt fra Slægt
Og kom dog aldrig did, hvor stolt og kjækt
End mangen Styrmand folded' ud sin Fane.
Den Egenkraft, han brugte, blev hans Bane,
Og Fremtids-Skibet sank ved skjulte Vægt.
Thi der var virkelig et Liig i Lasten!
Og det var Vantro's, Hedenskabets Vægt,
Som stedse drage maa i Dybet ned.

Men desuagtet vil med Feberhasten
I Fremtidsseilere dog blive ved
At heise Lykkeflaget op i Masten
Og styre frem imod en indbildt Bred! —
Troer I at være større, være bedre,
End hine Mægtigste blandt Eders Fædre,
Fordi om I paa deres Skuldre staae? —
Fordi med Damphjul I nu let kan gaae,
Hvor fordum Mænd den vilde Hest har tæmmet?
Fordi med Floskler I kun om Jer slaae,
Hvor Romeren gik taus og purpurbræmmet?
Hans Rige faldt — det Største her paa Jorden —
Og andre efter det, i Syd, i Norden,

I stadig Skiften gaaer det op og ned,
Og saa vil det til Enden vare ved.

Et Rige er der dog, som aldrig skifter,
Som midt i Kampen giver salig Fred:
Det Aandens Rige, som er Lykkens Bed,
Som har Guds egen Søn til Drot og Stifter,
Det evig gamle og det evig nye.
Did kan du, naar du vil det, trygt henflye
Og skue Hjemmet gjennem Skyens Rifter.

Hvor findes det? — O, Veien veed du selv,
Saafremt du ei paa Livets vilde Elv
Din Barne-Aand, din Barne-Tro forglemte.
Den stille Fred, som da dit Hjerte stemte,
Er Luftningen fra Paradisets Egn,
Som du er Arving til, ved Korsets Tegn.
Se! — der er Landet, du kan styre efter!
Det viger ei, som hint Morganasyn,
Og om end Stormen sender Lyn paa Lyn
Og op fra Grunden røres Dybets Kræfter —
Dit Skib dog seiler frem paa Svånevinger
Og sikkert dig i Frelse-Havnen bringer.
Nu frygtes intet Liig i Lasten meer
Og intet Spot-Ord, dig af Nissen givet —
Men naar du engang lander, Ham du ser,
Som var og er Opstandelsen og Livet.

Dog, hvor har nu min Iver ført mig hen
Fra Tonen, jeg begyndte med? — Ja, den
Jeg ikke ret kan finde nu igjen.
De fatter dette Alvor, kjære Ven!
Hvad Hjertet fylder, komme vil paa Læben,
Vil sprænge Rimeriets lette Bund,
Og er ei dette Alvor sidste Grund
Til Deres tankedybe Stræben

Aandens Magt i alle Livets Farver,
Stat, i Videnskab, i Digt, i Kunst,
ei de skal gaa op i Sandsedunst,
a fyldes af den Tro, som Riget arver? —

End Kraft i mange Aar jeg ønsker Dem
Deres Kamp for Livets sande Hjem,
r Aandens Rige, det uendelige,
m ikke kan for Massens Stormløb vige,
en stedse Nyt af Gammelt blomstre frem.

Kjøbenhavn, 4de Mai 1876.

Fra en „gammel" Digter.*)

1877.

„Det er dog kjedeligt med disse Gamle!
De kunne ikke slaae sig helt til Ro,
Men blive ved i Strengene at famle
Skjøndt længst opgjort er deres Digterbo.
See de da ei, at de kan ikke hamle
Op mod det Ny, som nu vil ene groe,
At de har ingen Ret til meer at sjunge
Med udslidt Røst i Choret af de Unge?"

Saa er vel Meningen om mig i Brevet,
Der sendtes fra det vise Kjøbenhavn,
Hvor nu den unge Flok har længe drevet
Sit kaade Spil med mangt et gammelt Navn.

---

*) I en Correspondance fra Kjøbenhavn til Morgenbladet hedder det: „Den gamle norske Digter A. Munch har ikke kunnet slaae sig til Ro: — trods sin fremskredne Alder har han udgivet" etc. A. M.

Hvor den, som ei i Lauget er indskrevet,
Bli'er hakket af enhver æsthetisk Ravn,
Hvor den, som ei vil hylde det Moderne
Henvises haanligt til det Svundnes Fjerne.

Undskyld, at jeg „trods min fremskredne Alder"
Dog har et Ord at melde i den Sag.
Vel sandt, det mere mageligt vist falder
At sidde taus, de Unge til Behag,
End midt i Døgnets gjærende Rabalder
At hæve Røst, som ei er fra idag,
Sær, naar man ei har nødig meer at skrive
For blot og bart at holde sig i Live.

Men den, som engang kun en Draabe fik
Af Sangens ægte Væld, han ikke gidder
Kun efter Pensionisters vante Skik
At sidde ledig over Mad og Drik
Og ruge over hvad han alt besidder.
Han føler sig som Aandens kaarne Ridder,
Og han maa med, naar til Tournering blæses,
Selv om der ad hans gamle Optog hvæses.

Han vidne maa for hvad han troer er sandt
Og evig skjønt i Kunsten og i Livet,
Maa følge Stjernen, som for ham oprandt,
Maa tømme Kalken ud, som ham blev givet.
Og om hans Vidnesbyrd ei Gjenlyd fandt,
Men under Larmen syntes tabt i Sivet,
Han trøstes ved, der Stille er i Landet,
Som af hans Ord dog høre et og andet.

Jeg kan da ikke love, unge Ven,
At jeg vil holde mig saa ganske stille.
Naar i mit Bryst sig rører Sangens Kilde
En sjelden Gang, saa faaer den flyde hen.

Giv kun lidt Frist! — Det er for mig saa silde,
Lang Tid jeg har jo ikke her igjen.
Naar jeg er samlet snart til mine Fædre,
Lad saa de Unge synge frit og bedre.

Betænker dog, I bli'er og engang gamle,
I Nutids Unge, maa see træde frem
Saa andre Unge, som Jer finde vamle
Og vrage Eder, der besvære dem.
Jeg vil da ønske Eder, I kan samle
Den sidste Kraft til Daad for Eders Hjem.
Kun ved at være trofast til det Sidste
Kan Aandsarbeideren sit Kald ei miste.

Hjernsyn paa Flagsagen.

vad er det for et gyseligt Spektakel
eroppe i mit kjære Fædreland?
et synes næsten, som med Toug og Takkel
ort norske Statsskib gaaer i Braad og Brand,
| som, hvis en Profet ei gjør Mirakel,
n hele Skude drive maa paa Strand.
in raaber: „Op med Flaget, ned med Flaget!" —
n ei Europa seer derpaa skrækslaget?

lei, den hele Larm kun lidt betyder
hver, som roligt paa den Røre seer.
Feber, som i nogle Hjerner syder
'ke Folkets — det kun deraf leer.
'rdsflom ikke Klippetoppen bryder,
ra vort vundne Flag ei stryges meer.
ngsmærket, som dets Farver bære,
til Norges Skam, men til dets Ære.

Hvad vil man da? Er ikke Alt nu vundet,
Hvad man har kjæmpet for i mange Aar?
Kan ei vor Trikolor, med Korset grundet,
Nu vaie frit, hvorhen en Snekke gaaer?
Og er den derfor hæmmet eller bundet,
Fordi med Brødres den har lige Kaar?
Naar Svenskens gamle Flag kan Mærket taale,
Saa kan vort unge vel med det sig maale.

Ja vel, der var en Tid, da Norges Ære
Ei skede Fyldest, den jeg mindes godt.*)
Da kunde Harmen vel mangt Bryst fortære,
Da kjæmped man ei for en Skygge blot.
Dengang de norske Master maatte bære
De gulblaa Farver fra hvert Skib og Slot,
Da var der Alvorskamp og Liv i Folket,
Til det sin Villie fik ved Oscar tolket.

Men nu, da Seiren har sin Dug udfoldet
I over tretti Aar, i hver en Havn,
Da Løven atter opreist staar i Skjoldet
Og hæver Olafsbilen i sin Favn,
Hvortil nu ville vække Ufreds-Troldet,
Hvor der er ingen Fare, intet Savn?
Den hele Larm er som et Skrig, blandt mange,
Af Børn, der altid meer og meer forlange.

Og, Gudskelov, den stolt tilbagekastes
Fra Sømandsringen om den norske Kyst.
Det nytter ei, om dette Søværn lastes;
Det trykker Flaget trofast til sit Bryst,
Det norske Folk vil ei med Spræl forhastes
Det skrider fremad fast, besindigt, tyst.

*) Jeg tog efter Evne Deel i Striden. Se mit Digt
norske Flag" -- i Ephemerer 1836. A. M

r ømtaaligt for sin Ret, sin Ære;
det vil ei en Vendekaabe være.

ı, vor gode Sanger,*) hvad har du
lem disse Skraalere at gjøre?
kan din Genius, foruden Blu,
res Humbug lade sig forføre?
jte Skjald for al slig Kvalm har Gru;
olkets Hjerte lægger han sit Øre.
Harpen da til rene, skjønne Toner,
dens Fylde grønnes dine Kroner!
ǝbenhavn 22. Marts 1879.

Christiansands Domkirke.

1880.

Det traf mig smerteligt, det Bud,
At Kirken i min Ungdomsby,
Det vakkre Tempel der for Gud
Ei mer gi'r Menighed Ly,
At Flammerne har hærjet Huset
Til Herrens Ære, Folkets Trøst,
At selv de Døde der i Gruset
Henhvirvledes som Blad i Høst.

Hvor maatte jeg da tænke paa
Den skjønne Tid, da jeg som Dreng
Der kunde frem i Kirke gaae,
Da Julemorgen fra min Seng
Jeg aarle kunde glad opstaae
Og med min Moder og min Fader
Gjennem de stille, hvide Gader
Til Ottesangens Høitid gaae!

Hvor lyste da fra Choret der
De høie Kirkevindvers Skjær!
Hvor glade klang fra Vintersky
De Juleklokker over By!
Ak, nys der var et andet Skjær
Af røde Luers vilde Hær,
Og Klokken slog sit sidste Slag,
Da Taarnet styrted ned i Brag.

Jeg mindes og, der mangen Gang
Jeg hørte Faders Messesang
Fra Altret, hvor i Bispeskrud
Han stod og vied ind til Gud
De unge Præsters hvide Skare.
Jeg kan end i min Hu bevare
De stærke, hjertevarme Ord,
Han talte fra det lyse Chor.

Og under denne Kirkes Bue
Vel maatte varmt mit Hjerte lue,
Da jeg som Yngling der en Dag
Nedknælede i Unges Lag
Og Daabens Løfte gjentog fro
I Voxnes Tal med Barnetro.

Tilsidst derfra saa tung en Stund
End dvæler dybt i Sjælens Grund.
Det var, da lange Sørgetog
Indunder Kirkens Hvælving drog,
Da jeg bag Faders Kiste gik
Med tunge Fjed, med sænket Blik,
Mens Orglets dybe Tone lød,
Og Alt forkyndte mig ham død.
Da saae jeg alt, som gjennem Flor,
Det fyldte Skib, det lyse Chor,
Og Messinggittrets blanke Rad
Og Præsten, som ved Kisten bad.

Det Hele var mig som en Drøm;
Dog dybt jeg følte, Sorgens Strøm
Nu greb mig, førte mig fra Hjem
Til Savn, til Kamp, til Alvor frem.

Saa fulgte jeg med Bøn til Gud
Til nære Grav hans Kiste ud,
Der, hvor det gamle Furutræ
Hans Mindesten end giver Læ,
Hint Byens Mærke, som jo nu
Er atter frelst fra Ildens Gru.

Farvel da nu, du Aandens Hjem
For mange Slægter! Ei med dem
Du vil dog hvile i dit Grus.
Snart reiser sig et nyt Guds Huus
Fra dine Mure, mere smukt
Maaskee, end det som nu er slukt —
Men for os Gamle vil dit Minde
Dog aldrig i det Nye forsvinde;
Vi har den Ret at gjemme paa
Hvad ei de Unge kan forstaae;
Vi bære det Forsvundne med
Til Mindets evig klare Fred.

Norge i Amerika.

(Til Professor Rasmus B. Anderson).

Til fjerne Vesten fra dit Skjød uddrage,
Mit Fædreland, saa mange gjæve Sønner.
Din haarde Jord kun sparsomt dem belønner
For tunge Arbeid' i de lange Dage.

De haabe i Amerika at tage
En gylden Høst, et Liv, som ikke stønner;
Maaske der Himlen hører deres Bønner,
Men ofte længes de dog vist tilbage.

Pris være derfor Dem, som vil dem bringe
Et Bud fra Hjemmet i de kjendte Toner,
Der mellem Norges Fjelde hjemligt klinge;

Som bære vil i hine fjerne Zoner
Vort skjønne Sprog paa Digtekunstens Vinge
Og hævde Arven, som alt Savn forsoner.

Ved Keisermordet i Rusland.

1881.

Der gaaer en Dæmon gjennem Verdens Riger
Med Had i Blik, med Mord og Brand i Haand.
Lumsk som en Orm den sig i Mørket sniger,
For ingen Rædsel den tilbageviger —
Og det er Nihilismens fule Aand.

Den hader Alt, hvad der er Stort paa Jorden,
Hvad Skjønt og Godt vor Slægt har sammenbragt.
Den vil forstyrre alle Staters Orden,
Den vil fra Himlen stjæle Straffens Torden —
Tilintetgjørelse er al dens Agt.

rn og Kvinder smelte hen i Graad.
tens Fæller dog sig stolte bryste,
rdensstæders Udskud sig forlyste
anken om den næste Niddingsdaad.

vor Gud! Hvorlænge mon du taaler
idan Morderdjævel paa din Jord?
enge tøve dine Retfærds Straaler,
mer du paa os din Vredes Skaaler,
saa frækt nu spottes med dit Ord?

l du vise os, hvortil vi stevne,
ad der er den frie Tankes Frugt?
Mennesker foruden dig kan evne,
alle Frihedsdrømme vil dem levne,
de afkastet har al Tro, al Tugt?

et er Enden paa den stolte Smiger,
Menneskene have bragt sig selv!
hjælper det, at Videnskaben stiger,
den i sidste Resultat os sviger

Dog Herre, øv Barmhjertighed og Naade!
Lad ikke Alle bøde for de Faa!
Der er dog Mange end, som du kan raade,
Som kun i dig vil løse Livets Gaade,
Og ved din stærke Haand vil fremad gaae.

Det er den sande Fremskridtsvei til Freden,
Der er ei anden — kun hos dig er Hjem.
Paa denne Jord, vi veed, er tabt vort Eden,
Men under Korset naae vi Saligheden
Hist i dit himmelske Jerusalem.

Ved Nyaarstid.

(Oplæst i et Selskab af Norske i Kjøbenhavn, i Januar 18

Bag Julelenattens varme Himmelglæde
Opstiger Nyaarsmorgnens kolde Lys,
Og Smaa og Store til dens Tærskel træde
Med Ønsker eller med Forventnings Gys.
Vi see ei, hvad bag Forhænget sig skjuler,
En deilig Have eller Afgrunds Huler.

Skal fra det Forbigangnes Tegn vi slutte,
Da venter intet Godt bag denne Port.
Vel „Fremskridtsmændene“ med Løfter rutte
Dog veed vi, de betyde ikke Stort.
Det Gjøglebilled, de paa Skyen male,
Ei bringer frugtbar Regn for vore Dale.

Kun Splid og Kiv og Jagen efter Magten,
Kun Tvivl for Tro, kun Spot for gammel Skik,
Kun Stormløb for at bryde Grundlovspagten,
Kun Drømme om den røde Republik,
Hvor hver Mands Haand er mod den Andens løftet,
Hvor selve Kristendommen bliver drøftet.

Kan dette være i vort gamle Land,
Det stille, stolte, klippefaste Norge,
Hvor sindig Troskab fandtes hos hver Mand,
Og hvor man sang om Fjeldets trygge Borge,
Hvor Folket stod om Kongen frit paa Thinge,
Og Psalmer fra hver Hytte hørtes klinge?

Nei, hine Røster er ei Norges Folk,
Er ikkun nogle Faa, som høilydt skrige,
Som gjøre sig til fremmed Galskabs Tolk,
Som vil forplante hid Kommunens Rige;
Som fægte kun i Luften om en Skygge
Og rive ned, fordi de ei kan bygge.

Det sande norske Folk, vi troe det fast,
nd sidder roligt trindt om Kyst, i Dale,
Og har, som før, kun liden Hu til Hast,
Og lader fare hen den frække Tale.
Det vil nok vise sig, naar Dagen længes,
At Fædres Arv kan ei af Blæsten sprænges.

Det er i Hjemmet, i hver Arnekrog
At Folket boer, og ikke i Aviser,
Og ei i Venstremøders hule Sprog,
Ei der, hvor blindt man Døgnets Afgud priser,
Men der, hvor man arbeider, Slægten freder,
Sin Konge ærer og til Herren beder.

Og denne Folkets Kjerne kan da see
Med Haab og Rolighed paa Nyaarsmorgen.
Den venter Gaver ei af Lykkens Fee,
Men vel sin Deel af Glæden og af Sorgen.
Den veed, vort Liv er derimellem blandet,
Den beder Gud beskjærme Fædrelandet.

Og Vi, som samles her ved Nyaarstide
Paa fremmed, men dog nær beslægtet Grund,
Vi kunne ikke bedre Ønsker vide
For elskte Hjem, end Mod i Farens Stund,
End Kraft til Arbeid, Gudsfred midt i Striden,
End Blik til Evighed igjennem Tiden.

---

19 Oktober 1811—1881.

„Syv Gang ti er Støvets Aar."
Saa i Bøgers Bog der staaer.
Hvo der over dem faaer skride
Kan blot hvile, ikke stride.
Dybt jeg føler det idag
Paa mit gamle Hjertes Slag,
At nu Hvilens Dage komme,
At min Virketid er omme.
Men jeg sørger ei derover —
Tvertimod, jeg Herren lover,
At han har saavidt mig bragt
Ved sin underfulde Magt.

Som en Vandrer, der med Møie
Har stræbt opad steile Høie
Til den lyse Fjeldetind,
Staaer jeg der med Fred i Sind,
Skuer derfra ud saa vide

Over Veien, jeg har vandret,
Over hvad der blev forandret,
Over hvad jeg tabte, vandt,
Hvad jeg feiled, hvad blev fandt.
Paa min Ungdoms første Dage
Seer jeg nu med Smil tilbage,
Seer min Famlen, seer min Stræben
Efter Sangens Ord fra Læben,
Seer mit Løb fra Fald til Fald
For at finde ret mit Kald.

Hvad jeg end har drømt og digtet,
Et dog har jeg aldrig svigtet:
Synet paa det Evigt Sande,
Troens Grund i Livets Vande,
Kjærlighedens, Aandens Magt,
Som er os fra Himlen bragt.
Derfor kan jeg nu, hvor smaat
End det Spor er, jeg har traadt
Gjennem Livets Vei, dog dvæle
Roligt ved mit Eftermæle.
Thi min Sang har ei forført
Nogen, som den ret har hørt,
Og jeg kan med Tak nedknæle
Nu for Ham, som hid mig førte.
Hjertets stille Suk han hørte,
Gav mig Evne til at kvæde
Nu i Sorg og nu i Glæde,
Har mit Hjem velsignet rigt
Saa det synes mig et Digt.

Endnu kun et sidste Ord
Til vor Kreds ved dette Bord.
Gjæster her fra Danmark, Norge
Kan mig nu for Venskab borge.
Tak, fordi ved denne Fest
I har hilset mig som bedst!

Og min Hustru, mine Børn!
I, som bøied af hver Tjørn
Fra den gamle Digters Fjed —
Tak for Eders Kjærlighed!
Mens jeg endnu er i Live,
Intet bedre kan jeg give,
Ingen bedre Løn jeg veed
End min tro Gjenkjærlighed.

Efter Festen.*)

Saa er de rundne hen, disse festlige Dage,
Og Sangen er forstummet, den sidste Fakkel slukt,
Der vaier ingen Flag mer fra Vindver og Tage,
Og Via triumphalis ei meer straaler smukt.

Er dermed Alt forbi? Var den jublende Hyldning,
Som Hovedstaden bragte Kongesønnen og hans Brud
Var den kun et Skin, kun en flygtig Forgyldning,
Som snart af Hverdagslivet atter viskes ud?

Nei, den vil staae i Sagn og i Tanker indskrevet
Som Tegn paa Norges sande, dets fulde Hjertelag.
Ved den er det med Ildlinier prentet nu blevet,
At Folket ikke skiller fra Thronen sin Sag.

Lad dem saa kun murre, hine Ufredsprofeter
Og søge at fordreie det Slag, som ramte dem!
Lad dem kun haane Festens Formænd og Poeter —
Dermed de kan ei skjule, at Sandhed kom frem.

*) D. e. Kronprindsens og Kronprindsessens Indtog i Kristi
11. Febr. 1882. U. K.

nenklang af Thinget, af alle Lag i Folket
, som blev Kongesønnens unge Hustru bragt,
.a smukt og aabent har Landets Stemning tolket,
n vidt henbølgende, gribende Magt.

de Hjem for Borger og for Bonde
mme som Luftning af Glæde og Fred,
sles, at Partiernes Kamp er et Onde,
kan løses ved Tro og Kjærlighed.

:, skjøndt bortfjernet ved Hav og ved Lande,
nmet som en Trøst fra det splittede Hjem,
mit Ord i Festen sig ikke kunde blande,
det dog nu som en Efterklang frem.

3 føler end, at jeg hører til Fjeldet,
ia Sletten jeg har fundet Alderdoms Ro,
: min Sang ei bruste med Kraft af Fosse-
vældet,
og end sin Kilde, hvor Birkene groe.

skal den nu for min Kjærlighed borge
om en Svale til Klippernes Strand —
ijerte slaaer endnu saa varmt for mit Norge
eg sang: „Dit Liv er dit Fædreneland.“

Ved Jørgen Moes Grav.

1882.

Ensomt bliver det om mig nu;
Ingdomsfæller bortfalde
En efter En — nu ogsaa Du,
Den kjæreste blandt dem Alle!

Det er som om min Ligklokkeklang
Hørte jeg ved din Kiste;
Ladt tilbage af Tidens Gang
Venter jeg paa det Sidste.

Ikke jeg gruer for denne Stund —
Vi har vor Tid jo levet,
Bygget sammen paa Troens Grund
Saa, som vort Kald var blevet.
Det var en deilig Norges Vaar,
Da vi vor Harpe stemte:
Blomster smykked vor Moders Gaard,
Kjærligt dens Brøst vi glemte.

Dengang end ikke det Mode var
Kun Styghed at stille tilskue.
Fra Fjeld gav Lurens Toner os Svar,
Og Sagnet ved Arnens Lue.
Dengang hørte vi Nøkkens Sang
I de brusende Elve,
Skimted Alfernes lette Gang
Der, hvor Birkene skjælve.

Ja, du lagde dit Øre til
Alfehøien, og bragte
Frem for Dagen det indre Spil,
Som kun en Skjald kan magte.
Alt hvad du samled og Alt, du saae,
Blev en Eventyrskat for Folket,
Som det trofast skal vogte paa;
Thi det er selv der tolket.

Siden din Sang blev en Choral,
Dit Liv en Gjerning for Kirken.
Det var dog samme Ideal,
Som nu besjæled' din Virken.

Thi fra Naturlivets dybe Grund,
Fra det Skjønne paa Jorden
Hæved du Blikket til Altings Bund,
Til Guds evige Orden.

Din Lyre blev til en Bispestav
Med signende Klang i Guldet.
Derfor den grønnes nu paa din Grav
Som Arons Stav over Muldet.
Derfor dit Minde skal leve fort,
Falde som Dug i Dale,
Vende vor Tanke fra Striden bort
Til Fredens lysende Sale.

Ved Nytaar 1884.

Som den første Dæmring sagte stiger
Over Fjeldets sølverhvide Top,
Nytaarsmorgen over Verdens Riger
Med sin svage Lysning rinder op.
Endnu ligge Land og Byer dunkle,
Morgendrømme dække alle Hjem,
Mens fra sjunkne Aar end Stjerner funkle
Paa den blege Morgenhimmel frem.

Disse tusind klare Øine blinke
Stille til os fra en svunden Tid;
Vemodsfuldt de os tilbagevinke
Med mangt Haab, hvortil vi satte Lid.
Meer og meer de blegne dog og svinde
For den Fremtid, som nu hæver sig;
Snart de ere kun et halvglemt Minde
I den ny, den hede Dagens Krig. —

Thi hvad end det unge Aar kan bringe,
Et er vist, hos os det bringer Kamp,
Uro i hvert Hjem og Strid paa Thinge,
Skyer fra den vilde Gjærings Damp.
Hvirvle høit vil Stormene om Taget
Paa vort gamle Samfunds faste Hus.
Minegangen er med List alt draget,
Som skal sprænge Fædres Verk til Grus.

Vel er Borgens Garnison nu vaagnen,
Lader sig ei overrumple meer.
Men den kan ei skue gjennem Taagen,
Kan kun kjæmpe naar den Fienden seer.
Heldigviis dog denne nu afdækker
Fuldt sit Aasyn og sit sidste Maal,
Forsvarshæren den til Modstand vækker;
Nu er det ei Tid at give Taal.

Ei for os. Men der er En, som taaler,
Som staaer over alle Dages Strid,
Som Aartusinder med Døgn udmaaler,
Som kan skue over senest Tid.
Hvad er vel for ham en Nytaarsmorgen?
Kun et Glimt i Evighedens Ring;
For det Heles Gang kun er os Borgen
Han, vor Gud, som styrer alle Ting.

Han har givet os vor Friheds Vinge,
For at den skal bære os til ham.
Vil den ikke det, da maa den svinge
Sig mod Dybet ned, til Synd og Skam.
Individer, Folk har samme Skjæbne,
Samme Livsvalg nu og altid havt;
Kun hvor vi med Troen kan os væbne,
Faaer vor Frihedhedsvinge rette Kraft!

Rigsretsdommen.

1884.

Minen er sprængt, som med List og Magt
I Norges Grundlovsborg var indlagt.

Hvo er truffet? — Ei de, den gjaldt,
Norges Lykke for Skuddet faldt.

Længe det stod med sin Klippefod
Frit og stolt midt i Verdens Flod.

Sandhed og Ret og hvad giver Ære
Var den Krone, det kunde bære.

Nu har det dømt sine bedste Sønner,
Trofasthed det med Skjændsel lønner.

Nu det opriver sit eget Bryst
Kun for at følge sin blinde Lyst.

Vel er det ikke det hele Folk,
Som nu har gjort sig til Urets Tolk.

Alle de Bedste staae imod,
Ville ei tage den Dom for god.

Men det usalige Flertalsvælde
Lader det hele Folk undgjælde.

Frihed er Løsnet, dog har det bragt
Tyranniets brutale Magt.

Ordet knebles, Hæder fordømmes,
Magtlystens Bæger tilbunds skal tømmes.

Kan dette endnu længere gaae?
Hvad for en Ende vil Legen faae?

Maa nu ei Ledernes frække Løgne
Falde som Skjæl fra alles Øine?

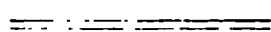
Maa nu dog Eidsvolds store Minder
Stige for alle, saa Taagen svinder?

Der var ei Tanke paa Svig eller Vold;
Rent der løfted man Friheds Skjold.

Nu er det plettet af Rust og Spe.
Men hvad der end med Norge skal skee?

Et er vor Trøst: Vor Herre staar bag,
Han vil ei opgive Retfærds Sag.

Han vil indgive vor Konge Raad,
Saa han kan styre i Havn vor Baad.

ong Sverres Ungdom.

Drama i 3 Acter.

1837.

Prolog.

---

r er en anden Verden i vort Indre,
t stille Gjenskin af den vilde Dyst, —
n Himmel, hvor de samme Stjerner tindre,
len varmere, og med en salig Lyst;
n Sø, hvor man kan sværme og erindre
g sende Længsler mod den fjerne Kyst.
hi **Kunstens** gyldne, drømmefulde Rige
ar hjemme **der**, hvor Livets Kilder stige.

Men længe kan det hvile uopdaget
I Brystets inderste og dunkle Krog —
Indtil en Genius da heiser Flaget,
En nye Columbus drager ud paa Tog,
Og lukker op den Verden, han har taget —
Det ædle Land, saa nær, saa ukjendt dog.
Nu kjende vi, nu eie vi det Alle,
Nu høre vi dets Barndomsrøster kalde.

Og dybt i Underlandets høie Skove
Staaer Billedstøtten, taus og alvorsfuld.
e rige Farvens Børn i Græsset sove,
g over dem sig breder Morgnens Guld.

Fra Blomst til Blomst, paa Ordets lette Vove,
En Lysalf, svæver Poesien huld —
Af Flammerne fra Livets vilde Krater
Den luttrer sig et klart, et skjønt Theater.

O, det var Kunstens blide Aand, som lærte
Os Veien til det lyse, gjæstfrie Tag,
Hvor man kan græde uden Kval og Smerte,
Hvor man kan smile uden bittert Nag —
Hvor Romantikkens maaneblege Kjerte
Kan mildne Livets lummerhede Dag. —
Et sligt Asyl er det vi ville grunde
Her i vort Norges mørke Granelunde.

Det Skjønne er ei fremmed her, det venter
Fra gammel Tid i Kvadets Pandserserk.
Er ikke Sagas store Monumenter
En vældig Pjedestal for Kunstens Værk?
Vor Tid skal bruge disse Elementer,
Men ordne dem, velgjørende og stærk —
Og af den gode Malm i Bjergets Skove
Tilhugge sig et Huus ved Kunstens Love.

Høit op mod Nord vel ligger dette Land,
Og Isen stivner paa dets Tind af Ælde —
Men Kunsten af det Indre leve kan,
Og tusind Kilder af dets Dyb udvælde.
Høit synger Havet mod den norske Strand
Og kraftigt skinner Solen paa dens Fjelde,
Og Frihedstræet i de grønne Dale,
Kan bære Kunstens Frugt paa Grene svale.

See! Templet er nu reist, og Ordet klinger
Forundret, uvant i den nye Sal —
En livsglad Krands den døde Væg omringer,
Og venter paa, hvad Phønix bringe skal:

Man huske vel, at Fremtid endnu svinger
Sin dunkle Skygge over denne Hal,
Man glemmer ei: Vi kunne blot begynde —
Forsøget har ei Mesterværkets Ynde.

Og førstegang henover denne Scene
Skal gaae en Kjæmpe fra vort Norges Old.
Nær staae vi atter vore Mindestene,
Nedbrudt er lange Tiders skumle Vold.
En stor Erindring over Skovens Grene
Kan stige rød, som Maanens Kobberskjold.
Kong Sverre staaer ved Kjæmpehøiens Ege,
Og smiler over sine Sønners Lege.

Men dette svage Billed af det Døde,
Kan ei, skal aldrig bringe det igjen —
Nu er der Liv i Norge: Frihcds røde
Livsfakkel flammer over Landet hen,
Og Blomster aabne sig, og Kræfter gløde
Med Oldtids Styrke, men ei raae som den.
Dog, Nuets Daad vil sin Erindring kræve —
Og gjennem Kunsten skal det Svundne leve.

Personer.

Sverre Sigurdsøn.
Gunhild, hans Moder.
Cæcilia, hans Søster.
Bisp Roë.
Brynjolf.
Hildur.
Helge Thorfinnsøn, en Birkebener.
Else, en gammel Kvinde.
To Hirdmænd.
To Leiesvende.
Birkebener, Hirdmænd, Præster og Flere.

Handlingen foregaaer i første Act paa Færøerne, i ande
i Værmeland og i tredie Act i Nidaros. Tidsrummet i 1
1177—1179.

Første Act.

Første Scene.

kammer hos Biskop Roë. I Baggrunden en aaben Svalgang, ed Udsigt til Havet, og Strandkantens skarpe, nøgne Klipper. aa høire Side et Bord, bedækket med Folianter, Pergamentruller, Skrivertøi ꝛc. Ved Bordet sidde Bisp Roë og Sverre iſærd med at studere. Bispen er netop falden i Søvn over sin Bog.

Sverre.

u sover han igjen, den gode Gamle.
aa — bort med Breviaret, med Legenden —
e kunne hvile med den fromme Bisp.
er har jeg dig, du strengt forbudne Frugt,
u gamle Heltesaga fra mit Norge
ed alle dine stolte Billeder,
om Villien brændte for, fra den blev til.
u kan dog tjene til en Nat at lædske
in hede Daadtørst med en ussel Drøm!
(Han læser; pludselig udbryder han høit)
aa! ret saa! ind paa ham — kast Skjoldet over!
u gjælder det. Ha! flygter Konning Olaf?

Bispen (farer op af Søvne).

vad er paafærde? Sverre, er det Dig?
vi skriger Du? — hvad læser Du i der? —
u styrk mig alle Helgne! Ja — en Saga!
n virkelig, livagtig Kongesaga!

Bort, bort Vanartige! bort Apostat!
Er det at granske i de hellige Bøger,
Nedgrave sig i jus canonicum? —
Og Sligt til mig i vor Studeretime!

Sverre.

I tog Jer selv en Fritid, Herre Bisp,
Saa gjorde ogsaa jeg, men paa min Maade.

Bispen.

Bespotter Du din Mester? jeg en Fritid!
I dyb Betragtning sad jeg just nedsjunken,
Sankt Sunnive mildt lagde sine Fingre
Paa mine gamle Øine, og borttog
Mit Blik fra Jorden for en føie Stund.
Men Du, Novicen, Du, den unge Præst,
Hvis Hoved venter paa Indvielsen,
Som Tanken efter Daad — Du Sverre, stjæler
Den dyre Tid fra Kirken og St. Olaf
Og drikker i Dig denne Verdens Gift.
Har jeg ei strengt forbudet dig at hænge
I disse blodige, profane Skrifter?

Sverre.

Jo vist, min Fader. Men der er en Herre,
En anden Herre, meget mere streng —
Ham maa jeg lyde, vil jeg eller ikke.

Bispen.

Og hvem er det?

Sverre.

Han haver intet Navn.
Herinde boer han, her, hvor Livet banker;
Med dette voxte han fra Barndom op.
Alt fra jeg kunde sandse, har han drevet
Mit Blod med Ildkraft gjennem alle Aarer,

ert min Haand at knytte sig om Sværdet,
Tanke til at væve sig en Tavle
mpens Hæder og af Elskovs Lyst. —
ndre Herre kan jeg ei betvinge.

Bispen.

iver sig med Tiden, unge Karl,
iver sig med Tiden. Ungdom tænker
n skal altid voxe lige varm.
Alder kommer med en anden Mening.
ren snart skal kjøle om din Isse
tessekaaben skjule Brystets Kamp.
ræst maa kunne dræbe sine Lyster —
r kun Andres han skal leve af.
dt Du er vild, Du mangler dog ei Nemme —
ar dog viist at Du kan lære Noget.

Sverre.

re! — hvad har jeg da lært, min Fader?
gge nogle usle Skrifttegn sammen,
se lange Bønner paa Latin —
ingemaal, som Ingen bruger længer —
nge Messer, gaa med Kattetrin,
de Hovedet, slaae store Kors,
re falsk og slesk mod Gud og Mand —
et er Summen af de døde Bøger.
ivet selv, det karske, sunde Liv,
ne tage os med Fynd i Lære
e Haanden Sit, og Hjertet Sit.
ig et Sværd, en Hjelm, et fuldgodt Navn,
mig midt ind i de norske Feider —
den Lærdom, som min Hu staaer til.

Bispen.

ge, hvilken farlig Tale!
r lidet til at være Præst.

Sverre.

Det troer jeg selv. Men hvorfor i al Verden
Har man da sat mig til det mod min Villie?
Et lidet Barn tog man mig bort fra Landet,
Fra Norge, denne Val for ægte Kjæmper,
Og satte mig paa denne øde Ø
Blandt Faar og Maager, til at være Præst!

(Han springer op og skrider heftigt frem og tilbage i Stue

Men nu er Drengen voxet fra sin Tugt.
Ja, ved St. Olaf! nu er Timen kommen.
Min Arm er stærk, min Tanke flyver høit —
Der slaaer en mægtig Villie i mit Bryst.
Hvo drister sig at holde mig tilbage?
Jeg finder vel en Snekke. Over Havet
Jeg farer til mit Norge.

Bispen.

Sverre! Sverre!

Sverre (tager hans Hænder).

Tilgiv mig Gamle! Du har ingen Skyld.
Du meente mig det godt. Du vilde give
Mig hvad Du selv ansaae for bedst i Livet:
Din Lærdom og dit skumle Præsteskab.
Jeg kan ei bruge det, forstaaer det ei.
Saa lad da Falken flyve, Herre Bisp,
Før at den bryder sine Vinger sønder
Ved alt for haardt at sprælle imod Nættet.

Bispen.

Den kloge Falkeneer har sine Fugle
Smukt paa sin Arm, og lærer dem at lyde
Og hente Byttet efter visse Regler.
Thi flyve de i Vildskab bort alene —
Da spørger Ingen meer til deres Navn. —
Glem ikke Sverre, Du er Bondesøn.
Hvad vil Du, og hvad kan du for Dig selv?

kens Arm kan hæve Dig af Støvet.
paa mig: Jeg var en Bondesøn.

Sverre.

ligt Exempel, ved mit Liv!
ig mig Bisp, er der da intet Haab,
:g kan hænge mine Drømme paa?
saa afgjort da, saa ganske vist
as, Eders Broder, var min Fader?

Bispen.

eg gjentage Dig den gamle Lectie?
.r Du hørt den, aldrig troet den.
ır den Tid, da Harald Gilles Sønner
yndigt Broderhad stred mod hinanden.
·ader Unas var da nylig gift
Gunhild, begge kun af ringe Herkomst.
ede i Bergen. Du blev født.
:ndte det sig at Kong Sigurd Mund
slagen af sin Broder Konning Inge.
·ader havde været Sigurds Mand,
:ygted' da med Rette for sit Liv,
:getmere, som din Moders Skjønhed
:fterstræbt af Inges unge Hirdmænd.
eraf kom det sig at Unas flygted'
:orge med sin Hustru og sit Barn,
l den stille, halvforglemte Færø,
jeg, hans Broder, alt den Tid var Bisp.
ıg Dig til mig, jeg opfostred' Dig,
tte Dig til Bogen, vilde danne
l min Eftermand paa Bispestolen,
ım vel ellers havde vogtet Faar
ıg din Faders uselige Hytte.
ıner Du mig godt, Du stolte Svend!

Sverre (nedslagen).

dog underligt, hvor tvende Magter
elt mit arme Liv imellem sig.

Den ene gav mig Mod og vilde Tanker,
Tørst efter Hæder, Kraft at vinde Riger —
Den anden satte mig et Stempel paa
Af Fattigdom og usel Dunkelhed,
En Arv fra lave, ubekjendte Fædre.
Og dette netop nu, da Hvermand kan
Sig trænge op til Høisædet i Norge,
Naar blot han haver sig et ædelt Navn,
En kronet Hjelm og tvende stærke Hænder.
Du talte om min Moders Skjønhed, Gamle;
Hvi kjøbte hun mig da ei Kongenavn,
Som Thora for Kong Hakon Herdebred?
Dog, det er Daarskab meer at gruble over
Hvad ei kan ændres eller bødes paa.
Du har mig atter i din Magt, Bisp Roë.

Bispen.

Gud hjælpe mig for Magt! Du sværmer om
Paa Øerne med Slagsmaal og med Kvinder,
Og lader Bogen ligge støvet hjemme.

Sverre.

Nu gaaer Du udenfor din Kreds, min Fader.
Hvad jeg har givet i din Magt, det er
At binde mig til dette usle Land
Og gjøre mig ved Leilighed til Præst.
Nu godt. Men heller ikke længer. Resten
Er i min egen Haand. Det ringe Liv,
Som nøgne Øer kunne byde mig
Af Storm, af Fare paa en Fuglejagt —
Det vil jeg tømme til den sidste Bund.
Og naar jeg hænger paa det bratte Fjeld
Og speider efter Ederfugl og Maager,
Mens Havet bruser dybt ned under mig
Og sprøiter Skummet om min hede Pande —
Da tænker jeg mig som en Norges Drot

3alen høit, hvor Sværdehavet bølger
sind Skjalde synge til min Priis!

Bispen.

cømme! blev det endda kun ved Drømme;
der er nylig kommet Klage paa Dig
3rynjolf, Søn af Kongens Sendemand, —
iger du har dræbt en af hans Svende
:mst fralokket ham en Kvindes Gunst.

Sverre.

vil I lege med sligt Børneværk?
ore Bøger Herre, Tiden gaaer
i har endnu ikke læst vort Pensum.

Bispen.

r da bleven flittig i en Hast —
læres af en ond Samvittighed.
vil ha'e seet Dig alt mangen Kvel,
ige dig ind i en Kvindes Huus —
ıorske Pige Hildur er det, troer jeg,
boer ved Stranden, ikke langt herfra.
al Du skrifte for mig, hører Du?

Sverre.

r da ikke værdt at dølge heller.
om en Dag i Strid med Brynjolf, Noget
ofte hænder, thi han er en fuul
rningsmand, og nidkjær paa sin Magt.
atte en af sine Svende paa mig,
:lle mig fordi jeg er en Bonde
æsteklædt. Sligt kunde jeg ei taale.
ɔg jeg Svenden.

Bispen (forfærdet).
Dræbte ham?

Tredie Scene.

Sverre. Hildur.

Hildur.

O! er han borte? Sverre, er det Dig?

Sverre.

Kom til Dig selv. Bleg er Du, Døden liig,
Og Frygten sidder i dit vilde Blik
Og tørster efter Rednings søde Drik.
Hvad er der hændet, Hildur, svar mig Kjære!

Hildur.

Nu er det over. Lad min Arm kun være!
Vi er' endnu ei kommet fuldt saa vidt.
Jeg er et voxent Barn, blier ræd for lidt.
Det var kun Brynjolf, som forfulgte mig.
Det burde jeg jo være vant til, naar
Han er min faste Skygge, hvor jeg gaaer.
De lange Nætter ligger han paa Luur
Og sukker udenfor min Kammermuur.
Tør jeg gaae ud, da fa'r han mig imøde
Og truer mig, og ængster mig tildøde.
Han stiger op af Jorden ved min Side,
Som et Gespenst. Og dette maae jeg lide
Alt siden —

Sverre.

Siden Hildur? — tal kun ud!
Jeg veed hvad Du vil sige. Alt fra den Tid
Du skjulte mig for Brynjolf og hans Svende —
Da saae han Dig, min unge deilige Brud,
Og han og jeg maa nu din Seidkunst kjende.
En af os to maa vige. Men ved Gud!
Jeg lader mig saa let ei støde ned.
Frygt ikke meer — jeg skal forsvare Dig
Og tvinge ham at lade Dig med Fred.

Anden Scene.

Sverre (alene).

ı! saa! imorgen — har Du da
·orpagtet denne Morgen, Klerk?
„i Morgen"? — kun en ufødt Lyd,
som ei har Skabning eller Farve
ıer ukjendt i det store Dyb.
Intet, skal det blive Noget?
skjult den hemmelige Magt,
jer Drabshaand paa mit bedste Haab?
.sse Arme, stærke, frie,
Lokker er' min Ungdoms Mærke;
e usle Øieblikke skalde
:d med den skjændige Tonsur
le Armen i den vide Kutte,
:ts Drifter bag en Klostermuur?
c sig en Stemme i mit Indre
ıd Nei mod denne Morgens Ja.
ei vide eller ret forstaae
et kommer, men jeg troer forvist
il stige op en Frelsens Aand
denne Stund, og hiint „Imorgen".

dog Hildur blive af idag?
:r dog paa denne Tid hver Kvel,
forbi op til min Moders Gaard
mig en Hilsen underveis. —
:eg trænger til et kjærligt Ord.

ier sig tilsyne blandt Klipperne i Baggrunden. Hun
:t, standser og seer sig tilbage, og hendes Miner udtrykke
Skræk og Vrede).

Sverre.

d! hvad feiler hende? Hildur! Hildur!
:r hende imøde, og fører hende halv afmægtig ind).

Tredie Scene.

Sverre. Hildur.

Hildur.

O! er han borte? Sverre, er det Dig?

Sverre.

Kom til Dig selv. Bleg er Du, Døden liig,
Og Frygten sidder i dit vilde Blik
Og tørster efter Rednings søde Drik.
Hvad er der hændet, Hildur, svar mig Kjære!

Hildur.

Nu er det over. Lad min Arm kun være!
Vi er' endnu ei kommet fuldt saa vidt.
Jeg er et voxent Barn, blier ræd for lidt.
Det var kun Brynjolf, som forfulgte mig.
Det burde jeg jo være vant til, naar
Han er min faste Skygge, hvor jeg gaaer.
De lange Nætter ligger han paa Luur
Og sukker udenfor min Kammermuur.
Tør jeg gaae ud, da fa'r han mig imøde
Og truer mig, og ængster mig tildøde.
Han stiger op af Jorden ved min Side,
Som et Gespenst. Og dette maae jeg lide
Alt siden —

Sverre.

Siden Hildur? — tal kun ud!
Jeg veed hvad Du vil sige. Alt fra den Tid
Du skjulte mig for Brynjolf og hans Svende —
Da saae han Dig, min unge deilige Brud,
Og han og jeg maa nu din Seidkunst kjende.
En af os to maa vige. Men ved Gud!
Jeg lader mig saa let ei støde ned.
Frygt ikke meer — jeg skal forsvare Dig
Og tvinge ham at lade Dig med Fred.

Hildur.

l forsvare mig, Du stakkels Præst?
ud din Rosenkrands, det kan Du bedst.
)indes Gunst og Kampens ædle Gave
ıdes ved at synge og at stave.

Sverre.

ʒsaa Hildur? Har den bittre Spot
sine Rynker alt om dine Læber?
Du alt lært den lumske Gift, som dræber
kjærlig Tanke, naar den nævnes blot?
ʒaa til Brynjolf, giv Dig i hans Vold.
har et bedre Navn, og Sværd og Skjold
Ragt paa Øen. Glem den usle Sverre!
eier kun en nøgen, ærlig Haand.
l, stolt Hildur!

Hildur.

Nu, hvi gaaer Du ei? —
m Dig Sverre, taaler Du ei Spøg?
jeg da gaa den lige, plumpe Vei,
Kvinden burde sige: Vent, og søg!
)u at jeg skal dræbe Pigens Blyhed
entud tilstaae hvad Du er for mig?
ıe Øine, dine fagre Ord
ıundet dette taabelige Sind,
ıgen paa den hele, vide Jord
lsker uden Dig, thi jeg er blind.
:ynjolfs Rigdom, selv Kong Magni Krone
ıster bort for Sverres nøgne Haand!

Sverre.

dur! var det din, den bløde Tone
)ryppede' nu liig Balsom i min Aand?
kan jeg troe det, at Du elsker mig,
g, den ringe, uberømte Svend?
)rt med alle Sorger for min Fødsel,

Og alle Drømme om en uvis Fremtid!
Her har jeg, her i disse mine Arme
Det sikkre Guld, den bedste Hæderskrands!

Hildur.

Det mener Du ei ærligt, falske Mand!
Lyv ei paa Elskov, den kan hævne sig!
Der staaer et Mærke skrevet i din Pande
Af blodig Lyst, og af den vilde Magt,
Som hæver sig op over Valens Liig.
See, disse Tanker ere dine sande!
Din stakkels Elskov er en Skygge kun,
Som du kan hvile i til Middagsblund,
Et Legetøi, som du kan kjæle for
Og dræbe Tiden med i Fredens Stund.

Sverre.

Lad Elskov bære kun hvad Navn den vil —
Den er det Ene, som den er det Andet.

Hildur (eftertænksom)

Man har fortalt mig, at en Skjald alene
Kan ret forstaae hvordan en Kvinde elsker:
Hans hele Sjæl er opfyldt af sit Digt,
Og skaber sig en Verden af dets Farver.
Han veed, at det er tomt, en Tanke kun,
En skjøn Indbildning af hans egen Hjerne —
Som flyder hen i Luft, naar den skal fattes
Ind i en anden, mere varig Ramme.
Og dog han hænger alt sit Liv derpaa,
Og stræber selv at sætte det i Værk.
Jeg veed vel, Sverre, at jeg ligner ham.
Jeg veed, din Kjærlighed er kun en Drøm,
Et Spil af Øieblikket, som forsvinder
Naar Du, hvad tidlig eller seent maa skee,
Faaer see din rette Elskte: Kamp og Hæder.
Og dog er jeg saa daarlig, at jeg ønsker

fra denne stille, dunkle Ø
· Valplads. Jeg kan ikke nægte,
Dig gjerne i en anden Dragt.

Sverre.

: kan Du let faae opfyldt, Hildur.
)u troe, jeg var barnagtig nok
jt at forskaffe mig et Harnisk,
enkjortel og et Sværd, et Skjold.
da er alene, væbner jeg mig,
:r Sværdets Egg paa Bjælkevæggen.

Hildur.

re! vi er' begge nogle Børn.
e vi nu, og tale hen i Veiret —
ter med Bisp Roë, jeg med Brynjolf —
ıer den ene Dag, saa gaaer den anden —
al der blive af os da tilsidst?

Sverre (tier).

Hildur.

us? hvad tænker nu din Viisdom paa?

Sverre (tager hendes Haand).

ig, min Hildur, kan Du huske Norge?

Hildur.

an Du spørge! troer Du da, en Stakkel
dder eensom paa et nøgent Skjær,
art kan glemme bort sin Fosterbygd,
Marken grønnes og hvor Skoven kjøler?
er stolt deraf, mit Hjem er Norge!

Sverre.

t, et herligt og et ædelt Land?

Hildur.

Saa herligt Sverre, som det Folks Bedrifter.
Du, som er fostret op paa denne Ø
Og kun har seet Mos og Lyng og Stene,
Kan ikke tænke Dig hvad Norge er.
En Fjord med trange Kyster, stille Vande,
En saftgrøn Dal, en Skov opover Aasen,
Som bølger dunkelt liig et mægtigt Hav —
Alt dette er kun tomme Ord for Dig.
Jeg husker endnu, hvor jeg græd den Aften,
Jeg seiled' bort fra Opslo, hvor vi boede.
Min Fader var just død. Jeg havde ei
En Slægtning meer tilbage i mit Hjem,
Og maatte drage hidhen til min Faster.
Der stod jeg da i Skibets Stavn, og lod
De sidste Afskedsblik gaae over Landet,
Og græd fordi det var saa smukt. Jeg Daare,
Jeg ante ei at Skibet gik til Lykken.

Sverre.

Til hvilken Lykke?

Hildur.

Det faaer Du ei vide,
Du er da stolt nok endda, kan jeg troe.
Men, skjøndt mit Norge vel er godt at see til,
Er Folket nu heelt grumt og blodigt der.
Fra alle Kanter komme Kongesønner,
Som kjæmpe vildt om Kronens gyldne Priis —
Og Bonden holder med den Stærkeste.
Søn gaaer mod Fader, Broder imod Broder,
Og Tvedragt sidder paa det største Fjeld
Og kaster Brande i de stille Dale.

Sverre.

Saa er det netop jeg vil have det.
Giv mig et Hjul at gribe i, en Aare

›e Strømmen med i denne Trængsel —
skal stige høit og snart i Norge.
›u vel Lyst at følge mig derhen?

Hildur.

›orge? og hvad vil Du blive der?
› en Hirdmand hos Kong Magnus.

Sverre.

Nei,
n ei tjene, heller vil jeg dø
›er er spaaet mig en bedre Skjæbne:
›øm har viist mig, hvad jeg stunder til.

Hildur.

›øm! — og fæster Du din Lid til Drømme?

Sverre.

›øst, som taler i en livlig Drøm,
ikke fra en jordisk, svigfuld Læbe.
er Sjælen løsnet fra sin Bolt,
ter dristig til den dunkle Stemme,
visker fra sin Grund om Fremtids Daad.
rges Konger, hellig Olaf selv,
›n ei ofte bygget Liv paa Drømme?
›røm er ikke ringere end hans.
›tes mig en Nat, jeg var i Norge,
jeg blev saa let og stolt om Hjertet
›ed' mig i Luften som en Ørn,
›are høit opover Gaustafjeld.
›nder mig laae hele Landet udstrakt,
iger, Bjerge og med tusind Øer.
ktes det mig at min Ørneham
dig Storhed af sin indre Magt —
aede med sit Næb til Lindesnæs,
›len nordpaa indtil Finnebo —
› de tvende, senestærke Vinger

Bedækkede den hele Landets Bredde. —
Siig mig nu, hvad betyder denne Drøm?

Hildur.

Ak, Elskov er en daarlig Drømudlægger!
Den er partisk, seer kun den lyse Side.
Dog tykkes mig at denne Drøm er god:
Den tyder klarlig paa et Herredømme.
Kanskee Du bliver Erkebisp.

Sverre.

Hvem? jeg!
Som knapt er god nok til at være Præst!
Nei Hildur, der traf Du ei Drømmens Mening.

Hildur.

Nu vel, saa faaer Du tænke paa den ene.
Jeg har ei længer Tid, din Moder venter.
Jeg maa vel trøste hende, stakkels Kvinde —
Du, hendes Søn, Du kommer der jo aldrig.

Sverre.

Oprigtig talt, jeg liber ei slig Flæben.
Bestandig har hun ynket sig for mig —
Og siden hun kom hjem igjen fra Rom,
Er det nu reent besat. Hun kan ei see mig,
Før strax hun tager paa at sukke dybt,
At græde, kaste Øinene mod Himlen.
Jeg er vel ikke from nok, kan jeg tænke. —
Men gaaer Du nu derop, saa følger jeg,
Thi Brynjolf kan jo endnu —

Hildur.

Lure paa mig?
Vel muligt, men jeg frygter og for Dig,
Thi du kan bruge farligere Vaaben —
Han eier kun en raa og klodset Magt.

langt til Gaarden. De Par Skridt
alene. Nu farvel, Du Drømmer!

Sverre.

— hvorlænge?

Hildur.

Til din Drøm er opfyldt!

ier ud af den aabne Gang, Sverre tilvenstre. Scenen
Øieblikke tom. Pludselig kommer Hildur flygtende ind
igjen, forfulgt af Brynjolf).

Fjerde Scene.

Hildur. Brynjolf.

Hildur.

! Slip mig!

Brynjolf.

Ikke nu, min Due!
jeg fanget Dig!

Hildur.

Gaa bort, Du Usling!
dig for en ærlig Kvindes Vrede.

Brynjolf.

ie Vrede gjør Dig dobbelt smuk!

(Han knæler for hende).

nig Hildur, hør mig med det Gode!
er Tid. Her har jeg knælet for Dig,
t mig som en Orm i Støvet for Dig
om Nat. Giv mig din Gunst, din Gunst!
har gode Gaarde, Magt og Ære.
vil jeg lægge om din Hals

Og Fløielsklæder om dit smekkre Liv,
I Høiloftssalen skal Du sidde pyntet
Og hundred Trælle skulle tjene Dig,
Hvis Du vil følge. Hvad kan Sverre byde,
Den fattig Bonde, denne halve Præst?
Kom, følg mig Hildur!

Hildur.
Jeg foragter Dig.

Brynjolf (springer op).
Foragter Du min Bøn, saa prøv min Magt.
Nu skal Du følge, vil Du eller ikke!

Hildur.
Hielp! Sverre, Sverre!

Brynjolf.
Skrig kun paa din Præst.
(Han vil trække afsted med hende).

Femte Scene.

Sverre, (med et draget Sværd). De Forrige.

Sverre.
Ha! Kvindeskjænder, bort!

Brynjolf.
Hvad vil den Bonde?
Kom Hildur, lad os gaae.

Sverre.
Forsvar Dig, Brynjolf!
(De fægte. Hildur synker halv afmægtig paa Knæ. I det sam-
træder Bisp Roës ind i fuld Ornat, og stiller sig imellem de Kjæmper.

Siette Scene.

Bispen.

…f! husk paa i Morgen, Sverre Præst!

Sverre,

(…Sværdet falde, kaster sig paa en Stol foran Bordet, og skjuler sit Ansigt med sine Hænder).

Hildur (iler til ham).

…erre, er Du saaret?

Brynjolf.

Ja, af Skjændsel.

[illegible] Du have Bisp, fordi Du lærte
[illegible] Gjæk at tænke paa sit Navn.
[illegible] til han havde fast forglemt det.

Bispen.

[illegible] igjen glemt, hvor Du nu er.
[illegible] Karl! fra dette hellige Huus —
[illegible] Stedet for din kaade Idræt.

Brynjolf.

[illegible] Herr Bisp, fortørnes ei saameget.
[illegible] Huus kan ei beimittes, seer jeg,
[illegible] der leiler med en Kvinde —
[illegible] der en Lægmand — Gud bevares!
[illegible] Kirkens Enemærker.
[illegible] Sverre Præst! [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

Syvende Scene.

De Forrige uden Brynjolf.

Bispen.

Du hellige Guds Moder, hvilke Scener!
Hvad gjør jeg nu, jeg gamle, svage Mand?
(til Hildur)
Saa det er Dig, du skjønne, slebske Slange,
Som sniger Dig i Paradiset ind
Og bringer denne Skjændsel paa mit Hoved?
Bort Dalila — nu er din Magt forbi.

Hildur.

Ha Sverre, Sverre, kan du taale dette?
(Hun faaer Øie paa Gunhild, som kommer ind fra Baggrun
fulgt af to Terner).
Der er din Moder! Hjælp mig, gode Frue!

Ottende Scene.

Gunhild. De Forrige.

Gunhild.

Hvad er der skeet her? Jeg mødte Brynjolf
Paa Veien hid, hans Sværd var ud af Skeden,
Hans Ansigt flammede af Raseri —
Har han og Sverre —

Bispen.

Prøvet Kræfter blot!
Fra Altret selv, fra hellig Olafs Alter,
Hvor just jeg stod og læste Aftenmessen,
Bortkaldtes jeg ved Kvindeskrig og Sværdklang.
Nu faaer Du tage selv din Søn igjen,
Jeg kan ei længer holde ham i Tømme.

Hildur.

ei Eders Søn, han er uskyldig.
forfulgte mig, jeg flygted' hid,
mit Raab om Hjelp kom Sverre til.

Gunhild.

rre tale selv. Hvad var det, Søn?
dog, sid ei som et grættent Barn.

Sverre (uden at see op).

? — saa vil I have mig.

Gunhild.

Min Søn,
da ei et Ord, et venligt Blik
paa din Moder?

Sverre (som før).

Jeg er Træl,
l tør ikke løfte op sit Blik.

Gunhild

rtigt hen til ham, lægger sin Haand paa hans Skulder og siger med høi Røst:)

og hils mig, Sverre Kongesøn!

Sverre (springer hurtigt op).

ket Ord!

De Øvrige (med Forbauselse)

En Kongesøn!

Sverre (griber sin Moders Haand).

Gjentag det,
den høieste Gud, bedrag mig ikke —
d af din Mund har en Verdens Vægt!
igjen!

Gunhild.
Du er en Konges Søn.

Sverre.
Hildur, min Drøm! (til Gunhild)
og hvem, hvem var min Fader?

Gunhild.
Kong Sigurd Haraldsøn af Norge var det.

Sverre (paa Knæ for Gunhild).
Priis være Dig for Alt, du gjæve Kvinde!
Nu har Du givet mig et Liv paany.
(Staaer op).
Min gode Fader, vær ei længer vred —
Nu er din Præst forglemt. — Og Du, min Hildur,
Mit nye Navn er ogsaa Dit.

Hildur (bedrøvet).
Ak, Sverre!

Bispen.
Jeg kan ei komme mig af min Forundring.
En Søn af Sigurd Mund! O! Søster, har Du
Da skuffet mig i disse mange Aar?
Og naar Du vidste Sverres Byrd, hvi satte
Du ham da hid, at blive gjort til Præst?
Det er umuligt. Selv jeg saae det jo
At Du blev viet til min Broder Unas.

Sverre.
Kommer Du atter Bisp, med dine Tvivl?
Vil Du med denne aldersmatte Haand,
Som snart skal visne bort i Graven, drage
Et dunkelt Forhæng for en Konges Liv?
Det skal ei lykkes Dig. Svar ham, min Moder.

Jeg veed Du talte sandt. Jeg følte det,
Alt fra jeg kunde tænke paa mig selv.

Gunhild.

Ja Roë, hvad jeg talte nu er Sandhed —
Hvad før jeg sagde var et fromt Bedrag.
Jeg vilde skjule for mig selv og Verden
Min Ungdoms Svaghed — nu jeg kan ei meer.
Den hemmelige Last af Sverres Herkomst
Har tynget altid paa mit Bryst i Eenrum,
Og manet mig, at give op til Dagen
Hvad Natten gjemte i sin dunkle Krog.
Dog krymper dette gamle Sind sig endnu
For heelt at lægge blot den fine Væv,
Af Ungdoms Elskov og en Konges Løfter.
Det hører ei hertil. Nok, Sigurd Mund
Var Manden, som jeg elskte, ingen anden.
Før Sverre fødtes blev Kong Sigurd dræbt,
I Bergen af sin Broder. Jeg stod ene
Og Sorg og Skjændsel var min Arvelod.
Kong Sigurds Venner bleve efterstræbte,
Selv det ufødte Foster var ei sikkert.
Da kom din Broder Unas. Han var ærlig
Og ligefrem. Han tilbød mig sin Haand.
Jeg saae ei anden Frelse. Jeg slog til,
Og skjulte Kongens Æt med Bondens Navn.
Og sidenefter syntes det mig bedst
At offre Syndens Pant til Herrens Kirke.
Jeg satte ham i Lære her hos Dig,
Og dyssed' saa min indre Tvivl i Dvale.
Men, da nu Drengen voxte op, og jeg
Saae Kongens Billed i de unge Træk,
Saae, hvor den arvede, den stolte Hals,
Sig kjæmpede tilblods sig under Aaget —
Da kunde jeg ei længer bære det.
Med Dag, med Time tog min Angest til,
Let som jeg skulde føde ham paany.

Jeg foretog en Pilgrimsfart til Rom.
Den hellige Fader skulde selv borttage
Den Tvivl, som gnaved' om min Hjerterod.
Ja, Sverre! jeg har vandret Land for Land,
Igjennem underlige, nye Egne,
Hvor Ingen kjendte eller blot forstod mig —
Har døiet Ondt og Godt, og Alt for Din Skyld.
Hvert Skridt, som mine gamle, trætte Fødder
Tog paa den lange Vei, var kun for Dig;
Ved hvert et Helgenbilled, hvert et Kors
Nedknælte jeg og bad til Gud for Dig —
Mens Du sad hjemme og forbanded' mig,
Fordi Du kaldtes Bonde!

Sverre.

Moder! Moder!

Gunhild.

Da jeg nu langt om længe kom til Rom,
Den hellige Stad, hvor Verdens Herre sidder,
Opsøgte jeg en from og hellig Mand,
Og skriftede for ham min skjulte Synd.
Han bragte min Historie for Paven,
Og mærk: jeg kaldtes op til Vatikanet.
Igjennem lange, kirkehøie Sale,
Udsmykkede med fabelagtig Pragt,
Ledtes jeg frem til Pavens gyldne Throne,
Hvor høit han sad i al sin Herlighed.
Jeg knælte ned og kyssed' paa hans Fod,
Og voved' knapt at aande af Forventning.
Da faldt hans milde Røst dybt i min Sjæl:
„Det ægte Guld bør ikke graves ned.
Hvad Herren vilde hæve med sin Haand,
Skal Mennesket ei nægte eller dølge."
Saa gav han mig sin Aflad. Al Vanære
Han borttog fra din Fødsel, saa den er
Fuldgyldig nu til Faders Arv og Krav.

ıar jeg sagt Dig Alt. Brug nu din Kundskab
bedst Du skjønner.

Sverre.

Her er intet Valg.
ìorge venter mig min Faders Arv —
. skal jeg hæve, eller gaae til Grunde.
:r Time, som jeg spilder her paa Øen,
stjaalet fra min Fremtid.

Bispen.

Unge Daare!
:ver Du at have vundet Norges Rige,
ırdi Du fandt et Navn, tomt som dit Hoved?
ısk paa, min Søn, at Magnus Erlingsøn
u raader over Norge, strengt og ene.
ver dristig Svend, som hidtil voved' paa
it kaste Lod med ham om Kronens Guld,
Strax maatte lade Livet for sin Daarskab.
Kong Magnus er og elsket af sit Folk,
De Mægtigste i Landet er' hans Venner.
Hans Fader, Erling Jarl, den Skakke kaldet,
Staaer ved hans Side, en blodtørstig Goupe,
Som kaster sig fra Træet paa sit Rov,
Og suger ud den sidste Draabe Blod.
Lid vil Du-da, med disse vil Du lege
Det gamle Spil om Liv og Død igjen —
Du, knapt en Mand endnu, og uerfaren,
Fast uden Penge, uden Venner, ene
Mod Norges Konge og hans hele Magt!
En fløgtig Plan!

Sverre.

Hvad Plan? jeg har ei Plan.
Mit indre Væsen driver mig dertil,
Som Elven til sit Fossefald, som Natten
Til aarle Morgengry. Hvad veed Du Gamle,

Om hvilken Kraft der lever i en ung
Og livsglad Villie? Jeg er ene, ja;
Just derfor er jeg stolt. Som mine Ætmænd,
Som Olaf Trygvesøn og Harald Gille,
Vil jeg kun stole paa min egen Arm.
Min egen Kløgt skal hjælpe mig igjennem,
Saa sparer jeg en Skok betalte Munde,
Og slipper for at laane Andres Dragt.
Meer vil jeg ikke spilde Tid med Ord —
Herefter skal min Gjerning være Talsmand.
Ja Bisp, jeg gaaer til Norge!

Bispen.

Gunhild, Gunhild!
Her har Du kastet ind en Brand i Landet,
Som snart vil gribe om sig og fortære
Sig selv med Bondens Liv og Eiendom!

Gunhild.

Hvad jeg har gjort, staaer ikke til at ændre,
Ei heller kan jeg angre det. Thi Sverre
Er rette Arving til sit Fædrerige:
Han stammer Mand af Mand fra Harald Gille —
Kong Magnus er kun paa sin Moders Side
Af Kongeæt. Saa drag da hen, min Søn —
Og om Du stiger paa din Faders Sæde,
Hvad heller fældes i den ædle Kamp,
Skal min Velsignelse ledsage Dig.
Gaa først til Birger Brose Jarl i Sverrig,
Han har din Faster, og er riig og mægtig —
Kanskee han hjælper Dig. Og Sverre, see —
Saa reent tomhændet skal Du ikke gaae:
Jeg eier nogle faa Klenodier,
En ringe Levning fra de bedre Dage.

(Hun stryger en Guldring af sin Arm)

Tag denne gode Ring, den var din Faders,

g viis den som et Jærtegn for Cæcilia,
in Søster, som er gift i Værmeland
led Folkvid Lagmand. Husker Du, Bisp Roë,
'et lille Skrin, jeg gav Dig i Forvaring?
)eri er gjemt Kong Sigurds gyldne Hjelm
)g nogle Prydelser og gamle Mynter.
ɔvor har Du det?

Bispen.

I mit Lønkammer, Gunhild.
Du sagde det var hellige Reliqvier —
O! mindst jeg ante sligt et syndigt Brug!

Gunhild.

Før os derind da.

Sverre,

(idet han gaaer, til Hildur, som under Slutningen af denne Scene har udtrykt stor Bevægelse)

Hildur, vent mig her.

(Gunhild, Sverre og Bispen gaae ind tilhøire. De to Munke og Ternerne ile ud i Baggrunden med synlige Tegn paa Forundring).

Niende Scene.

Hildur, (alene, sætter sig i en Stol og støtter tankefuld Hovedet i Haanden).

En Kongesøn, bestemt til Magt og Glands,
Snart glemmer Pigen, som han før var huld;
Og Elskovs simple, dunkelgrønne Krands,
Han bytter gjerne om for Kronens Guld." —
Saa hørte jeg saa tidt i gammel Sang
Nu skal jeg selv da prøve det engang.

Naar Sverre før fortalte mig sin Drøm
'n Fremtids Hæder og sit kvalte Mod,
ı ønskte jeg at styre Skjæbnens Strøm,
| lede den tilbage til hans Fod.

Nu, da han blev hvad Ingen kunde troe —
Jeg ønsker ham igjen den dunkle Ro.

Det er forbi. Jeg veed det er forbi.
Den kjække Svømmer paa den vilde Sø,
Maa være let og stærk, maa være fri,
Kan ikke slæbe paa en kjælen Mø. —
Lad ham da styre som en rigtig Lods! —
Jeg sidder hjemme, græder mig tilblods.

(heftig)

Men han skal ikke see det — aldrig. O!
Han skal ei vide hvad det koster mig.
Jeg er ham jævngod. Jeg har Kvindens Tro,
I Verden findes ingen Skat saa riig.
Og skjønner han ei paa den, gaaer han koldt —
Nu vel — saa lad ham — jeg er ogsaa stolt!

Tiende Scene.

Sverre (kommer ind bevæbnet og med en gylden Hjelm
Hildur.

Sverre.

Her er jeg Hildur, i min rette Dragt.
Hvad synes Du?

Hildur (paa Knæ).

Hil være Dig, min Konge!
Den første Hyldest vil jeg bringe Dig.
Og naar da engang hele Landet raaber
Dig ud til Konge under Vaabengny —
Tænk da paa denne Stund. Husk paa, den Første
Dig hylded' var din Ungdoms Kjærlighed!

Sverre (reiser hende op).

Et heldigt Varsel skal det blive mig.
Men Glemsel, Hildur? Føler Du da ei,

kommer den engang, den stolte Time,
skal jeg stige paa min Faders Stol —
vil Du staae paa Thinget ved min Haand,
n Norges Dronning.

Hildur.

Dronning! jeg? Nu vel!
n Skade, jeg har ei den rette Høide.
an vilde lee mig ud og raabe til mig:
ad vil hun her, den usle Bondekvind?
i smiler, Sverre? — Ak, jeg kan ei spøge!
n bittre Alvor sidder i mit Smiil.
a er der sat en Kløft imellem os.
irvel, Kong Sverre!

Sverre.

Jesus! hvad er dette?
i, skal det være Spøg?

Hildur.

Spøg har jeg glemt.
ra nu af er mit Liv til Sorg hjemfaldet.
og, der behøves ikke mange Ord.
k, Du forstaaer mig vel. Før var vi Børn
g drømte os ind i en indbildt Himmel.
u er den strenge Virkelighed kommen —
ig kalder den til Vinding, mig til Tab.
u gaaer til Norrig for at vinde Riget —
it Liv er skiftet om, Din Fortid glemt.
eg vil ei staae i Veien for Din Lykke.
arvel endnu engang!

Sverre.

Troløse Kvinde,
ar Du ei svoret at Du elskte mig?

Hildur.

et har jeg Sverre, derfor gaaer jeg just.

Sverre.

O hvilen Kval! jeg er ei skikket til
At tyde Farven af en Kvindes Luner.
Det kan jeg mærke nu. Men Eet jeg veed,
Een Tanke staaer med Ildskrift i min Sjæl:
Jeg kan ei længer leve uden Dig.
Det er besluttet. Du skal følge mig
Til Norge. Hører Du? jeg vil det.

Hildur.

Vil?
Det er et hæsligt Ord paa Elskovs Mund.
Du lærer hastigt Kongesproget, Sverre. —
Viid, stolte Mand! jeg lader mig ei tvinge.

Sverre.

Tilgiv mig da, jeg veed ei hvad jeg siger.
Du bringer mig til Vanvid. Kan Du nænne
Saa at forbittre mig den første Stund
Af denne gyldne, længedrømte Morgen?
Selv har Du jo saa ofte hjulpet mig
At bygge op min Fremtids klare Slotte,
Har pyntet dem med Glands og Farvespil.
Og nu, da Alt er blevet levende,
Meer rigt, meer herligt end den bedste Drøm —
Nu vender Du mig Ryggen, kaster bort
Ei blot din egen Lykke, men og min!
Tilstaa det Hildur, det er Kunst, er Daarskab!

Hildur.

Ak, dengang saae jeg kun de fjerne Straaler
Af Morgenrøden hvile sig paa Fjeldet —
Nu staaer jeg selv deroppe — der er tomt!

Sverre.

Kun smukke Ord. Og hvis Du elsker mig,
Som Du har sagt, hvad skal der blive af Dig,

r borte? Her paa Øen har Du
Zen at holde Dig til. Brynjolf
e Magt at underkue Dig.
hvad gjør Du, naar jeg reiser bort?

Hildur.

›et ikke. Gud vil hjælpe mig.

Sverre.

, hvorfor vil Du ei forstaae mig?
: ikke Fiender nok i Verden,
e Luften op med hadske Ord —
a vi, som elske dog hinanden,
: Livet med unødig Splid?
mig — vov at være lykkelig!
r nu et Kjøbmandsskib ved Øen,
il Norge. Dermed reise vi —
:er vi til Norge, sender jeg dig,
e Jærtegn til Cæcilia,
:er. Der faaer Du et andet Hjem,
Ly indtil mit Værk er grundet,
en kommer for at hente Dig.
betænke Dig?

Hildur.

O, frist mig ikke!

Sverre.

:t er Hildur, mærker Du det, Hildur!
da min Valkyrie, og flyv
in Elsker gjennem Hildurs Leeg,
p og Seier!

Hildur.

Sverre, Du har vundet.
r Dig, det gaae nu som det vil!

Sverre (omfavner hende).

Til Hæder skal det gaae!

Hildur.

Det er forgjæves.
Jeg kan ei stride mod mit eget Indre!
Tag mod mig da. Jeg har ei Gods og Guld,
Men bringer dig en bedre Fæstensgave
Af evig Troskab og af Kjærlighed.
Her lover jeg, at tjene Dig med Ære,
Saalænge som Du ei forstøder mig.

(Pludselig alvorlig og hefti

Men, Sverre, mærk nu vel paa disse Ord:
Skeer det engang, hvad Gud dog vil forbyde,
At Du blier kold imod mig, glemmer mig,
Lader mig angre dette store Skridt —
Da vender sig min Kjærlighed til Had,
Da vil min Tanke være Hævn, kun Hævn!
Da vil jeg følge Dig fra Sted til Sted
Og martre Dig som en ond Samvittighed!

Sverre.

Vær rolig for, hvad aldrig dog kan hænde —
Med Livet gaaer ei Kjærlighed til Ende.

Ellevte Scene.

De Forrige. Brynjolf.

Brynjolf.

Ha, er det sandt? Ja, ved mit Liv, der staaer ha
Alt pyntet deiligt ud. Til Lykke Sverre!
Du er jo bleven Konge i en Hast?

Sverre.

Kanskee Du siger sandt, naar mindst Du vil.

Brynjolf.

: Du troer det selv? Et herligt Paafund!
ımer ret beleiligt, maa man tilstaae.
n skulde Karlen blive Præst,
ælger heller dog at spille Konge.
meligt. Man fordrer dog vel ikke
aa Andre skulle troe den Fabel?

Sverre.

som Du vil.

Brynjolf.

Tak, strenge Herre Konge!
Eders Naade ikke tage op
Sværd, I glemte ved vort sidste Møde?
ligger det, og maner os til Kamp.

Sverre (med Høihed).

nylig tabte jeg det laante Sværd —
har jeg faaet mig et eget, Brynjolf;
er Du under dette og min Vrede.

Brynjolf.

viis Beslutning! Kongekaaben kaster
ı gjerne over Feighed, som et Skjul —
. Skade den er hullet nogle Steder!

Sverre.

d vil Du længer her? min Tid er knap.

Brynjolf.

ıaster vel at komme til Jert Rige?
. vel bekomme Jer den røde Fest,
ırmed Kong Magnus sikkert vil modtage
ı kongelige Frænde. Men da I
bleven nu saa riig paa Magt og Lykke,
ı falder der vel nogle Krummer af

For arme Hunde. Hildur, kom min Tøs!
Kom hid til mig — jeg er ei Kongesøn!

Sverre.

Tilbage Usling. Hildur er min Brud.
Hun følger mig til Norge.

Brynjolf.

Virkelig?
Nu blier det Alvor, troer jeg. Raser Du
Da Pige, at Du tænker paa at følge
Den gale Eventyrer til hans Død?
Foragt og Skjændsel ville ramme Dig.

Hildur.

Jeg følger ham til Skjændsel eller Ære.
Jeg kan ei blive Din.

Brynjolf.

Saa vis derpaa?
(til Sverre, affides)
Et Ord endnu! Du reiser da til Norge?

Sverre.

Kan hænde.

Brynjolf.

Du er ene, eier Intet.
Hvad Hjælp har Du?

Sverre.

Mit Sværd, min gode Sag.
Dog, det forstaaer Du ei.

Brynjolf.

Men Noget har jeg,
Som hjælper godt at vinde Land og Rige:

e Skibe, vel bemandede.
Dine.

Sverre.

Hvad, for Intet?

Brynjolf.

Næsten,
mig Hildur, og Du har dem.

Sverre.

Ha!
maa jeg høre!

Brynjolf.

Nu, var Budet godt?

Sverre.

rffeligt!
(griber Brynjolf i Brystet, og drager ham med overlegen Kraft hen foran Hildur)
See her, min Hildur, her
n, som kjøber Dig for tvende Skibe —
siger Du?

Hildur.

Den Priis er jeg ei værd.

Sverre (slænger ham fra sig).

ytelige Karl, nu kan du løbe!
(Sverre og Hildur gaae ind til venstre),

Tolvte Scene.

Brynjolf (alene).

Jernhaand knuged' mig — O, Spot og Skjændsel!
nd Liv for kun en Times Hævn!

Til Norge vil jeg, til Kong Magnus vil jeg,
Berette Alt om denne Stodderprinds!
Med Kongens Folk jeg lægger mig paa Luur,
Og vee Dig, Sverre! naar jeg træffer Dig!
Det Tag, som endnu brænder paa mit Bryst,
Skal engang volde Dig en farlig Dyst!

(Han iler ud).

Anden Act.

Første Scene.

En vild Egn i Værmeland. Løvtræerne ere nøgne og den bi
Mark hist og her bedækket med Snee. I Baggrunden en riv
Elv mellem Klipper, hvoraf to danne en smal Kløft over Bar
Brynjolf og nogle Leiesvende ligge i Skjul bag et stort Gran

Første Svend.

Hu, hvor det fyger!

Anden Svend.

Blæsten farer kold
Hid over Fjeldene, og stivner Blodet —
Fordømte Udpost!

Første Svend.

Her har vi nu tradsket
I hele Jævndøgn om i Skov og Myr,
Paa Kongejagt.

Anden Svend.

Og ei en Ild engang,
rme Hjertet op i Livet med!

Første Svend

(til Brynjolf, som imidlertid har speidet omkring).

Brynjolf, kan I ikke unde os
Smule Ild for vore frosne Hænder?

Brynjolf.

ndnu Børn, ei nu. Det mørkner alt,
Sverre kunde see den røde Flamme,
mærke Uraad.

Første Svend.

I skal vide, Herre,
vil ei længer slæbes om som Hunde,
Kuld og Slud, for Eders Lysters Skyld.
d Baalet tændes, Hvile falde paa,
is ikke gaae vi til den næste Gaard.
a kan I jøge Eders Bytte selv.
t bliver Een mod Een.

Brynjolf.

Forlad mig ikke!
lid, Sverre eier frygtelige Kræfter,
i kan behøve al vor Magt mod ham.
ist paa, hvad Jer er lovet af Kong Magnus,
n lønner godt, naar Værket lykkes godt.
ent kun en liden Stund. I Aften faae vi
ist Sigte paa vor Fange. Man har seet
am snige sig omkring i disse Fjelde,
g han maa ganske sikkert her forbi,
il han til Hammer, hvor hans Søster boer.
er er jo nu hans sidste Tilflugtssted.
ast mine Gutter, nu er' vi paa Sporet.

Første Svend.

Et ædelt Vildt. Det er ei ærligt, Herre,
At lægge sig paa Luur mod enkelt Mand.
Og hvad har han da gjort?

Brynjolf.

Det Allerværste:
Forræderi mod Kongen og mod Landet.
Fra Færøerne kom han nys til Norge,
Og gav sig ud for Søn af Sigurd Mund.
Han taler godt for sig. Fra Bygd til Bygd
Drog han, at speide Leiligheden ud,
Fik dog ei stort derfor. De Fleste lo
Og kaldte ham en Nar. Men Nogle vandt han.
Tilsidst, da Intet vilde hjælpe meer,
Gik han til Birger Brose Jarl i Sverrig.
Der drak han Julen ud, men maatte snart
Med Spot og Spee forlade Gildet. Nu
Han flygter gjennem Skove, øde Marker,
Med sønderrevne Klæder, halv forhungret,
Til Søsteren i Værmeland, hvorhen
Han før har sendt sin Frille. Men han skal
Ei hvile ud i hendes Favn. Kong Magnus
Har sendt os hid at kvæle dette Ukrud
I Fødselen.

Anden Svend.

Hvad rager det vel os?
Giv os vor Sold, vor Kost og Varme til —
Saa spørge vi ei om hvem Slaget gjælder.

Første Svend.

Du er et Dyr.

Anden Svend.

Kan gjerne være. Men
Hvor bliver Vildtet af? Jeg fryser djævelskt.

Brynjolf.

…der der ei Fodtrin fra det Fjerne?

Første Svend.

…rer ogsaa Noget.

Brynjolf.

Ha, der er han!

…kommer tilsyne paa Klipperne. Han er indhyllet i en grov … med en siid Hat paa Hovedet. Som han stiger ned seer han sig forsigtig om).

Brynjolf (sagte).

…ælder det. Bi, til han kommer ned,
…ar vi ham i Fælden. Stille, stille!

Anden Scene.

Sverre (kommer langsomt frem).

…er jeg nu? Alt Natten falder paa
…eg er træt og hungrig. Sverre, Sverre!
…dette Enden paa Din Ungdoms Drøm?
…dette Kronen, som Du vilde vinde?
…iges som en Stimand om i Skoven
…ele Leie med de vilde Dyr,
…ine Mordere bag hver en Busk
…kjælve for mit eget Trin i Løvet —
…har jeg vundet. Jeg er træt deraf!
…lad dem komme, disse skjulte Fiender,
…faaer jeg dog en Ende paa min Kval!

Brynjolf

(med sine Svende styrter bag paa ham).

…skal Du faae! giv Dig til Fange, Sverre!

Sverre.

Ei paa det første Ord.

(Han brydes med dem, men bliver overmandet).

Brynjolf

(gaaer lige ind paa Sverre, som holdes af Svendene).

Naa, kjender Du mig?

Sverre.

Ha! Brynjolf!

Brynjolf.

Rigtigt. Kan Du huske, Sverre,
Vor sidste Sammenkomst paa Færø? Nu
Er det omskiftet. Du staaer myg for mig.
Jeg kunde dræbe Dig, dog jeg har Medynk.
Jeg bringer Dig til Magnus, han kan lægge
Et Smykke om Din Hals, dog knapt af Guld,
Og lidt for trangt!

Sverre.

Haan kun den Fangne, Stimand.
Det ligner Dig.

Brynjolf.

Hvor er Din Krone, Sverre?
Det kongelige Skrud? — har Du forglemt det?
Saa maa man pynte Dig.

(Til Svendene)

Gaa nogle af Jer
Og hent mig lange Vidiekviste hid,
At vi kan binde ham.

(Svendene gaae, undtagen to, som holde Sverre)

Hid med dit Sværd!

Sverre.

ag det selv.

)rynjolf bøier sig for at tage Sværdet, kaster Sverre med)selig Kraftanstrængelse de to Svende til Jorden, vrister t fra Brynjolf, hugger ham over Haanden og flygter mod Baggrunden, idet han raaber):

Farvel, farvel! Herr Brynjolf.

Brynjolf.

! Stands ham! Efter ham, grib ham ved Elven, :ommer han ei over.

Sverre

(idet han springer over Elvekløften).

Troer Du det?

(paa den anden Bred)

nu Kong Magnus fra mig!

(Han forsvinder mellem Klipperne).

Brynjolf.

Ha! fordømt!

3le Karle! her! vi maae omkring —

(De ile Alle ud tilvenstre).

Tredie Scene.

e paa Gaarden Hammer i Værmeland. Paa Arnestedet brænder en Ildbrase. Det er halv mørkt).

Cæcilia og Hildur (komme ind).

Hildur

(gaaer hen til en Vindueslaage, aabner den og seer ud).

Cæcilia

(sætter en Lampe paa Bordet og taler ud af Scenen).

som jeg sagde. Der skal sættes Vagt

Ved Porten, og lad Nadveren beredes —
Vi vente Gjæster.

(Til Hildur)

Nu, hvad seer Du, Hildur?

Hildur.

Ak Intet, Intet! Mørket og min Angst
Har begge lagt sig over mine Øine.
Jeg tør ei længer stirre ud i Mulmet —
Der bygger Rædsler i den dunkle Nat.

(Hun lukker Vinduet og kommer frem)

Han kommer ei, Cæcilia!

Cæcilia.

Jo vist.
I Aften maa han komme. Rygtet vil
At han skal være seet her i Dalen.
Han venter kun paa Mørket, forat liste
Sig over Marken hid.

Hildur.

Han liste sig!
En Kongesøn! ind i sin Søsters Gaard,
Hvorhen han burde drage høit tilhest,
Med hundred' Kjæmpers Pragt og Vaabenklang!
Nu kommer han tilfods, en usfel Tigger,
Forsulten og forfulgt. O, Sverre, Sverre!

Cæcilia.

Min Broder! hvor jeg stunder til at see ham!

Hildur.

Og vil Du kjendes ved ham, naar han kommer
At betle Dig om Huusly og om Hjælp?
Jeg veed Du vil det. Du forstødte ikke

ls Pige, da hun kom til Dig
ι fra den aldrigseete Broder.

Cæcilia.

mig hans Ring, vor Faders Ring.
r om min Arm, og lover mig
jar aldrig vidst – en Broders Ømhed.

Hildur.

: lykkelig, Cæcilia!
: Dig en stærk og trofast Broder,
Ømhed vil opvarme Dig
ligned. Saa er det ei med mig.
ker. Skjøndt jeg neppe veed,
skal overleve disse Timer
n kommer, gruer jeg dog for
te Blik, thi det er Liv og Død.

Cæcilia.

! elsker han Dig ikke meer?

Hildur.

i ud — det Ord er altfor stygt.
jo Intet, men jeg tænker mig,
ıs bittre, virkelige Sorger
Haab, og Spot og uvant Mangel
t sig fast som Snoge om hans Hjerte,
paa hans Ungdoms Kjærlighed.

(Opfarende)

han skal ei, tør ei glemme mig.
i givet hen mit hele Liv,
min Kjærlighed, min bedste Tanke —
: er dog vel en anden værd.
jestandig maa jeg tænke paa
e Adfærd, da vi skiltes ad:
an havde hjulpet mig i Baaden,

Og jeg sad der og græd, fast uden Samling —
Cæcilia! da saae jeg, at han gik,
Saa rolig, som om Ingenting var hændet,
Tilbage ind i Gaarden, og tog paa
At spille Bold med nogle Drenge der!

Cæcilia.

Hvor saae Du ham da sidst?

Hildur.

Paa Øen Selja,
Hvor han opholdt sig nogle Dage, hos
En Bonde, som han havde kjendt fra Færø.
Og derfra agted' han at drage nord paa,
Til Erkebiskop Eisten, som Bisp Roë
Paa Færø havde raadet ham at søge.
Nu sendte just vor Vært et Lastskib bort
Til Sverrig, forat hente Korn og Salt.
Der skulde jeg da med. Jeg bad, jeg trygled'
Ham om at maatte blive, hvor han var.
Jeg vilde tage Drengeklæder paa
Og tjene ham som Skosvend, pudse Vaaben
Og strigle Heste — kun ei skilles ad.
Det var forgjæves Alt — jeg maatte reise.
Ja, nu seer jeg — han var kjed af mig!

Cæcilia.

Du er ei billig, Hildur. Dette synes
Mig just et Kjendetegn paa Sverres Ømhed.
Du veed nu, hvilke Farer han gik ind i,
For svære næsten for en kraftig Mand
End sige for en Kvinde. Dette saae han,
Og sendte Dig, sin bedste Eiendom,
I Sikkerhed her hos sin egen Søster.

Hildur.

Jeg vil jo troe det; jeg maa troe det, hvis

ter om at leve. En, som jeg,
sat alt sit Liv paa samme Kast,
ıge tusind' Kunster, for at skuffe
. og hale ud, bestandig ud
lige Øieblik.

Cæcilia.

Tys! hør —
ıer udenfor.

Hildur.

Det er hans Stemme!
er ham! han kommer! Sverre, Sverre!

ile ham imøde, men vakler og maa støtte sig mod Væggen).

Fjerde Scene.

re (kommer hurtig og aandeløs ind). De Forrige.

Sverre.

:ten stænges! — de er' mig paa Sporet.
min Søster?

Cæcilia.

Ja, hvis Du er Søn
ıing Sigurd.

Sverre.

Saa har man fortalt mig.
d mig see paa Dig.

(Han fører hende hen til Ilden).

I disse Træk
a hvad der rester af min Fader.
lene, Søster, Du og jeg.
tro til mig. Vi traf sammen seent,

Nu maa vi rette paa den tabte Tid.
Cæcilia, ei saa?

Cæcilia.

Min kjære Broder!
Velkommen i din Søsters Huus. Min Husbond
Er ikke hjemme nu, dog tænker jeg
Vi tvende Kvinder skal nok pleie Dig.
Men seer Du ikke Hildur?

Sverre.

Ah! see der!
Hun bragte Dig dog Ringen? Kom kun frem!
Nu, hvordan har Du det, min gode Pige?

Hildur (heftigt udbrydende).

O! Sverre! (fatter sig pludselig)
Godt, kun godt.

Sverre.

Ja, Du kan troe,
At jeg har døiet meget siden sidst.

(Han lægger mere Ved til Ilden).

Ak, hvor den varmer deiligt, denne Lue!
I mange Døgn har disse frosne Lemmer
Ei været under Tag. Kom, hjælp mig Hildur.
Tag denne Kappe. Saa. Den muntre Flamme!
See, hvor dens spidse Tunger strække sig,
Og kysse fyrigt mine stive Fingre.
Hvor tør den glæde mig, en stakkels Fredløs,
Som ikke veed af Arne eller Hjem?

Cæcilia.

Her er dit Hjem, min Broder. Alt hvad jeg
Kan byde over, er nu ogsaa dit.
Tag dette Velkomstbæger! Og som Pant

æg om Din Arm igjen vor Faders Ring.
rik ud, Kong Sverre! Tag din Arvedeel!

Sverre (drikker).

ong Sverre! hvor det klinger, dette Ord,
om fjern Musik fra mine Barndoms Dale!

Cæcilia.

ei, det er Fremtiden som hilser Dig.

Sverre.

et falder svært at troe. En usfel Flygtning,
napt sluppen ud af sine Fienders Kløer,
il hedde Konge! Det er latterligt.

Hildur.

aa faldt ei dine Ord paa Færø, Sverre.

Sverre.

, dengang, dengang! Siden har jeg lært
n svære Kunst, at tvivle og at tænke.

Hildur.

t mærker jeg.

Sverre.

Blev nogentid en Mand
revet af sin Drøm saa haardt som jeg?
r aabner sig med Eet en Himmel for mig:
høie Borge, Ærens Skypaladser,
vinke mig i kraftigt Morgenlys.
gsfaner vaie, Luren toner høit
over mine Fædres grønne Dale,
vækker Folket op i Tusindtal,
hylde mig til Konge. Jeg gaaer ind
ette Underland. Da mørknes Alt.
kolde Taage synker om min Pande —

Og graat og øde hilser Landet mig.
Min Haand kun griber om den tomme Luft,
Fra hver en Afkrog griner mig imøde
Et skuffet Haab, og Spot, og Raseri.
Ja, jeg er vaagnet op, og det tilgavns.

Cæcilia.

Fandt Du da ei den mindste Hjælp?

Sverre.

Hør nu:
Da Alt var lukket til for mig i Norge,
Og Ingen vilde kjendes ved mig der,
Gik jeg til Birger Brose Jarl i Sverrig,
Gift med Birgitte, med vor Faders Søster.
Hos denne rige Frænde, tænkte jeg,
Er der et aabent Øre for din Sag.
Jeg kom der. Man tog koldt, uvenligt mod mig,
I Jarlens Øie sad den stygge Mistro,
Og Falsthed paa hans Læbe. Løfter nok,
Men ingen Gjerning, intet ærligt Haandtag.
Dog blev jeg Julen over. Men tilsidst
Begyndte Jarlens Folk at lægge Raad op
Imod min Frihed, ja, imod mit Liv.
Jeg mærkte det, og maatte flygte, flygte
Bort fra mit sidste Haab, opgive Alt.
Nu gjaldt det kun, at redde dette nøgne
Og usle Liv. Ni Dage har jeg vanket
Omkring i Ødemarker og tilfjelds,
Har vadet knædybt gjennem Sneen, sultet
Og tørstet som en Hund. Da jeg kom nær
Til denne Bygd, fortalte nogle Bønder:
Nu var Kong Magni sidste Fiende dræbt.
Min Frænde Eisten Meila, Kongesønnen,
Er falden i et Slag paa Ree mod Magnus,
Og hans Parti, de Birkebener, slagne.
Saa herster Magnus da nu overalt,

r er ei en Krog at trænge ind i!
her i fremmed Land han søger mig.
e Øieblik undslap jeg just
Røð og Neppe slig en Morderbande,
d paa mig af ham. Du, Hildur, kjender
eres Høvding — det var Brynjolf selv.

Hildur.

rels os! Brynjolf her! Og Du slap fri?

Sverre.

om Du seer.

Hildur.

Hvad vil Du nu begynde?

Sverre.

vil jeg hvile mig en Stund hos Eder,
ge at forslaae de dumme Tanker
Kongemagt og Glands. Saa vil jeg ud,
a et andet Hav at jage Lykken,
inde Hæder paa min egen Haand.

Cæcilia.

il dog aldrig end engang til Norge?

Sverre.

ives der da ei et andet Strøg,
Hæder voxer og hvor Navn kan vindes,
netop denne Fjeldryg op mod Nord?
gammel Tid var det jo Skik i Norge,
æve Mænd, hvem Hjemmet blev for trangt,
ud paa Søtog til de fjerne Lande,
skjule sig i Østens Fabelduft;
Livet hænger som en guldrød Frugt
iddagsheden, saa den dovne Sover
række til den fra sit bløde Leie.

Tid vil jeg gaae, til Jorsal, Myklegaard,
Og lade Magnus fryse paa sit Fisfjeld.

Hildur.

Er det dit Alvor?

Cæcilia.

Nu, den Tid, den Sorg.
Først maa vi hjelpe paa den Stund, som er der.
Og Sverre kommer fra en møisom Reise,
Han kan ei leve blot af sine Planer.
Det vil jeg sørge for. Tal nu I To!

(Hun gaaer).

Femte Scene.

Sverre, Hildur.

Sverre.

Jeg er saa træt. Giv mig en Stol herhid.

Hildur

(slæber en Lænestol hen til Ilden, Sverre sætter sig).

Sverre.

Hvor det gjør godt, at kjende Hvilens Sødhed!
Den Lærdom har mit Uheld dog indbragt.
Nu, hvorfor staaer Du saa fortabt? Kom, sæt Dig.

Hildur

(idet hun sætter sig paa en lav Skammel ved hans Side).

Hvor Du er naadig.

Sverre.

Jeg har Raad dertil,
Jeg er jo Konge.

Hildur.

Ja, det er Du, Sverre!
fortabte Sjæl, der hersker Du
xdsom Kongemagt.

Sverre.

Et vidtstrakt Rige!

Hildur.

er det. Ja, Mand, det kunde hænde,
te Rige, som Du nu forkaster —
t det kun fattes ind af denne blege,
ıne skrøbelige Pande, dog
rkere, er rigere, er bedre
olte Lande, kjøbt ved Mord og Blod.

Sverre.

ın ei tvivles paa.

Hildur

(tager Sverres nedhængende Haand, og kysser den).

Ak, denne Haand!
t den samme, som paa Færø loved'
vig Troskab?

Sverre.

Den er bleven hærdet
en Tid, Hildur.

Hildur.

Hærdet, som dit Hjerte.
u er bleven styggt forandret, Sverre.
lik er strengt og grumt, din Kind er bleg,
æk af Haan og Trods staaer om din Mund,
din Pande sidde dybe Rynker.

Sverre.

Mit bløde Drengeansigt er ei meer;
Thi Vintrens Bark har lagt sig over det.

Hildur.

Men denne Bark er kun den ydre Skal:
Derunder blusser Livet endnu frodigt,
Med alle sine gamle Følelser
Af Haab, af Kjærlighed. O, siig det, Sverre!

Sverre

Tro ikke dette. Fra det Indre gaaer
En slig Forandring ud. Først gribes Tillid
Af Virkeligheds skarpe Hummerkløer,
Og rives af. Saa gaaer det Blad for Blad
Af Ungdomslivets friske Foraarsblomst.
Da lægger sig den skrumpne Hud tilsidst,
Som Liigsvøb ovenpaa.

Hildur.

Dog har jeg hørt
Som Barn et gammelt Sagn, at der var een Ting
Som kunde overleve al Forandring;
Som kunde blomstre i en Ørk, og skyde
Sin grønne Krone op af dybest Grunde.
Det skulde være Kjærlighed. Nu veed
Jeg at det Hele var et Eventyr.

Sverre.

Det vil vi ikke haabe.

Hildur (farer op).

Du skal vide,
Du skal erindre, det var Dig, kuns Dig,
Som lærte mig det smukke Eventyr!
At det var Dig, som lokked' mig fra Øen

falske Løfter og med slebske Grunde,
)et var Dig —

Sverre.

Hildur, hvad gaaer af Dig?

Hildur
(paa Knæ for ham).

vær barmhjertig, Sverre! See, jeg knæler
her for Dig, som Du engang for mig —
rstød mig ei, jeg kan ei bære det!
ıad har jeg gjort, hvad har jeg da forbrudt,
Du vil glemme mig, ja, glemme mig,
en Eneste, som tænker paa din Kummer?

Sverre (kjærtegner hende).

iv Dig tilfreds. Hvem tænker paa at glemme?

Siette Scene.

Cæcilia (styrter ind). De Forrige.

Cæcilia.

), frels Dig Sverre, frels Dig!

Sverre (springer op).

Hvad er der hændet?

Cæcilia.

ør, hør dem! (Raaben og Bulder udenfor).
Det er dine Fiender, Sverre!
n Bande frygtelige, vilde Karle,
ed lange Skjæg og sønderrevne Klæder —
e storme Huset, raabe høit paa Dig —

Sverre.

e er' fra Magnus!

Hildur.

Endnu er det Tid.
See dette Vindve, det er lavt ved Jorden —
Kom Sverre! —

(Hun aabner Vindvet, men farer tilbage)

Jesus! Huset er omringet!

Sverre.

Saa rester det at sælge Livet dyrt.

Syvende Scene.

(Døren i Baggrunden bliver stødt op. En Skare Birkebene et vildt og forrevet Udseende, stormer ind).

Birkebenerne (raabe).

Hvor er Du, Sverre? Sverre Kongesøn!

Hildur (iler dem imøde).

I tage Feil, han er ei her—

Sverre.

Lad være!
Nu ingen Kvindelist.

(Han kaster hende tilside, saa hun kommer til at knæle ved en i hvilken Stilling hun forbliver det Øvrige af Acten, under af Cæcilia)

Sverre.

Lys! Fakler hid!
At vi kan see at dø!

Birkebenerne (som før).

Kom frem, Du Sverre!

(Nogle Huuskarle komme ind med Voxfakler, og stille sig Halvkreds i Baggrunden. Birkebenerne foran dem).

Sverre

r midt frem paa Scenen, og støtter sig paa Sværdet).
ıer jeg, Sverre Sigurdsøn af Norge.
.l I mig?

Helge

(en af Birkebenerne, træder ham under Øinene).
Saa Du er denne Mand?
e ræd, vi er dine Venner.

Sverre.

jeg flere Venner end jeg vidste.

Helge.

: Du Sverre, om Du tager mod
ıve, som vi bringe.

Sverre.

I en Gave?
ꞁe Karle see ret ud til,
gode Gaver udi Hænde!

Helge.

ɔt, Grønskolling, før Du leer deraf.
jænk vi bringe Dig, er Norges Rige.

Sverre.

man see. Og tør det vides, hvem
e Folk, som eie slige Gaver?

Birkebenerne (truende).

g iagt, god Karl!

Helge.

Nu, hører Du?
haarde Folk, forstaae ei Spøg.
:s Birkebener.

Sverre.

Dette Navn
Er frygtet meest af Kvinder og af Børn.
Stygt have I holdt Huus i Landet, Folk!

Helge.

Land vindes ei ved bløde Kjærtegn blot.

Sverre.

Det er jo Eder, som har tjent min Frænde
Kong Eisten, da han faldt paa Ree?

Helge.

De samme.
Kong Eisten kun blev slagen, ikke vi.
Han var en daarlig Karl, rædhag og uviis,
Dog holdt vi ud med ham til Enden. Nu
Er' vi hidkomne Sverre, forat tage
Dig til vor Høvding.

Sverre.

Der maa skorte stygt
Paa gode Mænd i Eders egen Flok,
At I vil tage mig, en ukjendt Fremmed,
Til Eders Høvding.

Helge.

Prøv os, unge Karl —
Og Du skal kjende, om vi mangle Hænder
Til Sværdslag, eller Bryst at fange Vunder.
Et Hoved er det vi behøve kun.
Den, som de Birkebener skulle lystre,
Maa bære Kongenavn.

Sverre.

Og hvoraf veed I
At jeg har Krav paa sligt et Navn?

Helge.

Du selv
har sagt, at Du er Søn af Sigurd Mund.

Sverre.

Mands eget Udsagn er et slet Beviis.
Og sæt endog jeg var, hvad I vil troe —
Hvad hjalp den tomme Titel os? Kong Magnus
Ei rømmer Riget for en prægtig Klang —
Og jeg har Intet meer at bringe Jer.
Hav Tak, Godtfolk, for Eders gode Tilbud,
Men I maa søge op en anden Høvding.

Helge.

Du slipper ei saa let. Ei har vi sneget
Os med Livsfare fra en blodig Val,
Og slaaet os igjennem Fiendens Land,
For her at vises bort med Haan og Skjændsel
Af en glathaget Dreng. Vee over Norge!
Dets Kjæmpeyngel er vanartet nu,
Naar Kongeætten krymper sig for Hærværk,
Og er for dorsk til sine Fædres Sværd!

Sverre.

Den vilde Kraft er nu ei mere nok.
Thi det er ingen Kunst at slippe Tøilen,
At styrte i en raa Bersærkergang,
Og ikke see til Høire eller Venstre.
Men vanskeligt, og meget værre er det,
At gribe Klogskab ved dens glatte Hud,
At stride selv mod sine fagre Ønsker,
Og overveie roligt for og mod
Naar Lyst og Ungdom koge En om Hjertet.
Det gjør jeg nu, og I skal agte mig.
I er en slagen Flok, forfulgt og fredløs,
Har Mangel fast paa Alt, paa Vaaben, Klæder
Og Mundforraad. Der var kun tvende Veie,

Hvorpaa I kunde søge Frelse. Enten
At bede Magnus Erlingsøn om Fred
Og blie hans Mænd, hvad heller finde op
En anseet Høvding, riig paa Guld og Klogskab,
Som kunde føre Jer mod Erling Jarl.
I det Sted komme I nu her til mig,
En fattig Svend, forfulgt som Eder selv.
Født paa et Udskjær, fjernt fra andre Lande,
Har jeg ei seet Folkeskik før nu
Jeg kom til Eders Land, langt mindre veed jeg
At føre Krigshær, styre Land og Folk.
Uduelig er jeg, uberømt af Alle,
Og Ingen kjender til min Slægt, meer end
Jeg selv har sagt derom. Nu see I da —
At vælge mig til Høvding vilde være
At lægge Nød til Nød, og Sorg til Sorg.
Her har I nu mit Svar. Jeg vil det ikke.

Birkebenerne

(trænge sig nærmere med dump Mumlen).

Helge.

Betænk Dig Mand, hvis Du har kjært dit Liv!

Sverre.

Jeg skræmmes ei ved Trudsler. Men, da I
Er kommen nu til os, saa vil jeg give
Et bedre Raad, end det I selv fandt paa.
Gaa nu til Birger Brose Jarl. Hans Sønner
Med Konning Sigurds Søster, have Alle
Meer Fødselsret til Norge, end Kong Magnus.
Tag En af dem til Høvding. Mægtig Hjelp
Er hos den rige Jarl.

Helge.

Og netop han

Har viist os hid til Dig. Han gav os med
Et skrevet Budskab.

(Giver Sverre et Pergamentsbrev).

Læs det, om Du kan.

Sverre (gjennemløber Brevet).

„Det er vor Bøn, at I vil hjælpe denne
Forladte Flok“ — hm! „lover Hjælp og Bistand“ —
Nu, Birger Jarl, jeg kjender dine Løfter!

Helge.

Hør nu det Raad, som Jarlen gav os med.
„Hvis Sverre, sagde han, ei tager mod
Jert gode Tilbud, skal I dræbe ham
Med samt hans Slægt, og dermed kjøbe Fred
Og Naade hos Kong Magnus.“ Ved St. Olaf!
Det vil vi gjøre Sverre, om Du svigter.
See, vi har tjent med Troskab hos din Slægt,
Har mistet vore Fædre, vore Brødre,
Vor Fred i Landet for Din Faders Skyld,
Og endnu byde vi os selv til Dig —
Men Du forsmaaer os og din egen Hæder --
Det skal Du bøde med dit Liv!

Birkebenerne

(trænge sig om Sverre med blottede Vaaben).

Dit Liv!

Sverre.

Tilbage Karle! tvinges vil jeg ei! —
Langt heller dø, fri som en ægte Normand!
Mit Land, min Faders Krone har jeg mistet
I Vuggen alt — men dog een Skat jeg tog
I Arv fra mine kongelige Fædre:
Det er min Frihed og mit Indres Kraft.
Den kan I ikke tage fra mig, Svende!

Stærk, aaben boer den i et ærligt Bryst,
Og reiser sig med Høihed imod Trudsler,
Og vælger Døden for elendig Tvang.
Ha! tør I see den under Øinene? —

(Birkebenerne vige uvilkaarligt tilbage).

Vel, I forstaae, at der kan Intet bygges
Paa tvunget Forbunds skrøbelige Grund.
Frivilligt maa den første Grundsteen lægges,
Og Værket vies ved et ærligt Haandtag.
Men nu er Prøven afgjort, og jeg seer
At Troskab taler af Jer faste Villie.

(Han tager Helges Haand)

I Guds Navn da! saa være Pagten sluttet.
Fra nu af er jeg Eders kaarne Høvding!

Birkebenerne

(slaae paa deres Skjolde og raabe)

Hil Dig, Kong Sverre!

Sverre.

Vi med denne Hilsen,
Til vi har taget den fra Konning Magnus.
Et dristigt Værk. Hvormange ere I?

Helge.

Halvfjerdsindstyve.

Sverre.

Kun en ringe Hob.
Dog, mangt et Storværk havde mindre Rod.
Og det skal lykkes, giver Gud mig Kraft.
Men Lydighed, streng Lydighed udfordres, —
I følge mig, naar og hvorhen jeg gaaer.
Vor Kjæde har kun faae og plumpe Led,
Lad dem da være stærke idetmindste!

r ved mit Sværd, jeg tager Jer i Eed.
ærg Troskab, mine Mænd!

n rækker det korsdannede Hefte af sit Sværd ud. Alle Birkebeuerne, staaende i en Halvkreds, berøre det og raabe:)

Det sværge vi!

Tredie Act.

Første Scene.

et Indre af en ussel Hytte i Udkanten af Staden Nidaros. Paa n ene Væg en Alkove, bedækket med et grovt Tæppe. Else, en ammel Kvinde, staaer bøiet over en Kiste og udtager deraf forskjellige Klædningsstykker.

Else.

jer er hans Søndagskofte, med de røde
Og grønne Kvaster, som jeg selv har syet!
Han var saa smuk i den, min stakkels Dreng.
Den kan jeg ikke sælge. Denne Brystdug
Fik han af Ingeborg, sin Fæstemøe.
Ak, der er Intet, som jeg kan undvære!
Saa faaer jeg heller sulte. Jeg er gammel,
Og det er snart forbi. Min Søn, min Søn!
Skal disse gamle Øine aldrig meer
Da suge Liv af dine friske Kinder?
Han var saa kjærlig mod mig, var saa trofast.
Han bar mig fast paa sine stærke Arme —
Hvi maatte han ei leve? — Ha, Kong Sverre!
Forbandet være Du, som dræbte ham!

Du faldt med dine glubske Birkebener
Herind i Nidaros, med Mord og Brand.
Var det ei nok, Du dræbte Erling Jarl,
Forjog Kong Magnus? Kunde Du ei spare
En fattig Enkes ubekjendte Søn?
Men vogt dig, Konge. Her, fra Enkens Huus,
Skal Hævnen stige til dit stolte Pallads,
Og ramme Dig i al din Magt og Hæder.
Hvi nøler han, min Hævner? Dog han skulde
Alt længe have været her. O, Himmel!
Kong Sverres Folk har dog ei grebet ham?
Saa var da Alt forgjæves. Brynjolf, Brynjolf!
Hvi tøver Du?

(Det banker)

Der er han!

(idet hun lukker op)

Kom, min Hævner!

Anden Scene.

Hildur (kommer ind i Reisedragt, bleg og udmattet). El

Hildur.

Guds Fred herinde!

Else

(farer bestyrtet tilbage)

Hvem er Du?

Hildur.

En Fremmed.
En stakkels Vandrende, som søger Huusly.

Else.

Da gaaer Du feil. Her findes intet Ly.
Her er et Sorgens og et Hævnens Huus.

Hildur.

t passer just paa mig. Ak gode Kone,
d mig kun hvile lidt, jeg er saa træt.

(Hun sætter sig paa Kisten).

Else
(river hende op).

vad? paa hans Kiste? — Tiggerske, gaa bort —
er kommer Nogen, som ei taaler Vidner.

Hildur.

arvel da, Moder. Ikke tænkte jeg
lt Nid'ros Kvinder var saa lidet gjæstfrie.
lk, jeg har gaaet mange, mange Dage,
saa mine Fødder ere blodige.
Da jeg kom ind i Byen, var der Tummel
Og megen Støi i Gaderne. Man sagde
Kong Sverre var i Staden. Alle stirred'
Paa mig, saa syntes jeg. Da sank mit Mod.
Jeg vidste ingensteds at flygte hen.
Jeg kom til Eders Huus. Det laae saa roligt
Og eensomt her. Jeg banked' paa, og tænkte:
Her vil man ikke nægte Dig et Ly.
Jeg tog da Feil. Dog, jeg har endnu Guld —
Det skal Du faae, hvis Du vil huse mig.

(Hun løser en Guldkjæde af sin Hals).

Ak, denne Kjæde var en Elskovsgave!
Nu skal den vies ind til Hævn. — Tag dette,
Og laan mig derfor Huus i nogen Tid,
Til jeg faaer opspurgt mine Frænder.

Else (veier Kjæden i Haanden).

Guld!

...r tungt og glindsende! For slig en Skat
...n man faae mange Ting i denne Verden,
...n ei hvad jeg har mistet. Bort dermed!

(Hun kaster den).

Jeg sælger Herberg kun for den Slags Mynt,
Som eies af de Sørgende, Forladte,
Og som de kjende godt imellem sig.
Mig synes, den er præget paa din Pande —
Hvis Du kan prale af en ægte Sorg,
En saadan skjærende og blytung Kummer,
Som trykker sig om Brystet, naar man aander,
Og brænder i de taareløse Øine,
Indtil den lædskes af en blodig Hævn —
Kjender Du dette, da er Du min Lige,
Da vil jeg huse Dig.

Hildur.

Desværre, Moder,
Jeg mangler ei paa den Slags Kjendemærker.
Ak! Ingen er ulykkelig som jeg;
Thi Skjændsel hænger sig ved mine Sorger!

Else.

Sig mig din Sorg, at jeg kan veie den.

Hildur.

Den Mand jeg elskte, hvem jeg hengav Alt —
Har glemt mig, har forladt mig, har forstødt mig!

Else.

Det siger noget. Vil dog ei forslaae —
Thi det kan rettes paa. Du er jo ung
Og smuk endnu. Snart kommer der en Anden
Og trøster Dig igjen. Men jeg, den Gamle,
Den Rynkede, som alle Andre afskye —
Der var kun Een, som kunde elske mig.
Det var min Søn. Ham har de dræbt for mig,
Dræbt ham i al hans Ungdom og hans Skjønhed.
Min Søn, min Søn!

Hildur.

Gud trøste Dig, Du Gamle,
:nde øve slig en Niddingsdaad?

Else.

ves ingen Moder nu i Norge,
)eed, om hun den næste skjønne Morgen
ie sine Sønner. Kongsmænd fare
kketal jo om i vore Dale,
æbe hver, som ei vil følge dem.
dste jeg. Men, da det traf mig selv,
et som Ingen havde lidt som jeg.
;jælen svømmer let paa Andres Sorg —
jen Dybde kan den ei udlodde.
, min Søn, var i Kong Magni Gaard
nte ham med Troskab. Da kom Sverre,
Bræstekonge, farende til Byen
gde sig paa Luur ved Medelhuus.
Søn blev sendt, at speide Fiendens Stilling —
.rkebener saae ham. Han blev greben —
:nk Dig Pige, Sverre lod ham hænge!

Hildur.

rdeligt! Og hvor er Sverre nu?

Else.

)er i Nidaros, paa Magtens Tinde,
:nde paa sine Fienders Liig.
Nætter laae han op ved Melhuus
nted' Leilighed. Forgangen Nat
han som Dommedag herind i Byen,
st Kong Magnus havde gjort et Gilde
ne Mænd, og Alle vare drukne.
od et blodigt Slag paa Kalveskindet:
;amle Erling Jarl fik Banesaar —
Magnus maatte flygte. Alt blev tabt.
)der Sverre høit paa Kongens Gaard,

Og kræver Skat og Lydighed af Alle.
Men En af Magni Folk blev her igjen.
Jeg skjulte ham, og han skal hævne mig.

Hildur.

Paa Sverre? Lad mig faae en Deel deri!

Else.

Har Du da ogsaa Regnskab med Kong Sverre?

Hildur.

Meer end Du troer. Min, min er denne Hævn.

Else.

Giv Tid, vi skulle Alle blive hjulpne.
Læg Dig nu til at hvile her i Koven,
Mens jeg gaaer ud, og seer hvor han blier af,
Han, som skal hevne os.

(Hun gaaer).

Tredie Scene.

Hildur, (alene).

Her er jeg da!
Forglemt af Alle som jeg elskte før,
Foragtet af de Faae, som endnu see mig,
Et usselt Indlæg i en fattig Hytte,
Kun nogle Skridt fra Sverres Kongeborg,
Hvor den Troløse sidder over Borde
I Pragt og Hovmod, som Belsazar fordum,
Og drikker Glemsel af de gyldne Bægre!
Men, Hevnen lurer paa den blanke Grund —
Ja Sverre! jeg er nær i denne Stund.

unde ikke længer holde ud,
)de hos Cæcilia paa Hammer.
Sverre kom der aldrig mere Bud —
dt Himlen lyste af hans Stordaads Flammer.
rog hun ud, den glemte Ungdoms Brud —
Fjeldets Urer, gjennem Skovens Stammer.

veed ei selv, hvor jeg er kommen hid,
t mindre, hvad jeg vil paa disse Steder.
det skal gives mig i rette Tid,
jeg skal handle, finde Hævnens Glæder.
ænge Taaren leved', var jeg blid —
bliver Dyr naar man ei mere græder.

var det godt, ja, det var saare godt,
unne glemme Alt, at kunne sove
ind i Drømmens stjernerige Slot
)æres paa dens maaneklare Vove.
ar det muligt, kunde jeg dog blot
Øieblik faae Ro i hiin Alkove!

(Hun gaaer derind).

Fjerde Scene.

Brynjolf, (formummet). Else.

Brynjolf

(lægger sin Hovedbedækning af).

Satan, hører Du ei hvad jeg siger?
var ei endnu nogen Leilighed.

Else.

Feige finder Leiligheden aldrig.
sættes op og sættes op. Men Hævnen
være hastig, medens Sindet brænder.
nærker kun min Lyst paa anden Haand.

Brynjolf.

Ha! ha! og troer Du da, Du gamle Taabe,
At det er virkeligt for din, for **din** Skyld
Jeg sætter mine Lemmer her paa Spil?
Ja, var Du endda noget mindre grim,
Og dine Rynker noget mindre dybe —
Saa fik det gaae. Nu maa der Andet til.
To Gange før var Sverre i min Haand,
Men slap derfra ved Kvindelist og Lykke.
Nu skal jeg fange ham den tredie Gang —
Kong Magnus gi'er et Jarldom for hans Hoved.
Vel er han Konge nu. Men Kongens Bryst
Er ikke dybere end andre Folks.
Min gode Daggert skal nok finde Bunden.
See hvor den blinker, Gamle!

Else (tager Dolken).

Lad mig føle.
Ja, den er skarp. O, skam Dig, runkne Haand!
Hvi har Du ikke Kraft til selv at føre
Sligt Hævnens Staal? — Tag det tilbage, Brynjolf.
Brug det for hvem Du vil, kun at det træffer
Sin rette Mand.

Brynjolf.

Vær Du kun ikke bange.

Else.

Hvi gaaer Du ikke strax?

Brynjolf.

Kan ikke nytte.
Idag har Sverre Andet for, end just
At la'e sig dræbe. Han maa holde Præk'ner;
Thi Præstenykken hænger endnu i ham.
Nu gaaer han netop til St. Clemens Kirke,
I Procession med Kors og Sørgefaner,

de Erling Jarl, sin dræbte Fiende.
l der holdes Taler, synges Psalmer
det Narreri. Nu, lad ham det!
skaffer jeg ham andet Tidsfordriv.
ıu er hele Byen strømmet sammen
derpaa, og Sverres Birkebener
e ham saa tæt med Skjold og Spær,
: er ingen Aabning for min Daggert.
r jo Tiden for os. Der maa komme
dre Leilighed.

Else.

Stol ei derpaa.
Fisken, mens den soler sig i Høiden
den igjen til sine dybe Grunde,
:r den frelst. Nu kan Du træffe ham,
:ppe ubemærket bort i Mængden.

Brynjolf.

:jerringsnak! — Men jeg er sulten, Else.
ıeg mig skjult omkring i hele Dag
rde ikke kjøbe mig en Brødlev.
ıig at spise.

Else.

Jeg har Intet nu.
r fortæret Alt.

Brynjolf.

Fordømte Hul!
nge skal jeg svæltes her?

Else.

Skynd Dig
e Sverre op, saa slipper Du!

Brynjolf
(faaer Øie paa Guldkjæden).

Hvad glimrer der?
(tager den op).
Ha! ha! Du gamle Hex,
Du har ei Brød i Huset, siger Du,
Og strøer dit Gulv med slige rare Sager?

Else
Den er ei min. En fremmed Kvinde —

Brynjolf.
Hvad?
En Fremmed! raser Du — en Fremmed her?
Vil Du forraade os?

Else.
Hun bad om Huusly.

Brynjolf.
Og Du lod Dig bestikke, skjulte hende —
Jeg seer det Alt, hun har beluret os —
Saa maa hun døe. — Hvor er hun?

Femte Scene.

Hildur (træder frem af Alkoven). De Forrige.

Hildur.
Her, Ven Brynj

Brynjolf (farer forfærdet tilbage)
Gud fri os! Hildur!

Hildur.
Ja desværre, Hildur.

Brynjolf

(griber hende om Armen og slæber hende frem).

a! hvilken Fangst, det er Kong Sverres Frille!

Hildur.

er nævnte Du mig.

Else.

Alle Helgne!

Brynjolf (hæver Dolken).

Svar!

u hænger Livet paa din Læbe. Hørte
u hvad der taltes nylig?

Hildur.

Hvert et Ord.

ville dræbe ham.

Brynjolf.

Saa maa Du dø.

e ikke paa mig, jeg har elsket Dig —
in Haand kan skjælve for dit søde Blik.
ered Dig til at dø.

Hildur.

Jeg frygter ikke
r Døden, den er Sorgens sidste Ven.
en jeg har nødig nogen Tid endnu:
d mig en Time til at leve i,
g jeg vil give Sverre i din Haand.

Brynjolf.

u hjælper ikke alle dine Kunster.
u skal ei flere Gange skuffe mig,
m da Du skjulte Sverre ind i Ovnen.

Hildur.

Nu er jeg ligesaa begjærlig efter
At skade Sverre, som jeg dengang ønskte
At frelse ham. Thi viid! han har forstødt mig!

Brynjolf.

Nei virkelig!

Hildur.

Det er kun altfor sandt.
See ret paa mig. See dette magre Ansigt,
Som Nød og Kummer dybt har gjennemfuret;
See disse tynde Arme, hule Øine
Og denne grove, sønderslidte Dragt —
Er Sligt vel Mærket paa en Konges Elskte?

Brynjolf.

Vel ikke altid.

Hildur.

Nylig kom jeg hid,
Og trygled' mig med Nød et Huusly til,
Af sorte Vægge og af haarde Brædder.
Hvis jeg var endnu i Kong Sverres Gunst,
Sad jeg da ikke nu i Borgen hist,
Paa Guld og Silke i de bløde Hynder?

Brynjolf.

Det synes rimeligt.

Hildur (til Else).

Vidn for mig, Kvinde:
Bad jeg dig ikke nys om at faae Deel
I Planen mod Kong Sverre?

Else.

Det er sandt.

Hildur.

ſrynjolf, kan Du endnu tvivle meer?
jaa forkaſt mit Tilbud, dræb mig kun.
de vil Du angre det, naar Sverre
grebet Dig, iſtedetfor Du ham.

Brynjolf.

at jeg troede Dig paa dit Ord —
kan det gavne os? — hvad vil Du gjøre?

Hildur.

mig: Du ſagde ſelv at Sverre var
ivet ſtrængt af ſine Birkebener,
han gaaer aldrig ud, foruden dem.
vil Du da, at Flygtning og hans Fjende,
Adgang til ham? Det er ikke muligt.
mig, en Kvinde, vil man ikke nægte
ræde for ham. Du ſkal følge med
Broder. Staaer jeg engang for Kong Sverre,
vil jeg prøve, om mit uſle Navn,
Navn, han ſelv har givet fræk til Priis
Blemſel og Foragt, om det dog ikke
lidt tilbage af ſin fordums Guldklang
ngens Øre. Det ſkal ſkaffe os
ſammenkomſt med ham i Eenrum, Brynjolf.
ender Du dit Værk. Vær raſt, vær ſikker,
g ſkal atter hjælpe Dig paa Flugt,
et ſkal koſte end mit eget Liv.
Hævnens Bæger med hans dyre Blod, —
ſte Alle, og den Drik er god.

Elſe.

om hun ſiger, Brynjolf. Der er Sandhed
es Øie.

Brynjolf.

Hvad er Borgen for,

At hun ei atter skifter Sind og Skind
Naar Sverre atter smigrer lidt for hende?
Jeg kjender hende nok fra gammel Tid.

Hildur.

Nei, den Tids Hildur kjender Du ei meer!
Jeg ligner hende ikke meer end Dagen
Den dunkle Nat, end blodige Ulvinde
Den lette Svale omkring Hjemmets Straatag.
Følg mig til Hævnen, Brynjolf!

Brynjolf.

Ha! ha! ha!
Nu har Du ogsaa lært at bede, seer jeg.
Kan Du erindre, at jeg knælte for Dig
Paa Færø, da jeg bad dig følge mig
Og Du bortstødte mig med Haan og Latter?
Nu har Du faaet, hvad Du dengang ønskte,
Knæl nu for mig, bed mig nu følge Dig.
Knæl siger jeg!

Hildur (knæler).

O Gud, nu kan jeg Alt.

Brynjolf.

Nu er Du paa din rette Plads, skjøn Hildur!

Hildur.

Hvad før jeg elskte, er mig nu en Gru,
Hvad før jeg hadede', knæler jeg for nu!

Brynjolf (river hende op).

Nu vel, saa kom da! Men, tro ikke jeg
Er dum nok til at give mig i Fælden,
Saa ganske uden Pant. See denne Dolk!
Ved første Tegn til Falskhed, sidder den
Dybt i dit Hjerte. Gaaer Du ind derpaa?

Hildur.

ja, ogsaa det. Saa er det just tilpas,
At Du kan see min Troskab. Lad os gaae —
Nu maa Kong Sverre være kommen hjem
Fra Jordefærden. Der skal holdes Gravøl,
Saa maa vi skynde os at dele Gildet.
Nu er det Tid!

Brynjolf.

For Dig eller for Ham!

(De gaae begge hurtigt ud).

Else

(idet hun lukker dem ud).

Snart skal det spørges over Land og Hav,
At Enkens Søn er hævnet i sin Grav.

Sjette Scene.

(Forhal paa Kongsgaarden. I Baggrunden to høie Buevinduer, som gaae lige ned til Gulvet, og hvorigjennem man kan see en aaben Plads udenfor, begrændset af St. Clemens Kirke og andre Bygninger. Nogle bevæbnede Hirdmænd holde Vagt i Salen. Madsvende ile over Scenen med Drikkekar, Fade og andet Gjestebudstilbehør).

Første Hirdmand.

Skynd Eder nu, I Snegle! Kongen kommer —
Vi kunne vente ham hvert Øieblik.
Lad Gildebordet skinne smukt i Salen,
Til Fiendens Gravøl og vor Seiersfest.
Kong Sverre leve!

Anden Hirdmand.

See dog, Gudlaug, see —
Der bære de Kong Magni Drikkehorn,

Det store der, med gylden Fod og Ringe —
Nu skal det prange paa Kong Sverres Bord.

Første Hirdmand.

Saa bør det være. Af Kong Magni Bæger
Skal Sverre drikke Hilsen til sit Land.
Thi det er han alene, som har Kraft,
At tæmme disse vilde Hoveder,
Og Snildhed til at styre Land og Rige.

Anden Hirdmand.

Nu er han ovenpaa. Haardt maatte han
Dog stride før han kom saavidt. Vi Alle
Kan vel bevidne det. Hvor mangen Gang
Sank Modet paa de drabeligste Kjæmper,
For Kuld og Sult og Fiendens Overmagt.
Men Sverre holdt dem oppe allesammen,
Kun ved sin stærke Arm, og ved sin Klogskab —
Indtil det kom til dette sidste Slag,
Da Alt blev vundet.

Første Hirdmand.

Det var dog en Kamp,
Værd at besynges af en fordums Skjald,
Liig dem, der fulgte hellig Olaf. Men,
Nu er der ingen Slige meer i Norge.

Anden Hirdmand.

Har vi ei Sang, saa har vi Daad og Kraft.
Ha! der er intet Digt saa stort og herligt,
Som Valens Bulder paa en saadan Dag!

Første Hirdmand.

Og godt har Sverre lønnet sine Mænd
For dette Høikvad. Den som slog en Lensmand,
Fik selv den Faldnes Plads, og saa fremdeles
Fra Hirdmænd nedad. Guld og dyre Klæder

›deelt mellem Hæren, saa Skarlagen
›ne Hjelme bæres nu af dem,
rdum gik i Skind og usle Pjalter.

Anden Hirdmand.

:u da gamle Erling Skakke faldt?

Første Hirdmand.

elge Thorfinnsøn og Ösjur Præst
nnem Banesaar. To var de om,
:e Vingen paa den gamle Örn.
d endnu en Stund, da han fik Hugget,
.stert ud af sine grumme Öine,
sin Banemand det sidste Slag.
dt han, og med ham Kong Magni Krone.

Anden Hirdmand.

.a jeg ynkes over ham, den Gamle.
r en dristig Herre, haard og grusom,
g en Normand af det gamle Kuld —
begynder nu at vorde sjældent.

Første Hirdmand.

nk? han trænger ikk tile vor Ynk.
avn vil leve, naar vort længst er glemt.
›t, som det anstaaer en nordisk Jarl,
len, i den ægte Vaabenleeg.
'r Sverre selv hans Liig til Jorden,
· selv ved Graven til hans Minde.
des Lov er dog den bedste Lov.

Anden Hirdmand.

. at vi ei maatte høre det.
r ingen Præst og ingen Bisp,
erre taler. Lifligt klinger Ordet
. hans fulde, kongelige Bryst,

Og sænker sig med Vægt i Alles Tanker.
Hans Tale er hans andet Sværd. —

Første Hirdmand.

Hvem der?

Hvo trænger sig i Kongens Hal?

Syvende Scene.

Hildur kommer ind tilsløret, ført af Brynjolf, hvis Hjelm er lukket. De Forrige.

Første Hirdmand.

Hvad vil I?

Hildur.

Før mig til Kongen.

Første Hirdmand.

Det gaaer ei saa let.

Hildur.

Hvad? har da denne nye Konge glemt
Den gamle, ædle Skik i Norges Land:
At Kongens Øre hører Folket til?

Første Hirdmand.

Kong Sverre vil ei stedse overløbes
Af Tiggere og Kvinder. Sær idag
Har han ei Tid at høre Kvindesladder —
Han gaaer til Gilde nu med sine Mænd.

Hildur.

Først skal han hjælpe paa sin Landsmands Nød,
Saa er det Tid at gantes over Borde.

Første Hirdmand.

a taler frit. Hvem er den lange Klods,
om træder Dig i Hælene?

Hildur.

Min Broder.

Første Hirdmand.

r han da stum, at han maa hjælpe sig
ed Kvindemund?

Hildur.

Det kommer Dig ei ved
n vil nok tale, naar det gjøres nødig.
r os til Kongen!

Første Hirdmand.

Han er ikke her.
suden see I mig fordægtigt ud —
orfor har I tilhyllet Eders Aasyn?

Hildur.

t vil vi svare Kongen paa.

Anden Hirdmand.

Aa, Gudlaug,
ad vil Du trætte med det Tiggerpak!
d dem kun vente indtil Kongen kommer —
n gi'er dem nok en Penge eller to.

Første Hirdmand.

er er han! hør, nu synge de fra Kirken!

(til de andre Svende)

a Eders Pladse, Karle. Kongen kommer!

rdmændene ordne sig ved Indgangen til høire. Hildur og Bryn-
træde til venstre. Man hører Sang fra det Fjerne. Kong

Sverre gaaer langsomt over Pladsen udenfor, fulgt af sine og nogle Præster. Der synges:

Fra Graven gaaer den rige Færd
Til Livets Land tilbage,
Sol skinner paa det blanke Sværd
Og gjennem Dødens Klage.
Naar Kjæmpen vorder tung og graa
Da kan han roligt sove,
Og lade Mindets Susen gaae
Som Aftenvind i Skove.

Den Unge fordrer og en Stund,
Dag kommer, Kvel maa vige.
Rød over Kjæmpehøiens Blund
Den unge Sol vil stige.
Da hilse ham vel tusind Raab,
Liv kjender Livets Varme.
Han løfter Landets nye Haab
I sine stærke Arme.

Et Drapa over Helten slaaer
Krigsharpen nu i Norge —
Men over Valen Sverre gaaer
Op til Haarfagers Borge.
Lad hvile da den gamle Jarl
Hos sine bolde Fædre —
Hil Dig, Kong Sverre! unge Karl!
Dig ville vi nu hædre).

Hildur

(idet Sverre gaaer forbi).

Min Gud, ja det er ham!

Brynjolf (sagte).

Du skjælver, Hildur.

Husk paa mit Pant.

Hildur.

Det tænker jeg just paa.

Ottende Scene.

Sverre træder ind i fuld kongelig Dragt, med Skarlagens-
og kronet Hjelm. Ham følge Helge og de øvrige Birkebener
og prægtige Rustninger. Nogle med Kongens og Rigets
re. Saa andre Hirdmænd og Præster. Alle ordne sig i en
reds, saa Kongen med Helge blive i Midten. Brynjolf og
Hildur sidst nede paa venstre Haand.

Kong Sverre.

have vi da givet Erling Jarl
sidste Hæder. Det er godt og ærligt
ringe Hyldest til en falden Fiende,
lægge ham med Hæder i hans Grav.
Mand, som bruger dette Vaabenhaandværk,
strider for sin Sag, som han kan bedst.
Gud gav Seiren, skal erkjende det,
lægge Mindets blanke Kjæmpeskjold
den Faldnes blodigtknuste Legem.
har vi gjort idag. Tak, mine Mænd!
Eders Bistand indtil denne Dag.
ved St. Olaf! Eders Værk er stort,
Eders Løn skal ikke vorde mindre:
enten skal I leve med Kong Sverre,
heller falde skjønt, som Erling Jarl!

Mændene.

ig, Kong Sverre!

Sverre (til Birkebenerne).
Mine Birkebener,
der gjemte jeg det sidste Ord.
e voxet sammen, stærke Brødre,
mp og Farer, Farer vel saa svære
knapt et Menneske har kjendt dem før.
t til mig, en fattig, nøgen Flok.
elv var ikke meget bedre. Nu
vi paa Kongsgaarden i Nidaros.
ldes Birkebener, dette Navn —

Et Spotnavn før, udleet og foragtet —
Er nu en Hæderstitel for de Bedste,
De Gjæveste af Kongens Mænd.

Helge.

Ja, Sverre!
Det var en anden Tid, den, da vi fandt Dig
I Værmeland, og tvang Dig næsten til
At være Høvding for de Birkebener.

Sverre.

Vi har endnu ei naaet Enden, Helge.
Langt fra. Vi er' kun paa det første Trin.
Det er en Daares Sæd at lægge sig
Til Hvile paa de vundne Seierstegn;
Krigslykken er en Gjerrigs hede Guldtørst,
Naar den engang er smagt, mættes den aldrig —
Men sindig Kløgt maa staae imellem begge,
Og give Rum hvad Øieblikket fordrer.
En ædel Ganger er det vilde Mod;
Den flyver foran Hæren, aldrig træt,
Med løftet Manke, og med Skum paa Bringen.
Den kongelige Rytter maa forstaae,
At tvinge den med Tøilen til sit Maal.
Sligt Løb har vi begyndt, men kun begyndt.
Kong Magnus lever endnu. Han har Magt,
Stor Magt i Bergen end, og sønderpaa.
Snart vil han møde os. Da gjælder det
At vise Jer nu som en Konges Mænd
Og ikke som en Røverhøvdings Bande!
Men nu til Gilde. Denne korte Dag
Vil vi opoffre til et Seierslag.
Ved Bægrets Omgang, og ved Skjaldens Sang
Slaaer Kjæmpens Hjerte, som i Slagets Gang.

(Vil gaae).

Hildur.

Kong Sverre Sigurdsøn!

Sverre.

Hvo kalder mig?
er mig bekjendt.

Hildur.

Gaa ei til Gilde.
Dig et vigtigt Regnskab først.

Sverre.

›en Kvinde, og hvad vil hun her?

Første Hirdmand.

ı Følgesvend kom nys herind
d ivrigt at faae Dig i Tale.

Sverre (til Hildur).

Du?

Hildur.

Først lad dine Mænd gaae bort.
vil bringe Dig, er skjørt og farligt,
føles paa af mange Hænder.
er kun bestemt for dine Øren —
at ikke flere høre det.

Sverre.

:i noget med en fremmed Kvinde.
en Klage, saa fremfør den her.
:s Liv maa lægges aabenbart
:ts Øine. Det er Prisen for
:gt og Høihed over alle Andre —
ıaa gjøre Afkald paa de smaae
, som saa sødt forborgent lure
)ens Arnested. Siig her din Mening,
— ti og gaa!

Hildur.

Nu vel, Kong Sverre.
Her skal jeg klage, siden du saa vil det.

Sverre.

Tag Klædet af dit Ansigt. Den, som skjuler
Sit Øies Sprog, kan aldrig fordre Tiltro.

Hildur.

Der er en Anden her i Salen, Konge,
Som vilde blues, om han saae mit Ansigt.

Sverre.

Saa nævn ham.

Hildur.

Det er En, som smedder Løfter,
Og aldrig holder dem. Som hykler Elskov,
Og aldrig føler den. Som myrder Kvinder
Ved langsom Gift, og selv kun leer deraf.

Sverre.

Det er den gamle Vise. Skulde Du
Da endelig til Kongen med din Klage?
Jeg kan ei svare for, hvad mine Mænd
Forsynde sig mod deres Elskerinder.

Hildur.

Jeg vil fortælle Dig den gamle Vise,
At Du maaskee af visse Kjendemærker
Kan gjette Dig til min Historie:
Der boede engang paa en liden Ø,
Midt ude i det aabne, salte Nordhav
En fattig Pige. Hun var glad og rolig,
Og passed' sine Faar og sine Gjeder,
Og tænkte ei paa nogen anden Ting.
Men engang kom en smuk og dristig Svend

:gde at han elskte hende. Ak,
troede ham. Hun gav sig hen til ham,
fulgte ham fra Øen, da han reiste
nde sig en Arv i fremmed Land.
gav vel gode Løfter, rige Løfter
Huld, om Hæder og om Kjærlighed.
gjør de Alle. Snart han glemte Alt.
blev han utro paa sin egen Viis:
glemte hende ei for andre Kvinder —
for sin egen Lykke. — Den er værre,
: værre, denne lunkne, dorske Glemsel,
rast Skinsyge paa en anden Elsket.
han blev kjed af hende, drog sin Vei,
jende ene mellem Fremmede
haan og Spot. Selv steeg han mægtig op
Jerntrin over Hæders bratte Fjeld —
stakkels Blomst paa Veien maatte knuses.

Sverre (urolig).

er Du, siig det!

Hildur.

Jeg er den Forladte,
fast gik Landet rundt at søge Hævn.
: min Valfart endt. See denne Svend
in Forsvarer; før har jeg forsmaaet ham —
al han række mig den sidste Gave,
omme med sin Haand imellem os —
Sverre, du er selv den falske Mand!

(Hun kaster Sløret tilside).

Sverre
(slaaer Hænderne for Ansigtet).

esus! Hildur!

Hildur.

Ja, den arme Hildur!

Nu er hun kommen for at vise Dig
Hvorledes Elskov vælger sig sin Hævn.

Brynjolf (sagte).

Det varer længe.

Hildur.

Nu er det forbi.

(Trækker pludselig Brynjolf frem og raaber)

Grib denne Mand, thi han vil myrde Kongen!

Brynjolf (støder hende ned).

Dig dennegang!

(Almindeligt Oprør. Brynjolf kaster sig ind mellem Mæ for at undflye. Mange forfølge ham under Raabet: „Grib deren!" — Sverre iler Hildur tilhjælp og støtter hende, ide synker. Alt skeer i et Dieblik).

Sverre.

Hildur, hvad var dog dette!

Hildur (svag).

Mit sidste Offer. — Livet var igjen —
Nu har Du ogsaa det.

Sverre.

Vee! Du er saaret?

Hildur.

Af Brynjolf — han var udsendt af Kong Magnus
At myrde Dig. — Jeg optog Stødet. — Alt
Var godt saaledes.

Sverre.

Ha! Du synker, Hildur —
Du bliver tung i mine Arme! — Gud!
Forbarme Dig! Nu maa hun ikke døe —
Kun ikke nu. —

Hildur (hviskende).

Farvel, Kong Sverre!

(Hendes Hoved falder tilbage, hun døer).

Sverre.

Nei!

vil det ikke — Kongen vil det ikke!
:g har Magt! —

(til sine Mænd)

Hvi staae I der som Støtter?
:r tilfode! her er Eders Dronning!

Helge

(tager Liget af hans Arme, og lægger det sagte ned).

Konge! hun er død.

Sverre (vred).

Det er ei sandt! Du lyver!
er jeg ellers Konge for? Staa op,
)u kan høre paa mit Forsvar, Hildur!

(Han griber hendes Hænder).

Helge.

til Dig selv, Kong Sverre!

Sverre.

Hun er kold.

Døden spotter ad en Konges Magt!
gaaer den gjennem Kongeborgens Haller
miler med Foragt. O Dumhed, Dumhed!
ænge paa sig slig en farvet Kaabe,
:jøbe den med Blod, med vaagne Nætter
ned sit eget Indres bedste Drift!

kaster Hjelmen, og river Skarlagenskaaben af sine Skuldre).

:! bort med denne usle Flitterstads —

Hvad hjælper den mig til? — Her er mit Rige,
Som jeg ei før har vidst at skjønne paa.

(Han knæler ved Liget).

Helge.

Ha hvilket Raseri! saa har jeg aldrig
Før seet ham. Og dette for en Kvinde —
Som om der ikke gaves tusind andre,
Som alle vilde kappes om hans Gunst!
Hvor blev af Morderen?

Første Hirdmand.

Han slog sig gjennem
Den tætte Klynge i den første Tummel —
Men Nogle saae jeg, satte efter ham.
Han kan ei undflye. Der staaer Vagt ved Porten.

Helge.

See til at han bliver greben og sat fast,
At Kongen selv kan tage ham i Skole.

(Nogle gaae i dette Øiemed).

Nu Konge, op tilbords!

Første Hirdmand.

Han er som død.
Kom, vi maa see at skaffe Liget bort —
Maaskee hans Smerte hænger kun ved Synet.

(Flere Hirdmænd nærme sig og vil tage fat paa Liget).

Sverre (reiser sig halvt op).

Lad være! Dette er min Eiendom,
Den eneste.

(For sig selv, betragter Liget).

Hun ligner sig endnu!
De samme Træk, de samme bløde Haar,
Den samme Haand, saa hvid og gjennemsigtig,
Som da jeg fordum kjendte den paa Færø!

:r det snart forbi med denne Form.
det er sandt, jeg havde næsten glemt den.
Liv kom over mig saa strengt, saa vældigt,
llt blev revet med. Dog, hendes Billed
kun og sov paa Bunden af min Sjæl —
mante mig vel mangen stille Nat,
Dagens Blodværk skjulte det igjen.
tænkte aldrig paa hvad hun har lidt,
: hun har tællet Timerne, og ventet
Bud og Hilsen fra den utro Elskte!
bst da kom hun selv. O Hildur, Hildur!

(Han bøier sig atter over hende).

Helge.

gaaer forvidt. Ved alle Helgne, Sverre,
il ei tjene en forelsket Nar!
taae vi, alle dine gjæve Mænd,
' at følge Dig i Kamp og Slag,
:e og Vel, i Hæder eller Død —
l at see paa en Affindigs Fagter.
Sverre, hører Du?

Alle.

Vaagn op, Kong Sverre!

Sverre

jer pludseligt op, og stiller sig med Høihed midt iblandt dem).

iel, her er jeg da. Hvad vil I mig? (Alle tie).
: tause. Vel, det klæder bedst.
Kongen være ene med sin Sorg.
kunne I forstaae, I plumpe Jernmænd,
Smerten, som opriver dette Bryst?
kvindes Værd og Troskab ere Navne,
Birkebener ikke skjønne paa.
selv er bleven haard for Eders Skyld,
er for Eder, jeg har kastet bort

Den Unges bedste Liv, en Kvindes Favntag —
Saa skal I ogsaa agte dette Offer.

Vi trænge til hinanden. Nu, saa viid —
Herefter skal jeg vorde, som I ønske.
Her, her med dette Liig har jeg nedlagt
Min Ungdom, mine Taarer, og min Mildhed.
Naar Alt paa eengang rives blodigt ud,
Og Brystet overlever disse Kvaler —
Da maa det blive staalsat og forhærdet.

Og Haardhed kan behøves nu i Norge.
See, Himlen flammer mørk og blodigrød;
Om det er Morgenrøden som opstiger,
Hvad heller Baunen til den sidste Kamp —
Kan Ingen vide. Vel, vi prøve det.
Herefter skal det spørges, at Kong Sverre
Har nu kun Een at elske: Norges Rige!

Alle (under Vaabenbrag).

Hil, Hil Kong Sverre!

Donna Clara.

En Natscene.

1840.

Personer.

Grev del Fuente.
Clara, hans Hustru.
Don Fernando.
Maja, Claras Kammerpige.
En Mursvend.
En Tiener.

Donna Clara.

gothiskt Værelse, med rig og tung Pragt. I Baggrunden :o e Buevinduer, og midt imellem disse en Dør ind til en Alkove, ulet i den tykke Mur. Paa den høire Sidevæg en Dør. I :grunden et Bord, hvorpaa Lys i en Armstage. Det er sildig en. Man seer Clara i Alkoven, paa Knæ foran et Maria- :ede, bedende. Maja sover i en Lænestol. Efter nogle Øie- kes Forløb staaer Clara op, og gaaer langsomt frem i Værelset.

Clara.

! tilgiv mig nu, Madonna!
len jeg kan ei længer bede:
rygt og Længsel, Sorg og Længsel
ide i mit Bryst og lure,
g naar Andagt ud vil folde
ine store, klare Vinger —
riber det mig koldt om Hjertet,
visker dunkelt i mit Øre —
g jeg kan ei længer bede.

i min Barndom, i min Barndom
erte man mig smukt at bede!
gde mine Hænder sammen,
d mig hele Timer knæle
a de haarde, kolde Stene
det dunkle Bedekammer.

Men jeg græd og græd, og længtes
Efter mine Legepladse.
O! thi Barnets Bøn er Fuglens:
Flugt og Leg og glade Sange,
Grønne Enge, friske Skove,
Himlen om det lyse Hoved.

Nu jeg eier ingen Sange,
Kan ei see de grønne Enge,
Vander ei de svale Skove,
Har ei Luft, ei Blomst, ei Frihed —
Nu jeg gaaer til Bedekamret,
Knæler paa de haarde Stene,
Sukker efter Trøst i Bønnen —
Men jeg kan ei længer bede.

Hvor her dog er trist og eensomt
Inden disse gamle Mure! —
Disse dunkle, svære Buer
Hvælve sig til Grav om Haabet
Og min Husbonds onde Øine
See paa mig fra alle Kroge. —
Det er ligesom der lurer
Noget Rædsomt her i Natten!
Denne Stilhed gjør mig bange —
Maja! Maja! —
Ak! hun sover!

Sove! sove! den som kunde,
Den som kunde sove, glemme!
Disse dorske Træk kan sove,
Denne tomme Sjel kan hvile
I en Drøm om nye Kjoler,
Røde Baand og Silkelidser!
Jeg misunder hende Søvnen —
(Hun ryster i he
Maja! Maja — kan du vaagne!

Maja (farer op.)

Hjelp! hvad er det? — Ak, tilgiv mig Frue,
vidste ei, — jeg troer at jeg har sovet.

Clara.

: tør du sove, naar din Frue vaager?
staa da ikke som en Marmorstøtte!
ynd paa Noget.

Maja.

Ak! hvad skal jeg gjøre?

Clara.

er utaalelig. Kan du da ikke
gribe, at jeg kjeder mig iaften?
: er saa dødt, saa tomt. Jeg vil adspredes.
ad er du skabt til Andet end at more?
id Noget paa! forstaaer du! — Nu, hvad blier det?

Maja.

nta Maria! hjelp en stakkels Pige!
g kan ei læse, heller ikke synge,
r aldrig lært at gjøre smukke Kunster
dræbe Tiden for en fornem Dame.
g kan kun sye, frisere Haar og koge.
lgiv mig Donna, men det er alt sildigt —
ad, om I prøved paa at gaae tilsengs?
i naar man sover, kjeder man sig ikke.

Clara.

a med din Søvn! Nei, jeg vil ikke sove.

Maja.

kal jeg da kruse Eders mørke Lokker,
pynte Eder smukt med Guld og Silke,
l Greven kommer hjem inat fra Byen?

Clara.

Elendigt. Duer ikke. Noget bedre!

Maja.

Hvad skal jeg meer? Dog, lad mig see, jeg kan
Fortælle dog et deiligt Eventyr,
En gammel Maurer lærte mig, da endnu
Vi var hos Eders Fader i Sevilla.

Clara.

Sevilla! det er Ordet! ja, Sevilla!
O, hvor det hviler sødt og let paa Læben,
Naar Hjemmet nævnes i det fjerne Fængsel!
Tal til mig om Sevilla, gode Maja!
Det gjør saa godt, at høre disse Navne
Paa alle mine Venner, mine Lunde
Og mine Træer og min Faders Landsted!
Du er den Eneste, som kjender dem.
Tal om Sevilla — hører du? om Hjemmet!

Maja.

Om Eders Hjem? Har I da her ei hjemme
Paa dette skjønne Slot, hos Eders Husbond,
Den rige, mægtige, høibaarne Greve?
Hvor kan I endnu gidde tænke paa
Det lave Huus hist ved Guadalqvivir,
Her midt i Eders kongelige Pragt?

Clara.

O, Fred laae over dette lave Huus!
Fred, Barnets Fred! saa mild, saa lys, saa let
Som Morgenhimlen paa den blanke Sø.
Den glade Frihed har jeg hist forladt
Paa Flodens friske, blomsterrige Bred —
En fangen Fugl, paa Havets vilde Kyster,
Jeg drømmer nu kun om den tabte Fred.

:t Sted dybt i min Faders Have,
ılmer og Akazier sagte vifte
ıen glimter gjennem Løvets Net.
nmer jeg mit unge Livs Erindring
jen under Palmens brede Blade,
gen hvisker der et eget Navn.
et Maja! lad mig høre Lyden,
lens hemmeligste, tause Tanke
ikke Næring af det varme Ord!

Maja.

vel Lysthuset, hvor Eders Fader,
ıusman altid sad den kjøle Aften,
or I bragte ham hans Viin og Frugter?

Clara.

den stakkels Gamle! Mon han sidder
og spiller Skak med Pater Anton
nker ofte paa den fjerne Clara?
ıet er ikke ganske rigtigt endnu —
c et andet Sted i Haven, Maja!

Maja.

ır jeg det! I mener vist det Sted,
Palmetræet, hvor den store Abe
bunden, som I holdt saameget af
lv gav Føde med den hvide Haand?

Clara.

et er alt for galt! Du selv er Abe!
: en Nar, at jeg vil tale med dig.
ra mig Maja, du er meget dum.
en og læg dig. Gaa dog!

Maja.

Tak, Madonna!

(Hun gaaer).

Clara (alene).

Stig op af Tankens dybe, stille Sø,
Du smeltende, du natlige Erindring,
Du sidste Levning af min Kjærlighed!
Du laaner dig hans elskovsdunkle Øie
Hans dybe Stemmes søde Melodi,
Og hvisker til min Sjæl, i denne Nat,
En sagte Gjenklang af de svundne Glæder.

Ved Sevilla, ved Sevilla,
Under Palmer og Plataner
Stod min Faders hvide Villa
Blidt med Søiler og Altaner.

Andalusiens lette Himmel
Hvilte sig paa hvide Tage,
Og det hele smukke Billed
Speiled' sig i Vandets Flade.

Tit ved Husets Dør jeg hvilte
Mangen sydlig, deilig Aften, —
Tænkte ei paa Fuglens Triller,
Saae ei Blomstens gyldne Blade.

Lytted' stille, ganske stille
Til den fjerne Klang, som sagte
Bølged', lig en Elskovskilde,
Fra en dunkel Kant af Haven.

Det var Tegnet, at Han var der! —
Og, naar det var bleven silde,
Listed' jeg mig glad og bange
Til det Sted, som To kun vidste.

Donna Clara! Donna Clara!
Lød det fra de dunkle Hækker. —
Don Fernando! Don Fernando!
Husker du, at Clara lever?

Mens du var i fjerne Lande
Blev hun tvungen til at ægte
Denne stolte, mørke Grande,
Denne listige Gallego.

Til sin øde Borg ved Havet
Førte han sin unge Hustru,
Holder hende der begravet,
Skinsyg paa hver Steen i Muren.

Men hun tæres hen og længes,
Længes til sit Hjem tilbage
Til sin Haves dunkle Hækker,
Til Sevilla, til Fernando! — —

er saa trykkende, saa lummert inde.
aabner Vinduet, at den friske Søluft
styrke Hjertet fra sit salte Bæger.

(Hun aabner et Vindue og seer ud.)

r stort, hvor luftigt! det gjør Fangen godt
see den dunkle, vide Horizont,
Havet, som med dybe Aandedrag
igt vælter sig mod Strandens sorte Klipper.
skimter hist et Skib igjennem Mørket!
hvide Seil alt svulme ud til Flugt,
Natsignalet glimter høit i Masten
kalder Passagererne ombord.

var det mig, som skulde seile med
Liv, til Frihed over klare Bølger!
n jeg er bunden, bunden evig her
tør ei flygte, om jeg ogsaa kunde.

(Guitartoner udenfor.)

s! hvilke Toner! smigrende, bekjendte,
n gamle Venner hviske de til mig —
ligne Don Fernandos Aftentegn!

Fernando (dybt under Vindvet.)

Donna Clara! Donna Clara!

Clara.

Jesus! Frelser! hvilken Stemme!

Fernando.

Svar mig, svar mig, Donna Clara!

Clara.

Det er ham! o Gud! hvad gjør jeg?

Fernando.

Clara, har du lært at glemme?

Clara (med overstrømmende Følelse.)

Don Fernando! Don Fernando!

Fernando.

Nu vær lovet, Santa Clara!
Denne søde Røst jeg kjender —
Op til Muren, op at klavre! —

Clara.

Raser du? du vil dog ikke?
Hjelp! for Guds Skyld! o! han hænger
Som en Svale alt paa Muren,
Hvor den luder høiest over
Havet og de skarpe Klipper!
O, jeg svimler blot ved Synet

Fernando (nærmere.)

Disse Stene, elskte Pige,
Disse Revner her i Muren,
Disse tørre Epheuranker
Blive mig en Himmelstige.

Clara.

nær alt. O Fernando,
: ikke tage mod dig.

Fernando.

a selv mig ned i Dybet.

Clara.

ɔer er han — jeg er dødsens!

(Flygter fra Vinduet.)

Fernando (springer ind.)

Clara, elskte Pige!

Clara.

Fernando!

(Standser pludseligt og holder ham fra sig.)

Ha! hvad gjør jeg?
for Guds Skyld, før han kommer,
ıin grumme Husbond kommer —
o flygt, det gjælder Livet!

Fernando (tager hendes Hænder.)

ji Livet skal jeg vinde!
: den, som ei tør handle
med Kraft, naar Skjæbnens blinde
: ligger i hans Haand!
ıam forme den med Aand,
Lykken og forvandle
til en Elskerinde!
du da, at hid jeg kom
.øs og planløs, som
n kasted op mod Stranden? —
ı gaaer jeg kun selvanden,
, tvivler du derom?

Alt er afgjort, alt er rede,
Skibet venter kun histnede,
Har alt klaret, lettet Anker,
Flyver snart som vore Tanker
Til Amerika. Og naar
Morgentimen atter slaaer,
Og han kommer hjem fra Byen,
Denne Greve, denne Slange,
Finder han sin skjønne Fange
Fløiet bort med Morgenskyen!

Clara (river sig løs.)
Don Fernando, jeg er Hustru.

Fernando.
Ja, men tvunget, skamløst tvunget!
Dette Magtbud gjælder ikke:
Hvorfor bære, ængstligt bære
Aaget, som du selv ei valgte?
Clara, svulmer ei min Stemme,
Clara, lyser ei mit Øie
Af en ældre, bedre Ret?
Spørg din egen sidste Tanke,
Spørg dit Hjertes Slag, som banke —
Clara, kan du nægte det?

Clara.
Kirkens høie Sakramente
Binder mig til Grev del Fuente —
Gaa Fernando! frist mig ikke,
Døden er i dine Blikke.

Fernando.
Clara, Clara, har du ingen
Bedre Hilsen til din Elsker,
Naar han kommer øm og trofast
Atter til din Favn tilbage?

Clara.

Ak Fernando, om du vidste
Hvad det koster mig at svare:
Jeg har ingen bedre Hilsen!

Fernando.

Hvad det koster, siger du?
Hjernespind og Fagter bare,
Falske Pligter sat paa Skruer,
Dyder, saa det er en Gru.
Hule Gravchor op du bygger
Over Hjertets friske Længsler,
Piner dig til smukt at sidde
Som en Raritet i Buret,
Medens Dagen om dig strømmer
Med sit Liv, sin Kjærlighed!

Clara.

Alt, kun ikke Spot, Fernando!

Fernando.

Selv du driver mig dertil.
See! jeg kom saa glad, saa freidig
Hid til dette skjønne Møde,
Bævende af Mod og Lyst.
Tusind Himle, elskovsklare,
Tusind Længsler, milde, søde,
Vugged' sig dybt i mit Bryst —
Stolt jeg hilste Død og Fare:
Vidner til min Gang de vare,
Og jeg bragte dig til Gave
Alt hvad Livet skjønt kan have:
Frihed, Haab og Kjærlighed!

Men, du traadte mig imøde
Væbnet mod en indbildt Brøde,

Stødte koldt mit Liv tilbage —
Traadte paa min Salighed.
Glemt har du vor Elskovs Dage,
Vore Nætters søde Klage
Hist ved Flodens grønne Bred!

Jeg har ikke glemt dem, Clara!
Husker godt end hvad du sagde
Til mig hiin den sidste Aften,
Før jeg skulde reise fra dig:
Sommernattens varme Himmel
Laae med sine dybe Skygger
Som et taareblændet Øie
Over Andalusiens Sletter,
Og de blege, kolde Stjerner
Speiled sig med Smil i Floden,
Som de spotted ad det Hele.

Da lød dine Ord i Natten:
See Fernando! disse Kloder
Bryste sig paa Himlens Høisal
Over at de evigt tindre,
Evigt, uden Liv og Varme.
Hvad er vel den hele Glimmer
Mod et Suk fra Hjertets Indre,
Mod en varm Begeistrings Taare,
Mod en Kvindes stille Troskab?

Nu, læg Mærke til det, Clara!
Nu du vender Sproget om —
Nu du vælger Grev del Fuente,
Vælger Stjernens døde Glimmer,
Svøber dig i kolde Straaler
Og seer, smilende af Medynk,
Ned paa Kjærlighed og Troskab!

Clara.

bærer jeg ei længer —
u dræbe mig, Fernando?
du, at jeg kan glemme!
ne jeg, som Intet har,
her i Verden har
denne Rest Erindring
in Ungdoms Kjærlighed!
er mit Liv, Fernando:
ner uden Haab og Glæde,
r uden Søvn og Hvile,
lange, evig lange
et Døgn i Sahras Ørken.
i seer jeg uden dumme,
løse, dorske Slaver,
Ingen, af hvis Læbe
an drikke Talens Lindring!

eg drives kan saavidt
g længes, selv kan længes
min forhadte Husbond!
naar han da ogsaa kommer
sit kolde Slangeblik,
sit Haansmil lagt om Læben,
sin Tunges sledske Tale —
1 krympes Hjertet sammen,
t iisner i hver Aare
g flyer til Dødens Taushed
it gjemmes for hans Blik.
du nu forstaae, Fernando,
g tærer paa Erindring,
paa Livets sidste Kilde?

Fernando.

du elsker din Erindring
den bleg og stille sover
dit Øielaag om Natten,

Som en Alf med lukte Vinger —
Kan du mindre elske den,
Naar den tager Livets Former,
Har en Kind, hvor Blodet rødmer,
Øie, hvoraf Sjælen taler,
Bryst, som mod dit eget banker
Her i dette varme Nu?
Kysser du da ikkun Blomsten
Naar den lukker til sit Bæger
For den kolde Natteluft?
Ikke, naar den friskt udfolder
Sine rige, lyse Farver
I den blanke Morgensol?

Clara.

Aldrig! thi Erindringsblomsten
Er en Natviol, Fernando.
Ingensinde kan den aande
Ud sin Duft i Dagens Straaler,
Thi den trives kun og lever
I det Dunkle, Forbigangne.

Denne Blomst er Alt vi eie
Af vort fordums Liv, Fernando!
Denne kan vi passe, pleie
Ømt og trofast, hver for sig.
Adskilt gaae vor Fremtids Veie!
Du er fri, har Kamp og Seire
Til at døve dine Sorger —
Jeg har kun en Kvindes Ære,
Har en Spanierindes Ære —
Den, hvorfor jeg offrer Alt.
Og, naar jeg har udstridt engang,
Skal man brede over Kisten
Kvindens hvide Hædersbanner,
Det, hvorfor jeg offrer Alt.

Fernando.

jeg kan ei endnu slippe
ne skjønne Drøm om Livet,
ei saa paa eengang rive
mit Haab og al min Fremtid
digt ud af Sjælens Grund, —
vil stride til det sidste.

(Han griber Claras Haand og fører hende til Vinduet.)

r du Clara, seer du Skibet,
ter sine stærke Vinger
almodig for at flyve
d sin skjønne, lette Byrde
r Havets varme Vover,
den nye Verdens Strand,
Brasiliens Underland!

, hvor Himlen dufter over
stiggrønne, ranke Palmer,
or Skoveensomheden lover
d i sine dybe Psalmer,
or Naturen endnu sover,
lig som et Barn i Vuggen —
ger, frisk som Aftenduggen,
ig ung den gamle Tid. (Paa Knæ.)

g mig Clara, følg mig did!
r vi finde vel et Sted,
or der aander evig Fred,
ger os en smuk Alkove
de dybe, dunkle Skove,
rhen intet Fodtrin gaaer,
rhen intet Rygte naaer!

Clara.

jeg kjender dog et Rygte
rfra Ingen end kan flygte:

Thi det boer i eget Sind,
Gnaver sig paa Hjertet ind —
Ingen Trøst mod det jeg veed,
Selv ei, selv ei Kjærlighed!

Ikke denne vilde Glød
I dit Øie nu, Fernando!
Det er sidste Gang, jeg taler,
Snart er jeg for dig som død.

Vi maa skilles ad, min Elskte!
Men vor Afsked vorde sød —
Ligne Solen, naar den daler
Blidt og stille under Bove,
Sender til de sidste Skove
End sin Afsked, gyldenrød!

Lad mig tænke, jeg har sovet,
Drømt min Ungdoms Elskovssang —
Lad mig hvile træt mit Hoved
Ved dit Bryst endnu engang,
Min Fernando!

Fernando.

Clara! Clara! —

Clara (farer op.)

Tys! hvad er det? Sporer klirre —
Hører du? — i Korridoren!
Himmel, hjælp! det er min Husbond —
Store Gud! du er forloren!

Fernando (trækker sin Kaarde.)

Ei saa længe jeg har denne.

Clara.

O, men jeg da, Don Fernando!

Fernando

ıder sin Kaarde falde, bedækker sit Ansigt med sine Hænder og styrter til Vinduet for at springe ud.)

Clara.

kke der! vil du da knuses? —
murtig, i mit Bedekammer!
Nib min Husbond aldrig kommer,
jurtig, skynd dig!

Fernando.

Ja, for din Skyld.

Med det samme Døren til Alkoven lukkes efter Fernando, kommer Greo del Fuente ind ad Hoveddøren, mærker det, og bliver maende paa Dørtærskelen. Imidlertid har Clara taget Fernandos Kaarde op, skjult den under Bordet og kastet sig selv i Lænestolen foran samme. Alt dette skeer i et Øieblik.)

Greven (gaaer langsomt hen til Clara.)

od Aften, Clara!

Clara.

Alt tilbage, Herre?

Greven.

om jeg for tidligt? hvad? — Hvor du 'er bleg,
'g hvor du skjælver, Clara. Er du bange?

Clara.

eg frygter Intet.

Greven.

Saa? — Nu, vi vil see. —

(Griber haardt hendes Haand.)

ar du alene da jeg kom her, Clara?

Clara.

Ha, hvilket Spørgsmaal! skal det være Spøg?

Greven.

Den bitre Alvor. Hvorfor gaaer dit Blik
Paa Lur om Døren til Alkoven hist? —
Hvo holder Andagt i dit Bedekammer?

Clara (tier.)

Greven.

Nu! slaaer Samvittigheden dig med Stumhed?

Clara.

Denne Beskyldning er ei værd et Svar.

Greven.

Ha! hi! det klæder dig ret godt, ret smukt
At spille den Fornærmede, den Rene!
Trøst dig min Due! Fuglen er i Bur,
Han skal ei løbe fra dig; thi du veed,
Alkoven hist er hugget ud i Muren
Og har ei anden Udgang. O! vi har ham!
Nu vil jeg gotte mig i lange Drag
Med denne Fangst. (Han trækker sin Kaarde.)
See her den blanke Klinge,
Hvor heed den blusser efter Hevn og Blod!
Den hjælper mig at lede i Alkoven.

Clara (paa Knæ.)

O staae mig bi, du kjærlige Guds Moder!

Greven.

Det kan behøves vel. Nu brist mit Taalmod —
Du vilde, søde Hevn, jeg hilser dig!

(Han farer med opløftet Sværd mod Alkoven.)

Clara (springer op og kaster sig i Veien for ham.)
nds! jeg befaler det — du gaaer der ikke!

Greven.
eien! Touren kommer nok til dig.

Clara (holder ham tilbage med al sin Magt.)
skal du høre mig — saasandt der lever
Gnist af Tanke i din mørke Sjæl!
Liv, fra Kjærlighed du tog mig bort,
n Ungdom har du dræbt, mit Haab tillukket,
ngt Bly ved hver en Time af min Dag.
æst som en Slange ligger du paa Lur,
st er dit Smil, Død er dit Favnetag —
dog, del Fuente, dog er jeg dig tro!
d Solens Lys, som du har skjult for mig,
d Jordens Gud, jeg er dig tro til Døden!

n Eet jeg fordrer til en ringe Gjengjæld
r al min Troskab, for mit hele Liv;
n Eet, min Husbond: Du skal ikke søge
st i Alkoven denne Nat. Thi Alt
n Kvinden taale, kun ei slig en Skjændsel.
har mit Ord, jeg er dig evig tro!

Greven.
herligt Pant! kun tilgiv, skjønne Donna,
holder af et levende Beviis. . (Vil aabne Døren.)

Clara.
vel, saa gaa. Men mærk, fra Døren aabnes,
d end du finder, Noget eller Intet —
da er Alt forbi imellem os.

Greven (tager hende under Hagen.)
lille Skjælm, hvor Vreden gjør dig skjøn! —

Det var jo Skade, om vi maatte skilles!
Jeg faaer vel føie dig, skal Alt gaae godt. (Betænker s

(afsides)

Den Hevn er god — Saa være det. — Nu Clara,
Jeg giver efter, jeg vil troe dit Ord,
Men mærk, nu kommer min Betingelse.

(Tager et Crusifix som staaer paa Bordet, og viser hende det.)

Troer du paa Ham, som hænger her paa Korset?

Clara.

Spot ikke med det Hellige.

Greven.

Hvad Tro? —
Inqvisitionen troer, og finder Den,
Som sværger Meeneed paa et saadant Billed.

Clara.

Hvad er din Hensigt?

Greven.

Du skal sværge, Clara,
Paa Crusifixet skal du sværge, at
Hist findes intet Vidne mod din Troskab.

Clara.

Hvortil en Eed, en tung, en kostbar Eed,
Hvor Sandhed taler af det blotte Ord?

Greven.

Sværg Kvinde! sværg paa Øieblikket! eller,
Ved Helveds Ild, jeg lukker op Alkoven!

Clara.

Jeg er bered.

Greven.

Saa læg din Haand herpaa.
›u gjentage paa din Frelsers Legem,
ı er tro mod mig?

Clara (tillidsfuld.)

Jeg er dig tro! (afsides)
ør jeg sige for dit Aasyn, Fader!
rd er tomt, men redder Liv og Ære.

Greven.

mumler du? — Nu vel, jeg er tilfreds;
unkel Glemsel dække denne Scene.
dog et Varselstegn, et synligt Segl
sætte vil paa denne vor Forsoning.

(Han ringer.)

'eer paa mig? Der boer et Spørgsmaal dybt
tte dunkle, sværmeriske Øie.
vædde vi? du kan ei gjette det? —
un! du skal nok blive overrasket.

(En Tjener, de Forrige.)

Greven.

i den Mursvend endnu her paa Slottet,
jeg bestilte for at restaurere
gamle Piller nede i Portalet?

Tjeneren.

høie Herre.

Greven.

Lad ham komme op,
bringe med sig Steen og Kalk og Værktøi,
har et Arbeid for ham her i Salen.

Tjeneren.

I Salen! denne Nat!

Greven.

Hvad staaer du efter?

(Tjeneren gaaer.)

Clara.

Gud! hvilken Anelse! du vil dog ikke —

Greven.

Tilmure Døren til Alkoven? Netop.
Jeg hader dette Vidne til min Svaghed
Og ingen Fod skal meer betræde den.
Glæd dig nu Clara! kunde jeg vel give
Et stærkere Beviis paa at jeg troer Dig?

Clara (tvinger sig til at smile.)

Hvad er det dog for en barnagtig Grille?
Hvad har mit stakkels Bedekammer gjort dig?
Kanskee at du er skinsyg paa det gamle,
Ormstukne Helgenbillede derinde?
Lad det i Ro, jeg elsker denne Plads.
Husk hvad du loved' — rør ei ved Alkoven.

Greven.

Husk hvad du svoer, det har du meer behov.
Alt Ansvar falder ganske kun paa dig.
Hvad mig angaaer, da holder jeg mit Løfte,
Jeg aabner ei alene ikke Døren.
Tilmurer den endog til Overflod.

Clara.

Jeg kan ei troe det. Siig dog, at du spøger?

Greven.

ld det en Spøg, en Grille, hvad du vil —
g har nu eengang faaet den. Men tænk,
denne Spøg dog har en dyb Betydning:
r ligger noget Ægte bag dens Smil
| noget Hemmeligt i disse Stene,
om fildrer Sindet lig et gammelt Sagn.
a klager altid over Kjedsomhed —
a vel, — her komme Nattens tause Aander
g føre op en liden Scene for dig.

Clara (affides i det Greven seer efter de Indtrædende.)

vor faaer jeg Kraft i denne Rædselsstund,
t ei min Dødsskræk røber mig og ham!
r Greven borte, redder jeg ham endnu!

— — ..

n Mursvend kommer ind med sit Værktøi. Nogle Tjenere følge am med en Baare, hvorpaa Steen, Kalk &c., som de paa Grevens Vink sætte ned ved Alkovedøren, og bortfjerne sig derpaa.)

Greven (til Mursvenden.)

jør Mand! det er min Villie og Befaling
lt strax du nu tilmurer denne Dør —
Du seer, at den er sænket ind i Muren,
Saa der er netop Plads til tvende Steen.
hurtig, tag fat — din Løn skal ikke mangle.

Murfvenden begynder sit Arbeide med følgende Sang. Imidlertid aaer Greven ved hans Side med korslagte Arme, og seer stivt paa Clara, som i Forgrunden læner sig til Bordet, med voldsom Anstrængelse for at beholde sin Fatning.)

Murfvenden (synger):

En Murer lægger Steen paa Steen
Og Intet derved tænker,
Og rolig over Kongers Been
Han Marmorpladen sænker.

Han leer, naar paa hans Muur i Hast
Der drypper salten Taare —
Da binder Kalken dobbelt fast
Og brister ei ad Aare.

Han bygger paa et mægtigt Værk
Med sine simple Hænder,
Og naar da Borgen kneiser stærk —
Den Murer Ingen kjender:
Saa tager han sin Vandrestav
Og andet Arbeid grunder —
Tilsidst han murer sig en Grav
Og synker træt derunder.

(Han er færdig.)

Greven.

Tag dette Guld — forlad paa Stedet Slottet,
Her er dit Arbeid ikke mere nødigt.
Siig aldrig, hvad du gjorde denne Nat,
Hvis du har kjært dit Liv — du kjender mig.

(Mursvenden bøier sig dybt, lægger Fingren paa Munden og gi
Tjenerne komme og bære ud hans Værktøi.)

Nu er vi ene, Clara. Muren staaer
Og stiller kraftigt mellem Før og Nu.
Derinde, i det tomme, mørke Rum,
Som intet Øie meer kan gjennemtrænge,
Har jeg nedlagt min Frygt, min Jalousi, —
Der sover den, forglemt og evig stum.
Her, paa den anden Side Skillevæggen,
Staae vi min Hustru; luttrede for Alt
Hvad Tvang og Vrede lagde mellem os.
Sæt dig her hos mig, Clara! — jeg vil lægge
Min Strenghed bort med Sværdet, og neddukke
Mig i den stille, klare Huslighed.

(Han tager sit Sværd og sin Hat af, sætter sig i en Lænesto
nøder Clara til at tage Plads i en ved Siden af. Han gi
hendes Haand.)

a dunkle Nat, den hyggelige Nat
breder over os sin bløde Kaabe,
vugger Sjælen, elskovsfuld og mat,
ellem de To: at frygte og at haabe.
ler du ei dens varme, lette Drøm
: svæve om din Pande, elskte Clara?
aaer ikke Nattens hemmelige Strøm
om Ild og Olie gjennem dine Aarer?
elv paa min haarde staalbesatte Sjæl
en synker smeltende, som Fløitetoner
aa Bjergets dunkle Skov en Sommerkveld.
vorfor saa stum? hvi skjuler du dit Blik?
er er din Haand — mærk — den er ogsaa min,
en ligger iiskold. Har den intet Tryk,
i noget Livstegn for sin rette Eier?

u svarer ikke. Er da det din Tro —
en Tro, du svor mig nys paa Crusifixet?
aa saadan Viis er og Statuen tro,
om bliver klodset paa sin Piedestal
g gaber i uendelige Tider.
ei, Kvindens Tro er ikke kold og stiv:
en flyder over af det friske Liv,
g hænger smukt i Mandens stærke Arme,
g skjælver yndigt som det grønne Siv —
en bøies ei, som det, for Stormens Harme.
ritaaer du, Clara! skal jeg trygle om
n Gunst, som er min Ret, min Eiendom?

Clara.

a fra mig. Jeg er træt, træt indtil Doden.

Greven.

lv denne Træthed gjør dig mere smuk!
m et ætherisk Slør den hviler over
blege Træk, hvor Læben halvlukt sover
Diet drømmer som et Længselssuk. —

Troer du da, at jeg nu kan skilles fra dig?
Nei! denne Time har jeg længtes efter,
Som Beduinen efter Vandcisternen. —
Nu er den min, jeg har betalt den dyrt!
Hvil kun i Ro, tal ikke, jeg skal tale
Og jeg skal mætte mine Øine paa dig,
Og drikke af den kvægende Forsoning. —

Nu er det længesiden, kjære Hustru,
Vi sad saa hyggeligt som Ægtefolk
Her ved vor egen Arne. Denne Stue
Nu smiler saa bekjendt til sine Herrer,
Og hvælver Loftet trofast over os.

(Han seer sig om

Hvad falder der mig ind? — ja, ved vor Frue!
Hvor sælsomt dog, hvor høist besynderligt!
Paa denne samme Borg, i disse Mure,
Har man, for nogle hundred Aar tilbage,
Opført den samme Scene, som inat!
Og Tiden vandrer, som sit eget Gjenfærd,
Igjennem disse adelige Haller
Og spiller om igjen sit gamle Spil,
Kun læmpet noget efter den Forandring,
Som skiller vor Tids Dunst fra Kraftens Old.
Dengang var Sagen raat og dygtigt Alvor,
Dengang man mured' inde Kjød og Blod —
Nu leger man sig kun med Kalk og Stene,
Tilmurer Døre for den tomme Luft. —
Du kjender ei Historien? vel gjør du?
Nu vel, det er just Tid til Eventyr,
Naar Natten lytter med sin bange Taushed,
Og Stemmen skjælver for sin egen Lyd. —
Jeg forelæser dig det gamle Sagn.
See, Pergamentet ligger hist paa Hylden —
Borgkapellanen har optegnet det.

(Han tager Pergamentet og sætter sig til at læse

Clara.

! Gud, o Gud!

Greven.

Tys! hør nu roligt efter.
ørst vil jeg pudse Lyset, at dets Skin
an kyse bort de fæle Skygger, thi
istorien er noget rædsom, Clara.

(Han læser.)

Lad Porten flyve op! blæs høit i Hornet!
reve Alarik vil ride ud paa Jagt.
Alt sprænger han histnede gjennem Kornet —
ee Heirefjedrens, Purpurkaabens Pragt!
æt følge ham hans ridderlige Skarer,
e lange Landser blinke efter Rov,
g over Bondens Marker Toget farer
od Randen af den fjerne, dunkle Skov.

er hvælver Egetræet sine Haller,
g Hjorten flyver paa det grønne Mos —
t fjernt Halloh! igjennem Skoven kalder,
n gode Hund nu løber sig tilblods.
e Alarik forfølger hidsigt Sporet
glemmer Alt for Jagtens vilde Lyst —
l Dagen hælder, stumt blier Fuglechoret,
Natten aander over Skovens Bryst.

a Borgen sidder hjemme nu hans Frue
n skjønne Ines, samme Aftenstund,
Kamret, hvor den sidste røde Lue
er mystisk gjennem Vindvets malte Grund.
n hviler halvt paa rigtbroderte Puder
leger sagte med sit tunge Haar —
t ædle Hoved tankefuld hun luder,
glandsfuld Taare over Øiet staaer.

Nu løfter hun sin Arm — den synker atter,
Og Angstens Bølge over Brystet slaaer —
Men nu igjen hun Klokkestrængen fatter —
Den klinger Nogen ud paa Gangen gaaer:
En sagte Finger let paa Døren banker —
Den aabnes halvt — en Page svæver ind,
En Page, skjøn og spæd som Barnets Tanker,
Med gyldne Lokker og med Rosenkind.

Frisk Ungdom svømmer i hans søblaa Øie,
Hans Væxt er rank, hans Hage endnu glat,
Omkring hans fine Lemmer slutter nøie
Den hvide Silkedragt med Sølv besat.
I Haanden bærer han en gylden Brikke
Hvorpaa der staaer en funklende Pokal,
Han knæler ned og byder hende drikke
Den ædle Viin, saa duftende, saa sval.

Hun bøier sig med Gratie derover —
Blye hendes Øine ned paa Bunden see,
Og Guldets Glands, og Vinens dunkle Vover
Afspeile sig paa hendes Pandes Snee.
Den smukke Page kysser hendes Hænder —
Hun taaler det — hun taaler endnu meer —
Snart Ingen af dem meer til Verden kjender:
Kun Læben Læben, Øiet Øiet seer. — —

Da dundrer det med Eet paa Vindebroen. —
De høre det — de flygte bort? — O! nei! —
Borggaarden skralder høit af Hesteskoen —
De mærke Intet, vaagne endnu ei.
Det stormer opad Trappen — kan de sove? —
— Nu farer Ines op med Rædselshvin,
Og Pagen skjuler sig i en Alkove
Bedækket af et purpurrødt Gardin.

Ken endnu før den sidste Fold ham skjuler,
Staaer Alarik paa Tærsklen, klædt i Staal.
Hans Øine brænde vildt i deres Huler,
Han smiler bittert, mærker sig sit Maal. —
De Svende bringe Kalk og tunge Kvader,
Snart er en Mur om Pagens Lemmer lagt!
Afmægtig ligger Ines. Greven bader
Sig i sin Hevn, og sidder selv paa Vagt.

Og Ines vaagner. Sine hvide Fingre
Tilblods hun kradser paa den haarde Mur,
Og Raseriets vilde Nødraab skingre
…ngt over Borgen og den fri Natur.
…n Alt er dødt — kun Alarik hun seer,
…ns Marmoraasyn spotter, naar hun pines —
…n spørger langsomt kun, idet han leer:
…l du nedrive Muren, Donna Ines?

… Dage komme, tunge Nætter gaae
…nover denne samme Rædselsscene.
… Timer blive Ines's Lokker graae —
…en Alarik er haard, som Murens Stene.
… Ines's Øine holde op at tindre,
…dskrumpet blier den før saa runde Arm;
…i hør! thi hør, dybt, dybt fra Murens Indre
…r lyder Suk, og hul, og dæmpet Larm" —

(…n hører virkelig dump Larm i Alkoven. Greven springer op.)

…! hvad var det? — Gaaer Pagens dunkle Aand
…kring endnu paa Borgen?

Clara (glider ned fra sit Sæde.)
Naade! Naade!

Greven.

…d vil du? Aander kjende ei til Naade.

Clara (omfavner hans Knæ.)
Dog Mennesker har Naade!

Greven.

Husk din Eed!
Nu ere alle Naadens Døre lukte!
(Han slynger hende fra sig og siger affides, idet han gaaer
Du modnes nu, du modnes, søde Hevn!

Clara
(bliver et Øieblik liggende med Ansigtet mod Gulvet, derpaa
hun sit Hoved, seer sig forvildet om, og springer heftigt
Han er borte — han er borte —
Ha! til Værket! disse korte
Øieblikke ere mine —
Dræb mig ikke, vilde Pine,
Førend Værket er fuldendt!
(Hun tager Fernandos Kaarde.)
Dette Staal har Gud mig sendt! —
Kalken end er vaad og blød,
Stenen viger for mit Stød. —
Mandens Kraft, en Verdens Varme
Føler jeg i disse Arme! —
Hjelp! jeg kommer, min Fernando!
(Hun iler hen til Muren og begynder at arbeide med Kaart
at bryde den ned. Strax efter træder Greven ind paa T
af den anden Dør, og betragter hende nogle Øieblikke taus.
lig siger han langsomt):

Greven.
Vil du nedrive Muren, Donna Clara?

Clara
(synker med et Skrig halvt om: men farer pludselig atter
iler hen mod Greven.)
Ja, del Fuente! disse Stene

Raae nedbrydes nu paa Stedet —
jelp mig! — See! det gjælder Livet!

Greven.

vilket Liv? — Bag denne Mur
r jo kun den tomme Luft —
u har selv det svoret, Clara.

Clara.

g dig svoer, at jeg var tro,
 for denne Troskab har jeg
ret dig min Kjærlighed.
, der er et Liv bag Muren —
, et kostbart Liv, del Fuente!
t nu, bort du falske Skam
orved jeg blev Tigerinde! —
m, o kom! du søde Skjændsel,
r mig atter nu til Kvinde!
 del Fuente! — han, jeg elsker —
n, jeg ene elsket har,
on Fernando er derinde!
n er skyldfri! O han kom
 at føre mig til Frihed,
 jeg drev ham ind i Døden,
 han taus har villet lide
at frelse, hvad jeg kaldte
lt og taabelig min Ære!
b mig, dræb nu mig, del Fuente —
men frels ham, red Fernando!

Greven.

t du taler. Husk dig om —
 er Ingen hist bag Muren,
 var kun et gammelt Sagn.
 vil her ei dræbe Nogen,
dst vel dig. Nu skal du leve!

Clara.

Hvert et Øieblik kan dræbe!
Red ham, red ham, del Fuente!
Nedbryd Muren strax, hvis ikke
Du vil see mig fylde Spanien
Vildt med Hevnskrig om din Udaad!

Greven.

Din er Daaden, Donna Clara!
Jeg er reen, jeg veed af Intet —
Muren skal ei Nogen rokke.

Clara (farer fortvivlet mod Døren, raabende:)

Hjelp! mod Morderen! til Hielp!

Greven (holder hende tilbag

Her du bliver. Raab du kun!
Disse Mure ere tykke,
Ingen hører, Ingen svarer,
Aldrig kommer du fra Borgen.

Clara (paa Knæ.)

Kan ei Mennesker mig hjelpe,
O, saa hør mig du, Madonna!
Himlens Frue! Straf mig kun!
O, men frels ham, red Fernando!

(En Tjener kommer med et Brev.)

Greven.

Hvad vil du? hvor tør du vove?

Tjeneren.

Kun et Brev til Fru Grevinden —

en Fisker nu det bragte,
d, at strax det maatte aabnes.

Clara.

ev til mig? (Iler mod Tjeneren.)

Greven (tager Brevet.)

Giv hid! Saa gaa
ıgen maa os her forstyrre,
ıgen, som sit Liv har kjært.

Clara (til Tjeneren, idet denne gaaer.)

ıdkald Hjelp! for Guds Skyld, hør!

Greven (efterat have lukket Døren efter Tjeneren.)

tille, Clara! Ei det nytter,
orgens Folk er mine Slaver.
ıd os nu kun see, fra hvem
)u kan end faae Breve, Clara!

(Aabner Brevet.)

a, hvad seer jeg? — Død og Helved'! —
vad er dette? — Don Fernando?
a, her staaer det — selv han skriver —
an det være muligt? — Ha! —
enne Løngang — Nu jeg husker,
er har været gammel Tale
m en saadan her i Taarnet —
ken man kunde aldrig finde
en igjen — Og nu maa Han,
m just finde den, da netop
ft jeg havde ham i Fælden!
lveds Magter, I har frelst ham!
jeg Daare! tifold Daare,
m ei tænkte før paa dette,
m ei greb min Fangst i Live!

Clara.

Gud, hvad er det?

Greven.

Ha, men endnu
Ei opgiver jeg min Hevn!
Langt kan han ei være borte! —
Efter ham, paa Øieblikket! —
Efter ham, med Heste, Hunde,
Efter ham, med Blus og Fakler!
Hornet gjalde! Blodhund glamme!
Bøsser knalde! Kugler ramme! —
Ha, det blier en lystig Jagt!

(Til Clara.)

Vent mig her, min Due, til jeg
Kommer snart igjen tilbage
Med din Elskte, til en lystig
Til en blodig Nattefest!

(Han styrter ud.)

Clara (alene.)

O, hvad Ord var det jeg hørte? — —
Tør jeg haabe? — Nei, o nei! —
Slig en Tanke var jo Vanvid! —
Dog, hans Rasen —

(faaer Øie paa Brevet, som Greven i sit Raseri uvilkaarlig kastet fra sig.)

Ha! see der —
Et Papir, tæt sammenknuget, —
Det er Brevet! — han har glemt det —
Kastet det i Vreden fra sig —
Det er mit!

(Efter at have udfoldet det.)

Jesus! Maria!
Er det ei Fernandos Haandskrift?
Han er reddet! — Dog, det kan

ære skrevet før han hidkom —
immel! giv mig Kraft at læse!

(Hun læser.)

Donna Clara! Gud har taget
ort en Blodskyld fra dit Hoved!
in Fernando er befriet,
ijøndt han var beredt, at lide
aus for dig den værste Dødskval.
uren var alt lukket om mig,
ften alt blev dump, og Mørket
lt som inden i en Kiste —
g var levende begravet!
, mens jeg i Bøn og Kvide
ykked' mig imod Madonnas
ledstøtte — see! da gled den
t tilside, og jeg følte
attens friske Luft at aande
ig imøde fra en Aabning
il en Vindeltrappe, som
g fandt anbragt skjult i Muren.
rtig, uvilkaarlig steg jeg
dad de forfaldne Murtrin,
til jeg ved Taarnets Fod
od Haven fandt en Udgang,
ult imellem Krat og Stene!
var fri! Som Fuglen let
r jeg over Grav og Ringmur,
ad Klipper, over Kløfter,
til Strandens Fiskerleie,
r jeg nu i Hast nedskriver
se Afskedslinier til dig.
r du læser dem, er jeg
paa Skibet hisset ude,
kun venter mig, for strax
dspænde sine Vinger
det fjerne Vest, hvorhen
har drømt du skulde følge!
u vilde det saaledes.

Jeg gaaer ene. Aldrig meer
Skuer du Fernando, Clara!
Men han vilde dog, du skulde
Vide, at han endnu lever,
Lever, og kan ei dig glemme,
Lever, og tilgiver dig!" —
(Gjentager langsomt de sidste Ord.)
Lever, og tilgiver dig!
Tak, Fernando! Disse Ord
Vil jeg tage med i Graven,
Hvorhen nu min Vei kun gaaer.
Ak Fernando! Du er hevnet!
Ingen i den hele Verden
Er saa ene, saa elendig,
Som din arme, arme Clara!
(Synker paa Knæ.)
Dog tilgiv mig, o Madonna!
Evig er jeg dig taknemlig!
Du har hørt min Bøn, har frelst ham,
Reddet ham, som ved et Under!
Ham, jeg førte grum i Døden
Og dog ene, altid elsker.
Han er frelst! Saa lad kun skee
Nu med mig, hvad Himlens Villie,
Den retfærdige, bestemmer!
Skal jeg her end martres mere
Af min skrækkelige Husbond,
Eller skal det huldt forundes
Mig at skjule dette hede
Syndetunge, arme Hoved
Under Nonnesløret's Fred,
I et Kloster, dig til Ære —
O, Madonna! — hvad du vil!
Alt jeg bærer, ydmyg, stille,
Thi jeg veed jo, at Han lever,
Lever, og kan ei mig glemme,
Lever, og tilgiver mig!

ngedatterens Brudefart.

Et Digt i tolv Romanzer.

1850.

Indhold*).

*) Den historiske Kilde til dette Digt findes i Haakon Haak[...] Saga. Cap. 287, 290 og 294.

Kong Haakon bortlover sin Datter.

---

ong Haakon hin Gamle sad i Tunsberg en Vaar,
n havde styret Norge i fyrgetyve Aar —
aldrig dette Rige var fuldere ved Magt:
a Island og til Suderø var Alt ham underlagt.

gt blomstred Land og Folk i den gamle Egs Ly,
fjerneste Syden udbredt var hans Ry —
n midt i al sin Vælde han bar dog Sorgens Arv,
s Skjæbnens Hug ham rammed til inderste Marv.

ng Haakon hin Unge i Tunsberg laae Liig,
r Landets Haab da sørged baade Fattig og Rig;
n Ingen kjendte Smerten i den gamle Faders Bryst —
d tilhyllet Hoved han sad ved Baaren tyst.

taust var det i Hallen, taust i den hele Borg,
mindste Lyd der vilde forstyrre Kongens Sorg —
n stive Jerngestalter stod Kjæmperne paa Vagt,
Kvinden havde sin Hulken tilbagetrængt med Magt.

rende Nætter ruged den Stilhed over Tag —
reiste den gamle Herre sig paa den tredie Dag,
Kappen fra sit Aasyn, viste de blege Træk,
r Villien havde seiret selv over Dødens Skræk.

Op mine Mænd! til Arbeid! nu Livstimen slog,
Nu skal den Døde hvile! Hvad Herren gav, han tog.
Ved daadløs Grublen stilles ei Savnets hede Tørst —
Haakon har flere Børn, og blandt dem er Norge først.

Dets Hæder maa han fremme, hvad end der times ham
Om end han af Hjorden maa give det yngste, kjære Lam. —
Før Spaniens Udsendte for mig! de vente alt længe paa Svar,
Vil jeg give det mens jeg lever, maa jeg nu være snar.

Da blev der et Gny i Gaarden, høit Stemmer og Vaaben klang,
De Hirdmænd sig forsamled, de Skutilsvende sprang,
I Høisædet satte sig Kongen, hos ham hans Dronning hen
Saa førtes ind i Hallen de udlændiske Mænd.

Det var saa stolt en Skare, i fremmed Ridderdragt,
Mørkladne af Haar og Ansigt, med Guld og Fjeder Pragt.
Foran dem Sir Ferant, deres gamle Høvding, gik —
Han bøied sig for Kongen med let og ædel Skik.

Alfons, Castiliens Konge — saa talte den stolte Mand —
Lader ved mig Dig hilse, Du Konge for Nordens Land
Svar æsker jeg paa hans Ønske, at knytte et Slægtskabs Baand
Imellem Syd og Nord ved din yngste Datters Haand.

Var selv han ei alt formælet, han tog den gjerne for sig
Men han har fire Brødre, hver ung og mægtig og rig.
For En af dem han beiler, og er det hans Begjær
At Bruden følger tilbage med os til Bryllupsfærd.

Gjenmæled Kong Haakon: Det Tilbud synes mig godt
Norge til Gavn og Ære, dog vil jeg ei dømme blot.

irkens værdige Fædre! I Rigets ypperste Mænd!
der mig nu Alle, skal jeg sende min Datter hen?

Høvdinger og Klerker raadsloge en føie Stund —
opstod Thorlaug Bose og aabned for dem sin Mund:
ville vi sige Dig, Konge, at aldrig bedre Kaar
finder for din Datter, den yndige Rosenvaar.

sende vi saadan Gave til Sydens skjønne Land,
or Hæder og rigen Gjengjæld vi derfor vente kan;
styr da din Datter, Konge! vi Alle hjælpe dertil,
g selv tilbyder mit Følge, om ellers Du saa vil.

ongen takked dem Alle, og gav Sir Ferant Besked.
ten hans Dronning fældte Taarer og bad saa sagte derved:
etænk Dig end, o Herre, før Du sender vort Barn af Land
aa vilden Hav og til Steder, som Ingen kjende kan!

lys maatte vi see vor Ældste at synke i Gravens Skjød —
kal ogsaa nu vor Yngste vorde for os som død?
i veed jo ei af Spanien, veed ei engang Dens Navn,
om bliver hendes Herre, om hun naaer hiin fremmede Havn.

Margretha, mumlede Kongen, lad Ingen høre dit Ord!
u talte ei som det egner en Dronning her i Nord —
or Datter tager det bedre, jeg har prøvet hendes Hu,
un lyder Skjæbnens Villie. Stille, hun kommer nu.

g see, af Broderen fremledt, af Fruer og Møer fulgt
ndtraadte Jomfru Kristina. Hun havde sin Bæven dulgt.
un var saa ung og saa fager, hun var saa lys og skjær,
t Hallen syntes at fyldes deraf med et Rosenskjær.

Da reiste sig Kong Haakon og tog hendes Haand i sin —
Hans haarde Næve dirred, da han rørte den Haand
saa fiin, —
Men fast han bar sin Smerte, og førte hende hen
Hvor Sir Ferant stod foran de udlændiske Mænd.

Til Alfons, Castiliens Konge, I bringe dette Svar:
Det er min egen Datter, det kjæreste jeg har! —
I føre hende til Spanien, dog giver jeg Følge med
Af norske Mænd og Fruer, at vogte hendes Fjed.

Og mærk: med disses Bistand hun selv udvælge kan
Den iblandt Kongens Brødre, hun ønsker sig til Mand.
Saa er hendes Faders Villie. — Snart kan I drage
affted,
Krist give Eder Lykke, og os i Savnet Fred!

Saa talte den gamle Konge. Men Spanieren knælte ned
Og hylded sin Herskerinde, saa gjorde hans Følge med. —
Silke og gyldne Smykker de bredte for hendes Fod,
Men paa hendes Finger sattes det dyreste Klenod.

Med denne Ring jeg fæster Dig til Castiliens Brud,
Du deilige Kongedatter! — saa brød den Gamle ud:
Den har en sjelden Evne, siges der i vort Land,
At stifte Lykke og Tro mellem Kvinde og Mand.

Giv den til din Brudgom, naar Du kommer til vor
Egn —
En af min Konges Brødre Du vælge med dette Tegn.
Paa Roser skal Du vandre ved Spaniens Skjønhedshof,
Sang skal være din Tale, Lykke dit Klædningsstof!

I Hallen lød nu Jubel og mange Stemmers Larm,
Kristina græd stille ved sin høie Moders Barm.
Men over alle Stemmer, som Stormene i Høst,
Kaldte Kong Haakons dybe og mægtige Røst:

er! Thorlaug Bose! Bror Simon, Lodin Lepp!
r Eders Lænder, tag Eders Vandringskjep!
dred Mænd I følge den kongelige Brud —
med mig til Stranden, at see en Snekke ud.

te vil vi vælge, den skjønneste, jeg har —
jo bære vor Hæder langt over Havet klar!
d og Guld jeg den fylder, med Hermelin og Maar —
ongedatter af Norge aldrig gaaer!

Afskeden.

Foraarsaften fra Norges Kyst
d nu den prægtige Drage,
ygedes stolt paa Havets Bryst
ytelig frem og tilbage.

lingens lange Skjolderad
d i Aftenglandsen,
lsomt tindred hvert gyldent Blad
r Halsen og Dragesvandsen.

: sagte Vindpust blaffede hen
l af baldyret Skarlagen —
e de trofaste Følgemænd
aged i Bugen af Dragen.

n paa det høie Agterdæk
d med Fruer og Møer
nfru Kristina, og stirrede væk
a Kystens Klipper og Øer.

Hun drog et Suk for hver Favn af Vand,
For hver en glidende Bølge,
Der lagde sig mellem hende og Land —
Hun kunde sin Sorg ei dølge.

Hun følte, hvor hendes hele Sjæl
Ved disse Skjær vilde klæbe! —
Da løste sig et sagte Farvel
Fra hendes bævende Læbe:

Farvel mit hjemlige Barndoms Land!
Nu svinder du mere og mere —
Snart dit sidste Skjær jeg ei øine kan —
Jeg skuer dig aldrig mere!

Farvel, du min ømme Moders Land! —
Hun har ei meer nogen Glæde,
I Bølgens Skvulpen, i hulkende Vand
Jeg hører hende at græde.

Farvel, du hellige Jordbund, hvor
Min Broder blidelig blunder! —
Krist veed, hvor findes den Plet af Jord,
Hans Søster skal hvile under!

Farvel, o min Faders Rige, du
Kong Haakons vældige Norge!
Den gamle Ørn sidder ene nu
Paa dine Klippeborge!

Hvi lod han sit Barn lig en vildsom Fugl,
Der ud af Reden er drevet,
Søge i Syden et fremmed Skjul,
Hvor Ingen fra Nord har levet?

Lykkelig I, hver en Frue og Mø,
Som kunne vende tilbage!
At jeg skal mellem Fremmede døe,
Det maa jeg vel bittert klage!

Saa klaged hun, mens over hviden Kind
Trillede Taarer klare,
For Trøstens Ord hun lukked sit Sind
Og Ingen turde hende svare.

Kun Boverne mumlede Medynk dertil,
En Luftning sukked i Seilet —
Og Aftenstilheden lagde sig mild
Ud over Bølgespeilet.

Da hæved en Klang af Strengeleg
Mens Alt laa i Taushed begravet, —
Det var, som Stilhedens Aande steg
I blide Akkorder fra Havet.

En Menneskerøst snart bøied dertil
Sin dybe besjælede Tone —
Den var saa blød og saa fuld af Ild,
Som kunde den Sorgen forsone.

Alle vendte sig nu didhen
Hvorfra de Toner fremvælded:
Det var en fremmed Ungersvend
Som sad op til Masten hældet.

Hans Kind var brun, hans Pande klar
Af sorte Lokker omvundet,
Hans dunkle, straalende Blik nu var
Til Kongedatteren bundet.

Han havde en Cithar i sin Arm
Og rørte sagte dens Strenge,
Mens klar han fra sin inderste Barm
Lod Sangens Kilde fremtrænge.

Han sang om sit fjerne, sydlige Hjem,
Om Spaniens, Provences Have —
Hvor Blomster myldred om Vintren frem
Og Livet var Skjønheds Gave.

Hvor Luften aandede varm og sød
Paa Savnets dybeste Vunde,
Hvor Kjærligheds Melodier flød
I altid grønnende Lunde.

Hvor Kvinden paa Skjønheds Throne sad
Og nød af Hæderens Fylde,
Mens Ridder og Sanger kappedes ad
Hende at skjærme og hylde.

En Blomst, saa sang han, manglede kun
I denne prægtige Have —
Men det var den deiligste, Jordens Rund
Kunde bringe til Gave.

Blandt Iis og Snee i det yderste Nord
Stod den med Farver skjære,
Did Sydens Sønner paa Tog udfoer
At hente den med stor Ære.

Nu havde de vundet Blomst Underfuld
Og førte den stolt til Hjemmet, —
Der skulde den plantes i Jord, saa huld
Og aldrig vide sig fremmed.

skulde den i den gyldne Luft
'it ret udbrede sin Krone
fylde Haven med Vaarens Duft
Sangerens Bryst med Tone.

skulde de andre Blomster og Træer
: for den sine Grene,
for den nordiske Roses Skjær
ædleste Riddere tjene.

sang han, og hver en Lyd af hans Sang
.k dybt i Jomfruens Hjerte,
ømme, smigrende, fulde Klang
mede hendes Smerte.

han havde endt, hun lyttede end —
. lytted og mærkede ikke,
Kysten forlængst var svundet hen
hendes drømmende Blikke.

: sad i Tanker til Nat faldt paa,
til Sir Ferant hun sig vendte:
ge mig, før vi til Hvile gaae,
denne Skjald I kjendte?

kjender jeg ham, var den Gamles Svar,
er ved vort Hof tilhuse:
er en Sanger, som fulgt mig har,
: Aimerik af Toulouse.

han forslaae Eder Reisens Tid
det ham høilig hædre —
Kong Alfons i Valladolid
ide vil hundred bedre.

I Stormen.

Herligt paa Havets
Skummende Heste
Flyver nu fagre
Kongedatter.
Storm staaer i Seilet,
Tougene tude,
Kjæmperne kalde
Høit til Kampen.

Vel ei til Kamp mod
Vikinge Vaaben,
Men imod mørkere
Jættemagter:
Mod de hvinende
Nordvest=Vinde,
Mod de brusende
Bølgers Brænding.

Klagende Kvinder
Kvalbundne ligge
Blege af Bæven
Paa vaade Planker.
En er kun opreist:
See, høit i Stavnen
Skinnende staaer hun,
Havkongen Haakons
Høie Datter.

Klar, bleg er Kinden —
Løste af Vinden
Lege de lange,
Lyse Lokker.
Skjøn funkler Øiets

Søblaa Stjerne,
Fanger nu freidigt
Lyst af Faren.
Let aander Læben
Foragt for Livet,
Stolt hæver Barmen
Sig mod det sprøitende,
Salte Havskum.

For hendes Fødder
Dvæler den fremmede
Sydlands Sanger,
Splintret har Stormen
Vante Skranker —
Frit nu han nærmer sig
Feirede Frue.
Bønligt taler han,
Brændende beder han —
Men hvad han taler,
Men hvad han beder,
Men hvad han synger
Den Sydlands Sanger —
Det kan kun Hun
Og Stormen høre:

Hør mig Du hellige, høie
Dronning paa Sø!
Aldrig skued mit Øie
Stoltere Mø.

I denne Storm fra det Høie
Kom Du, et Lyn, —
Blændet maa jeg mig bøie,
Mister mit Syn.

Ud i Mulm maa jeg drage
Herefter svag,
Kan ei engang medtage
Haabet om Dag.

Alle mine Levedage
Vorder jeg blind,
Inderlig maa jeg klage —
Skylden er din!

Dog vil jeg ikke helbredes —
Ønsker mig kun
Til en Gjengjæld at glædes
En eneste Stund!

Taaler Du, at jeg bringer
Sagte min Mund
Til din yderste Finger
Blot et Sekund?

Rigt har Du da indfriet
Hvad Du forbrød; —
Da er til Kaldet jeg viet,
Himlen mig bød.

Efter Provences Love —
Skjæbne hvor sød! —
Skal jeg dit Navn da love
Indtil min Død.

Skal jeg med Sang forkynd
Fra Borg til Borg
Den nordiske Roses Ynde
Og min Sorg!

Hør mig da, mægtige, klare
Dronning paa Sø!
Kun med et Ord Du mig svare —
Lad mig ei døe!

Saaledes synger
Den Sydlands Sanger.
Søkongens Datter
Smiler i Stormen,
Smiler og rækker ham
Fingerspidsen.

Men, om hun svarer
Og hvad hun svarer
Mens fra Stavnen hun skrider —
Det kan kun Han
Og Stormen vide.

Indvielsen.

Da Seilerne nu var kommen
Ved Normandi under Land,
Just der, hvor Seinen udtømmer
I Havet sit blege Vand —
Da holdtes et Raad inden Borde
Om de skulde Vester ud staae
Tilhavs, for Spanien at vinde,
Hvad heller til Lands nu gaae?

Herr Lodin Lepp og Bisp Peder
De stemte for Havets Vei:
En bedre, sagde de, finder
Havbaarne Nordmand dog ei.
Der hindrer ei Fjeld og Elve,
Der vorder ei Foden træt,
Der bærer os Vindens Vinger
Til Havnen snart og let.

Det mente ei Thorlaug Bose
Den Følgets ypperste Mand:
Fra Haakon havde han Ærind
Til Kongen af Frankerland —
Thi maatte han op i Landet;
Desuden, sagde han, faaer
Vel Jomfruen mere Ære
Naar hun gjennem Landene gaaer.

Det Raad maa jeg høilig prise! —
Sagde da Sir Ferant, —
Han havde sin Grund, den Gamle,
Han var til Søen ei vant.
De Fleste fulgte de Tvende,
Saa maatte de Andre og —
Saa droge de opad Elven
I fuldt og stateligt Tog.

Den lange, forgyldte Drage
Foran stoltelig gled,
Sexti blinkende Aarer
Skjød den kraftigt afsted.
Hjelme og Landser glimted
Fra Kjæmperne ombord,
Gyldne Fløie og Vimpler
Fra Mast og Stænger foer.

Det norske Kongebanner
Med Løven i blodrødt Felt
Vaied i rige Folder
Over Agterstavnens Telt.
Derunder sad med sine Kvinder
Den Kongedatter fra Nord. —
Prægtige Baade saa fulgte
I Dragesnekkens Spor.

Det var de stolte Baroner
Og Herrer af Normandi,
Som her sine Forfædres Datter
Hylded og fulgte paa Sti.
Til Bredderne stimled Folket,
Fra Toget lød Sang og Spil —
Klar straaled Himlen derover,
Grøn smiled Kysten dertil.

Ved Rodomadun de standsed —
Der, hvor Rolf Gangers By
Med hundrede Spir og Taarne
Pegede høit mod Sky.
Der Jomfruen gik fra Borde
Mens Klokkerne festligt lød
Og Byens Ældste med Ære
Hende velkommen bød.

Der skulde hun vente og hvile
Til Landreisen var istand,
Og Thorlaug tilbage var kommen
Fra Kongen af Frankerland.
Der gav de normanniske Herrer
Hende mangen en herlig Fest,
Der trængte sig Alle at skue
Den skjønne, nordiske Gjæst.

Blid gik hun mellem dem Alle —
Men stille og drømmende, bleg,
Og ofte de klare Taarer
Til hendes Øine steg.
Hun følte sig saa alene
I al denne fremmede Glands —
Alle disse fremmede Toner
Forvirrede hendes Sands.

Sit Hjemlands stille Dale
Med Veemod tænkte hun paa,
Hun syntes, hun maatte grue
For endnu længer at gaae.
Hun vilde ei lade sig trøste,
Selv ei ved det Elskovsblik
Hvormed overalt hun fulgtes
Af unge Herr Aimerik.

Just det forvilded kun mere
Hendes før saa rolige Sind,
Thi underlige Drømme
Det sendte i Sjælen ind.
Da vendte hun sig om Klarhed,
Om Fremtids Tillid og Svar
Til Hende, som i sine Arme
Al Verdens Frelser bar.

For denne Himlens Frue
Stod der, og staaer end idag
I Rodomadun en Kirke
Med himmelstræbende Tag,
Med Skove af dunkle Pillarer
Med Tornekroner og Spir,
Med myldrende Billedskarer
Og alskens Pragt og Zir.

, med ydmyge Lader,
ngedatteren fin,
an sig lod hun bære
eligt Sølverskrin.
horsang paa Høialtaret
den Gave god, —
æled hun og bad stille
emtids Kraft og Mod.

dens Præsterne sjunge
gelsen op sig svang,
r som en moderlig Stemme
ides Indre klang:
n, hvor din Frænde sover
en her, og bed
u for hans Sjælefrelse —
dig vorde Besked! —

nde ei tyde dette —
a hun fra Altret opstod
æsterne hende mødte
e for Gaven god, —
de den Ældste: Min Datter,
t ei skue det Sted
Rolf, Normannernes Høvding,
undsmand, lagdes ned?

lgte den venlige Gamle
et Sidekapel,
er var dunkelt og stille
Granelunden om Kveld. —
a den Vældiges Billed
udstrakt, hugget i Steen,
Marmorkisten, som gjemte
nuldnende Kjæmpeben.

Han havde en Cithar i sin Arm
Og rørte sagte dens Strenge,
Mens klar han fra sin inderste Barm
Lod Sangens Kilde fremtrænge.

Han sang om sit fjerne, sydlige Hjem,
Om Spaniens, Provences Have —
Hvor Blomster mylred om Vintren frem
Og Livet var Skjønheds Gave.

Hvor Luften aandede varm og sød
Paa Savnets dybeste Vunde,
Hvor Kjærligheds Melodier fløđ
I altid grønnende Lunde.

Hvor Kvinden paa Skjønheds Throne sad
Og nød af Hæderens Fylde,
Mens Ridder og Sanger kappedes ad
Hende at skjærme og hylde.

En Blomst, saa sang han, manglede kun
I denne prægtige Have —
Men det var den deiligste, Jordens Rund
Kunde bringe til Gave.

Blandt Iis og Snee i det yderste Nord
Stod den med Farver skjære,
Did Sydens Sønner paa Tog udfoer
At hente den med stor Ære.

Nu havde de vundet Blomst Underfuld
Og førte den stolt til Hjemmet, —
Der skulde den plantes i Jord saa huld
Og aldrig vide sig fremmed.

Der skulde den i den gyldne Luft
Først ret udbrede sin Krone
Og fylde Haven med Vaarens Duft
Og Sangerens Bryst med Tone.

Der skulde de andre Blomster og Træer
Bøie for den sine Grene,
Og for den nordiske Roses Skjær
De ædleste Riddere tjene.

Saa sang han, og hver en Lyd af hans Sang
Sank dybt i Jomfruens Hjerte,
Den ømme, smigrende, fulde Klang
Dulmede hendes Smerte.

Da han havde endt, hun lyttede end —
Hun lytted og mærkede ikke,
At Kysten forlængst var svundet hen
For hendes drømmende Blikke.

Hun sad i Tanker til Nat faldt paa,
Da til Sir Ferant hun sig vendte:
I sige mig, før vi til Hvile gaae,
Om denne Skjald I kjendte?

Vel kjender jeg ham, var den Gamles Svar,
Han er ved vort Hof tilhuse:
Det er en Sanger, som fulgt mig har,
Herr Aimerik af Toulouse.

Kan han forslaae Eder Reisens Tid
Maa det ham høilig hædre —
Hos Kong Alfons i Valladolid
I finde vil hundred bedre.

I Stormen.

Herligt paa Havets
Skummende Heste
Flyver nu fagre
Kongedatter.
Storm staaer i Seilet,
Tougene tude,
Kjæmperne kalde
Høit til Kampen.

Vel ei til Kamp mod
Vikinge Vaaben,
Men imod mørkere
Jættemagter:
Mod de hvinende
Nordvest-Vinde,
Mod de brusende
Bølgers Brænding.

Klagende Kvinder
Kvalbundne ligge
Blege af Bæven
Paa vaade Planker.
En er kun opreist:
See, høit i Stavnen
Skinnende staaer hun,
Havkongen Haakons
Høie Datter.

Klar, bleg er Kinden —
Løste af Vinden
Lege de lange,
Lyse Lokker.
Skjøn funkler Øiets

Søblaa Stjerne,
Fanger nu freidigt
Lyst af Faren.
Let aander Læben
Foragt for Livet,
Stolt hæver Barmen
Sig mod det sprøitende,
Salte Havskum.

For hendes Fødder
Dvæler den fremmede
Sydlands Sanger,
Splintret har Stormen
Vante Skranker —
Frit nu han nærmer sig
Feirede Frue.
Bønligt taler han,
Brændende beder han —
Men hvad han taler,
Men hvad han beder,
Men hvad han synger
Den Sydlands Sanger —
Det kan kun Hun
Og Stormen høre:

Hør mig Du hellige, høie
Dronning paa Sø!
Aldrig skued mit Øie
Stoltere Mø.

I denne Storm fra det Høie
Kom Du, et Syn, —
Blændet maa jeg mig bøie,
Mister mit Syn.

Ud i Mulm maa jeg drage
Herefter svag,
Kan ei engang medtage
Haabet om Dag.

Alle mine Levedage
Vorder jeg blind,
Inderlig maa jeg klage —
Skylden er din!

Dog vil jeg ikke helbredes —
Ønsker mig kun
Til en Gjengjæld at glædes
En eneste Stund!

Taaler Du, at jeg bringer
Sagte min Mund
Til din yderste Finger
Blot et Sekund?

Nigt har Du da indfriet
Hvad Du forbrød; —
Da er til Kaldet jeg viet,
Himlen mig bød.

Efter Provences Love —
Skjæbne hvor sød! —
Skal jeg dit Navn da love
Indtil min Død.

Skal jeg med Sang forkynde
Fra Borg til Borg
Den nordiske Roses Ynde
Og min Sorg!

Hør mig da, mægtige, klare
Dronning paa Sø!
Kun med et Ord Du mig svare —
Lad mig ei døe!

Saaledes synger
Den Sydlands Sanger.
Søkongens Datter
Smiler i Stormen,
Smiler og rækker ham
Fingerspidsen.

Men, om hun svarer
Og hvad hun svarer
Mens fra Stavnen hun skrider —
Det kan kun Han
Og Stormen vide.

Indvielsen.

Da Seilerne nu var kommen
Ved Normandi under Land,
Just der, hvor Seinen udtømmer
I Havet sit blege Vand —
Da holdtes et Raad inden Borde
Om de skulde Vester ud staae
Tilhavs, for Spanien at vinde,
Hvad heller til Lands nu gaae?

Herr Lodin Lepp og Bisp Peder
De stemte for Havets Vei:
En bedre, sagde de, finder
Havbaarne Nordmand dog ei.
Der hindrer ei Fjeld og Elve,
Der vorder ei Foden træt,
Der bærer os Vindens Vinger
Til Havnen snart og let.

Det mente ei Thorlaug Bose
Den Følgets ypperste Mand:
Fra Haakon havde han Ærind
Til Kongen af Frankerland —
Thi maatte han op i Landet;
Desuden, sagde han, faaer
Vel Jomfruen mere Ære
Naar hun gjennem Landene gaaer.

Det Raad maa jeg høilig prise! —
Sagde da Sir Ferant, —
Han havde sin Grund, den Gamle,
Han var til Søen ei vant.
De Fleste fulgte de Tvende,
Saa maatte de Andre og —
Saa droge de opad Elven
I fuldt og stateligt Tog.

Den lange, forgyldte Drage
Foran stoltelig gled,
Sexti blinkende Aarer
Skjød den kraftigt afsted.
Hjelme og Landser glimted
Fra Kjæmperne ombord,
Gyldne Fløie og Vimpler
Fra Mast og Stænger foer.

et norske Kongebanner
ed Løven i blodrødt Felt
aied i rige Folder
der Agterstavnens Telt.
runder sad med sine Kvinder
n Kongedatter fra Nord. —
ægtige Baade saa fulgte
Dragesnekkens Spor.

t var de stolte Baroner
s Herrer af Normandi,
n her sine Forfædres Datter
led og fulgte paa Sti.
l Bredderne stimled Folket,
a Toget lød Sang og Spil —
ar straaled Himlen derover,
øn smiled Kysten dertil.

d Rodomadun de standsed —
r, hvor Rolf Gangers By
ed hundrede Spir og Taarne
gede høit mod Sky.
r Jomfruen gik fra Borde
ens Klokkerne festligt lød
Byens Ældste med Ære
nde velkommen bød.

r skulde hun vente og hvile
Landreisen var istand,
Thorlaug tilbage var kommen
r Kongen af Frankerland.
r gav de normanniske Herrer
nde mangen en herlig Fest,
r trængte sig Alle at skue
n skjønne, nordiske Gjæst.

Blid gik hun mellem dem Alle —
Men stille og drømmende, bleg,
Og ofte de klare Taarer
Til hendes Øine steg.
Hun følte sig saa alene
I al denne fremmede Glands —
Alle disse fremmede Toner
Forvirrede hendes Sands.

Sit Hjemlands stille Dale
Med Veemod tænkte hun paa,
Hun syntes, hun maatte grue
For endnu længer at gaae.
Hun vilde ei lade sig trøste,
Selv ei ved det Elskovsblik
Hvormed overalt hun fulgtes
Af unge Herr Aimerik.

Just det forvilded kun mere
Hendes før saa rolige Sind,
Thi underlige Drømme
Det sendte i Sjælen ind.
Da vendte hun sig om Klarhed,
Om Fremtids Tillid og Svar
Til Hende, som i sine Arme
Al Verdens Frelser bar.

For denne Himlens Frue
Stod der, og staaer end idag
I Rodomadun en Kirke
Med himmelstræbende Tag,
Med Skove af dunkle Pillarer
Med Tornekroner og Spir,
Med mylrende Billedskarer
Og alskens Pragt og Zir.

Da var det, hun med sjelden Kunst
Besvared Alles Elskovshu,
Uddelte den begjærte Gunst
Til alle tre, i samme Nu:
Min ædle Ven, Herr Savarik
Hun saae paa med et Ømhedsblik
Saa sødt, saa smeltende, saa huldt
At Sands og Samling ham forgik.
Herr Ademar til samme Tid
Hun gav et Haandtryk, varmt og fuldt
Som var hun ham alene blid —
Imedens hendes fine Fod
Berørte Ridder Bergeracs
Fortroligt, let, saa alt hans Blod
Ham foer til Kind og Hjerte strax.

Derfor, da nu de Tre forlod
Den Elsktes Nærhed, var Enhver
For sig saa sikker paa, han her
Guillelmas Hjerte havde vundet,
At vel i Glædens Overmod
Enhver sit Indre, længe bundet,
Nu for hinanden frit oplod.
Ak, hvad beskriver deres Skræk,
Da Sløret nu var taget væk
Og tydelig de kunde see
Det Elskovsvæld, Hver troede fundet —
Her lige delt til alle Tre!

Dog, stærk er Kjærlighedens Tro! —
Thi denne Prøve ei har kunnet
Forstyrre deres Hjertero.
Enhver af dem nu kun paastod
At hans Bevis var ene grundet,
At Minnelønnen, Han tog mod,
Var ene sand og ene god,

Paa hans haarde Aasyn lyste
Den evige Lampes Skjær,
Over hans Hoved rusted
Hans Vikinge-Skjold og Spær —
Der nedsank Jomfru Kristina,
Og et underligt Syn det gav
Da den skjønne, blomstrende Kvinl
Knæled ved Styrkens Grav.

Ved Fødderne af den Døde
Stod opreist den gamle Præst
Og talte: Den, her ligger,
Kom ogsaa engang som Gjæst
Fra Nord til Seinens Strande —
Men han bragte Døden med,
Og Blod og Rov og Mordbrand
Betegnede hvert hans Fjed.

Ved ham og hans Kjæmper var
At Folkene bad til Gud:
Fra Normannernes vilde Rasen
Fri os, o Herre, ud!
Stort Land og megen Hæder
Vandt han ved Sværdets Ret —
Paa Englands Kongethrone
Sidder nu den Nordmands Æt.

Sit fjerne Fædrelands Rygte
Bredte han viden om Jord,
Men blodig var Hædersglandsen
Som lyste fra høie Nord.
Vel maatte Sydlændingen tænke,
At haardt og grumt og raat
Var Folket, som boede deroppe
I Norges Klippeslot.

For Haandtryk giver jeg ei Stort —
Saa hilser Damen jo hver Den
Som under fjernest Navn af Ven
Kun træder ind ad hendes Port
Og Den, som troer paa Fodtryks Magt,
Forvexler Elskov med Foragt.

Gaucelm.

Herr Aimerik! sig hvad I vil —
Falsk bliver dog kun Øiets Spil.
Er det som Havets Dyb saa blaat,
Som Bølgen kold er da dets Spot —
Er det som Nattens Himmel sort,
Da lokker det i Natten bort.
Som Lynglimt farer Blikket om,
Hvo veed, om det til En kun kom? —
Nei, derimod jeg holde vil
Den hvide, bløde Haand, som mild
I Beilerens varmt trykker til,
Og sender ham en Strøm af Ild
Igjennem Legeme og Aand.
Det Haandtryk hører ham kun til,
Deri han føler Troskabs Baand,
Som aldrig meer ham svigte vil —
Er Troskabs Tegn ei just en Haand?
Men i hint Fodtryk ei jeg ser
En rigtig Elskovsgunst, Riquier!
Tag I det hen, sæt det i Vei
Om I formaaer, jeg kan det ei.

Guiraut Riquier.

Det Bedste levne I da mig —
Nu vel, jeg vil benytte det
Og dermed ende denne Krig.
I Haand og Blik er ofte Svig:

Og da hun kom til Herberget
Hun fandt Thorlaug Bose der,
Som fra Kong Ludvig var kommen
Med Gavers og Løfters Hær.
Sytti Heste stod rede
At føre det Følge afsted —
Er Alt nu færdigt til Opbrud,
Hun sagde, saa er jeg med!

Gjennem Frankrig.

Det var et gjævt og et ridderligt Tog
Da gjennem Frankrig de fore;
Vel sytti Heste med Hoverne slog
Og fnyste ad Rytternes Sporer.
Der lyste af Pandsre, der glimted af Spær,
Der vaiede Slør og der nikkede Fjær,
Der flagrede Silkeklæder —
Den Kongedatter til Hæder.

En Hær af Lastdyr bagerst i Tog
Bar Gods og kostelig Vare,
De ringere Stridsmænd der fremdrog,
Saa de fornemme Ridderes Skare,
Saa de Klerker og Fruer i langt Gevandt —
Men allerførst, mellem Sir Ferant
Og Høvdingen Thorlaug Bose
Saaes den nordiske Rose.

Hendes Ganger var hvid, med Rødt belagt,
Og gylden var hendes Sadel,
Af Fløiel blaa hendes Reisedragt —
Hun sad saa let og med Adel.

Og en Sang at hæve sig dertil øm —
Den vuggede hendes Morgendrøm.
Men strax, naar Dagskjæret gryede,
Maatte Toget atter opbryde.

Saa drog det Brudefølge fra Nord
Igjennem Gaskognes Haver,
Mens efter dets Vei stod gyldent Spor
Af Mildhed og rige Gaver.
Og alt som de længer mod Syden skred
Blev Himlen mer klar, og Luften mer hed,
Og Dufte, smigrende, søde,
Fra Provence slog dem imøde.

Thi de var nu i hint Poesiens Hjem,
Det Troubadourernes Rige,
Hvor Livsblomstens Duft da vældede frem
Og kunde som Sang opstige,
Hvor Skjønhed paa Myrthethronen sad
Og Kjærlighed aandede fra hvert et Blad —
Der skulde den nordiske Kvinde
En Hvile paa Reisen finde.

Kjærlighedshoffet i Narbonne.

Hvor Middelhavets Bølger dunkelblaa
Og sagte skvulpe mod den krumme Strand,
Hvor Vinløv hænger over Høiens Rand
De hvide Mure af Narbona staae.
En Stad vel skjøn, med flade Blomstertage —
Men skjønnere den var i hine Dage
Hvorom saamange Mindesange gaae —

Da Riddertidens Glands [illegible]
Just, da Kong [illegible] Datter [illegible]

Grev Amalrik [illegible]
En prægtig Herre, mild og [illegible]
Der elsked Sangen [illegible]
Og derfor var [illegible]
Hos ham de samled sig, [illegible]
Han gav dem Guld, [illegible]
Den muntre Videnskab [illegible]
Hans Hof de gjorde til en [illegible]
Især nu, da dertil kom [illegible]

Alfons, Castiliens Konge, var hans [illegible] —
Derfor han dobbelt kjærlig tog imod
Hen Spaniens Brud, det unge [illegible]
Som fjernt fra Nord hid Skjæbnen [illegible]
Kun nogle Dage her hun skulde [illegible]
Af disse Dages Glands et Eftermæle
Dog end i fjerne Slægters Minde [illegible]
Thi al sin Evne, hele Kunstens Glød
Narbonas Hersker for sin Gjæst [illegible]

Den Pragt til Bøger kunde give Stof.
Men af de mange Fester, Riddérspil,
Kun en, den ædleste, vi nævne vil —
Nemlig det høie, strenge Elskovshof,
Som efter Kunstens Regler her at domme,
Af skjønne Damer sattes til at domme
I Hjertets Spørgsmaal og Forviklingsspil.
Hvorved en Sag, for Tvivlsomhed berømt,
Blev oplyst her og endeligen dømt.

En Have strakte sig fra Grevens Borg
Mod Havets Bredder i Terrasser ned.
Her, en Oktoberdag, var Festens Sted
Thi mild i Syd er Efteraarets Sorg.

Dog mindes: dette er kun hvad Nordfolket troe
Og hvad jeg af mit Indre kan nemme —
For Sydens Skik ei gjælder den Fremmedes Øi
For Blomsterbed ei Skovenes Stemme.

Men Alle priste denne Røst fra Skov,
Natur her seired over Kunst engang
Ved Kunstens Hof, og under Harpeklang
Kristinas Ord udraabtes nu til Lov.
Grev Amalrik gav hende Hæders Fylde,
Selv Damerne nu maatte hende hylde —
Og Troubadourerne i mangen Sang
Bevarede den norske Jomfrus Ry
Ved Elskovshoffet i Narbonas By.

Overfaldet i Bjergene.

Over de vilde Pyrenæer —
Snart gjennem dybe Kløfter,
Snart høit til Fjelds, hvor Himlen nær
Den skarpe Tind sig løfter —
Nu der, hvor Sne og Ødhed boer,
Nu i Kastaniers Skygge —
De Reisende fra fjerne Nord
Drog hen, kun altfor trygge.

De vidste ei, at bag hver Mur
Af Klippen, som en Glente,
Det vilde Bjergfolk laae paa Lur
For Blod og Rov at hente.

er vort Elskovshof i Guds Natur! —
Første, skjønne Raad, som beder om
rilles her for Eders vise Dom
Guiraut Riquier, den Troubadour
øiest Rang og velkjendt Sangerære.
vil med tvende Brødres Hjælp frembære
Eder nu et sjeldent Spørgsmaal, som
lskovs Lov stod hidtil uden Svar —
Eders Dom nu gjøre Sagen klar!

taug. Og frem af Sangerkredsen skred
nævnte Troubadour, en herlig Mand:
unkle Øie Phantasiens Brand,
klare Pande Mesterskabets Fred.
: Aimerik stod ved hans ene Side
ved hans anden Gaucelm af Faidide —
ı Guiraut bøied sig for Retten ned
foredrog, til sagte Strengeklang,
st disse Ord, halv Tale og halv Sang:

I skjønne Damer, lytter til!
Jeg Eder nu beskrive vil
Et sært, tredobbelt Elskovsspil.
Guillelma af Benagues er —
Forstaaer sig, efter Eder her —
Deiligst af alle smukke Fruer
Som Langue d'oc paa Læben bær.
Vee Ridderen, som hende skuer!
Vee Sangeren, ja vee Enhver
Af Mandkjøn, som er hende nær!
Han strax gaaer op i Elskovs Luer
Og veed ei, om hun har ham kjær.
Hun er saa stolt, hun er saa mild,
Hun er som Is, hun er som Ild.
Snart lokker hun, og snart hun truer,

Og just i denne Stund brød frem
Den længe dulgte Fare:
Af vilde Bjergfolk over dem
Faldt her en Røverskare.

Fra Klippen de sig glide lod,
De myldred op af Jorden —
Høit deres vilde Hyl om Blod
Lød mellem Storm og Torden.
Herr Aimerik dem vel modtog
Da de imod ham rendte:
To ved det første Hug han vog,
To han i Dybet sendte.

Men hvad han hug — og hvad han jog,
De blev ham dog for Mange:
Som sultne Ravne de nedslog
Over den dyre Fange.
Strax kunde Hjælp ei nærme sig —
Da maatte han vel blegne:
Han saae Kristina som et Lig
Ned over Dyret segne.

Alt gridske Røverhænder ud
Sig efter Byttet rakte —
Da fnyste han som Vredens Gud,
Og alt tilside strakte,
Tog hende paa sin Arm, og sprang
Som Løven med sin Unge
Hen i en Spalt, hvor Ephen hang
I Krandse, tætte, tunge.

Her haabed han, med Ryggen fri,
Dog hende at forsvare
Til Hjælp vandt frem ad smale Sti
Og gjennem Fienders Skare.

a var det, hun med sjelden Kunst
-svared Alles Elskovshu,
›delte den begjærte Gunst
l alle tre, i samme Nu:
in ædle Ven, Herr Savarik
in saae paa med et Ømhedsblik
ia sødt, saa smeltende, saa huldt
Sands og Samling ham forgik.
rr Ademar til samme Tid
in gav et Haandtryk, varmt og fuldt
m var hun ham alene blid —
ledens hendes fine Fod
rørte Ridder Bergeracs
rtroligt, let, saa alt hans Blod
m foer til Kind og Hjerte strax.

rfor, da nu de Tre forlod
n Elsktes Nærhed, var Enhver
r sig saa sikker paa, han her
illelmas Hjerte havde vundet,
vel i Glædens Overmod
hver sit Indre, længe bundet,
for hinanden frit oplod.
, hvad beskriver deres Skræk,
Sløret nu var taget væk
l tydelig de kunde see
t Elskovsvæld, Hver troede fundet —
r lige delt til alle Tre!

g, stærk er Kjærlighedens Tro! —
i denne Prøve ei har kunnet
rstyrre deres Hjertero.
hver af dem nu kun paastod
hans Bevis var ene grundet,
Minnelønnen, Han tog mod,
ir ene sand og ene god,

At Ham Guillelma elsked ømt —
De tvende Andre kun paa Skrømt!
Den Strid blev skarp, den kosted Bl[illegible]
Den kosted ridderlig Bedrift
Og varme Ord, og kløgtig Skrift —
Men Ingen udfandt Stridens Rod.
Guillelma taug. Da kom de Tre
Til mig i deres svare Vee
Og bad mig Alle hjælpe dem
At føre deres Livssag frem
For Elskovshoffet, naar det stod
Her i Narbona, Sangens Hjem.
Sig mig da først, I Brødre kjære,
Som med mig tømte Sangens Drik —
Herr Gaucelm og Herr Aimerik —
Hvo af de Trende troer I være
Den, Fru Guillelma mest er god?
Sig mig i Versets ædle Kunst:
Hvad giver sandest Minnegunst
Den Elsktes Blik, Haand eller Fod? —

Aimerik.

Guirant, hvor kan Du spørge saa,
Du, som af hele Sangerskaren
I Elskovs Kunst er mest erfaren?
Kan Du for Alvor tvivle paa
At han kun bærer Prisen hjem,
Den lykkelige Svend, paa hvem
Hans skjønne Dames Øine hvilte
Og sødt og trofast ham tilsmilte?
Til Øiet Hjertets Kilder gaae,
Dets Sprog kan Kjærlighed forstaae.
Tidt skuffes den af Haand og Mund —
Men Øiet taler Sandhed kun.
Det er saa fuldt, det er saa klart,
Det lægger Hjertet aabenbart.

: Haandtryk giver jeg ei Stort —
a hilser Damen jo hver Den
m under fjernest Navn af Ven
n træder ind ad hendes Port
Den, som troer paa Fodtryks Magt,
rvexler Elskov med Foragt.

Gaucelm.

r Aimerik! sig hvad I vil —
sk bliver dog kun Øiets Spil.
det som Havets Dyb saa blaat,
m Bølgen kold er da dets Spot —
det som Nattens Himmel sort,
lokker det i Natten bort.
m Lynglimt farer Blikket om,
veed, om det til En kun kom? —
, derimod jeg holde vil
t hvide, bløde Haand, som mild
Beilerens varmt trykker til,
sender ham en Strøm af Ild
ennem Legeme og Aand.
Haandtryk hører ham kun til,
i han føler Troskabs Baand,
n aldrig meer ham svigte vil —
Troskabs Tegn ei just en Haand?
n i hint Fodtryk ei jeg ser
rigtig Elskovsgunst, Riquier!
I det hen, sæt det i Vei
I formaaer, jeg kan det ei.

Guiraut Riquier.

t Bedste levne I da mig —
vel, jeg vil benytte det
dermed ende denne Krig.
Haand og Blik er ofte Svig:

Tilbage traadte hilsende de Tre.
Nu Damerne tog fat paa Valget alt —
Og det lod til, at deres Stemmer faldt
Med megen Samklang, thi snart fik man see
Af deres Kreds tre Fruer sig at reise
Og over hele Damehoffet kneise
I Skjønhed, Modenhed og stolt Gestalt.
De afgav Ed, og trak sig saa en Stund
Tilbage i en mørk Cypresselund.

Imidlertid urolig Venten laae
Tung over Mængden. Ridderne indgik
Om Dommen Væddemaal, og hvert et Blik
Med Længsel til den tause Lund hensaae.
Mon de ei kom? — end ei? — Det vared længe.
Da — endelig lød Tegn fra Harpestrenge.
De trende Fruer saaes frem at gaae,
Men ei til Dommersædet — nei, de skred
Hen til den norske Kongedatters Sted.

Der bøied de sig dybt, og en af dem —
Det Fru Maria var af Ventadour,
Besunget af saamangen Troubadour —
Nu for vor Kongedatter satte frem,
Hvorledes ogsaa de med hver sin Mening
Ei kommet var til nogen Doms Forening
Undtagen den, at give Sagen hjem
Til hende, til den kongelige Gjæst —
Lov skulde være, hvad hun nu fandt bedst.

En ængstlig Stilhed fulgte disse Ord.
Blandt Damerne, som paa Terrassen sad,
Der lød en Hvisken, som i Poplers Blad —
Imellem dem de spodske Spørgsmaal foer:
Den Fremmede? — Hvad kan, hvad vil hun sige? —
Hun dømme her i Kjærlighedens Rige,
Hun, som har hjemme i det kolde Nord? —

Selv nogle Riddere paa Smilet drog,
Men mangt et Hjerte dog for hende slog.

Herr Aimerik alt gjorde Mine til
At ville staae til hendes Bistand frem —
Da reiste sig den Mø fra Kuldens Hjem
Op fra sit Sæde, rank, alvorlig mild,
Det kongelige Blod til hendes Kinder
Med Varme skjød, og Hjemmets Tro og Minder
Gav hendes blide Øie uvant Ild,
Mens fast hun skued om sig og med klar
Skjøndt let bevæget Stemme gav det Svar:

I Fruer og Mænd af det rige Søderland,
Hvi spørge I den fremmede Kvinde?
Eders Kjærligheds Spil jeg ikke kjende kan,
Langt mindre Eders Gaader udfinde.

Jeg veed kun, hvad er Brug i min bolde Faders Gaard
Og mellem mine trofaste Fjelde,
Og hvad hos hver en Kvinde i Hjertet skrevet staaer,
Det kan jeg ogsaa simpelt fortælle.

Vel Blikket og hos os er et Kjærligheds Bud,
Som Ungersvenden faaer fra sin Pige,
Og Haandens Tryk er Tegn fra den udvalgte Brud —
Om Fodtryk vil jeg slet intet sige.

Men alle disse Tegn maa gaae fra En til En
Om deraf vi skal Kjærlighed kjende,
Fra En de kan ei sendes til To uden Meen,
Og mindst som her, paa engang til Trende!

Derefter har den Kvinde, I kvæde om her,
Kun listigt drevet Spot med dem Alle! —
Slet Ingen af de Tre hun af Hjertet har kjær,
Og Ingen kan den Elskte sig kalde.

Og just i denne Stund brød frem
Den længe dulgte Fare:
Af vilde Bjergfolk over dem
Faldt her en Røverskare.

Fra Klippen de sig glide lod,
De myldred op af Jorden
Høit deres vilde Hyl om Blod
Lød mellem Storm og Torden.
Herr Aimerik dem vel modtog
Da de imod ham rendte:
To ved det første Hug han vog,
To han i Dybet sendte.

Men hvad han hug — og hvad han jog,
De blev ham dog for Mange:
Som sultne Ravne de nedslog
Over den dyre Fange.
Strax kunde Hjælp ei nærme sig —
Da maatte han vel blegne:
Han saae Kristina som et Lig
Ned over Dyret segne.

Alt gridske Røverhænder ud
Sig efter Byttet rakte —
Da fnyste han som Vredens Gud,
Og alt tilside strakte,
Tog hende paa sin Arm, og sprang
Som Løven med sin Unge
Hen i en Spalt, hvor Epheu hang
I Krandse, tætte, tunge.

Her haabed han, med Ryggen fri,
Dog hende at forsvare
Til Hjælp vandt frem ad smale Sti
Og gjennem Fienders Skare.

Hans Legeme var hendes Skjold,
Sit Sværd han lod omfare
Til døde Kroppe, som en Vold,
Om dem henlagte vare.

Imedens trængte Følget frem
Til Hjælp, af Livsens Evne -
Men denne Gang var og for dem
Et dobbelt Dødens Stevne.
Thi paa den trange Vei de stod
Med Fienden mod hinanden
Og ganske nær ved deres Fod, —
Der gabed Afgrundsranden.

Men frem de skred, med muntre Raab,
De kjække norske Svende,
Og over Alt, som freidigt Haab,
Lød der en vældig Stemme:
Hold ud, Du bolde Riddersmand!
Fat Mod, Du fagre Rose!
Nu nærmer Hjælpen sig paa Stand,
Nu kommer Thorlaug Bose!

Og snart han kom — de naaede frem,
De sikkre norske Svende —
Det Fienden blev og ikke dem,
Som lærte Dybet kjende.
Men Seirens Frugt dog blev dem tom:
Forgjæves deres Blikke
Til alle Kanter speided om --
Kristina var der ikke! —

Af Lig, af Vaaben var der nok
Til Rest fra Kampens Hede,
Af hende dog ei Spor, ei Lok,
Ei mindste Mindeklæde!

Omsonst de søgte overalt,
Det gjorde Angst kun værre —
Selv Thorlaug da til Jorden faldt
Og græd, den stærke Herre.

Kun Sir Ferant ei klaged med,
Men gav dem Trøst i Svaret:
Frygt ikke saa! forvist jeg veed,
At hun er vel bevaret.
Seer I da ei, at ogsaa Han
Er borte, hendes Kjæmpe?
Om Nogen hende frelse kan —
Han kan det, og med Lempe.

Han kjender hver forborgen Krog,
Hver Spalt i disse Klipper,
Hvor tidt han før paa Jagt uddrog —
Mindst nu ham Foden glipper.
Lad os kun ride længer frem
Og fast paa Haabet bygge:
Jeg vædder, snart vi finde dem
Ei langt herfra, hel trygge!

Ringen.

Og frelst hun var, det unge Rosenblod,
Fra Faren baaret paa sin Ridders Arme —
Over saa megen Ungdom, Skjønhed, Mod
Vel haardest Skjæbne maatte sig forbarme.
Thi just som Aimerik mat lænet stod
Mod Klippens Krog, og med fortvivlet Varme
Mod Fjenden brugte sine sidste Kræfter —
Det tyktes ham, at Fjeldets Væg gav efter.

:t var Epheuteppet kun, som faldt
lidt, og viste ham en Spalt
:m Fjeldet, den han nu gjenkjendte.
: som Røverne sig alle vendte
od de Norske, der imod dem rendte —
ed Kristinas livløse Gestalt
ırtig ind i Klipperevnen trængte
er sig med tætte Grene stængte.

e, hvor en grønklar Dæmring stred
Dunkelheden, som i Bjerget hvilte,
ıed sin skjønne Last forsigtig ilte
øftens Bund, der som en Trappe ned
ıgen Krumning førte mod et Sted,
Dagen atter i det Fjerne smilte —
n, hvor Klippen i en høi Portal
abned mod en trang og ensom Dal.

od det til at Somren end gjenjad
e Drømme, som et Barn, der sover —
friskt og saftiggrønt var hvert et Blad,
nild var Luften, og saa fri og glad
:lled Bækken sine klare Vover.
dennes Bred, hvor Klippen luded over
bløde Mosgrund, blidt han lagde hende
gte Livets Gnist igjen at tænde.

hendes Kind en sagte Rødme tog —
ar som Livets Varme fra hans Ømme,
dunkle Blik til hendes Hjerte drog.
ı hun sine Øine mildt opslog
miled til ham, endnu halvt i Drømme —
aae paa ham, som vilde hun udtømme
mhedsvæld, hun bar saa længe tyst,
ngang nu, født i den Elsktes Bryst.

Alt drog han hende til sig, overvældet —
Da ganske til Besindelse hun kom
Og rev sig løs, saae sig urolig om
I Dalen og til ham, og op mod Fjeldet,
Og udbrød: Ak, hvor er jeg? — Hvo er fældet? —
Er jeg en Fange? — Sig mig kun min Dom!
Herr Aimerik — hvor er, hvor er mit Følge? —
O, før mig til dem — Intet I mig dølge!

Hos mig Du er! — hos Den, Dig elsker kun
Paa viden Jord — hvi spørge om de Andre?
Hos dem Du kan jo atter tidsnok vandre —
Giv mig da denne ene, korte Stund, —
Den dyrekjøbte Du mig ikke klandre!
See, Skjæbnen selv har aabnet Dig din Mund
Dødsfienders Vold, selv Klippen maatte vige
Paa det et Ord vi kan hinanden sige!

Du har mig kjær — det sagde mig dit Øie,
Det sagde mig mit Haab saamangen Gang!
Ak, nu kan jeg ei meer mig lade nøie
Med stumme Smil til Troubadourens Sang.
Meer maa jeg fordre, Vished maa sig bøie
Nu til mit Øre med sin fulde Klang,
Hvis jeg skal kunne haabe, kunne leve
Naar Kongens Brødre snart din Haand vil kræve.

Det veed Du ei, Du Nordens rene Mø,
Hvor Sydens Barn af Elskov kan fortæres!
Om paa sit Bryst han gjød den dybe Sø —
Dets Flamme vilde deraf ikkun næres!
Sin Elskte maa han vinde, eller dø —
Et Tredie her ei kjendes eller læres.
Til Trøst for saadan Kval, giv mig da kun
En Gunst, en eneste, i denne Stund!

a stormed han i Lidenskabens Hede
, glemte alt for dette Øieblik.
en Spaniens Brud tilbage maatte træde
; sagde straffende kun: Aimerik! —
rax saae hun ham for sine Fødder bede
mt om Tilgivelse, med ydmygt Blik.
lt hvad hun ønsked, loved han at gjøre —
a vilde han til Følget hende føre.

a rørtes hun, og ikke meer hun evned
lt tvinge Hjertets Stemme nu igjen —
un bøied sig mod ham, hans Navn hun nævned
u atter, men som Elsket, ei som Ven.
in Haand i begge hans hun længe levned,
t Kys hun aanded paa hans Pande hen
g sagde: Aimerik! Nu skal Du vide
t jeg, som Du, vel uden Haab maa lide!

ig haver jeg mest kjær paa Jorderige —
f Mænd kun Dig, — det vidner jeg for Gud!
in Ungersvend! — ak — hør mig rolig ud,
Livet kun eengang jeg kan det sige:
g elsker Dig! — men er en Andens Brud.
ong Haakons Datter tør sit Ord ei svige,
g viet er, til Syden frem at bære
it Folks, mit Fædrelands, min Stammes Ære.

i kan Jeg ei, som her saamangen Kvinde,
in Ridder føre ved min Husbonds Haand.
engang knyttet hint forhadte Baand —
maa vi aldrig meer hinanden finde.
n som et Tegn, at Skjæbnen vel kan binde
t Legems Vilkaar, aldrig dog min Aand —
for den Tid, da Jordens Strid er over,
d denne Ring min Sjæl med din trolover.

Den Ring har engang Sir Ferant mig rakt
Med Udsagn, at den skulde eie Magt
At stifte Lykke mellem Mand og Kvinde,
Naar den af Brud i Brudgoms Haand blev lagt.
Nu veed Du, at med Ham, som skal mig binde,
Jeg kan ei, vil ei nogen Lykke finde.
Misbruge vil jeg ikke Ringens Kræfter —
Tag Du den da — bær den for mig herefter!

Og naar vi da skal vidt adskilte være,
Den minde Dig, du Fugl i fri Natur!
Om Kongedatteren i gyldent Bur,
Som Smil paa Læbe, Sorg i Bryst maa bære,
Som lider meer end Du i al sin Ære,
Og seer Forløsning kun bag Dødens Mur! —
Og nu afsted! — vor Fristund er til Ende,
Forlænge alt saa ængstes mine Svende.

Den unge Sanger havde drukket ind
Sin Elsktes Ord i Andagts hele Stilhed.
Hans vaade Oie dog, hans blege Kind,
Hans Læbes Dirren røbed, at hans Sind
Blev luttret, og at hendes rene Mildhed
Faldt som en Dug paa Lidenskabens Vildhed.
Han kyssed hendes Ring de tusind Gange
Og sagde kun: I Alt er jeg din Fange!

I Glæde og i Sorg, Dig fjern, Dig nær —
Jeg lyder Dig, hvorhen Du vil mig skikke —
Nu Lykkens Talisman jeg med mig bær.
Kun eet Du love mig endnu: Vælg ikke
Din tvungne Brudgom, før for dine Blikke
Enhver af Brødrene fremstillet er!
Jeg veed, den Yngste er paa Hærtog draget —
Saa har vi Frist, til han gaaer hjem fra Slaget.

ſoved det. Og nu han hende førte
; Bækken ned, i brede Blades Ly.
Solen længſt var veget hver en Sky,
ı var let, og fra det Fjerne hørte
ølgets Hornklang kalde dem, og flye.
baned Vei, ſaa hendes Klædning rørte
: med en Flig ved tætte Krat og Tjørne —
reied de omkring et Klippehjørne.

ıabned ſig med Et, midt foran dem,
dtſtrakt Landſkab, varmt i Sydens Himmel —
rigt og ſtort, at Øiet ſaae ſig ſvimmel,
af den fjernblaa Duft en pragtfuld Brimmel
ſoder, Byer, Taarne blinked frem.
raabte han — ſee Spanien! ſee dit Hjem!
kulle Alle Dig paa Hænder bære,
kal Du herſke med en Dronnings Ære!

Beien gik. Han i ſit Jagthorn ſtødte
Tonerne langt hen i Fjeldet klang —
ikke Ekko blot det Gjenſvar fødte,
ʃølgets var — den Afſtand var ei lang;
: glimted Spær, og Banret høit ſig ſvang —
Tak til Gud de Alle ſammenmødte
roge langſomt ned ad Bjergets Sider
andet, hvor den klare Ebro glider.

I Valladolid.

ɔrg er nævnt Vallodolid,
ıekjendt fra gammel Tid.
aaer paa Caſtiliens høie Sletter
tallige Kupler og Minaretter,

Med Taarne og Volde i stærkest Ring,
Med duftende Haver rundt omkring.
Her Kong Alfonso, kaldet den Vise,
Ham, Sange og Krøniker alle prise --
Med sine Baroner og Riddere sad
Og holdt sit Hof saa prægtig og glad.
Til Glæde og Pragt vel havde han Raad,
Hans Vælde var stor, som viis hans Daad —
Det Meste af Maurernes skjønne Rige
Til Castilien var lagt, ved List og Krige:
Toledo alt længst var undertvunget,
Sevilla bar Korsets Tegn med Vee,
Og i Cordovas store Moskee
Var nylig den første Messe sjunget.
De saracenske Fyrster og Mænd
Han skjenkede Liv og Frihed igjen,
Fordi de lagde sig ham tilfode
Med Land og Folk, og med alt sit Gode
Af Rigdom og Guld, som Havets Sand,
Af Lærdom og Kløgt, af Skriverier,
Af skjønne Kunster og Skilderier,
Hvis Mage ei fandtes i andet Land.
Deres Lærde og Vise han agtede godt:
Selv i hans eget inderste Slot
Vare de kjære og hædrede Gjæster
Sammen med christne Kjæmper og Præster.
Dog mest han hædred, med gavmild Gunst,
Den ædle, hellige Digtekunst —
Troubadourer og Sangere vare
Derfor hos ham i talrig Skare.
Der havde de nok at synge om Hæder,
Om Vaabendaad og om Elskovsglæder.
Der dirred snart Luften af Vaabenleg,
Snart mildere Toner fra Cithren steg,
Snart talte de Lærde i Spilegange,
Snart fløitede Borgen af ømme Sange --

Saa holdtes det Hof i Valladolid
Paa Kong Alfonso den Vises Tid.

Did Jomfru Kristina nu nærmede sig
Alt mere og mere, hel ængstelig.
Igjennem Aragon var hun draget
Og havde der megen Hæder taget
Af de Catalaners gamle Drot
Som hersked i Barcelonas Slot.
Saa var hun, med alt sit gjæve Følge,
Draget op, langs Ebros perlende Bølge,
Til Gammelcastiliens Rige frem,
Hvor hun skulde have sit Fremtidshjem.
Hendes Mildheds, hendes Deiligheds Ry
Drog foran hende fra By til By,
Saa paa hendes Vei sig pleied at samle
Baade Høie og Lave, Unge og Gamle,
For at hilse den fremmede Kongemø,
Der kom til dem saa langt over Sø,
Der var saa forunderlig lys og skjær
Som Ingen tilforn var seet her —
Hvis Haar var som det fineste Guld,
Hvis Haand var stedse af Gaver fuld.
I Soria mødte dem Kongens Mænd,
I Burgos holdtes der Hvile igjen —
Kong Alfonsos ældste Broder modtog
Dem der, og ledede Brudens Tog.

Just ottende Dag Jul det var, —
Solen skinned saa sommerklar —
Da saae hun Valladolids Taarne kneise,
Maalet for hendes lange Reise.
Udenfor mødte en prægtig Skare
Af Christne og Maurer paa Gangere snare,
I Staal, i Guld og i Farver klare.
[illegible]n høie Mand, som red foran dem
[illegible] Skarlagenskappen med Hermelinsbræm,

Var Kong Alfonso selv; ved hans Side
Hans Dronning Jolantha saaes at ride, —
Hendes Skjønhed var som den dunkle Nat
Med Sydens funklende Stjerner sat.
De begge steg af for Jomfru Kristine
Bød hende velkommen med kjærlig Mine.
Den nordiske Mø af sin Hest let gled,
Vilde knæle for dem til Jorden ned —
Men Dronningen tog hende i sine Arme,
Der skulde hun finde en Moders Varme.
Høit Kongen kaldte hende sin Datter —
Løftede hende i Sadlen atter,
Greb Dyrets Bidsel, og ledte hende selv
I Byen ind, under Portens Hvælv
Og gjennem de krumme, smykkede Gader,
Hvor Folket ventede, Rader ved Rader,
Og modtog hende med Velkomsttegn
Af Jubelraab og af Blomsterregn.
Skjønne Kvinder og Silkefaner
Lyste fra Vindver og Altaner,
Der fandtes ikke det Tag saa brat,
Som ikke af Mennesker var besat.
Alle til hende paa Fingre kyssed,
Og medens duftende Blomster dryssed
Over hende fra hver en Vraa,
Hørtes den brusende Mumlen gaae:
Hvor hun er smuk og fin og klar!
Aldrig vort Land en Skjønnere bar! —
Moder Maria velsigne hende
Som kommer til os fra Verdens Ende! —

Saa drog de op imod Kongens Slot.
Da vinked Jomfruen: Min høie Drot! —
Hun sagde — I ville nu venlig høre
Den første Bøn, jeg Eder maa gjøre.
Ikke nu til Hoffet I føre mig ind!
Saa lidet er derpaa beredt mit Sind.

ad hun. Og neppe var Bønnen fuldendt,
ig Lundens nattedunkle Kroner
eved sig en Stemme, af hende vel kjendt,
e bløde, de besjælede Toner.

naatte hun vel lytte, det var Aimeriks Sang —
den var ingen Klage, ei Smerte,
jærligheds Haab med sødt dulmende Klang
s Natsang gled til hendes Hjerte:

Elskte, kan Du
Bag dit Klosters Vægge
Høre mig nu? —
Gid jeg kunde lægge
Hele min Hu
Paa de friske Dufte
Dig Nattens Lufte
Sende nu!

Elskte, fat Mod!
Haabet ingensinde
Elskov forlod.
Lad det sagte rinde
Gjennem dit Blod —
Haabets Drik jeg tømmer,
Salig mig drømmer
Ved din Fod!

Elskte, Godnat!
Frygt ei for i Morgen —
I dunklest Nat
Ligger Sol forborgen.
Sænk Du kun mat
Dine Øienlaage —
Tro skal jeg vaage
Sidste Nat!

Der knæled og bad hun Nat og Dag
Forat kue sit Hjertes urolige Slag.
Imidlertid færdedes hendes Fruer
Med Ære i Dronningens gyldne Stuer,
Og hendes Følgemænd levede flot
I den spanske Konges prægtige Slot.
Da hændte det sig den tredie Morgen,
At der kom et stateligt Tog til Borgen
Af Grever, Baroner og Riddersmænd,
Som bad at stilles for Jomfruen hen.
Deres Ærinde var, at forlange hendes Haand
For den gamle Konge af Aragon.
Paa Reisen han saae hendes Deilighed
Og var nu blevet saa rørt derved,
At han tilbød hende Land og Rige,
Hvis hun vilde hos ham paa Thronen stige.
Der Kong Alfonso dette fornam
Blev han hed i Hu og af Stolthed stram,
Hans Læbe blev hvid og hans Pande rød —
Dog tvang han sig, og sagde med sød,
Skjønt sittrende Stemme: I Mænd af Norge!
For denne Beiler jeg kan Eder borge.
Dybt synke vel maa min Broders Haand
Imod Don Jaymes af Aragon:
Han er en mægtig Konge og Herre,
Langt rigere end mine Brødre, desværre,
Han giver Eders Jomfru Dronningnavn —
Hos os kan ei udfyldes det Savn.
Vel have vi Eders Konges Ord —
Men hvad gjør det, mod en Ære saa stor?
I skynde Eder da Kristina at finde,
Hun maa dog vide, hvad hun kan vinde.

Thorlaug Bose rysted sit Hoved og lo:
For dette at bryde Jomfruens Ro
Lidet tykkes mig værdt — den Sag er jo klar,
Jeg tager paa mig det hele Svar.

›ad hun. Og neppe var Bønnen fuldendt,
ag Lundens nattedunkle Kroner
æved sig en Stemme, af hende vel kjendt,
›e bløde, de besjælede Toner.

maatte hun vel lytte, det var Aimeriks Sang —
den var ingen Klage, ei Smerte,
Kjærligheds Haab med sødt dulmende Klang
s Natsang gled til hendes Hjerte:

Elskte, kan Du
Bag dit Klosters Vægge
Høre mig nu? —
Gid jeg kunde lægge
Hele min Hu
Paa de friske Dufte
Dig Nattens Lufte
Sende nu!

Elskte, fat Mod!
Haabet ingensinde
Elskov forlod.
Lad det sagte rinde
Gjennem dit Blod —
Haabets Drik jeg tømmer,
Salig mig drømmer
Ved din Fod!

Elskte, Godnat!
Frygt ei for i Morgen —
I dunklest Nat
Ligger Sol forborgen.
Sænk Du kun mat
Dine Øienlaage —
Tro skal jeg vaage
Sidste Nat!

Som et Marmorbilled selv hun hvid og stille sad,
Men Fred var dog i Hjertet ei inde, —
Thi alt hvad hun kjæmped, og alt hvad hun bad,
Den søgte Ro hun ei kunde finde.

Fra Alterets Fod og til Ham, hun havde kjær,
Hendes Tanker uvilkaarligt sig vendte,
Hun skjalv for hvert Pulsslag, der bragte Morgnen nær —
Hendes Haand, hendes Tindinger brændte.

Af Uro hun sig reiste tilsidst, og stødte op
Et Vindve mod den lille Blomsterhave,
Hvor Maanen laae blank paa Cypressens dunkle Top
Og skinned over Søstrenes Grave.

Derude fra strømmed den friske Natteluft
Som et Bad til hendes Bryst, hendes Pande,
Og hun syntes, den bragte med Naaletræets Duft
Hende Bud fra de hjemlige Strande,

Saa der kom i hendes Sjæl et hjemligt Helgennavn,
Som hun her end ei havde paakaldet —
Og hun hvisked: Sankt Olaf! oplader Du din Favn
For din Datter, saa dybt hun er faldet?

Kan Du finde hende her, hvor dit Billed ei staar,
Hvor forgjæves hun har anraabt de Andre? —
O, saa skjænk mig tilbage min freidige Vaar!
Giv mig Kraft til min Livsgang at vandre!

Du hellige Drot! kan Du Styrke og Ro
For min Sjæl fra Guds Himmel udvirke —
Jeg lover Dig, at her skal din Herlighed bo —
Jeg bygger Dig i Syden en Kirke!

hun. Og neppe var Bønnen fuldendt,
Lundens nattedunkle Kroner
) sig en Stemme, af hende vel kjendt,
løde, de besjælede Toner.

tte hun vel lytte, det var Aimeriks Sang —
n var ingen Klage, ei Smerte,
ligheds Haab med sødt dulmende Klang
latsang gled til hendes Hjerte:

Elskte, kan Du
Bag dit Klosters Vægge
Høre mig nu? —
Gid jeg kunde lægge
Hele min Hu
Paa de friske Dufte
Dig Nattens Lufte
Sende nu!

Elskte, fat Mod!
Haabet ingensinde
Elskov forlod.
Lad det sagte rinde
Gjennem dit Blod —
Haabets Drik jeg tømmer,
Salig mig drømmer
Ved din Fod!

Elskte, Godnat!
Frygt ei for i Morgen —
I dunklest Nat
Ligger Sol forborgen.
Sænk Du kun mat
Dine Øienlaage —
Tro skal jeg vaage
Sidste Nat!

Saa sang han — og var det ved Kjærligt
Var det Kraft fra Sankt Olaf, den Høie
Der kom til hendes Sind en forunderlig
Og en Slummer sank paa hendes Øie.

Brudgomsvalget.

Oprundet var nu den Morgen
Over Valladolid,
Det klang i Kongeborgen —
Kommet var Valgets Tid.
Under de Buer svale
Samled sig Gjæst ved Gjæst,
Alle de gyldne Sale
Aabnedes til den Fest.

Mest lyste i Morgnens Luer
Den store Kuppelhal
Med skinnende Marmorbuer,
Med Billeder uden Tal.
Silke og kosteligt Klæde
Paa Gulv og Bænke var bredt,
Det kongelige Sæde
Var i Salens Ende beredt.

Nedad, langs begge Sider,
Castiliens Ædleste sad —
Blomsten af hine Tider,
En pragtfuld, en broget Rad.
Der saaes den mørke Korsfarer
Stolt lænet paa sit Sværd
Mellem yngre Ridderes Skarer
Af munter, beleven Færd.

Der saaes den fine Maurer
Med Gazelleblikket paa Lur —
Der saaes, krandset med Laurer,
Mangen vidtkjendt Troubadour.
Der vented i Linnedsærker
Og lange Gyldenskrud
En Rad af Bisper og Klerker
Paa Brudgom og paa Brud.

Nærmest ved Kongens Sæde
Sade de norske Mænd,
Vældige, herdebrede
Mod Sydens slanke Svend.
Forrest var Thorlaug Bose
Stolt i sin Hjemstavns Dragt —
Alle maatte ham rose
For Mandighed og Pragt.

Tom stod end Kongens Throne
Under Himlen af Guld —
Da gjalded Trompetens Tone
Under Domen, høitidsfuld,
Da brusede Mængdens Bølge
Som Havet ved Morgenvind —
Kong Alfonso med sit Følge
Traadte i Hallen ind.

Det var et Tog uden Ende
Af Fruer og Hoffets Mænd —
Af Kongens Brødre kun trende
Saaes i Rækken end.
Men foran skred selv den Konning
Og ledte Bruden frem —
Det gjorde og hans Dronning,
Saa Kristina gik mellem dem.

Rank stred hun over Tillie
Den Kongedatter prud,
Bar fast, med nordisk Villie
Sin høie Skjæbnes Bud.
Vel sænkte var hendes Blikke
Og Kinden marmorhvid —
Derunder saaes dog ikke
Hendes Indres svare Strid.

En Krands af Roser hvide
Om Haarets Guld var lagt,
Om hendes Former blide
Faldt Kjortlens Sølverpragt —
Fra hendes Skuldre svæved
En Fløielskaabe blaa
Med Perler rigt indvævet
Og gyldne Kroner paa.

Der legtes paa Harper og Giger
Alt som hun ledtes frem,
Dybt bøied sig Klerk og Kriger —
Hun hilste til alle dem.
Kong Alfons, hans Dronning skrede
Med hende paa Thronens Trin —
Førte hende der til Sæde
Paa Silke og Hermelin.

Kongens Brødre sig stilled
I Række ved Thronens Fod —
Paa det yndige Brudebilled
De saae med begjærligt Blod.
Men der nu Alt i den hvalte
Borghal var blevet tyst —
Reiste sig Kongen og talte
Af mildt bevæget Bryst:

Mit Riges Trofaste, Kjære!
Mærker nu mine Ord:
I ſkue det Alle, ſtor Ære
Er kommet til os fra Nord.
Kongen, ſom herſker over
De Lande ved Nordens Sø,
Har ſendt, over Bjerge og Vover,
Hid ſin Datter, den deiligſte Mø.

Hende nu ville vi hædre
Alt ſom vi kunne bedſt —
Den Datter af bolde Fædre
Skal ſidde vor Throne næſt.
Mine Brødre! Nu Eders Lykke
Lægges i hendes Haand:
Lykſalig Den, Hun vil ſmykke
Med Troſkabsringens Baand!

Min Datter! Timen er kommen
Da Dn ſkal høre os til! —
Nu maa Du affige Dommen,
Vælge den Beiler, Du vil.
Her ſtaae mine Brødre og brænde
At høre ſin Dom af Dig —
At bedre Du kan dem kjende
Jeg nævner Enhver for ſig.

God Herre i ſit Rige
Er Don Fredrik, den Ældſte, her —
Seirrig og vældig i Krige,
Vel øvet i Ridderfærd,
En dygtig Jæger tillige —
Deraf i hans Læbe det Skaar —
Gjæv Husbond, det tør jeg ſige,
I ham Du ſikkert faaer.

Don Enrique, her, den Anden,
Alle Kvinder hidtil led.
Han er livlig, har Kløgt i Panden,
Er den bedste Rytter jeg veed.
Han kriged vel mod sin Fader —
Det er paa hans Skjold en Plet;
Men Kjærlighed Alt forlader —
For Hustruen hvad gjør det?

Don Sancho, den Tredie, var længe
Til Bisp i Toledo bestemt,
Vil nu dog Staven borthænge! —
For Dig har han Palliet glemt.
Han er lidt svag af Naturen,
Af stille, fredelig Aand —
Forlader dog Klostermuren
Nu gjerne ved Elskovs Haand.

Nu har jeg fremlagt deres Indre,
Det Ydre Du selv kan see —
Hvad skulde Dig da meer hindre
At vælge mellem de Tre?
Hvilken af dem Du tager,
Jeg giver mit Minde med —
Dertil alle gode Sager
Af Guld og af Herlighed.

Kongen taug. Men de Trende
Traadte nu Jomfruen nær
Og fornyede Alle for hende
Broderens Bøn og Begjær.
Selv svarede hun dem ikke
Med mindste Ord eller Vink,
Men fra hendes bedende Blikke
Fik Thorlaug Bose et Blink.

Han reiste sig strax, den Gjæve,
Og saa til Orde tog:
Bedre Beilere vi ei kræve
End dem Du foreslog.
Heel ypperlige Svende
Er Drot, dine Brødre tre —
Dog, Sagen gaaer ei til Ende
Før vi den Fjerde see.

Hun vælge skal mellem alle
De Brødre af Kongeblod —
Saa Haakons Ord monne falde
Da vi vort Hjem forlod.
Min Herre vil jeg nu holde
Hans sidste Faderord, —
Og Konge, af Brødre bolde
Har Du fire, saavidt jeg troer.

Ak, sagde Kongen og smiled,
Den Yngste er fast en Dreng
Og derfor jeg ikke iled
At rede hans Brudeseng. —
Men, hvad vil den Larm betyde
Dernede, af klirrende Fjed? — —
Hvo vover her at bryde
Kongens hellige Fred?

Saa raabte han ned i Salen,
Hvorfra der og virkelig
Lød Trin og høirøstet Talen
Som af En, der fremtrænger sig.
Kristina den Røst opfanger —
Skjælver og bliver saa rød:
Det var Aimerik den Sanger,
Som gjennem Kredsen brød!

Han var saa skjøn at skue!
Hans Bryst nu glimred af Guld,
Hans dunkle Øies Lue
Søgte hendes, elskovsfuld.
Før Nogen det kunde afvende
Han nærmed sig Thronen kjæk —
Vel bød Alfons sine Svende
At jage den Dristige væk.

Men Thorlaug raabte: Vi, Herre!
Det er den Ridder bold,
Som da jeg kom for seent, desværre,
Blev Jomfruens Redningsskjold.
Han kommer vel for at hente
Sin velfortjente Løn. — —
Nuvel, sagde Kongen, vi vente,
Hvad er dit Begjær, min Søn?

Min Løn ei vil jeg her kræve,
Den har jeg modtaget alt! —
Men dette Valg vil jeg hæve,
Forlængst alt jo Dommen faldt!
See! Ringen, som bringer Lykke,
Dette gyldne Troskabsbaand,
Den Ring, som den Valgte skal smykke
Den bærer Jeg paa min Haand!

En Mumlen gik gjennem Hallen
Ved disse Ynglingens Ord —
Kristina var sammenfalden,
Dødsangst hende gjennemfoer.
Men snart tog hun Kraft af Fare,
Vreden gav hende Mod, —
Hun reiste sig, Alt at opklare —
Da sank han for hendes Fod:

O, vredes ikke, du Hulde!
Dit Ord har jeg ei misbrugt —
Ringen har baaret sin fulde,
Sin skjønneste Lykkefrugt.
Held mellem Mand og Kvinde
Den nu tilvisse har bragt:
Du har, som et Troskabsminde,
Den til din Brudgom rakt!

Ja, Elskte, — nu kan jeg det sige,
Nu er mit Løfte fuldendt,
Nu frit fra Brystet kan stige
Hvad tit paa min Læbe har brændt:
Jeg er Kongens fjerde Broder
Og kommen at hente min Brud —
Saafandt mig signe Guds Moder,
Dertil alle Helgne hos Gud!

Kristina sank overbøiet
Mod den Elskede ned —
De saae hinanden i Øiet,
De taltes saa sagte ved.
Men Kongen raabte med Glæde:
Velan, I nordiske Mænd,
Her er den Fjerde tilstede —
Nu har jeg ei fleer igjen.

Don Philip hedder denne,
I Sevilla hersker han —
Fuldtvel I Alle ham kjende
Alt fra Eders eget Land.
En Ridder er han uden Lige,
Dertil en Sanger god —
Om hans Skjønhed jeg Intet vil sige,
Kristina den bedst forstod.

Det var for hende at finde
Han ukjendt paa Tog drog ud,
Ved sig selv kun vilde han vinde
Sig Eventyr og Brud.
Hvem han var, af det hele Følge
Vidste kun Sir Ferant —
Til for Andre sin Stand at dølge
Ham et Ridderløfte bandt.

Paa Korset havde han lovet
Ei at aabne derom sin Mund
Før Toget var endt, som vovet —
Før kommet var Valgets Stund.
Min Datter, kan Du ham tilgive
Dette lange Prøvelsens Spil? —
Han derfor, mens han er i Live,
Dig elske og tjene vil!

Det saaes vel paa hendes Mine
Hun tilgav ham, glad i Aand —
Don Philip og Jomfru Kristine
Nu viste sig Haand i Haand.
En Jubel lød uden Ende
I Hallen ved dette Syn —
Det var kun de Brødre trende,
De rynkede deres Bryn.

Følget drager hjem.

Nu holdtes det Bryllup med al den Pragt
Som var mulig i Spaniens Rige,
Og mere kan der ei vorde sagt —
Thi Spanien havde ei Lige.

Navarras Adel var buden til Gjæst,
Granadas var og tilstede, —
Det norske Følge tog Del i den Fest
Med djærv og undrende Glæde.

Hver Dag havde egen Glædesdyst,
Turnering og Spil med Landse —
Hver Nat sin egen henhvirvlende Lyst
Af Sang, af Klang og af Dandse.

En Aften, da sagtnet var Festens Larm
Og lukket Turneringsbanen —
De Nygifte stode Arm i Arm
Alene paa Slotsaltanen.

Over dem stod Sydhimlen dunkelblaa,
Hvor Stjernerne dobbelt tindre —
Den Himmel, som i deres Indre laae,
Dog straalede ikke mindre.

Til dem fra Blomster og Fugle kom
De sødeste Dufte og Toner —
Men ingen kvæged saa lifligt som
Deres Livsblomsts aabnede Kroner.

Hun læned sit Hoved til hans Bryst —
Han strøg hendes Lokker og sagde:
Min Elskte, kan Noget vel øge den Lyst
Som Skjæbnen os nu tillagde?

For alle Kvinders min Lod er skjøn —
Don Philips Hustru mon svare —
Dog haver jeg end til Dig en Bøn,
Den vil vor Lykke bevare.

For Hellig Olaf, den Martyrdrot
Som signer mit Fædrelands Dale,
Du bygge en Kirke tæt ved dit Slot
Med Taarn og med Buer svale.

Da bliver mit fjerne Hjem mig nært
Paa Spaniens Grund, ved din Side,
Der jeg beder for Alt, hvad mig er kjært —
Vore Dage de vorde saa blide!

Saa skee det! han sagde med kjærlig Røst —
Den Kirke skal snarlig kneise,
Sankt Olaf skjænke Dig der sin Trøst
Naar dit Følge af Landet vil reise.

Og det vared ei længe før Muren steg —
Da kom Følget for Orlov at tage:
Nu var Alt fuldendt, baade Alvor og Leg,
Nu de vilde til Norge tilbage.

Don Philip og Kongen dem rigelig
Begaved med Guld og Smykke —
Kristina takkede Hver for sig,
Og sagde: I drage med Lykke!

Og naar I atter see Norges Fjeld,
I hilse min Moder kjære!
Fortæl hende ret hvor jeg har det vel,
Bed hende ei sorrigfuld være!

I hilse min Fader, den Gubbe stærk —
Gud unde ham endnu Glæder!
Siig ham, at her vil jeg fremme hans Værk —
Udbrede Norriges Hæder.

I hilse mit Folk, mit Barndoms Land,
Mit elskte, trofaste Norge —
Midt i Sydens Flor ei glemme jeg kan
Dets golde Klippeborge.

I føre derop fra denne vor Færd
Hvad Smukt kan Livet belønne:
I vide det nu, mellem Plov og Sværd
Kan voxe de Blomster skjønne.

I plante dem i vore Dales Ly,
Der kan og det Skjønne trives —
Ei Styrken mister sin Magt, sit Ry
Fordi den af Skjønhed belives.

Farvel da, I Kjære! en blidere Dag
Jeg sender til Norge med Eder —
Her i Syden, under Sankt Olafs Tag,
For Eder Alle jeg beder! —

Saa Følget tilbage mod Norden gik —
Og det skede, som hun havde villet:
De bragte med mangen Ridderskik,
Mangt Digt og mangt Skjønhedsbilled.

Fra Kongens Gaard gik til Folket snart
Deres Sagn om Kunsternes Glæder,
Og Jomfru Kristinas Brudefart
Gav Norge mildere Sæder.

Thi Landet rundt, i hver Arnekrog,
Fortaltes atter og atter
Om det underfulde Sydlandstog
Med Kong Haakons deilige Datter.

Sorg og Trøst.

1852.

Indhold.

Til de Sørgende.

Medvandrere paa samme tunge Gang!
Til Eder vender jeg mig med min Sang.

Ak, tæt I findes, — Eders Kreds er stor:
I Hytten og paa Thronen Sorgen boer.

Jeg veed, den Sørgende har tit Begjær
At see, hvordan en Anden Slaget bær' —

I fælles Skjæbne er en sælsom Trøst —
Derfor jeg fæstet har min Kummers Røst.

Tro ei, det faldt mig let. Saa langt et Rum
Mit Bryst var lukket og min Kval var stum.

Kun langsomt fandt ved Ord min Smerte Luft,
Lidt efter lidt fik min Passionsblomst Duft.

Hvad bittre Timer een for een mig bar
Her i en Krands jeg Eder samlet har. —

Om hendes Minde og jeg tænkte paa? —
I, som og elske Døde, det forstaae.

Et Sind i Kamp for Eder lægges bart —
Deri vil I see Eders eget klart.

Saa følger mig da nu paa Sorgens Vei
Til Haabets Port — ak, længer vandt jeg ei!

O maatte Han, som tog al Sorg i Favn,
Os hjælpe videre til Trøstens Havn!

Klage og Kamp.

Jeg har ei Taarer. Smerten i mit Indre
Til dobbelt Gløden ikkun sammentrænges,
Mit Bryst snart knuges, snart igjen fast sprænges
Men ingen Taarestrøm dets Kval vil lindre.

Mit Hjerte dog saa inderligen længes
Og bløder ved det Tabte at erindre,
Men ingen Taare gjør det Byrden mindre —
Min Harpe! let den da, før du borthænges!

Lad dine Toner mine Taarer være!
Du, som saa tit har lydt for Andres Kummer,
O hjælp mig nu min egen Sorg at bære!

Ak, skjønt jeg frygter at du og forstummer
Ved denne Kval, som vil min Sjæl fortære
Og først kan slukkes i min sidste Slummer.

O min Charlotte! Du min Sjæls Veninde!
Du fine Rose i det unge Grønne,
Du varme Sjæl, Du Hjerte for det Skjønne,
Du freidige, Du ungdomsfagre Kvinde!

aatte Dødens Engel just udfinde
ıre Blik! Er' der ei nok, som stønne
hans Hjælp — hvorfor ei heller lønne
Hvilens Fred de Trætte og de Blinde?

tte Spørgsmaal paa min Læbe bæver
lat, ved Dag, og bliver undertrykket,
mmer atter for min Tro at spotte.

iv var mit. Og nu, Du er bortrykket,
Tanke, hver afrevet Nerve kræver
ıde dig igjen, o min Charlotte!

---

enne Tomhed, denne frygtelige,
dybe Taushed her i hendes Stue,
døde Minder stille paa mig skue
ıver en Stol har tusind Ting at sige.

er hun, Hun, hvis Blik var Ungdoms Lue,
glade Røst var Fuglesangens Lige,
som med sød og kvindelig Formue
ldte dette Hjemmets lille Rige?

er hun nu? Det hjælper ei, den øde
ıtaushed svarer mig med haanlig Mine:
veed, hun ligger oppe blandt de Døde!

kan ei troe det. Nei! nu maa hun trine
Døren ind — Nu maa jeg hende møde. —
— aldrig her — kun Eensomhedens Pine.

At saadan Rædsel dog kan overleves!
At kunne see den Elskte Døden lide,
See hendes dyrebare Hoved glide
Ned i det Dyb, hvorfra ei Noget hæves,

Med Haabet til det sidste Suk at stride,
Og saa, naar Alt er endt, Alt er forgjæves,
Dog kunne gjøre hvad af Livet kræves,
Dog kunne videre ad Banen skride!

O, jeg foragter næsten disse Lemmer,
At jeg kan bruge dem, ja kan dem pleie
Naar Jorden hendes hulde Legem gjemmer.

Ak, jeg forvexler Liv med Død, jeg glemmer
At det er hun som Livet har i Eie,
At det er mig som vandrer Dødens Veie.

Hun var saa reen som Morgenstund i Vaar,
Som Nordens Alpeblomst saa frisk og fin,
Som Skovens Fugl saa let var hendes Trin,
Saa klart var hendes Blik, blødt hendes Haar.

Og denne Kvinde, hun var min, var min —
Hvor er det muligt at jeg ei forgaaer,
Nu, hendes varme Hjerte stille staaer
Og hun er strakt i kolde Jordelin?

Kun som et Gjenfærd jeg tilbage gaaer
Og vogter hendes Minde Aar for Aar. —
I fagrest Ungdom gik hun fra mig hen.

Og derfor hendes Billed aldrig faaer
Af Tidens Haand et Aldersmærke, men
I evig Ungdom bliver her igjen.

:r Du? Er det Hele da et Digt,
r Du været min, ja har Du levet,
r dit skjønne Liv kun foresvævet
ıdre Sands, et Drømmebilled ligt?

mig Elskte, at jeg spørger Sligt.
ıar Du været og min er Du blevet —
ık, din Form er fra mit Øie revet
mt er Rummet, som ved Dig var rigt.

naa jeg vel forvirres, naar jeg søger
5kikkelse, jeg fremfor Alle saae,
ıder Savnet kun, som sig forøger.

ın ei fatte det. Jeg kan ei faae
paa min Tvivl af Mennesker, af Bøger —
omme Plads jeg stedse stirrer paa.

---

rænder Smerten vildere i Dag
mit Bryst, end ellers alle Tider?
gjør, at Ormen mere graadig bider
i mit Hjerte nu, med hvert dets Slag? —

g bekjender det, jeg dobbelt lider
jeg saae de Lykkeliges Lag,
jeg saae en Moders Favnetag,
Hjemmets Liv, hvor let og fuldt det glider.

t kom over mig med Bitterhed
g, just jeg et saadant Hjem har mistet,
ivets Glæde er for mig lagt ned?

alige, som tog min Lykke med
ıfets Egn — Du veed hvad jeg har fristet —
mig Du, og bed for mig om Fred!

I Lykkens Tid jeg havde tit en Drøm,
Et Forbud paa hvad siden jeg har prøvet:
Det tyktes mig, at hun blev mig berøvet
Og førtes bort paa Dødens dunkle Strøm.

Naar da jeg vaagnede, af Angst bedøvet,
Og fandt min Elskte smilende og øm
Og livsglad endnu hos mig her i Støvet —
Du, som har elsket, om min Glæde døm!

Nu er en Drøm min hele Trøst, min Glæde:
Thi hver en Nat hun er hos mig tilstede
Og smiler til mig klar, veemodig øm.

Men vil jeg gribe hendes Klædnings Søm,
Da viger hun — jeg vaagner til min Lede —
O, var mit tunge Dagliv nu en Drøm!

Det driver mig til Smertens høie Klage:
Jeg troer at føle Brystet fuldt af Sange,
Som maatte kunne mildne Smertens Slange
Og vugge Sindet i de bittre Dage.

Men vil jeg Harpen i min Haand saa tage, —
Da skurrer Strengen, Stemmen synker bange,
Jeg mærker, jeg kan ei Grundtonen fange,
Den er for tung, den vil mod Dybet drage.

Og der er Døden nu; der er kun Savnet
Af Alt, hvad jeg paa Jord har elsket, favnet —
Af hende, som gav Liv til mine Sange.

Hvor vil jeg da nu Liv af Død forlange?
Mit Mod er brudt og mine Tvivl saa mange —
Nu, hun er død, hvad Værd har Sangernavnet?

---

er vel bittert, i Elendigheden
nke paa de lykkelige Dage" —
edste, vi har havt, vil da os nage,
ringen selv om det tabte Eden.

g er dette Alt, jeg har tilbage
enge jeg skal vandre end herneden,
tte Minde bryder altid Freden,
Hjertet møisomt vil i Haabet tage.

vad jeg engang holdt i mine Arme —
eed jeg dog, det kan jeg fyldigt savne
ære i mit Bryst med Smertens Varme.

naar selv denne Skygge skal forsvinde —
erre! over mig Du dig forbarme,
ække Troens Liv af Livets Minde!

---

vilde jeg i deres Soirée?
har ei hjemme meer hvor Kvinder smile,
estlig Kreds har nu kun nye Pile
skjærpet Braad at føie til min Vee.

hendes Plads er tom. Mens let de ile
ndre Kvinder, smykke sig og lee —
som var ung og glad og smuk, som de,
hun maa udstrakt nu i Graven hvile.

vilde jeg, hvad vilde jeg da der?
hun er borte, som for mig var Livet,
om et Gjenfærd træde Livet nær?

unkle Eensomhed, mit Selskab vær!
dit stille Skjød er Fred mig givet,
jennem dig jeg skimter Trøstens Skjær.

Forbi vor fordums Bolig jeg mig sneg
Iaften; der var festligt Lys derinde,
Den muntre Tales Fald jeg hørte rinde
Og Kvindesang, og liflig Strengeleg.

O hvilke Billeder, hvor mangt et Minde
Af svunden Lykke da for mig opsteg!
Kan det da være sandt, at Alt bortveg,
At hende jeg ei der endnu vil finde?

Ei der, ei nogensteds. Et fremmed Hjem
Har nu derinde tændt sin Glædes Flammer,
Og jeg har Intet fælles jo med dem.

Jeg maa forbi — op til mit tomme Kammer.
Du svage Sjæl! din vilde Smerte tæm,
Og lær at være ene med din Jammer.

Hvergang jeg i min Tanke gjennemlider
Med sælsom Lyst den Elsktes sidste Dage,
Det er, som vil en Afgrund ned mig drage —
Jeg har en Følelse, som om jeg glider.

Jeg tør ei skue frem og ei tilbage,
Jeg klamrer mig til Fjeldets glatte Sider —
I hver en Revne Haab jeg griber, strider,
Til Svimmelhed mig ganske vil betage.

Det er forbi. Mit sidste Hold maa glippe —
Jeg falder, synker stedse, uden Ende —
Og Natten over mig sig lukker graadig.

Fra Livet er jeg skilt, fra Sol, fra hende,
Naaer dog ei Dødens Grund, ei Troens Klippe —
Min Gud, min Gud, vær Du mig Arme naadig!

---

a langsom Dag er atter overstridt,
or jeg har maattet med min Kummer vaage,
ar flagret lig en træt og vildsom Maage
andt Sværmen, som ei veed, hvad jeg har lidt.

om, dunkle Nat! og sænk din Slummer blidt
aa mine hede, tørre Øienlaage,
g lad mig skue gjennem Drømmens Taage
et hulde Syn, du bringer mig saa tit.

un svæver da til mig med Livets Blikke
en Elskte, som jeg mistet har i Døden,
g jeg kan Haab af hendes Øie drikke.

, skulde jeg ei vaagne meer til Nøden!
u drømmemilde Nat, o væk mig ikke
ør engang hist ved Gjensynsmorgenrøden!

— — —

un var saa ivrig, hendes Sjæl begjærte
y Næring stedse; meer og meer at kjende,
en hele Skabning med sin Aand omspænde
ar hendes Drift, og aldrig nok hun lærte.

ar det fordi hun aned', at for hende
ar Livet sat saa kort? Slog hendes Hjerte
aa heftigt kun igjennem Lyst og Smerte
orbi saa snart det skulde slaae tilende?

denne Iver, denne varme Higen,
om fyldte hendes korte Levedage,
n ikke være endt — er end i Stigen:

hendes Aand sin rette Flugt kan tage,
Isissløret nu hun løfter Fligen —
her er mørkt, her, hvor jeg staaer tilbage.

Paa hendes vinterlige Gravhøi laae
Idag en Krands af dunkle Epheublade,
Af Hyazint og Crocus med de glade,
De fine Blomster, røde, gule, blaa.

I skjønne Vexter, hun i Syden saae!
Hun kom ei meer til Eders elskte Stade,
Her maatte hun sit unge Liv jo lade,
Hvor Gud engang lod hendes Vugge gaae.

O, er det derfor I til hende naae
Og smykke Graven, hvor hun stille sover,
I Børn af Syden, som hun elskte saa?

Og bringe I en Duft til hende over
Fra Nemis Lunde, Middelhavets Vover? —
Ak, her maa I med hende kun forgaae.

Fjern Hornmusik nu sender mild sin Klang
Og hid til mig, til Sorgens Indelukke.
Det er, som vilde Luften for mig sukke
Med Gjenlyd fjernt fra Skov, fra Sætervang.

O, kunde jeg i Klangen ned mig dukke
Og finde Lise denne ene Gang!
O, blot et Øieblik min Længsels Trang
I disse bløde Tonebølger slukke!

Hvor kvæge de mit Bryst! O, der er dog
Paa Jorden ei saa smeltende et Sprog,
Som de ordløse, de halvstumme Toner.

Det er, som de umiddelbart hiddrog
Fra Himmelhjemmets Kyst, og derfra tog
En Hilsen med, som trøster og forsoner!

---

foer idag igjennem hine Egne
Frognerdalen og ved Bygdøs Strande,
or huldt vort Sommerliv maa for mig stande,
or jeg med hende vandred' allevegne.

tynger Isen paa de friske Vande,
Vinterdød nu Mark og Enge blegne,
a Lunden længst hvert Blad har maattet segne,
ingfuglen draget er til fjerne Lande.

ıa er det ret. Saa Egnen nu mig huer:
ed hende, Rosen over alle Blommer,
el maatte slukkes her Vaarlivets Luer.

len nei! snart vaagner Egnen jo til Sommer,
g Løvet grønnes, Fuglen atter kommer —
un hende Ingen meer i Lunden skuer.

— — — —

eg søger Trøst nu i de Trøstebreve,
om Oldtids Vise gav mod Sorg for Døde:
hi ogsaa dengang maatte Hjerter bløde,
a Seneca og da Plutarchos skreve.

vor skjønt de lærte sin Tids Slægt at leve,
g klart, med Fasthed, Skjæbnens Slag at møde!
vor kjækt, hvor sindrigt de dog Alt opbøde
or Sjælen over Dødens Vee at hæve!

g dog de stod kun paa den mørke Side:
or dem var Naadens Port end ei opslagen,
en bedste Trøst de kunde ikke vide.

jeg, for hvem Guds Ord er lagt i Dagen,
om veed, hvad Jesus Christ har maattet lide —
g kan ei standse med min Tvivl, min Klagen!

Alt hvad jeg kjæmper og alt hvad jeg beder,
Der er en Tvivl, som kommer atter, atter,
Et Spørgsmaal, som min Sjæl begjærlig fatter
Skjønt vel den veed, at det til Vanvid leder.

Blev Hun, den Elskte, ført fra disse Steder
Forudbestemt, en udvalgt Himlens Datter,
Eller har Feil, som Intet meer erstatter,
Før Tiden brudt den unge Roses Glæder?

Blev hun, det Dyreste mit Liv har eiet,
Min Ungdoms Brud, blev hun i Farens Dage
Mod alle dunkle Tilstød varligt pleiet?

Der skrevet staaer, at hvert vort Haar er veiet —
Og dog, kan jeg min Næstes Liv ei tage? —
O Herre, hjælp mig Tvivlende og Svage!

— —

Om Kors og Rose før jeg kunde digte,
Jeg troed' have grebet Dobbeltheden
Af Himlens Kald og Livets Kamp herneden,
Og Lyst og Kval var i min Sang forligte.

Nu, da min Rose brat er taget heden,
Vil mine egne Ord mig haanligt svigte —
Her staaer jeg nu med Korset kun i Sigte
Og kan selv under det ei finde Freden.

Et er at synge Trøstesang for Andre,
Et Andet selv Passionens Gang at vandre —
Et er at digte, og Et er at leve.

O, kunde jeg min Kummers Byrde hæve
Paa Sangens Vinger, til et Digt forandre!
Men her jeg maa i Støvet kraftløs bæve.

---

ender mig! — Charlotte, ja, din Søn —
om jeg eier af de dyre Tvende,
em du maatte lide Døds=Elende —
mmer sig, o er det ved din Bøn?

: saa sød, han er saa barnlig skjøn!
hans Smil, hans klare Blik at kjende
nes at Du maatte hid Dig vende
ra din Salighed, en Nat, i Løn.

er Dig ei, og dog mit Hjerte bæver
ølte det, at Du om Buggen svæver
ret, med den Anden i din Favn.

jender Du — han er hos Dig i Havn! —
ig da denne, mens i Strid jeg lever,
ar vi delt vor Trøst og delt vort Savn!

---

ar knapt favnet ham. Ak, hendes Læbe
agte kysset dog hans Haand, den lille —
aae paa ham, saa inderligt, saa stille,
vilde hun hans Træk til Sjælen klæbe.

aatte hun herfra. O Gud, at skille
oder fra sit første Barn, at dræbe
ens Hjerter, som tilsammen stræbe —
ens Gud, hvor kan Du dette ville?

er der i hint ubekjendte Rige
Barnets Smil for Moderen erstatter? —
un ei længes mod de tabte Glæder?

mig, Gud, dit Raad jeg ikke fatter.
: endnu — her er jeg Ormens Lige,
ymper mig for Foden, som mig træder.

Der er ei Dyr i Skov, ei vildest Ravn,
Som ikke kjærligt kan sin Unge gjemme —
Og hun, den Ømmeste paa Jord var hjemme,
Hun maa ei tage nu sin Søn i Favn!

Og han skal voxe op, og aldrig nemme
Naturens første Lyd, en Moders Navn!
Han skal kun kjende hendes Sted af Savn
Og aldrig høre hendes søde Stemme.

Kun jeg kan sidde ved hans Bugge ene
Og slutte ham til smertefulde Bryst,
Og værge ham paa Livets vilde Scene.

Min Hustru! naar Gud engang vil forlene
Mig fri at sprede Vingen mod din Kyst,
Jeg bringer Dig hans Smil, hans Barndoms Lyst.

For hendes Buste holdt jeg ham idag;
Han smilte til den sødt, den stakkels Lille,
Og strakte sine Arme ud, som vilde
Han kræve nu en Moders Favnetag.

O, maatte da ei selv den marmorstille,
Den hvide Kind vel faae en Rødme svag?
Og denne lukte Mund et Livsens Drag
Fra Moderkjærlighedens Underkilde? —

Ak, Billedet blev stivt og blegt som før.
Selv Barnets Uskyldshaand kan ikke mægte
Fra Moders Blik at løfte Dødens Slør.

Men dette Billed er ei heller ægte —
Det jeg i Hjertet bær, som aldrig døer,
Jeg giver ham — det vil ei Gud mig nægte.

e Bøger! altid disse tause Bøger
ed Morgen, Aften er mit Selskab kun, —
ken intet Ord fra Livets varme Mund,
, ei et kjærligt Ord, hvor end jeg søger.

), dette just min Eensomhed forøger,
t jeg paa Livsord var saa rig: Thi Hun
ør kjærlig fyldte ud mig hver en Stund —
u har jeg ikkun Bøger, atter Bøger.

Dog, jeg vil ikke uretfærdig klage:
Een Livets Stemme, spæd, uskyldig, sød,
Skjønt endnu uden Ord, har jeg tilbage.

Og det er hans, den Lille, Liv af Død.
Hans Lallen nu udfylder mine Dage
Langt meer end Alt, hvad Bøgerne mig bød.

Den lukkede Natur.

t hvilken Sommerdag! Hvor varm, og hvor kjærlig
en favned' denne Dal, som brudesmykket laae —
vor aanded' Luften let, hvor dufted' Engen herlig,
g Fjorden var, som Himlen, saa skinnende blaa.

e dunkle Graner suste, de lyse Birker hvisked'
r mig saa mangen gammel, vemodig kjendt Sang,
g hver en Blomsterduft mig et Minde opfrisked'
Og Bækken gik sin vante, fortrolige Gang.

Ak, nu har den Intet, slet Intet mig at sige,
Den hele Guds Natur er lukket til for mig:
Thi lukket er det Øie, hvori jeg saae dens Rige,
Og Jorden er med hende mig bleven et Liig.

27de September.

O, hendes Fødselsdag! Hun var saa ung,
Saa glad i Livet, maatte bort fra Alt!
Kun Foraarsdage havde hun end talt —
Og maatte bort — O Gud, din Haand er tung.

O, hendes Fødselsdag, som var saa glad —
Hvor er den tom og mørk! Men det er Høst,
Om Graven hvirvler alt det gule Blad —
Saa kommer Vinteren med Dødens Trøst.

Nytaarsdag 1851.

Idag har jeg og aflagt mit Nytaarsbesøg:
Men ikke til de Levendes Bolig.
Min Vei nu fører langt fra deres Haab og Spøg
Didhen, hvor Dødens Folk slumrer rolig.

Min unge Viv, min Elskte, jeg her søge maa
Dybt under Jord og snedækte Grave!
Saa svært det falder endnu at troe ret derpaa —
Hun her, den friske Blomst fra Vaarens Have!

ʒ, jeg har jo selv maattet see, maattet see
Hoved sig i Døden at bøie,
:mme er der Tomhed og bittreste Vee —
gger hun blandt disse hvide Høie.

er her saa stille! Hvor Sneen breder blødt
Klæde over Høien, hvor hun sover!
r mit Sted er og nu. Hvor var det dog sødt
)ile her! — O var min Strid alt over! —

jeg maa tilbage til de Levendes Stad,
ıt ikke deres Færd meer jeg deler —
Livsblomst er knækket, min Krone splittet ad,
Sjæl mellem Gravene dvæler.

Vuggesang.

Sov min Søn, o slumre sødt!
Endnu gaaer din Vugge blødt,
Ak, skjønt Hun, Dig Livet gav,
Ligger i den kolde Grav,

Kan ei vaage ved din Blund,
Kysser ei din Rosenmund,
Fanger ei dit første Smil —
Fik ved Dig kun Dødens Piil.

Sov min Søn, dog blidelig —
Fader sidder end hos Dig,
Vugger Dig med uvant Fod,
Skjærmer Dig med Liv og Blod.

Eensomt er det om ham nu,
Livet ham en Kval og Gru —
Sorgens hele tunge Last
Bærer han for Dig dog fast.

Aldrig skal din Morgenlyst
Mørknes af hans tunge Dyst, —
Aldrig skal dit glade Blik
See hans bittre Taaredrik.

Sov, min Glut, en Slummer sød!
Trives vel, Du Liv af Død!
Fader har jo ene Dig —
Ak, saa er han endnu rig,

Føler end din Moder nær
I dit milde Uskyldsskjær. —
Er det hende, som Du seer,
Naar Du sødt i Søvne leer?

Fader selv kan Intet see,
Intet uden Dødens Vee —
Kun din spæde Haand igjen
Hjælper ham udover den.

Sov min Søn, o slumre sødt!
Endnu gaaer din Vugge blødt,
Ak, skjøndt Hun, Dig Livet gav,
Ligger i den kolde Grav.

Farvel til de Lykkelige.

I solomstraalte, glæderige Livets Børn!
Som Arm i Arm og Blik mod Blik end vandre fr

ı over Lykkens blomsterstrøde, brede Vei,
d lette Fjed, med Lokker rosenkrandsede! —
g, som og nylig vandred' glad i Eders Kreds
ed Hende, som jeg elskede, som var mit Liv,
g Eder mit Farvel for stedse sige maa! —
ji Hun, thi Hun er ikke meer paa Jorden nu.
l, derfor vorder lukket nu min Sands, mit Blik,
or Eders Smil, for Eders Lyst, for Eders Haab,
g Eders Blomster dufte ikke meer for mig.
eg veed det vel, I bie heller ei paa mig: —
hi Livets Tog gaaer syngende, ustandset frem,
g om der falder Nogen fra, det mærkes ei —
en tomme Plads i Rækken fyldes altid ny.
aa drager bort, I glade Livets Børn, — Farvel! —
odtag mig nu, Du Sorgens dunkle Skare! Du,
om Een for Een, med bøiet Hoved, trætte Fod
trange Sti gaaer Kummers tunge Pilgrimsgang
l sidste Maal, til Trøsten, som bag Graven boer.
ig, dunkle Skare, hører jeg for Livet til,
deler med dig Nattebanens ene Haab:
næste Skridt det sidste gjerne være kan.

Barnets Blik.

i seer Du paa mig med de Øine saa blaa,
underligt, vemodigt, Du Lille?
er ret, som kunde Du min Kummer forstaae,
m efter Moder spørge Du vilde.

ja, de andre Smaa har en Moder vel hver,
kunne sødt ved Moderbrystet hvile, —
n Du skal aldrig vide hvad Modernavn er,
l aldrig see Naturen sødest smile.

Og Du, som kunde eiet en Moder, som Hun,
Min yndige, min ungdomsvarme Kvinde! —
For Dig at give Liv, hun sank i Dødens Blund,
Og nu er hendes Sted ei at finde.

Kun jeg sidder hos Dig i hendes øde Hjem
Og vogter Dig med uvante Hænder,
Og prøver paa at lokke dit Barnesmil frem —
Mens Sorgen i mit Indre dybt brænder.

Ak, her er ingen Hygge — saa haardt er mit Bryst
Saa lidet har min Arne af Varme!
Hvor jeg skal kunne give Dig Barndommens Lyst —
Det veed jeg ei — Gud vil sig forbarme.

Thi hos mig maa Du blive. Min Ømhed er jo
En Faders og en Moders tillige:
I Verden har vi kun hinanden, vi To —
Du søde lille Dreng, Du mit Rige!

Ved min Faders Grav.

Christiansand 1851.

Hil Dig her og Fred, min Fader kjære! —
See, din Søn er kommen hid tilbage —
Hid, hvor alle Ting mig Vidner bære
Om dit Hjem, om mine Barndoms Dage.

Borte har jeg været længe, længe,
Prøvet Livets Lyst og Livets Møie,
Siden her Du opdrog dine Drenge,
Siden her Du lukkede dit Øie.

Under Fyrretræet paa den gamle,
Den forladte Gravlund har Du hvilet,
Medens Aar til Aar sig stille samle —
Medens Verdens Tummel er henilet.

Ud i den har jeg og maattet færdes,
Viden om i Verden har jeg faret,
Lod dog ei mit Hjerte der forhærdes —
Hvad Du gav mig, har jeg tro bevaret.

Det var ikke Guld, ei Skove grønne,
Som jeg tog i Arv fra Dig, o Fader!
Det var Kjærligheden til det Skjønne,
Sangerdriften, som mig ei forlader.

Mangen Kamp den har mig vel paadraget,
Mangen Skuffelse og mangen Smerte —
Aldrig dog jeg har dens Kald forsaget,
Stedse har den varmet dog mit Hjerte.

Og ved den, ved Sangens ædle Gave,
Var det mest, det tør jeg vel bekjende,
At jeg vandt min Blomst i Livets Have,
Al min Glæde, al min Stolthed: Hende —

Hende, i hvis Sjæl, den dybe, ømme,
I hvis Blik, det livfulde, det klare —
Jeg fandt Form for alle mine Drømme,
Hun, som kunde mine Længsler svare.

Fader, ja! — Jeg havde Lykken fundet:
Jeg har elsket, jeg er elsket blevet! —
Som en Drøm er det nu Alt forsvundet,
I sin Vaar min Rose er bortrevet.

Og nu kommer jeg til Dig tilbage
Arm og ene, og dog rig tillige:
Arm paa Livslyst, rig paa Sorg og Klage,
Rig paa Skattene fra Mindets Rige.

Lad mig lægge nu min hede Pande
Paa det Grønsvær, som din Grav bedækker! –
Der er Kjøling dog for Savnets Brande,
Hendes Grav dem kun end mere vækker.

Vidste Du, hvad jeg har maattet lide —
Ak, Du havde Medynk med mig hisset,
Bad for mig om Ro ved hends Side —
Du det veed, derom er jeg forvisset.

Men Du seer og hvad her skjult maa være:
Herrens Villie og hans Veies Mening. —
Bed for mig om Kraft da til at bære
Tro mit Kors indtil vor Gjenforening!

Og kan Du blandt lyse Aanders Skare
See en Kvinde sølverren og stille,
Høi, med Straaleblik, med Vinger klare,
Og i Moderarm sin ene Lille —

Næbn din Søn da — o, hvis det er Hende,
Vil hun dvæle i sin Flugt, den høie! —
Her paa Jord Du fik min Brud ei kjende,
Hist kan Eders Vei sig sammenføie.

Svæv om Hende, til jeg kommer efter! —
Siig kun Hende, at jeg fast vil stride
For vort Barn, saalænge Jord mig hefter –
Men jeg længes saa til hendes Side.

Erindring.

Udfarten.

Det var en dæmrende Sommernat
Et Skib laae tæt under Ø,
Hvor dunkle Lunde og hængende Krat
Sig speiled' i klaren Sø.

Alt gik en forfriskende Morgenluft
Igjennem den stille Nat —
Og Søens Aande og Græssets Duft
Sødt havde sig sammensat.

Det dunkle Skib endnu roligt laae,
Dets Master mod Himlen stod —
Dog havde det alt beredt sig paa
At sprede sin Vinge. god.

Thi, naar Dagens første Gyldenbud
Sit Skjær over Aasen gav —
Da skulde det stævne af Fjorden ud
Mod det vilde, fremmede Hav.

Og see! Paa Dækket, forventningsfuld
Min unge Hustru sad;
Hun var saa fager, hun var saa huld
Som den rødmende Roses Blad.

Hun havde sin Haand i min ømt lagt
Mens ud i det Fjerne hun saae —
Hendes Drøm var nu til Gjerning bragt
Vi skulde tilsammen gaae

Langt over Hav til fremmede Kyst,
Til Sydens deilige Land,
Vi skulde vandre i Ungdomslyst
Ved Arnos, ved Tibrens Strand.

For hende laae Livet saa morgenklart,
Saa daglangt, saa skjønhedsrigt —
Hun svævede ud paa den herlige Fart
Som Dronningen i et Digt.

Gud være lovet, hun da ei saae
Ret dybt i Fremtiden ind:
Ei længe derefter hun stille laae
Under Muld med hviden Kind.

I Carnevalet.

Gjennem Romas foraarslyse Gader
Bruser Carnevalets Glædesflod —
Jublende sig deri Folket bader,
Heftigt slaaer det sydligvarme Blod.
Langs ad Corso skjønne Kvinderader
Hilse mildt med Blik og Haand og Fod,

Masker larme, Gibs og Blomster regne,
Sang og Latter høres allevegne.

Selv de stille Fremmede fra Norden
Rives med i denne varme Strøm —
Og for dem er Livet engang vorden
Let og rosenrødt, som Barnets Drøm.
Se, blandt disse, i den glade Orden,
Er og Hun, min Elskte, kjæk og øm!
I det lange Vogntog frem hun drager
Gjennem Hvirvlen, som omkring os jager.

Rank og let hun sidder ved min Side,
Sløret flagrer om det brune Haar, —
Kjække straale nu de Øine blide,
Kinden rødmer som den unge Vaar.
Freidig, ivrig er hun med at stride,
Kaster Blomster, tusind Blomster faaer —
Ei Confettiregnen hende skrækker,
Leende bag Masken hun sig dækker.

Saa hun svæver frem i barnlig Glæde,
Nyder fuldt den tryllerige Stund —
Kampen gjennem Carnevalets Stræde
Synes hende kun et kort Sekund.
Savn maa dog i Glædens Fodspor træde —
Endt er Farten som en Drømmeblund.
Da den øde Plads omgiver hende,
Spørger hun: Ak, alt saa snart tilende?

Snart til Ende! — Saa blev hende Livet,
Denne Fart var Billedet derpaa.
Kun en stakket Frist blev hende givet —
Rige Dage vel, men ak, saa faa!

Neppe var hun ungdomsglad belivet
Før hun maatte bort fra Jorden gaae —
Medens jeg maa blive her tilbage,
Tælle Minderne fra bedre Dage.

Fontana Trevi.

Sidste Nat hun i Roma var,
Vandrede vi saa vide —
Maanen stod fuld og tankeklar
Over Colosseums Side.

Luften var varm, men frisk og let,
Alting bar Afskeds Miner —
Bævende laae et Straalenet
Over de ædle Ruiner.

Stille og vemodsfuld hun gik
Den vante Vei ved min Side,
Nu og da hendes klare Blik
Blev skygget af Taarer blide.

Hun sagde Farvel med Haand og Mund
Til alle de Steder kjære,
Hun takkede Gud for hver en Stund
Han gav hende her at være.

Den dunkle Fremtid vel uden Ord
For hendes Indre er svævet, —
Hun maatte vel ane, at hun paa Jord
Sin meste Tid havde levet.

lytted' hun gjerne til Haabets Sang
nem Afskedens Klage —
ønsked' i Livet end en Gang
mme til Roma tilbage.

r, da vi paa Hjemveien var
e nær Trevi at stande
attevinden til os bar
yd af brusende Vande —

agde: Kom, o Kjære, kom
ontainen — hører Du ikke
slende, susende Bølger, som
)de til Afsked at drikke?

ed jo det gamle Ord, der gaaer:
n, som i Afskedsstunden
lom, ved Fontana Trevi staaer,
rer dens Vand til Munden —

kal saavist det smage igjen
g i kommende Dage:
a, o kom, lad os ile derhen,
remtidens Drik at tage!

aadte vi ud paa Pladsen, hvor
ægtige Romerkilde
n skummende Fos saa bred og stor
yrter i Bølger vilde.

nderligt lyste det sprudlende Vand
anens sølvblege Straaler —
ldt over kunstige Klippers Rand
nende Marmorskaaler.

I Grotten inde skimtedes mat
Najader og Tritoner, —
Saa lokkende lød i den stille Nat
Deres dybe, vemodige Toner.

Hun knælede ned ved Bassinets Rand
Af Skumstøvet friskt bedugget,
Og øste med Haanden det klare Vand
Mens Haab hendes Sjæl let vugged'.

Hun drak, og lytted' til Bølgernes Sang,
Og sagde: Lad os nu drage!
Nu er jeg indviet til Fremtidens Gang,
Den fører os hid tilbage! — —

Najadens Sang var et gjækkende Spil —
Hun kom ei til Roma mere.
Gud fører os ene som han vil,
Der er ikke Veie flere.

Han førte hende til Livets Vand,
Dog ikke som Vi det vilde —
Men gjennem Dødens Skyggeland
Til Saligheds evige Kilde.

Sommerliv i Hjemmet.

Hvor Fjordens Bugter bøie
Sig om den rige Egn,
Der er paa grønne Høie
En Hytte med et Hegn.

Derfra vidt sees over
Den skjønne, stolte Dal,
Til Søens blanke Vover,
Til Aasen, mørk og sval.

Ak, denne kjære Hytte
Jeg kun i Mindet seer:
Derop min Fod at flytte
Formaaer jeg aldrig meer.
Hun havde der sit sidste
Sit korte Sommerbo —
Før Hjertet skulde briste
Nød der hun Hjemmets Ro.

I denne lave Stue
Hun sad saa stille glad
Som Lærken paa sin Tue,
Som Sommerfugl paa Blad.
Her gik det op for hende
Hvad Hjemmet har af Fred —
Her lærte hun ret at kjende
Vort Hjemlands Herlighed.

Før vendte hun sin Vinge
Mod Sydens Skjønhedsvæld —
Nu saae hun, det kan springe
Og her af Norges Fjeld.
Saa freidig hun sig dukked
Alt i det dybe Bad,
Og haabefuld hun plukked'
Fjeldblomstens Hjerteblad.

Først hun i liden Have
Ømt mærked Planten groe, —
For Blomstens skjønne Gave
Hun takked Himlen fro.

Saa gik hun ud at tage
Naturen rundt omkring —
Hun streifed alle Dage
I Dalens vide Ring.

Der var ei Vang saa ensom,
Der var ei Kløft saa dulgt,
At ei hun til dens Indre
Har Alfens Spor forfulgt.
Hun gik ved Elvens Brusen
Med let og sikker Fod.
De høie Graners Susen
I Skoven hun forstod.

Ak, disse Sommergange
Vel maa jeg mindes nu!
Som fjerne Elskovssange
De lyde til min Hu.
End seer jeg hende svinde
Mellem de ranke Træer! —
Men aldrig skal jeg finde
Min Elskte mere der.

I Et og Alt din Datter
Hun var, o Fædreland!
Saa frisk og fuld af Latter
Som Bølgen ved din Strand,
Saa yndig og saa frodig
Som dine Birkers Lund,
Saa dyb og saa vemodig
Alt som din Sommerstund.

Nu Verden hende glemmer,
Nu er hun skjult og død. —
O Fædreland! Du gjemmer
Dog hende i dit Skjød.

Der er saa godt at hvile!
Der vil du og engang
Til mig hos hende smile
Med Moders Buggesang!

Blomsterne.

Hulde Blomster! siig, hvor kan I gløde,
Ak, hvor kan I dufte, smile meer —
Nu, da Hun er lagt iblandt de Døde,
Nu da Hun ei Eders Skjønhed seer?

Hun var selv en Blomst i Granelunden,
En Linnæa, rødmende og skjær,
Med den fine Duft, saa brat udrunden,
Med den korte Levetid, som her.

Derfor var det, at hun søgte Eder,
At hun pleied', elsked' Eder saa,
At hun ikke vidste bedre Glæder
End imellem Markens Blomster smaa.

Ja, da hun med klare, faste Toner
Havde sit Farvel til Livet sagt,
Bæved hun, da nogle Anemoner
Blev paa hendes sidste Leie lagt.

Blomster! Blomster! — smerteligt hun sukked',
Og en Taare stod i halvslukt Blik,
Mens de blege Fingre sagte plukked'
Blad for Blad af Blomsterne, hun fik.

Ak, hvad hjælper det, at I vil dække
Hendes Grav med Eders Rigdom nu?
Eders Morgenduft kan ikke række
Ned til hende, dybt i Gravens Gru.

Tys! Hvad svare I? — At dybt dernede
I har ogsaa Eders skjulte Rod,
Og kan dog den skjønne Krone brede
Ud i Himmellysets Straaleflod.

Tak, Trofaste! O, saa trættes ikke,
Smykker kjærligt hendes Hvilested! —
Seer paa mig med Eders Trøsteblikke
Naar jeg sidder sørgende derved!

Haab.

r langt vort Blik end naaer i Dagens Lue
hen i skjultest Vraa med Solen kiger —
seer dog længere naar Dagen viger,
fjerneſt det i Nattens Dyb kan skue.

i just naar Mulmet over Jorden stiger
om vort Fjed de sorte Skygger true,
tindre Kloder paa den dunkle Bue,
Blikket naaer Uendeligheds Riger.

ialedes og naar Sorgens Nat nedsender
ulm over Livet, og dets Lyst forhindrer,
j Sindet bort fra Jordens Blomster vender,

a er det just, at Troens Stjerne tænder
ig dybt i Sjælens Mulm, og stille tindrer,
g drager Længslen did, hvor Sorgen ender.

---

vor tindrer Stjernehimlen denne Nat,
g vinker mod de gaadefulde Zoner!
, er det saa, den til et Hjem blev sat
or dem, som have vundet Rigets Kroner?

Min Salige! saa veed jeg ogsaa at
Du dvæler der, hvor Stjernesangen toner —
Men ak, min Sjæl forsager, svimler mat —
Hvor søge Dig blandt disse Millioner?

Og dog, der er i Kjærligheden lagt
En Længsels Evne, som kan Veien finde,
Som drager til den Elsktes Sted med Magt.

Den Evne føler jeg i Hjertet inde,
Og den vil engang, naar Alt er fuldbragt,
Mig hæve til din Stjerneboligs Tinde.

Min Frelser! Naar til Dig jeg dybt nu stunder,
Du seer hvad ydmygt jeg maa her bekjende:
At det er mest igjennem Dig til Hende
Jeg vil, til Hende, som hos Dig nu blunder.

Derfor jeg stride vil min Strid tilende,
Derfor jeg haaber mest paa dine Vunder:
At Du engang, ved Kjærlighedens Under,
Skal al min Kval til saligt Gjensyn vende.

Tilgiv mig Du, som blødte for os Alle,
Du Kjærlighedens Offer og dens Kilde!
At med den Elskte jeg Dig tør paakalde.

Fast Du og Hun for mig vil sammenfalde.
Formasteligt! Dog Frelse, om Du vilde —
Du græd jo selv for Mennesker, Du Milde!

ed Herrens Bord idag jeg haver knælet
t styrkes der ved Troens Brød og Viin. —
un var ei længer med, min Hustru fiin,
landt Fremmede jeg der alene dvæled'.

llene? — Ak tilgiv mig, Frelser min!
lt dette Ord jeg selv hos Dig har mælet!
Jeg er ei ret end af din Aand besjælet,
Jeg klager end at hun er ganske din.

Jeg seer ei ret at hun hos Dig er færdig —
Jeg seer paa Jord kun hendes tomme Sted.
Ak, til din Nadver var jeg ikke værdig.

Og dog jeg dreves did, at søge Fred.
O Herre, lad mig søge dig ihærdig —
Saa kommer Trøsten til min Eensomhed. —

Jeg Hende denne Nat i Drømme saae:
Vi vandred' sammen i en deilig Have,
Hvor der var Pragt, som intet Navn kan have,
Som intet jordisk Øie hvilte paa.

Der Blomsterskove bød os deres Gave,
Og Luften var saa vellugtfuld, saa blaa —
Blik imod Blik vi stille monne gaae —
Jeg mærked' ei, vi vandred' over Grave.

Et saligt Øieblik — og Alt var svundet.
Jeg fandt mig atter her alene bundet,
Her, hvor hver Blomst har tabt sin Duft for mig.

Dog, Herre! For det Syn jeg takker Dig!
Var dette hendes Hjem, hvor er hun rig! —
Lad mig kun have tabt, naar hun har vundet.

———

See, denne Lidelsernes store Uge
Da Jesu Vunder end for Verden brænde,
Var og Passionens Tid engang for Hende,
Hvis unge Liv da Graven maatte sluge

Vel kan jeg end hver Angeststund gjenkjende,
Og hin Tids Kvaler end mit Hjerte knuge. —
Dog kun paa mig de Dødens Skygger ruge, —
For hende er Passionen længst til Ende.

Alt Seiren straaled' ud af hendes Blikke,
Da her hun gav sig hen i Herrens Villie —
Nu blomstrer hun hos ham, en Himlens Lilie.

For mig Passionens Uge ender ikke
Saalænge jeg maa træde Jordens Villie —
Lær mig da, Jesus! ud min Kalk at drikke.

See, hendes Dødsdag er en Paaskemorgen!
O! kunde jeg ret fatte dette Tegn,
Saa vilde Trøsten, lig en Foraarsregn,
Lædske min Sjæl, der er forbrændt af Sorgen.

Jeg var ved Stedet, hvor hun er forborgen
Alt Aar nu, inden Kirkegaardens Hegn, —
Vaarsolen smiled' over Dødens Egn,
Men stum var Graven ogsaa denne Morgen.

Alt Aar er gaaet, siden hun udaanded'
Sin unge Sjæl med Tro, i Jesu Favn, —
Alt Aar har jeg i Sorg og Tvivl mig vaandet.

Jeg lever dog, jeg er ei døet af Savn —
Og jeg vil leve. Hendes Søn er Baandet,
Som fæster mig til denne Ventehavn.

Bitterhed.

Giftig Urt i Sorg og Smerte! —
Bitterhed! jeg kjender dig.
Bort, o bort fra dette Hjerte —
Værre gjør du Pinen mig.

Aldrig nytter det at spørge
Hvorfor, hvorfor mig just det? —
Det er nok at jeg maa sørge,
Trods gjør ikke Byrden let.

Jeg maa den paa Skulder tage
Vil jeg, eller vil jeg ei.
Ak, der hjælper ingen Klage —
Livets Vei er Korsets Vei.

Søger jeg til Verdens Ende,
Intet Raad, ei Svar jeg faaer.
Verden kan min Trang ei kjende,
En kun, En den ret forstaaer.

Ak, hvad er min Sorg, min Plage,
Hvad mit Kors vel imod Hans?
Hvad er jeg, at jeg tør klage
For min liden Tornekrands?

Du Guds Søn, som vilde være
Ydmyg, til dit Øie brast —
Lær mig og mit Kors at bære
Stille, ydmyg, freidig, fast.

Bøn.

Til dit Naadebord, o Gud!
Frelser, til dit Gjæstebud
Vover jeg mig op idag
Skjønt min Tro er endnu svag.

Men du er saa naaderig!
Vil og ei forstøde mig,
Ogsaa mig en Deel Du gav
Af dit Kjærlighedens Hav.

Ak, jeg det fortjener ei:
Følger end ei ret din Vei,
Knurrer imod Sorg og Nød,
Vil dog hjælpes af din Død.

O min Svaghed vel Du seer!
Aldrig følte jeg den meer:
Lad dit Legem, lad dit Blod
Virke i mig Kraft og Mod!

Fødsel og Død.

En større Vee seer Dag ei paa,
End naar den unge Moder maa
Bortgaae fra Mand og Spæde.
Hvad der gav Liv, nu vorder Død
I Hjemmet er der Kval og Nød
Saa Engle kunne græde.

Dog, dybest Nød har Trøstegrund:
Hvi er vel Døds= og Fødselsstund
Saa underligt forbundne?
En Gjennemgang til Liv er Alt:
Den Knop som skjød, den Blomst som faldt,
For evigt er' oprundne.

Vi kan blot her paa mørken Jord
Ei see den hele Blomsterflor,
Kun enkelt Blad og Stamme; —
Først hist engang vi faae at see,
At hvad vi troede Dødens Vee
Var Livets rette Flamme.

Til Maria.

Jesu Moder! skjønt ei Lovsang klinger
I vort Norden for dit hulde Navn,
Trøstig dog jeg løfter Tankens Vinger
Til din milde, moderlige Favn.

Du, som ved din Barm med Lyst og Smerte
Verdens Frelser og Forsoner bar,
Du, hvis ømme, fulde Moderhjerte
Syvfold skarpe Sværd igjennemskar, —

Lad mig troe, Du moderlig nu favner
Hende, som her kun fik Moders Kval,
Hende, som jeg elsker, som jeg savner
Brændende i denne Jamrens Dal.

Hun, som ydmyg knæled' for dit Billed
I Sankt Peters Dom ved Aftenglød,
Der, hvor Christenkunstens Helt fremstilled'
Dig med Sønnens Legem paa dit Skjød.

Hun, som bar dit Tegn, af Venskab givet,
Paa sit unge Hjerte, da det brast —
Hun, som var saa barnligglad i Livet
Og i Døden dog saa klar og fast.

I din Varetægt Du tage hende
Hisset i det ubekjendte Land,
Hvorfra hun ei kan tilbagevende,
Hvorhen jeg endnu ei følge kan.

O, Du høist velsignede blandt Kvinder!
Led og denne rene Kvinde frem
Foran Thronen, hvor din Søn hun finder,
Frelseren, som kaldte hende hjem.

En Drøm.

I denne Nat, den første efter Paaskenat,
Jeg havde ret en underlig, en deilig Drøm
Om Hende, som min Tanke altid dvæler ved,
Min Elskede, som Døden har berøvet mig.
Det tyktes mig, jeg hende saae som Liig igjen —
Saa stiv og kold, saa marmorhvid paa Leiet strakt,
Som dengang hun med Livet havde nys udstridt.
Jeg fandt mig bøiet over hende, sorgbespændt,
Og skuende med Rædsel i de elskte Træk,
Som Døden alt sit Stempel havde trykket paa,

ınt ei jeg kunde, ei jeg vilde troe det end.
ı havde staaet saa i denne lange Tid
ventet paa et Livstegn fra det døde Leer.
see! da rørte sagte, sagte Læben sig
Farven steg med Rosenskjær i hviden Kind,
Øiets dunkle Forhæng langsomt hæved' sig
ı Blikkets klare Stjerne tindred' atter frem --
kjærligt hun saae hen paa mig, og sagde mildt:
ıd Morgen Elskte! Længe har jeg sovet vel?"
længe, længe! svared' jeg, men nu er Alt
ılemt i Fryd, det var kun Alt en rædsom Drom!
er ei død, Du lever end, meer frisk end før!
syntes jeg, at strax hun alt stod opreist der:
hvide Liigsvøb svundet var, en himmelblaa
ıævet Kjortel fløď om hendes ranke Form,
Krands af Epheu og Violer slynget var
hendes brune, blanke Haar, og herligen
ngdomsfriskhed straaled' hendes Ansigt nu —
varm af Liv og Kjærlighed var Haanden, som
rakte mig, mens blid hun sagde disse Ord:
; lever jo, for Dig jeg lever alt som før,
Du maa troe det, om Du end ei seer mig her."

fyldtes jeg med Fryd og Angst, og udbrød høit:
nei, nu skal Du aldrig meer forlade mig! —
'om for ret ved Vidners og ved Venners Kreds
ıolde hende fæstet her, jeg raabte høit
dem, der var os nærmest før: Kom Alle nu
see, at Hun, I sagde død, end lever her —
her hos mig og vi skal ei meer skilles ad!
saae hun paa mig med et sært, vemodigt Smil -
da de Andre styrted' til paa mine Raab,
svandt hun bort, saa der var intet Spor at see! —
ı Hine fandt mig ene her, og rystede
ılidende paa deres vise Hoveder.
. vaagned' jeg, og fandt mig atter ene selv.
a denne Drøm hun sendte mig, det troer jeg vist,

For at jeg skulde vide, at hun lever end
Om endog jeg og Andre ikke fatte det,
Naar kun mit indre Øie altid skuer det
I Tro, i dyb Erindring, og i saligt Haab. —

Gravens Røst.

(Efter J. Montgomery.)

For Dem, som græde, der er en Ro,
For trætte Pilgrim en Hvileblund:
De sove sødt, som i Moders Bo,
I dyben Grund.

Den Storm, som splintrer et Skib til Vrag,
Forstyrrer ei meer deres Ro saa mild
End Luftningen, som ved hældende Dag
Lukker Rosen til.

Jeg længes at lægge mit Hoved ned,
Mit pinte Bryst under Jorden blød —
At slumre drømmeløs hen i Fred
Fra al min Nød.

Thi Elendighed mig ved Fødslen tog
Og kasted' mig hjælpeløs, vildsom hen —
Jeg forgaaer! — O Moder Jord! tag dog
Dit Barn igjen.

Disse Lemmer skal i dit Skjød, o Jord!
Blidelig smuldre hen til Dig,
Og ikke levne tilbage et Spor,
Som ligner mig!

en sælsom Lyd mit Øre naaer —
Puls slaaer vildt — jeg er Vanvid nær —
Hvo er Du, hvis Røst til mig naaer? —
„Jeg Graven er.

ıven, som aldrig talte før,
ıu fundet en Røst at varsle med,
taler ei mere. Thi hør, thi hør
I Ydmyghed:

)u en Usling, af Haabet forladt,
erer lav Bekymring dit Sind,
Fortvivlelsen alt sine Kløer sat
I dit Hjerte ind?

begangen Udaad som ætsende Byld
t Bryst med Anger sidde og groe?
Spøgelser af utilgivet Skyld
Myrde din Ro?

ıjager dit Indres Furier Dig?
Du flygte fra Straf og Hevn — hvorhen?
:ænk ikke, haab ikke, Daare! i mig
At finde en Ven.

alle de Rædsler, som boe i Død,
ingen Tunge kan tale ud —
den store Gaade dybt i mit Skjød —
Ved Død, ved Gud!

byder Dig: Lev! Gjør Bod og bed,
ed din Skjændsel i Støv og Leer —
er der Naade – Gaa bort i Fred,
Og synd ikke meer!

Er Du en Sørgende? har Du kjendt
Den Salighed, hos en Elsket at boe?
Er din Glædesdag paa Jorden endt
Som din Nattero?

O lev! og klyng Dig kun trofast til
Den søde Erindring af hvad svandt hen! —
Stol trygt paa det Raad, som Himlen vil,
For Fred igjen.

Er Du en Vandrer? Maatte Du see
Din Barke at kantre for susende Blæst?
Har Du faaet at føle en Skibbrudens Vee
Som Ulykkens Gjæst?

Er Du, for Storm og Bølger et Vrag,
Fordømt til i Nød at krydse Dig frem —
Dog lev! Du skal finde din Havn en Dag,
Et roligt Hjem!

Hvad end blev din Lod, Hvo Du end er,
Bekjend din Daarskab — kys Tugtens Vaand
Og i dine rensende Sorger her
See Herrens Haand.

Det bøiede Rør Han bryder ei ned —
Dog maa hans Børn føle Prøvelsens Kniv:
Han saarer dem af sin Barmhjertighed,
Han saarer til Liv.

For hans mægtige Haand Du ydmyge Dig maa!
For hans Forsyn fald paa dit Ansigt hen!
Tilbed! — Saa reis Dig. — Han byder Dig staae
Og ei synde igjen.

, Du Vandrer i Taarernes Dal!
get af evigt Lys og Sang
m Tidens dunkle Ørken Du skal
Fortsætte din Gang.

em, som græde, der er en Ro,
ætte Pilgrim en Hvilens Stund;
dens de smuldrende Been have Bo
I dyben Grund —

Sjælen, for Støvets Lænker fri,
herlige Billed, fra ham gaaet ud,
:n Dagenes Stjerne skinne i
Himlen hos Gud.

Solen er kun en forgjængelig Gnist,
:teor kun i Luftens Sø —
Sjælen, evig som Faderen hist,
Skal aldrig døe!"

Høstkarlen og Blomsterne.

(Efter Longfellow.)

)er er en Høstkarl, I kjende ham strax,
:hi med sin krummede Lee
ıan høster ei blot det skjæggede Ax,
ten og Blomsten, vi derunder see.

:eg maa vel og have lidt Skjønt, siger Død,
:i blot det skjæggede Straa? —
)isse Blomsters Duft er mig saa sød —
; skal dem tilbage jo faae.

Han kysſed' dem alle paa Moders Viis,
En Taare i Øiet ham steg,
Det var for Herren i Paradiis
Han samled dem i sit Neg.

Min Herre vil have de Blomster smaa, —
Han sagde, mens Leen klang,
„Naar Han seer dem, Jorden han tænker paa,
Hvor selv han var Barn engang."

I Lysets Egne jeg planter dem om,
Der skal de blomstre med Lyst,
Og salige Aander, som derhen kom,
Skal bære dem ved sit Bryst.

Saa Moderen gav med Taarer hen
Sine elskede Blomster smaa —
Hun vidste, hun skulde faae see dem igjen
Hos Herren, i Himlens Blaa.

O, han var ei vred, ei grum han var,
Den Høstkarl for Evighed:
Han foer over Jord som en Engel klar,
Og tog nogle Blomster med!

Min Have.

Jeg har mig en Have, saa dyrekjøbt god,
Den eneste Jordplet, jeg eier: —
Den er ikke stor — kun i Alt nogle Fod —
For mig den dog Riger opveier.

Der voxer saamangen Blomst af dens Skjød —
Violer og Roser, Levkøier,
Ja, Heliotropen selv dufter der sød —
Der Syden til Norden sig føier.

Sneeklokken ringer der Vaaren ind,
Kjærminden i Græsset leger,
Neglikeu pranger med Purpurkind —
Cypressen mod Himlen peger.

Men under dem alle, der hvile to Frø
De ædleste, Tanken kan vide:
En Moder, som for sine Børn maatte døe,
Med en af de Smaa ved sin Side.

Det er min Elskte, min Ungdoms Brud,
Som her er nedlagt med sin Spæde,
For engang igjen at folde ud
Sin Livsblomst forklaret, i Glæde.

Den Blomst kan Troens Øie kun see,
I Himlen først aabnes dens Bæger.
Der veed jeg, den engang ender min Vee
Og alle mine Længsler læger.

Til da min Have jeg dyrke vil
Med alle dens Blomster blide. —
Saa liden den er, en Plads har den til —
Der lægges jeg ved deres Side.

———

Sorgens Lyst.

En dybere Sorg er paa Jord ei skabt
End min — dog den fylder mit Hjertes Trang
Det er bedre at have elsket og tabt
End aldrig at have elsket engang.

Jeg kjøbte mig ei Ligegyldigheds Fred
For al min Kummer, for alt mit Savn, —
Hvad det er at leve, Den slet ikke veed,
Som aldrig har holdt en Elsket i Favn.

Det Himmelske er der ved Kjærlighed,
At dens Sorg selv bliver et Rigdoms Væld:
Hvor fyldes mig ei mangen eensom Kveld,
Naar jeg sænker mig i min Erindring ned?

Da drage de hulde Syner forbi
Fra skjønne Dage, — da kommer Hun,
Som jeg ei skal see meer paa Jordens Sti,
Og hvisker til mig om Gjensynets Stund.

Ja, vel er der Lyst selv i Sorgen skabt,
Naar dens Klage lyder af Kjærlighedssang —
Det er bedre at have elsket og tabt
End aldrig at have elsket engang.

Den tunge Gang.

Har Du vandret den Gang, som er tungest af al —
Gangen med til din Elskedes Grav?
Har Du fulgt efter Baaren, hørt Jordklumpens Fald
Paa det Dyreste, Livet Dig gav?

a kjender Du og hvad et Menneske maa
ud her i Jammerens Dal,
a veed, hvad det koster, fra Graven at gaae
t eensomme Hjem med din Kval.

syntes Du vel, at ei meer, aldrig meer
Livet gjenblomstre for Dig.
lt saae dit Blik kun et afsjælet Leer,
og Mark med den Elskte laae Lig.

Taalmodighed kun! Der er Haab, der er Haab
i Dødens den bittreste Vee.
et Ord, ved den Kraft, som Du fik i din Daab,
Du Lys selv i Gravdybet see.

Lys er fra Ham, som først Graven har sprængt! —
in Sorg kun med Tro til hans Bryst!
Trøst, ingen Trøst har end Verden udtænkt,
ans Ord læger sikkert, men tyst.

Du stille med det, saa vil Dag efter Dag
Lindring og Fred om dit Saar,
Hjerte vil atter slaae rolige Slag —
Frygt jo til Dig mere naaer.

t Blik vil Naturen da atter opgaae
m Taarer, i vemodig Ro —
leve af Haab om et Gjensyn at naae —
u mig! Ak, ja mig kan Du troe!

r vandret den Gang, som er tungest af al —
med til min Elskedes Grav.
r fulgt hendes Baare, hørt Jordklumpens Fald
t Dyreste, Livet mig gav!

Fuglen paa Graven.

En Morgen tidlig jeg sad ved den Grav,
Som lukker min Lykke inde;
Friskt Græsset dufted', og Vaaren gav
Mig Hilsen i lune Vinde.

Saa let var Luften og lyseblaa,
Overalt vilde Liv frembryde.
I unge Løv sang de Fugle smaa,
Saa lifligt monne det lyde.

Vaarglæden dog ei til mig kunde naae —
Thi Hende den ikke vækker.
Med stive Blikke jeg stirrede paa
Den Steen, som hende bedækker.

Da kom der en Fugl, en liden En
Af dem, som Vaaren medbringer,
Og satte sig paa hendes Marmorsteen
Og lettede paa sine Vinger,

Og saae mig i Øjet saa munter og klog
Som om den vilde mig sige:
Du Daare! hvorfor stirrer Du dog
Kun ned i de Dødes Rige?

Veed Du da ei, hun er ikke der,
Den, som Du ikke kan glemme?
See op mod Lysets og Livets Skjær —
Der haver hun nu kun hjemme.

Der skal Du jo snarlig hende gjensee,
Vær frisk tilmode saalænge!
Bær freidig din Deel af Jordens Vee
Og grib i din Harpes Strenge!

a tyktes det mig at Fuglen sang
mig over Gravens Tue,
derpaa den op i det Blaa sig svang
kvidred' af al Formue.

kunde jeg hæve min Sjæl med den
it over Sorgernes Skygge!
ar Støvet vil tynge den ned igjen —
in Gud! Din Kraft mig opbygge!

Harpen.

Sagn nu mig drages til Minde:
Dame ved Harpen sad,
hvide Fingre lod rinde
iennem Strengenes Rad.
svulmende Toner hun bøied'
mmen til Eenhedsklang,
kunstrigt dem slynged' og føied'
sin bevægede Sang.

n trofaste Ridder stille
d hendes Fødder laae,
hørte Tonerne trille
kunde dem bedst forstaae.
klaged', de jubled' jo alle
n Kjærligheds Sorg og Lyst,
an følte dem sammenfalde
ybt i sit eget Bryst.

Det var i Afskedsstunden
De sade tilsammen saa:
Naar Morgenen var oprunden
Han maatte i Langfærd gaae.

„Og hør, Du Hjertenskjære!
Mit Ord Du mærke nu paa:
Jeg veed, at min Sjæl maa være
Hvor Du monne Harpen slaae.

Naar jeg da med mine Svende
Er langt i fremmede Land,
Har Du et Middel i Hænde
Hvormed Du mig kalde kan:
Thi hvergang Harpen Du rører
Og tænker derved paa mig:
De elskte Toner jeg hører
Og sender min Hu til Dig.

Selv midt gjennem Kampens Larmen
De Toner fornemme jeg vil;
Thi de komme inde fra Barmen
Og de ere Sjælenes Spil.
Ja, selv om Døden os skiller,
Er det dog ikke forbi: —
Da hører jeg, naar Du spiller —
Da vorder min Aand just fri.

Da kan den tankelet følge
Din Harpes kaldende Røst
Gjennem Luft, over Land, over Bølge
Til Dig, at bringe Dig Trøst,
At dæmpe din vilde Klage,
At svæve om Dig med Fred —
Indtil vi sammen kan drage
Til den evige Kjærligheds Sted.“

Bort drog Han, og Hun sad ene
Tilbage i Hjemmets Hal.
Hvor gik de Timer saa sene,
Hvor endeløst var deres Tal!

: eneste, Tomheden kvalte,
r naar hun Harpen slog;
synes hun, at hun talte
d ham i Tonernes Sprog.

Dag, mod Aftenrøde,
n havde just Harpen rørt:
n sidste Akkord hendøde
a Aftenvinden bortført. —
Hallen blev stille længe —
— skjønt hendes Haand nedhang —
r foer over Harpens Strenge
sær, en bævende Klang.

t lød som høieste Smerte
nmen med høieste Lyst, —
skar hende gjennem Hjerte
fyldte dog hendes Bryst.
denne Time hun lagde
gens Slør om sit Haar:
g veed, han er død," hun sagde,
; snart jeg efter ham gaaer."

gjorde ingen Forandring
Budet virkelig kom,
han var død paa sin Vandring:
t sagde: „Jeg vidste min Dom."
t hensad taalmodig, stille
d bøiet Hoved, og stum: —
som hun lytte vilde
Stemmer fra tomme Rum.

r Kveld hun pleied' dog hæve
Hoved, og Øiet fik Ild:
lod hun Strengene bæve
nynned' sagte dertil.

Da fyldtes Rummet om hende
Som med et lysende Skjær —
Da var det, hun kunde kjende
Sig ham i Tonerne nær.

Engang, det vared ei længe,
Man hende bøiet fandt
Over de elskede Strenge,
Uden Liv, mens Klangen svandt.
Hendes Sjæl havde Flugten taget
Med Hans, fra det Jordiskes Bred!
Paa Toner de sammen var draget
Til den evige Kjærligheds Sted.

Gjenaabnet Natur.

Et Skridt dog videre paa Pilgrimsbanen!
Jeg takker Dig, min Gud! — Du har oplukket
Igjen mit Blik for al din Skabnings Skjønhed,
For din Natur, og for dens dybe Anen.
Ak, lang Tid efter at jeg havde drukket
Den Smertens Kalk, din Viisdomshaand mig gav,
Jeg stirrede kun ned i hendes Grav,
Og følte mig kun bitter ved det Skjønne,
Hvormed Naturen mig saa mild omgav.
Mig kvæged' ikke meer de Marker grønne,
Ei Dal, ei Fjeld, og ei det friske Hav.
Og traadte jeg saa ind i Skovens Tempel,
Det hvælvede, det dunkelgrønne, hvor
Naturen holder Andagt i sit Chor —
Da følte jeg mig mærket af et Stempel,
Som lyst i Ban ved Sorgens Bud fraoven

alle Blomster, alle Fugle smaa,
alle skjønne Billeder i Skoven
; vendte stumme bort fra mig, just saa,
m fra Agnete i den gamle Sang.

. er det meer ei saa. Skjønt endnu lang
, tung mig falder Eensomhedens Gang —
d stille Kamp, ved Tro paa Himmelbarnet,
avidt har jeg dog Sorgens Sky nu klarnet,
jeg tør træde ud af Cellens Muur,
i Guds fri, Guds herlige Natur, —
r stille Hjertets aldrig lægte Vunde
ot for de tusind Smil fra Blomstermunde.
; atter tør jeg lade Blikket glide
it over Aasen og det blanke Vand,
r atter see mit skjønne Fædreland,
ets stolte Fjelde og dets Dale blide.
og seer jeg ei Naturen meer som før:
r hviler over den et Vemodsslør,
a fint, saa hvidligt, vævet let af Sorgen,
m Taagen i en klar Septembermorgen.
; hvor jeg gaaer — hvad under Skovens Træer,
d Elvens Bred, i Dalens Bund, den blide,
; synes overalt jeg kan fornemme
n søde Lyd af hendes kjendte Stemme,
m hvisker til mig, at hun er mig nær
ønt hun ei synlig vandrer ved min Side.

— —

Gud er vor Fader.

d er vor Fader! Dette Livsens Ord
n jeg først nu ret føle i dets Magt,
n ane først, hvad i dets Dybde boer, —
, da et Barn Han i min Favn har lagt,

Nu, da jeg hører Fadernavnet stamme
Af spæde Læber. O, hvor dyb, hvor stor
Maa den ei være, denne Livets Flamme,
Den Kjærlighedens Grund, som er hos Gud,
Hos Altings Fader, naar selv jeg, et Skud
Paa Skabningens uendelige Stamme —
Jeg, i hans Verdners Rum et sporløst Fnug,
Kan føle mig saa gjennemtrængt, saa smeltet
Af Faderkjærlighedens milde Dug!
O, naar min Dreng udstrækker sine Arme,
Opslaaer sit Øie, blaat som Himmelteltet,
Saa bedende, saa tillidsfuld mod mig —
Da føler jeg en stille, mægtig Varme
Dybt i mit Bryst, for, en Beskytter lig,
Mig over ham fuldt signende at bøie!
Men ak, hvad kan jeg, hvad formaaer jeg saa?
Ei værge ham for mindste Pust og Vind —
Min Kjærlighed er magtesløs, er blind.
Een Fader kun, vor Fader i det Høie,
Kan elske ret, kan skue, kan formaae.
Han haver Kjærlighed og Magt tillige,
Han samle vil dem Alle til sit Rige,
Som raabe Abba, Fader! — Store, Smaa.
Ja Han, — ufattelige Naadens Hav! —
Han elskte Verden saa, at han hengav
Selv sin eenbaarne Søn, at Hver, som troer
Paa Ham og paa hans Offer, paa han Ord —
Skal ikke vorde tabt, men til Ham stige
Og arve Riget, det evindelige!
Saa kan jeg da, skjønt ei min Kjærlighed
Har Magt at værge for min Lilles Fjed,
Dog freidig føre ham ad Livets Vei.
Thi Gud, som gav mig ham, os svigter ei —
Han leder os, opholder os; forlader
Ei eet af sine Børn — Han er jo Fader!

Fornyet Angst.

Nu har Dødens Engel atter faret
Over denne Sorgens Bolig hen, —
Vilde tage, hvad der var mig sparet,
Ja, det Eneste, jeg har igjen.

Han, min elskte Glut, min søde Lille,
Hendes, Kjærlighedens, Smertens Søn,
Han, den sidste Knop, som spire vilde
Paa mit brudte Livstræ, endnu grøn.

Truffet laae han alt i Dødens Krampe, —
Hjælpeløs jeg maatte see derpaa,
Maatte atter stride Angstens Kampe,
Maatte atter tæt ved Svælget staae.

Og jeg svimlede. Først nu jeg maalte
Tomheds Dyb, naar han og borte var,
Mindre tyktes mig hvad før jeg taalte,
Dobbelt Kval jeg nu for Gud frembar.

Og den Bøn, som mig paa Læben brændte,
Herre, Herre! Du bønhørte den!
Dødens Piil fra Drengen Du afvendte,
Gav mig ham for denne Gang igjen.

O, hvor kan jeg takke Dig, Du Høie!
Jeg, som knurrede mod Dig, o Gud! —
Lær mig, lær mig herefter at bøie
Villigt Sindet under dine Bud!

Lær mig elske, hvad Du mig har givet,
Først som Dit, og derefter som mit! —
Lær mig gjennem Døden skue Livet —
Ak, det Syn end svigter mig saa tit.

Paa Biblioteket.

Værer hilsede
I stille Haller!
Stille og fredede som Klosterets,
Men ikke dumpe, ikke lukkede
Som disse!

Netop da Verden
Med dens Lyst og dens Farver
Havde lukket sig for mig, —
Da Sorgens Dække var faldet
Mellem mig og de Levendes Land
Stille Haller! da aabnede I
Eders Porte for den Udstødte
Og gav ham et Fristed,
Hvor han kan dvæle med Fred
Vandre mellem Tause og dog Talende,
Ene, og dog ikke ensom.

Thi rundt om de høie Vægge
Er Slægternes hellige Arv samlet,
Og Fortidens store Aander
Omgive mig her
Med deres bedste Tanker,
Og vidne:
At Menneskets Sjæl
Allerede her paa Jord
Kan overleve Døden.

Her staae Side ved Side
Ven og Uven, Kjæmper og Modkjæmper
I den samme Fred; —
Her forme Digter og Forsker,
Tænker og Anvender
En skjøn, sammenhængende Krands.

ordner sig synligt
armoniske Straaler
store Klangfigur
Menneskehedens Lovsang
d sit Udspring.

e, naar jeg har vandret
rgbetynget
isse tause Rum,
der fra Aanderaderne omkring mig
dalet til mit syge Hjerte
stille Fred,
friskende som Aftenduggen
hentørrende Blomster.
ofte har jeg da troet at høre
t over mit Hoved
sagte, beroligende Hvisken,
lsesfuld og høitidelig,
m den stille Susen
Skovens Toppe
r Nattevinden farer over dem.

det den fjerne Gjenlyd
Evighedens Aande?
de hjemvandrede Aanders Livschor
deres jordiske Gjerning? —
saa jeg skal engang
ande min svage Stemme mellem deres,
emærket vel af Efterslægten, —
en ikke af Ham
a hvis Kald jeg har sunget
et varmt Bryst
efter den Evne, Han har givet mig.

Hiinsides Bjergene.

Rom. 8, 22—24.

Hvo higed' vel ikke i Ungdommens Tid
Mod de fjerne, de blaalige Fjelde?
Vor Længsel tog Vinger at bære os bid,
Vi droges mod det Fjerne med Vælde.

Og naar vi saa stod der, og stirrede paa
Det Haabets Land, vi dyrt havde vundet —
Kun høiere Bjerge vi foran os saae,
Forøget Længsel kun vi havde fundet!

Saa gaaer det gjennem Livet. Fra Maal og til M
Den samme dybe Længsel os følger. —
Den stilles ikke her, den giver ei Taal,
Den naaer over Verdenshavets Bølger.

Thi det er den Længsel, som Aanden i Bur
Dybt føler efter Himmelens Bue, —
Den Længsel, som hviler i alt Kreatur
Efter Ham, efter Herren at skue.

Den skal engang stilles. O, seer Du ei der
Det sidste Bjerg, det høieste af alle?
Dets Tinde alt rødmer af Evighedens Skjær,
Og hiinsides elskte Stemmer kalde.

Der skulle vi over. Ak, Veien er trang!
Vi maa selv under Jorden os bukke. —
Men vi har saa sikker en Leder paa vor Gang:
I dunklest Nat Han hører vore Sukke.

Naar trofast vi ham følge, saa vinde vi frem
Og hiinsides Bjergene, de sidste —
Og see der ud over det himmelske Hjem,
Hvor intet Hjerte mere skal briste.

slukkes vor Længsel i saligste Lyst
at skue i Alkjærligheds Øie, —
lægges de Elskte atter til vort Bryst,
n forud vare gangne til det Høie.

os da kun taale vor Dals Jammerlyd!
os her kun længes saa saare:
Hjem hos vor Frelser, en Evigheds Fryd
vel værd disse Øieblikkes Taare!

Et Billede af Jesu Liv.

Luc. 8, 40—56.

}errens egen Stad, ved Genezareth Sø,
laae en liden Pige og skulde til at døe.
des Fader var Jairus, en fornemme Mand,
ıagogens Forstander, og rig paa Gods og Land.

ıs dyreste Klenod var dog den Datterlil,
ıs eneste Barn, som nu laae i Feberens Ild.
r gjerne alt sit Gods, ja sit eget Liv han gav
at frelse hende ud fra den truende Grav!

ei han kunde værge sit elskte Barn mod Død! —
gjæves kloge Læger deres bedste Raad opbød,
gjæves arme Moder ved Hovedgjærdet sad
kjøled' Barnets Pande, og sagte græd, og bad.

var en lummer Aften. En Tordensky laae
:k over Stad og Omegn, og tyngede derpaa.
Luft, ei Blad sig rørte; selv Palmen, som stod
ıusets Forgaard, ikke en Hvisken høre lod.

Vidtaabne stod alle Døre ud til Atrium —
Der laae den Slaveskare knælende og stum,
Der hørtes kun den Døendes tunge Aandedrag,
Og af og til en Hulken, tilbagekvalt og svag.

Da løste sig de Ord af den pinte Faders Bryst:
„O, var nu Jesus blandt os! saa blev vort Mørke lyst
O, at Han netop nu dog, med sine Undertegn,
Er draget over Søen, til de Gadareners Egn!“

Knapt var de Ord udsagte, før Himlen klarned op!
En forfriskende Susen gik gjennem Palmens Top,
De Blomster op sig lukked', som var det Morgentid,
Og gjennem al Naturen gik en Fredshilsen blid.

Jairus op sig reiste, hans Blik tog Haabets Ild:
„Det er Mesteren, som kommer! Jeg søge ham vil.“
Saa raabte han, — ud foer han fra Dødsleiets Gru; -
Der tvivled' de og mumled': „Det er forsilde nu.“

Gjennem de krumme Gader han skyndte sig afsted,
Den halve By vel fulgte med ham til Stranden ned.
Alle strømmed' til Jesus, baade Uven og Ven —
„Han kommer“ — raabte de Alle — „Han kommer h
igjen!“

Ved Stranden var der Trængsel. Der Pharisæer stod
I Helligheds Kaabe, og lysted' efter hans Blod, —
Der fromme Kvinder knælte, der Syge man frembar,
At drikke af hans Livsord Frelsens Kilde klar.

Han stod endnu i Skibet, og saaes over dem
Saa mild, saa majestætisk, et Bud fra Himlens Hjem!
O, Hvo kan vel beskrive den herlige Gestalt?
Ved at ville Ham afmale, den bedste Pensel faldt.

skred han over Brættet — nu kyssed' Stranden
Hans Fod. —
rus frem sig trængte med Fortvivlelsens Mod,
dt ned for den Høies Fødder, og gjennem Hulken
udbrød:
Herre! kom til mit Huus! min Datter er næsten død!"

us ham svared' ikke, men sendte ham et Blik,
r kvæged' hans Hjerte med Haabets søde Drik.
a gik Mesteren op i Byen, alt Folket fulgte med
ens Bedende og Syge fast hang ved hvert hans Fjed.

j Han bortviste Ingen. Han villig sig trænge lod.
ins Kjærlighed udbredte om ham en Livsens Flod —
en fik de Alle føle, som troende nærmed' sig,
elv Kvinden, som ydmyg rørte blot ved hans Kjortelflig.

un langsomt gik det fremad. Hvergang det Undertog
lev standset, da bæved Jairus — hans Hjerte hørligt slog,
ans Tanker ilede forud, — den Vei blev ham evig lang,
len han voved' ei at forstyrre den Herlige i hans Gang.

u var det ei langt fra Huset. Da stod Jesus stille
igjen,
g vendte sig blid og kjærlig mod en bedende Kvinde
hen — —
len end imedens Han talte, der kom et aandeløst Bud
arende gjennem Mængden og søgte Jairus ud.

lmag ikke Mesteren længer, thi vid: — din Datter er
død!" —
ia for den segnende Fader det Dødens Budskab lød. —
ia var da Alt forgjæves! hans Yndling var ikke meer!
od Døden havde selv Jesus vel ingen Midler fleer? —

Og dog — og dog! Om Han kunde? — saa hvisked
stille Sprog
End i Faderens blødende Indre — sit Blik han att
opslog. —
Og see! Da stod Jesus hos ham og sagde: „Hvi tvivler Du
Frygt ikke! — Tro kun! — din Datter skal vorde frel
endnu!“

Jairus bævende fulgte; det dæmred i hans Sind.
Da Mesteren kom til Huset, tog Han kun med sig ind
Petrus, Jacobus, Johannes, de elskte Disciple tre —
Saa traadte den Livets Herre ind til Dødens Vee.

Derinde var larmende Klage, alt efter Østerlands Skik,
Et Bulder af Piber og Veeraab gjennem Hallen gik.
Vildt Klagekvinderne hyled' og sønderrev Klæder og Haar —
Kun de vare stille og tause, som bar det dybeste Saar.

Da var det, at Han Stilhed med de evige Ord paabød —
De Livets Ord: „Klag ikke, thi Pigen er ikke død,
Hun sover kun!“ — Men Latter nu fulgte
Jammerskrig,
De raabte haanligt: „Troer Han vi ikke kjende et Liig?“ —

Saa vendte Herren sig streng mod den leiede Græde-
Og bevægede langsomt Haanden — da havde de Alle
De flygtede bort med Bæven. — Nu sank der
Sabbathsfred
Forventningsfuld, stille, over Dødens viede Sted.

Sagte skred nu den Herre til Kamret, hvor hun laae,
Fader og Moder fulgte, Disciplene ligesaa —
De knælede Alle om Leiet, kun Jesus opreist stod
Og mildt vemodigt sit Øie paa Liget dvæle lod.

: laae hun, den brudte Livsknop, end i Døden fager
og fin!
: yndige Hoved mildt bøiet, Kinden hvid som det Lin,
c dækkede hendes Lemmer, mens Haaret opløst faldt
dunkle Lokker over den blidt henstrakte Gestalt.

r laae hun, den Unge, et Billed paa hele Slægtens Arv
Synd og Død, som selv griber det reneste Jordlivs
Marv.
ın ynkedes saare, den Høie! — Han derfor herned jo kom
t kjæmpe mod Døden for Alle, og sone den strenge Dom.

:u løfted' han sit Aasyn mod Himlen, og der laae
:n Glands af Skaberens Almagt straalende derpaa.
)e knælende Mennesker bæved' — de følte sig nu nær
Den stille Guddomsevne, som bærer Verdeners Hær.

Saa tog Han den Dødes Haand, og sagde med en Røst,
Som endnu gaaer gjennem Tiden med uendelig Trøst:
„Pige, stat op!“ — Og see! ved disse mægtige Ord
En Strøm af Livsblod atter igjennem Liget foer.

Den flygtede Aand kom tilbage — hun opslog atter sit
Blik —
Hun reiste sig halvt fra Leiet — Nu stod hun op, og gik!
Men Frelseren ledte hende til Fader og Moder igjen
Og sagde: „Giver hende at æde!“ — Og de sank for
Ham hen.

Thi de forfærdedes saare. Men den Ydmyge bød dem kun
Ei at sige til Nogen, hvad var skeet i denne Stund.
Og medens de favned' hinanden, og Gjensynets Jubel
steg, —
Den Herre med sine Disciple sagteligen bortveg.

Dog, de kunde ikke tie, — deres Glæde var dertil for stor:
De raabte det ud over Landet, ja over den ganske Jord

Selv til Os gjennem mange Sekler det salige Budskab l
Om Jairi Datter og Herren, som vakte hende fra Dø

„Ak, Hvo der dog havde levet paa hin Jairi Tid!“ –
Saa sukker Du ofte, min Broder, i Livets haarde Strid: –
„Mine Elskte ligge for Døden, men ingen Frelser meer
Indtræder med Livets Gave — der skeer ei Mirakl
fleer!“ —

O nei! Thi det største af alle Mirakler er skeet for Dig
For Dig har din Gud og din Frelser i Døden hengivet sig
For Dig er Han atter opstanden til Himlens Herlighed –
Did kalder Han Dig og Dine, hvis Du vil følge med.

O lyt til dit eget Indre, lyt til din Barndoms Tro!
Og Du vil høre Hans Stemme, som kalder til Liv og R
Vil skue igjennem Tiden de lysende Spor af Hans Vei –
Ogsaa til Dig den fører — o, luk Ham ude ei!

Thi endnu gaaer jo den Herre omkring til Døden Vee,
Staaer ved vore Elskedes Baare, skjønt Vi ham ikke see –
Og endnu lyder Hans Tale: „Frygt ei — De sove kun
Venter og troer som Jairus, saa kommer Frelsens Stund!“

Ogsaa Han!

(Decbr. 1859).

Ogsaa han — min lille, søde Gut! —
Ogsaa han — mit Livs den sidste Glæde! —
Ja, og ham jeg maatte da tilslut
Med de Andre dog til Jorden stede.

Kun saa længe blev han sparet mig,
At jeg ret hans Ømhed kunde kjende, —
Kun saa længe var ved ham jeg riig,
At nu Savnet dobbelt dybt kan brænde.

Alt, hvad jeg har bedet og har stridt
For at han af Svaghed kunde hæves, —
Alt, hvad jeg har haabet og har lidt —
Alt var da for dette Liv forgjæves!

O, det var mit sidste, store Haab
Da jeg førte ham til Sydens Egne,
Der han skulde tage Sundheds Daab —
Og just der han maatte død hensegne.

Men han kunde dog en Vinterstund
Lege i det Fri, blandt Rosenblommer, —
Fra den duftende Orangelund
Gik han over til en evig Sommer.

Ak, han elskte Sol og Himlens Blaa
Som en Fugl, der vil mod Lyset fare!
I det Land, hans Moder elskte saa,
Fik hans Barnesjæl de Vinger klare.

Let paa dem han fløi til Moder hen,
Hun har begge nu i sine Arme,
Jeg gaaer endnu ene her igjen,
Ganske ene. Gud sig vil forbarme.

Hid fra Syden, alt den lange Vei
Over Land og over Bølgevandet
Har jeg bragt mit Barn til Fædrelandet —
Ak, som Liig! — Og dog jeg segned' ei.

Thi det tredie Evighedens Frø
Vilde jeg nedlægge i min Have.
Det er fuldbragt nu. Blandt mine Grave
Kan jeg rolig vente her at døe.

Indtil da, jeg lever for mit Land,
For min Sang, hvis end den mig er givet. —
Vel jeg veed — bag Graven venter Livet,
Men og her der end arbeides kan.

Styrk mig, Fader! — Du, som vilde tage
Til Dig Alt, Du gav mig her paa Jord! —
Jeg har jo din Søn endnu tilbage
Og i Ham det Tabte evigt boer.

Herre, jeg takker Dig!

Herre, jeg takker Dig!
Dybt har Du saaret mig,
Men kun til Liv. —
Herre, jeg takker Dig!
Mildt har Du baaret mig
Vaklende Siv!

Herre, jeg takker Dig!
Fred har Du skjænket mig
Midt i min Sorg.
Herre, jeg beder Dig!
Ind Du nu lukke mig
Fast i din Borg.

Salomon de Caus.

Dramatisk Digtning.

1854.

Forord.

Pa det Navn, der staaer som Titel paa denne Bo ligviis er ubekjendt for de fleste Læsere, vil det være nø at forudskikke nogle korte Oplysninger om dets Eier, hv er lagt til Grund for nærværende Digtning. Salomo var en paa sin Tid berømt Arkitekt og Ingenieur, født i mod Slutningen af det sextende Aarhundrede, og viste a Ungdom store Anlæg for Mekanik og hydraulisk Arkite gik først til England, hvor han 1612 blev Tegnemester sen af Wales. Senere kom han til Tydskland, og traa 1620 i Tjeneste hos Churfyrsten af Pfalz, der betroede Bygværker og Havers Anlæg. Efter nogle Aars Fo han tilbage til Frankrig. Hvad der især gjør ham mær at han med nogen Føie kan nævnes som Dampkra skjøndt ignorerede Opfinder. I et Værk af ham: »Les r forces mouvantes avec divers machines et plusieurs d grottes et fontaines, Frankfurt 1615 & 1624, Fol. blandt andre Maskiner en Fontaine. hvis Vand drives o

stræbelser efter, i sin Tid at sætte dens Anerkjendelse igjennem. meldte Dame fortæller nemlig, at da hun en Dag med en Cava- r gik forbi Galehuset i Paris, bleve de opmærksomme paa et af te Rædselsteds ulykkelige Indvaanere, der fra et tilgittret Vindue b og haranguerede en der udenfor samlet, leende og spottende ibelhob. Ved Efterspørgsel fik Marion og hendes Ledsager at ie, at hin Vanvittige var en Sieur de Caus, som led af den underlige Galskab, at han paastod med Damp at kunne bevæge største Maskiner. Saaledes er omtrent Indholdet af Anekdoten; medfører den Sandhed, saa maa de Caus formodentlig være død Galehuset; sikkert er det, at hans Død indtraf i Paris Aar 1630.

Dette er Alt, hvad man med Vist og Uvist har kunnet sam- enbringe om Salomon de Caus og hans Skjæbne. For den laade, hvorpaa hans Charakter og Historie er opfattet og gjennem- rt i efterfølgende Forsøg til en christelig Tragoedie, faaer saaledes orfatteren alene staae til Ansvar.

Personerne:

Cardinal Richelieu.
Marquisen af Comballet, hans Niece.
Salomon de Caus, Arkitekt og Mekanikus.
Katharina, hans Hustru.
Therese, hans Datter af første Ægteskab.
Philip de Perelles, en ung Maler.
Dr. Riquarol, en Læge.
Pater Coelistinus.
Dupuys, Cardinalens Huushovmester.
To Vagtsoldater.
En Galevogter.
Bevæbnede og Folk.

Scenen er i Paris, Aar 1630.

Første Akt.

Første Scene.

me hos Salomon de Caus. I Baggrunden en Dør; tilvenstre dgang til de Caus's Laboratorium. Det er Morgen. Fru Katarina og Therese sidde med Haandarbejde ved et Bord i Forgrunden.

r. **Riquarol** (som netop er kommen ind af Døren i Baggrunden).

od Morgen, mine Damer! — Nu, min Frue,
vorledes gaaer det!

Katharina (rejser sig).

Daarligt, kjære Doktor,
n altfor slet. I veed, i hvilken Tilstand
rt Huus er falden siden nogen Tid.
kom I ei saa troligt her med Trøstord,
g veed ei mere hvor jeg holdt det ud.

Doktoren.

Læge bør jo trøste, hvor han kan det;
denne Pligt ham falder dobbelt sød
Eders Nærhed, Frue.

(Han kysser hendes Haand).

Men, desværre
lidet kan jeg hjælpe Eders Mand
vidt berømte Salomon de Caus,

Mekanikus og fordum Arkitekt
Hos Churfyrsten af Pfalz. Den sørgelige
Monomani hvoraf saa sært han lider,
Har vel ei givet sig de sidste Dage?

Katharina.

Ak, tvertimod, Hr. Doktor, tvertimod.
Derinde i en Hvælving sidder han
Ved Dag, ved Nat, omgivet af Maskiner,
Af Kjedler, af Retorter, grubler, koger
Saa al hans Hjerne maa gaae op i Damp.
Og hvad er endnu værre, alt vort Gods,
Vor Velfærd vil gaae op i Røgen med.

Doktoren.

Var det endda i Alchymiens Skole
Han viste saadan Iver; søgte han
Paa Diglens Bund det blanke, dyre Guld —
Saa var der Mening dog i al hans Stræben,
Han delte den med Tidens største Aander.
Men, efter hvad jeg mærket har, bestaaer
Den store, mægtige Opfindelse
Som han vil have gjort, og som han troer
Fast skal forandre Verdens hele Liv —
Bestaaer den kun i Luft, i tomme Luft.
Sligt er jo Galmands Snak. At han har faaet
Et Tryk paa Hjernen, er kun altfor vist.
Siig, har I givet ham Dekokten, Frue,
Som sidst jeg opskrev? — har I appliceret
De kolde Omslag, jeg forordnede?

Katharina.

Jovist, da kom jeg vel deran. Nei, nei,
Han taaler ei man nævner ham hans Sygdom,
Langt mindre vil modtage Midler for den.
Han svarer mig kun med vanvittig Latter
Naar jeg forklarer ham, hvad dog hvert Barn

Gaden, hvor vi boe, fortæller om ham:
: Mester Salomon de Caus er gal..
g trænger jeg da mere ind paa ham,
esværger ham at bruge Eders Midler,
or dog at komme til Fornuft igjen
g sørge for sit Arbejd og vor Velfærd —
a raser han, bortjager mig i Vrede
g indelukker sig hist i sin Hule
led alt sit dyrekjøbte Skramleri.
ler er kun Een, som end har Magt hos ham,
som kunde styre ham ifald hun vilde —
let er hans Jomfru Datter der. Hun er
den høitbetroede, den Elskede,
ei jeg, ei Hustruen. Men hun er lige
saa gal fast blevet nu, som hendes Fader,
stedetfor at lede ham tilrette
estyrker hun ham kun i al hans Daarskab.

Therese (som imidlertid med synlig Bevægelse har hørt til, rejser sig nu).

Stedmoder! tal dog ikke saa, for Guds Skyld!
veed ei, hvad I siger. Kan I da
nd aldrig fatte, at min Fader ei
r syg, langtmindre sindssvag? —

Doktoren (afbrydende).

Ikke syg?
ieur Salomon de Caus ei sjælesyg?
n dristig Paastand, ved min Doktorhat! —
ær af en ung og uerfaren Pige,
od Jaques Riquarol, en gradueret
oktor i Medicin ved det berømte,
et gamle Fakultet her i Paris! —
kommer til at vige, lille Jomfru,
kommer til at vige.

Therese.

Intet veed jeg,
Slet intet vel af Eders Lærdom, Doktor, —
Men Eet jeg føler dybt dog i mit Bryst
Og vil fastholde det mod alle Vidner:
Det, at min Fader, han, min ædle Fader,
Er ei forvirret i sin Sjæl. O nei!
Hans Sjæl er ordnet, mægtig vel som faae
Af dem, Gud gav en Bolig her i Støvet!
Den huser store Tanker, høie Planer
For Menneskenes Vel, for hele Verdens. —
Men netop derfor er hans Sind nu lukket
For Dagliglivets Sorg og for dets Gjerning.
Det, Moder, burde I dog bedst forstaae
Og lette kjærligt ham hans Tankeliv,
Hvoraf der snart udspringe vil en Blomst
Til Gavn for Verden, Hæder for hans Slægt.
Men ak, i det Sted plager I ham kun
Med daglig Bitterhed og tomme Klager.

Katharina.

Du er en værdig Datter af din Fader!
Gaa bort Therese! — paa dit Kammer, strax!
Endnu er jeg dog Kone her i Huset
Og taaler ei slig uærbødig Tale.

Therese.

Jeg gaaer, Stedmoder. Jeg vil lyde Eder
I Alt, hvad Huset og mig selv angaaer,
Kun ei i Eders Adfærd mod min Fader.
Det kan ei Lov, det vil ei Gud forlange,
Som lod mig ene her forstaae min Fader,
Som satte mig til Vagt her ved hans Side.
Thi vær kun vis derpaa, Fru Katharina!
For hvert et Giftord, I tilhvisker ham,
Vil jeg et Trøstord lægge i hans Sjæl,

hver en Draabe Bitterhed, I drypper
bt i hans Hjerte, vil jeg prøve paa
mildne blidt ved Kjærlighedens Sødme.

(Gaaer).

Anden Scene.

Doktoren. Katharina.

Katharina (synkende om i en Stol).
jeg forgaaer af Harme. Doktor, Doktor,
kan I see, hvor jeg behandles her!

Doktoren (hjælpende hende).
stakkels, kjære Frue! Indaand denne
: kraftige Essents — see saa, det hjalp.
aa beherske Eder, søde Frue!
Eders fine Nerver taale ofte
aadan Affektion.

Katharina.
Ak nei, jeg føler,
tæres hen i denne Daarekiste.

Doktoren.
I maa fatte Mod, I maa ei glemme
er er En som vaager over Eder,
tænker kun paa Eders Vel. —

Katharina.
Tro dog
skjønner paa den Omhu, kjære Doktor,
ier mig, — den er jo al min Trøst.
I har selv jo sagt, I har kun Trøst,
ægedom at bringe her —

Doktoren.

Vel e

For Eders Husbond, dog maaskee for Eder.

Katharina.

Hvorledes? — Hvad? — I skulde vide Midler
At løse mig fra dette Slaveri,
At give mig min Magt, min Ro tilbage,
At sikkre mig mod Fremtidens Ruin? —
O, siig det, tal!

Doktoren.

Taalmodig, kjære Frue —
Før Lægen griber til det sidste Middel,
Maa han tilbunds dog kjende Sygdommen
Og dens Historie. Vil I betroe
Da Eders Velfærd til min ømme Omsorg
Maa I fra først af sige mig, hvorledes
I kom i dette Forhold til de Caus,
Samt og hvor langt det strækker sig.

Katharina.

Ak var
Den hele Daarskab dog saa snart omgjort,
Som snart fortalt! I veed, for tre Aar siden
Kom Salomon de Caus, med samt sin Datter,
Hid til Paris igjen fra Heidelberg,
Hvor han i lang Tid havde været ansat
Hos Churfyrsten som Arkitekt, og vundet
Sig Penge og Berømmelse. Hans Ry
For sindrig Kunst i Slottes, Havers Anlæg
Og i Maskiners Bygning fulgte ham
Hid til hans Fædreland, og skaffed' ham
Her god Modtagelse og meget Arbeid.
Tilfældet, eller Skjæbnen, vilde da
At han kom til at boe her i mit Huus
I Gaden Saint Dénis, hvor jeg alt dengang

) som ærbar og bemidlet Enke.
aledes stifted' vi Bekjendtskab, der
art steg til meer Fortrolighed. De Cans
r dengang ikke som I seer ham nu,
:g, indesluttet, skjødesløs, hovmodig —
n var en vakker og beleven Herre,
n og galant mod Kvinder, klog mod Mænd
, driftig i sin Levevei. Hans Datter
ır da fast Barn, og havde end ei viist
n stridige Natur. Hvad Under da,
., da han foreslog mig en Forening,
:g gav mit Minde? — Dog, hvad værre er — —
aa sært var jeg bedaaret af hans Løfter,
lin Tillid til hans Fremtid var saa blind,
t jeg hengav mig ganske i hans Vold,
erson og Midler, uden Ægtepagt! — —
hørte Daarskab!

Doktoren (afsides.)

Altsaa dog saaledes!

)a er der ingen Tid at spilde. — (Høit.) Daarskab?
ⅰig heller Ædelsind, uegennyttig
øihjertet Tiltro, som gjør Eder Ære
:g havde vel fortjent en anden Løn!

Katharina (vedblivende.)

| Førstningen jeg havde ikke heller
brund til at angre det. Min nye Husbond
bav Husets Regimente i min Haand,
jmens han udenfor var meget virksom
)g anseet i sin Kunst. De første Navne
Blandt Frankrigs Adel, Montmorency, Châlais,
De Herrer af Vendôme, Schomberg, Luynes,
Benytted' ham ved deres Slottes Udstyr.
Ja, selv fra Dronningmoderen Maria
Af Medici, den altformaaende,
Han havde just modtaget en Bestilling,

Der aabned' ham ny Vei til Gunst og Vinding —
Da pludselig han stolt forlod det Alt
Forat nedsænke sig i ensom Grublen,
Hvoraf den Tilstand har udviklet sig
Som selv I kjender. Som han farer frem,
Vil han ret snart, uhindret og ustraffet,
Til Betlerstaven bringe mig.

Doktoren.

Ja, dersom
Vi ikke standse ham paa Veien, Frue.
Men det kan skee, saafremt I kun har Mod
Og fast Beslutning.

Katharina.

Nøden giver Mod
Og Mod Beslutning. Frem med Eders Plan.

Doktoren.

Den er helt simpel. Eders Husbond er,
Som sindsforvirret, ikke længer mægtig
At styre selv sit Gods. I, Husets Hoved
Næst ham, indgaaer da med en Klage
Til Byens Raad om Eders Husbonds Tilstand,
Forlanger ham umyndiggjort og sat
I god Forvaring. Jeg, den Syges Læge,
Befræfter Klagen, understøtter den.
Vi føre Vidner, Sieur de Caus vil selv
Bedst vidne for os ved sit gale Snak —
Ja, det maa gaae. Han bliver dømt umyndig
Og sendt i Varetægt. Da er I fri —
Er Herre over hans og Eders Gods.
(Afsides.) Og jeg igjennem Dig!

Katharina.

Ja, det er sandt,
Den Udvei har jeg ikke tænkt mig. Men,

Hvorhen skal han da føres? Doktor, Doktor,
Kun ingen Haardhed, ingen Voldsomhed!

Doktoren.

Hvor kan I tænke saa? Er jeg ei Læge,
Han ei min Patient? Lad mig kun raade.
Her i hans Hjem har jeg ei den fornødne
Indflydelse — men i et Hospital,
Et mildt, velgjørende Asyl for Syge,
Kan jeg anvende alle Kunstens Midler —
Maaskee der lykkes mig, hvad her ei gaaer.
Ved hin Beslutning vinder I da baade
Frihed for Eder, Haab for Eders Mand.

Katharina.

Men nu hans Datter da, Therese — vil hun
Ei gjøre Modstand?

Doktoren.

Hun maa Intet vide
Før Alt er endt, og hun i Eders Magt.

Katharina.

Nu vel, jeg vil betænke mig derpaa.
Det er en farlig Fremfærd, som kan sætte
Mig blot for onde Tunger. Endnu een Gang
Vil jeg forsøge paa at tale ham
Tilrette. Nytter dette ikke — Doktor —
Da er han Eders.

Doktoren.

Tys, der kommer han.

Tredie Scene.

Salomon de Caus. De Forrige.

De Caus (idet han træder ud fra sit Laboratorium.)
Therese! Ah! — min Hustru. — Doktor, tilgiv
Jeg søgte —

Katharina.
Eders Datter, Eders Yndling —
Og finder Eders Hustru kun. Vistnok,
En slem Feiltagelse.

De Caus.
Nu, Katharina,
Du støder dig paa Alt. Therese skulde
Blot hjelpe mig at ordne nogle Sager
Som hun kun kjender til. Nuvel, min Hustru,
Hvorledes gaaer det? End bestandig driftig
I Husets Gjerning? — I maa vide, Doktor,
At jeg kan rolig overgive Alt
Til hendes Omsorg. I den sidste Tid
Har jeg selv andre Ting at tænke paa
Og kommer sjælden udenfor mit Kammer.

Doktoren.
Jeg veed det, Herre. I tillader vel
Jeg føler Eders Puls? —

De Caus.
Alt som I vil. —
Dog er det spildt Umag — Mig feiler Intet.

Doktoren (afsides til Katharina.)
Hans Puls slaaer vildt — det bliver værre med ham.

Katharina.

:iler Intet, siger Du. Nu vel,
ag Dig af din Kunst og din Forretning.
nytter det, jeg tager mig af Huset,
Intet kommer ind, men Alt gaaer ud?

De Caus.

jamle Sang. Hvor tit har jeg ei sagt Dig:
til dit Kjøkken, til din Spindestue.
rolig der, indtil en Dag Du finder
huus, Dig selv ved mine Planer hævet
Nagt, til Hæder, Du ei drømmer om.

Katharina.

har Du Ret, jeg drømmer ei som Du.
seer den platte Virkelighed for mig
Armod og med Skjændsel. Jeg seer og
Du har Magt og Hæder i din Haand,
la'r dem fare for et Taagebilled.
drer Du endnu den ærefulde
lling, Du modtog fra Dronningen,
Konges høie Moder, om at smykke
store Park om hendes ny Palais
skjønne Vandspring og med sjældne Kunster?
har alt flere Gange været Bud
Hoffet her, at hvis Du ikke strax
fat paa Værket, maatte man henvende
til en anden Mester. Intet Svar —
od det hvile, som hvert andet Arbeid.
Du da taale, Salomon, at dine
ler, dine Undermænd, med Haan
ele mellem sig dit bedste Arbeid?

De Caus.

dem kun tage, hvad jeg nu forsmaaer.
indhed, fast det synes mig en Drøm
g har engang kunnet sætte al

Min Virksomhed i saadant Børneværk.
Ja, vil I tro det, Doktor! — det er knapt
Et Par Aar siden jeg udgav en Bog
— „Om de bevægende Kræfters Grunde“, — hvo
Med Billeder og Text jeg helt alvorlig
Beskrev de latterlige Spilleværk,
Jeg før i Tydskland og i England har
For store Herrers Haver konstrueret.
I Bogen gjøres Væsen af Vand=Orgler,
Af Grotter, hvori Fauner sad og blæste
Paa Fløite, mens Apollo spilled' Gige
Med søde Toner under Vandets Rislen,
Naar paa en solvarm Dag det høie Herskab
Indtog sin Frokost i den grønne Kjøling,
Og Fruen da med naadigt Nik vel sagde:
En artig Mand, den Salomon de Caus!
Ha! ha! ha! ha!

Doktoren (afsides til Katharina.)
Hører I Vanvids Latter?

De Caus (pludselig alvorlig, som for sig selv.)
Og dog — jeg bør ei spotte denne Bog.
Det var i den, ved en af hine Kunster,
Jeg først halv ubevidst, og som i Blinde
Berørte hin vidunderlige Kraft,
Hvis sande Væsen jeg har siden fundet,
Og som skal løfte mig, og min Tid med mig,
Høit over Dagliglivets Sneglegang.

Katharina.
Ja, op til Galehusets Svimmelhøide!
Men ikke skal Du tage med derop
Vor hele Velfærd, Salomon. Husk vel,
Jeg ogsaa har min Deel deri, og vil ei
Forlise hvad er mit, for nogle Griller
Af Dig og af din Datter. Mærk derpaa,

et er nu sidste Gang jeg siger det:
ptag dit Arbeid atter, kast ei meer
:t hvad vi eie bort i de Maskiner! —
vis ikke — Svar da selv for Følgerne.

De Caus.

kin Vei er lagt, den kan ei nu forandres.
or ringe Formue forslaaer kun lidt
il at udføre mine store Planer —
ken jeg kan sige Dig, at var den hundred,
a tusind Gange større end den er —
eg gav den villig hen til sidste Skilling,
orat forskaffe min Opfindelse
:t værdigt Legem i de Vantroes Øine.
)g hjalp det heller ei, — vær vis derpaa, —
jeg gik med villig Hu fra Land til Land,
'or hver Mands Dør at sammentigge Summen
som skulde aabenbare mig for Verden.

Doktoren (afsides)

lu gaaer det godt!

Katharina.

Saa nytter Ord ei meer.
ten Jeg og Du maa hjælpes, mod din Villie,
g der maa skrides til det sidste Middel.
om! Doktor, nu, og skriv Eders Recept.

(Hun gaaer med Doktoren.)

Fjerde Scene.

De Caus (alene.)

ad kan hun mene? — Ah, det er vel blot
af de vanlige, velvise Raad,
m hun og Doktoren opfinde mod

Min Sindsforvirring, som de kalde det.
Hun bliver meer og meer besværlig dog.
Hun er ei meer den simple, og dog kloge
Huusbestyrerinde, ei den blide Moder
Jeg troed' have fundet for min Datter.
Med hver Dag træder hendes lave Brødnid
Og hendes Herskesyge værre frem.
Dog, det er sandt — hun er vel at undskylde.
Jeg seer det nu, hun er for voldsomt revet
Ud af sin jævne, borgerlige Vandring —
Hun kan ei bære usædvanlig Skjæbne,
Ei fatte mig, ei dele mine Tanker.
Saa faaer jeg bøde for Feiltagelsen —
Og taale hendes Kimen. Nu, for mig
Det vil ei falde svært, — jeg kan jo lukke
Mig inde i min Tanke og mit Kammer. —
Men Hun — Therese — hun, mit Hjertes Barn,
Min Aands fast eneste Fortrolige —
Hvad lider hun, hvordan behandles hun
Naar jeg er ei tilstede? Stakkels Barn!
Det er den høie Tid jeg seer dertil.

Femte Scene.

De Caus. Therese (som under De Caus's sidste Ord ubemærket af ham er kommet ind.)

Therese.

Du har mig kaldet, Fader?

De Caus.

Ha, Therese!
Vel, Du er her. Mit kjære Barn, kom hid! —
Saa, — læg dit skjønne Hoved til mit Bryst
Og see mig ind i Sjælen med de klare,

ıste Øine. O, det gjør saa godt
:yrke Sindet i din Uskylds Fred!

Therese.

elskte Fader!

De Caus.

Men der svømmer jo
Sky af Sorg paa denne Pandes Himmel? —
› fattes Dig, mit Barn? Hvad lider Du?

Therese.

fattes Intet, Fader, naar jeg har
Kjærlighed.

De Caus.

Men denne Kjærlighed
ei beskyttet Dig ret som den burde,
›d en Andens Had. Nei, nægt det ikke —
Stedmoder er haard, er hadsk imod Dig
ır jeg er ei tilstede, og det er
: meste Tid.

Therese.

O, vær for mig kun rolig!
ı skeer ei noget Ondt, undtagen det,
jeg maa see din egen Hustru, Fader,
fatte Dig, ei staae dig bi paa Veien,
a kun at dræbe Dig din Tid, dit Mod
) evige Bebreidelser og Klager.

De Caus.

mig om det. Jeg er en Mand, og fattet
ı ganske andre Storme om min Vei
d Maalet, end arrig Kvindes Skjælden.
uden er jeg skyldig, selv at bære,
d jeg selv har forvoldt. Men Du, den unge,

Den skjære Blomst, min første Elskovs Minde, —
Du kan ei, og Du skal ei taale Giften
Af hendes Aande, Du henvisner for den.
Saa kan det ei gaae meer — det maa forandres,
Om end jeg skulde sende fra mit Aasyn
Min bedste Trøst.

Therese.

O Gud, hvad mener Du?

De Caus.

Siig mig, Therese, — endnu kommer jo
Den unge Maler, Philip de Perelles,
I Huset her, som før?

Therese.

Ja, undertiden.

De Caus.

Og Du, Du seer ham gjerne!

Therese.

Hvorfor nægte? —
Han er saa god, saa munter og saa kjæk.

De Caus.

Dertil saa øm — din Farve lægger til.
O, denne Rødme paa din Kind og Barm
Som kommer med hans Navn — den er for mig
Et Sorgens og et Glædens Tegn tillige, —
Den siger mig, at Tiden nu er kommet
Da Faderen for Elskeren maa vige.

Therese.

O Fader, tal ei saa!

De Caus.

Jo, just saaledes.
t er naturligt, og det bør saa være.
ar Gartneren har fostret Blomsten op
a huldt den breder ud sin Duft, sin Krone
er hans Alders og hans Øines Lyst —
komme Fremmede og plukke den.
t er saa Verdens Gang. Og jeg, jeg burde
være glad ved at saa skeer ved mig, —
g kan jo selv ei vogte meer min Blomst.
mægtig Aand har grebet nu mit Liv
fører det helt ud paa andre Baner,
ngt bort fra Hjemmet og dets stille Glæder.

Therese.

agter Du din Datter ei meer værdig,
følge med Dig paa din høie Bane?
har dog ofte gjort mig stolt, og sagt
g var den Eneste, som kjendte Dig.

De Caus.

t siger jeg endnu. Mens Alle vende
g bort fra mig med Tvivl, med Haan, Foragt,
kalde mig for gal, fordi jeg bærer
ny Tidsalders Nøgler i min Haand —
r Skjæbnen givet mig det dybe Tegn,
netop den, der staaer mit Hjerte nærmest,
og den Eneste, som troer paa mig
paa min Sendelse, før Seirens Dag.
netop derfor har jeg ikke Lov
egennyttig at forbittre Dig
unge Liv med alle hine Plager,
følge Nytidsmanden paa hans Vei —
Hæder skal Du arve, ei hans Kvide.
or, hvad end det koster mig, jeg maa
sende fra min uheldsvangre Nærhed

Til Huslighedens sikkre Ly, maa give
Dig nu en anden, friere Beskytter.
Den unge Philip de Perelles er brav —
Med al hans Vildskab kan han stoles paa;
Han er en dygtig Kunstner, har alt vundet
Sig Navn som Maler og som Kobberstikker,
Han kan berede Dig et sikkert Hjem.
Vel sandt, jeg havde engang drømt mig høit
En anden Beiler til min Datters Haand
Blandt Frankrigs Første. — Nu, — det vil ei sk
Tiden gaaer hen — din Rolighed med den;
Der bør ei ventes meer. En af os to
Skal idetmindste vorde lykkelig.
Ræk Philip nu din Haand. Han elsker Dig,
Han vil Dig bringe Lykken. Saa, hvad end
Der skeer med mig — Dig veed jeg dog i Havn.
Og skuer jeg engang den stolte Dag,
Som bringer frem mit Værk for Verdens Øine —
Saa kommer jeg, og lægger Seirens Frugt
For dine Fødder, og udhviler mig
Ved Eders Arne.

Therese.

Da, min Fader, da
Vil Du ei trænge til din Datters Hjælp!
Da ville alle De, som nu misdømme,
Som nu forhaane Dig, da vil' de komme
Med Lykkens Flod, at bære Dig paa Hænder,
At lægge bløde Hynder for din Fod
Og sværge, at de aldrig tvivled' om Dig.
Men nu, i denne Stridens Tid, da Du
End vandrer ene paa de steile Veie
Ukjendt, udleet — nu, ja netop nu
Er det din Datters Pligt, som hendes Ret,
At følge ved din Side, tro og ydmyg,
For, om hun kan, at lette Dig din Byrde,
Og styrke Dig dit Mod ved barnlig Ømhed.

a er mit Kald. Jeg føler det. Og før
t er fuldendt, jeg rækker ei min Haand
. Ham, Du nævnte. O, han er mig kjær!
ns Sjæl er trofast og hans Hjerte varmt —,
l Gud, saa bliver jeg hans Viv engang.
en ikke nu. Han kjender min Beslutning
agter den. Som Broder vil han hjælpe
ig i at tjene Dig, indtil den Stund
: kommen, som skal krone al din Stræben.

De Caus.

J gode Børn!
orlænge komme J da til at vente.
Du veed, kun langsomt gaaer det med min Sag.
Vel er mit Værk alt længst fuldendt i Tanken,
Som og i smaae Modeller, men det maa
Udføres i det Store, for med Magt
At trænge gjennem Tidens dunkle Fordom.
Private Midler række her ei til —
Selv Staten maa tilhjælp, og Staten her —
Det er Hans Eminence Cardinalen
Af Richelieu. Alt længe, veed Du, ligger
Min Forestilling nu hos ham — forgjæves
J Maaneder har jeg nu ventet paa
At stedes for hans Aasyn. Meget muligt
At ei mit Fædreland vil høre mig, —
Saa maa jeg ud at byde frem min Vare
Blandt Fremmede, maaskee fra Land til Land —
Kan Du da følge mig?

Therese.

Hvorhen Du gaaer
Jeg følger Dig, indtil dit Maal er fundet.
Og, det vil ikke vare længe. Snart,
Ja snart Du bliver kaldt til Cardinalen.

De Caus.

Stol ei paa det. Det er helt vanskeligt
At trænge frem til ham. Ja, havde han
Kun læst mit Skrift, saa troer jeg selv han vilde
Mig kalde strax, — men høist sandsynligt har han
Knapt seet det iblandt den store Masse
Supplikker, som hver Morgen bringer ham.

Therese.

Det tænkte jeg mig just, og derfor har
Jeg sørget for at Skriftet bliver bragt ham
Ved sikkre Hænder.

De Caus.

Du? — Therese, Du?
Du sørget for at Skriftet bliver bragt
Til Cardinalen?

Therese.

Nu, jeg maa vel tilstaae
Min Dristighed —

De Caus.

Hvad! Arme Barn, din Ømhed
For mig har dog vel ikke bragt din Uskyld
Nær Tigrens Hule?

Therese.

Nei, frygt ikke, Fader.
Til hin forfærdelige Herres Pallads
Din Datter voved' ikke sig. Hvor skulde
Hun vel og haabe der at trænge gjennem,
Hvor Du, selv Du, saa tit er bleven afviist?
Som Kvinde søgte jeg en Kvinde kun,
En Sjæl med Følelser, ei blot med Tanker.
Marquise Comballet, Herr Cardinalens

ece og hans Yndling, gik jeg til.
ın modtog mig, hun hørte venligt paa
ıad jeg fortalte om din Id, min Fader —
ı saa med Sandheds Blik hun loved' mig,
d første Leilighed at drage Onklen
t Skrift til Minde.

De Caus.

Vel jeg burde dadle
n Omsorgs Overmaal, men kan det ei.
:t raske Skridt, skjøndt altfor frit og farligt,
ır dog dit Indres Drift nu aabenbaret
Handling, og har viist, at Du har Mod
ɔm Du har Villie til at bistaae mig.
:t Skridt har stillet Dig helt udenfor
mindelige Kvinders stille Kreds,
ı ført Dig ind paa Mandens aabne Bane.
:lan, min Datter! Følg mig frem paa den!
n Faders Kamp Du dele, som hans Seier.
en husk, jeg har Dig varet ad: — min Jerngang
t søndertræde kan din Elskovs Blomst.

Therese.

g frygter ei. Af Kjærlighed kan spire
ın Kjærlighed igjen. Alt, Alt vil lykkes.
:r er kun Eet, som ængster mig endnu
ed Skyggen af en Tvivl —

De Caus.

Nu vel siig frem?

Therese.

:t kommer ei fra mig. Vor Skriftefader,
:n fromme Pater Coelestinus hist
Augustinerklostret, — husker Du —
ı kjender ham —

De Caus.

Ja vel, kun altfor godt.

Therese.

Hvergang jeg kommer i hans Kirke nu
Til Morgen- og til Aftenandagt, har han
Een Bøn at lægge mig paa Hjerte kun:
„Beed for din Fader", siger han, „beed Gud
At han din Faders Sind vil drage til sig —
Beed! — thi din Fader er paa farlig Vei".
Hvad kan han mene, Fader? — vist jeg veed
Han deler ikke Verdens Fordom mod Dig —
Din Aand han skatter høit, — han kjender Dig —
Hvad kan han mene? —

De Caus (udbrydende.)

Ha, den mørke Munk!
Saa er det ham ei nok da, at han stiller
Sig i min egen Vei med Ugleskrig —
Han vil og nu forspilde mig mit Barns,
Min Datters Tillid ved sin dunkle Tale!
O, jeg forstaaer ham godt, den snilde Præst!
Vel med sin Stands Instinkt han seer i mig
En farlig Fiende for dens mørke Vælde.
Han aner, at den skjulte Kraft, jeg holder
End i min Haand, vil, naar den er løssluppet,
Igjennemstrømme Verden med en Magt,
Som snart for stedse maner bort de dunkle,
De tomme Spøgelser og Skrækkesyn
Fra Barbariets Old, hvormed de Præster
Saalænge nu har kuet Verdensaanden,
Har kvalt al Glæde og al Fryd paa Jorden,
For at henvise til et Skyggeland.
Men mig det skal ei lykkes dem at kue!
Ved egen Arm jeg vil fuldbyrde Værket,
Som snart skal give Mennesket en Magt
Hvormed det bygge kan sin Lykke selv.

Therese.

ı Fader, Pater Coelestinus er
klar, en hellig, en ærværdig Mand —
s Øie lyser Sandhed!

De Caus.

Nu, han troer
paa sin Sendelse, som jeg paa min.
er den store Forskjel mellem os,
hans Tid ender, medens min begynder. —
kommer der?

Sjette Scene.

Philip de Perelles. De Forrige.

ilip (kommer styrtende ind, holdende et stort Brev høit i Veiret.)
Victoria, Therese! —
toria! — (faaer Øie paa De Caus.)
Tilgiv mig, Sieur de Caus —
ı Glæden —

Therese.

Philip, siig! Hvad er der dog?

Philip.

mig dog først puste lidt ud, — jeg har
et Sæt løbet helt fra Luxembourg
Gaden Saint Dénis — det er en Strækning!

Therese.

vel?

Philip.

Jomfru Therese! — Sieur de Caus! —
hvem troer I jeg bringer dette Brev?

De Caus.

Hvor kan jeg vide —

Therese

O, jeg tør ei troe

Min Anelse —

Philip (med Værdighed.)

Herr Salomon de Caus!
Jeg har den Ære, her at række Eder
En Ordre fra den meget høie Herre,
Hans Eminence Armand Duplessis,
Hertug og Cardinal af Richelieu,
Hans allerchristeligste Majestæts
Første Minister!

Therese.

O hav Tak, Marquise!

De Caus (aabner hurtigt Brevet.)

Ja! det er saa. Jeg tilsiges at møde
Idag ved Klokken to hos Cardinalen,
Og tage med de Tegninger, Modeller,
Som jeg har omtalt i det sendte Skrift.

(Pause, hvori han rækker Therese Brevet.)

Saa er nu Timen kommen! Saa skal da
Det næste Øieblik til Handling bringe,
Hvad længe jeg har baaret i mit Indre,
Med Frygt og Haab, med Smerte og med Lyst!
Der er ei Tvivl, at Cardinalen har
Begrebet nu mit Forslag, og vil tage
Det op i Statens stærke Haand. Jeg staaer
Paa Vendepunktet af mit Liv. Fra nu af
Skal Ingen trække haant paa Skuldren meer
Af Salomon de Caus, og af hans Planer.
Paa Stormens Vinger skal min Dampkraft fare
Ud over Jorden, og mit Navn med den.

)et sekelgamle Mørke skal den splitte,
)g af den bundne Menneskeheds Ryg
snart lette Korset og de rustne Lænker.
)u gjælder det. Nu Mod, Besindighed —
)g Alt vil lykkes.

(Tager Thereses Haand.)

Gjennem Dig, min Datter,
ɛr denne Kaldelse mig foraarsaget,
)g derfor maa den have Lykke med.

(Tager Philip ved den anden Haand.)

)g ved din Haand er den mig bragt, min Søn.
Det tyder paa, at vi Tre høre sammen,
)g at mit Værk er ogsaa Eders Værk.
Men Tiden gaaer — ei et Minut maa spildes.
Jeg maa til mit Laboratorium,
At ordne Alt, hvad jeg skal have med
Til Cardinalen. Venter her saalænge,
I kjære Børn! jeg kalder Eder snart.
Thi jeg gjør Regning paa, min Søn, Du følger,
Og hjælper mig at bringe med mit Værktøi.

(Gaaer ind i Laboratoriet.)

Syvende Scene.

Therese. Philip.

Philip.

.. hørte det, Therese — hørte Du?
..n kaldte mig sin Søn!

Therese (undvigende.)

Men, siig mig dog —
)rtæl mig dog, hvorledes er Du bleven
..eudrager for hans Eminence?

Philip.

O,
Bestandig dreier Du min Tale af
Fra hvad der ene dog er Talen værd.
Hint Brev jeg gav mig megen Møie met
At fange op, fordi jeg var saa daarlig
At troe, det vilde glæde Dig desmere,
Naar jeg det bragte.

Therese.

Og Du troede ret,
Men nu, hvorledes? Tal!

Philip.

Du veed, jeg maler
Dørstykker nu i Slottet Luxembourg,
Just i det lange Galleri, der fører
Fra Hovedbygningen hen til det lille
Side-Palais, hvor Cardinalen boer.
Du havde sagt mig, at din Fader vented'
Med Længsel paa et Kald til Richelieu —
Jeg lagde nøie Mærke til hvert Bud,
Som gjennem Galleriet gik med Breve, —
Jeg gjorde mig til Vens med Dupuys,
Hans Eminences gamle Huushovmester.
Det stjal mig mangen Time fra mit Arbeid',
Som Dronningen betaler. Længe var
Min Speiden uden Frugt. Tilsidst, idag
Jeg finder Brevet, — kjøber mig af Budet
Ret til at bringe det, — jeg flyver hid —
Mit Hjerte banker af Forventning mod
Den Løn, Du da vil give mig, — og finder
Dig kold som altid. — See, det er det Hele.

Therese.

Har aldrig Du bemærket, kjære Philip,
Hvor Bonden lægger tro sin Sæd i Jorden,

kolde, sorte, med en glad Forventning,
n i Tidens Fylde vil ham give
nangefold igjen, med Blomst og Frugt? —
o da nu, at hvert et Ømheds Tegn,
Du nedlægger i mit lukte Indre,
:es tro og voxer der, til engang, —
Lykkens Sol er rundet op for os, —
Bryst og aabnes ved de varme Straaler
iser Dig din Eiendom i Blomst.

Philip.

naar, Therese, naar vil denne Sol
ıde for os?

Therese.

Med min Faders Seier.

Philip.

:r den første Gang, jeg troer, at Elskov
hængt sin Løn ved en Maskines Hjul.

Therese.

huses slet hos Kjærlighed, min Philip.

Philip.

lgiv mig, — jeg veed ei hvad jeg siger,
ıenne Venten gjør mig rasende.
ıar din Kjærlighed som min, Therese,
lemte Alt for den. Men Du, Du elsker
Fader kun!

Therese.

Nu tilgiv Dig vor Frue! —
roer, at Du er skinsyg paa min Fader!

Philip.

ıorfor ei? Den elsker ikke rigtigt,

Som ei kan blive skiusyg paa det mindste,
En Hund, en Fugl, ja selv en livløs Ting,
Hvorpaa hans Elskte ødsler sine Kjærtegn.
Og nu din Fader! — Al din Sjæl, dit Indre
Er opfyldt med hans Billed og hans Planer —
Hvor bliver der saa Rum igjen for mig?

Therese.

O, Barnets Kjærlighed til Fader, Moder,
Er hellig, som vor Kjærlighed til Gud, —
Og den maa Du dog kunne taale, Philip! —
Under dens varme, himmelklare Vinger
Udfoldes jordisk Elskov bedst og renest.

Philip.

Nu vel, saa lad den da velsigne vor.
Hvi dvæle længer? — Ræk mig nu din Haand.
Saa har din Fader tvende Børn for eet, —
Du bringer ham da dobbelt Kjærlighed.

Therese.

Ei nu, ei endnu. Det er min Natur,
At hvad jeg er, det vil jeg være ganske,
Og Hustru kan jeg ikke blive helt,
Saalænge end min Gjerning her som Datter
Er saa nødvendig. O, men snart, ret snart
Vil Fader ei meer trænge til min Bistand —
Du har jo selv bragt Tidenden, som kalder
Ham til en Hjælper, anderledes mægtig.

Philip.

Det haaber jeg. Men Cardinalen er
Ei god at bygge paa, — hans Sind er skjult
Og grusomt, som hans Villie hensynsløs.
Hvo kan da forudsee, hvad Hindringer
End kunne stille sig mellem din Fader
Og Maalet, som han søger? — Gud skal vide,

g er ei ellers Den, som pleier mørkne
ig Livets Haab med dunkle Anelser.
en her, jeg tilstaaer det, — hvergang jeg træder
d i din Faders hemmelige Værksted
; seer de blanke, sælsomme Maskiner,
ed Hjul, med lange Arme, som bevæge
g af sig selv — da gribes jeg af Rædsel,
ı kan jeg ikke vise bort den Tanke,
: disse kolde følesløse Arme
l' engang gribe fat om vore Hjerter
; knuse dem i jernhaardt Favntag.

Therese.

eg havde haabet, Philip, Du forstod
tin Fader bedre.

Philip.

Dertil er mit Sind
el ikke dybt nok. Men der er en Side
og af din Faders Liv, som jeg forstaaer:
om Kunstner kjender jeg og ærer ham; —
Bygningskunsten søger han sin Lige,
g mangt et skjønt og sindrigt Anlæg har han
dført for Fyrster og for store Herrer.
vi blev han ei derved? — Vor Tid er dog
et Skjønnes Tid, meer end det Nyttiges.
ee! overalt udfolde sig de skjønne,
e rige Blomster nu af Kunstens Jordbund!
ra Oldtids Herlighed er Dækket svundet,
g Venus Anadyomene er
psteget atter af det friske Hav.
talien, det gamle Konstens Hjem,
ar atter aabnet sine rige Aarer
g udsendt Skjønhedstanken over Verden,
elv op til Nord, til Hollands Taagesump.
a Datter af de stolte Medicæer
ır bragt Fiorenzas rige Kunstnerliv

Hid til vort skjønne Frankrigs Hovedstad.
I Luxembourg hun skaber sig et andet
Palazzo Pitti, og fra alle Egne
Hidkaldes Kunstnere, at smykke det.
Den store Rubens, Malerkunstens Fyrste,
Han, som gaaer jævnsides med Jordens Konger,
Har selv sit Mesterstempel sat derpaa.
Vi Alle, som arbeide under ham,
Besjæles varmt af samme Lyst og Tanke:
At bringe Skjønhedsidealet frem
I Livets Form. Jeg veed, din Fader var
Og kaldet til at danne Slottets Haver.
O! vredes ei, — jeg maa udsige det!
Jeg kan ei fatte, hvi han har forladt
Det muntre, det daglyse Skjønhedsrige,
For i en Grube at nedsænke sig,
Hvor Natten boer, og hvor Maskiner klirre.

Therese.

Du taler som en Billedkunstner, Philip,
Der sætter Skjønheden i Formen mest.
Jeg troer dog, at der gives kan en Skjønhed
I Tankens Magt, og i den store Gjerning,
Selv om dens Form ei smigre vil dit Øie.
Maa Du ei kalde skjøn den ædle Kunst,
Som sender Menneskenes bedste Tanker
I tusind Aftryk over Verden ud,
Skjøndt den for Øiet byder kun en Samling
Af sorte Tegn? — Og denne Kunsts Opfinder —
Siig, sættes han ei høit blandt Aandens Første,
Og er hans Navn ei større selv end Rubens's? —
Men viid! — Af den Art er min Faders Værk.
Faaer han det fuldført, o! saa vil han, tro mig!
Snart nævnes blandt vor Jords Velgjørere
Sammen med Gutenberg og Raphael!

Philip.

:rver Dig, Elskte. Gjennem Dig jeg vil
aa din Fader troe. Hvad der har kunnet
rene Sjæl til slig Begeistring hæve,
være Stort, og Skjønt, og Følgeværdigt.

Therese.

Du vil altsaa som en Broder hjælpe
i at trøste ham, og tjene ham
aage over ham til Seirens Dag?

Philip.

Jakob vil jeg tjene for min Rachel
ıst og ydmygt, til min Time slaaer. —
— syv Aar! — det vil blive mig for langt, —
aa vil jeg ei skuffes med en Lea.

Therese.

aaer nu alt Taalmodigheden Dig? —
Straf jeg selv kan vorde Dig en Lea.
tys! — jeg hører nu min Faders Klokke. —
vil vist vi skal hjælpe ham at ordne
Sager, der skal med til Cardinalen.
med, hvis Du ei frygter for at træde
ımret til de sælsomme Maskiner,
om Du talte nys med saadan Gru.

Philip.

d din Haand, — thi Kjærlighed og Skjønhed
nere Magt, end andet Slags Magi.

(De gaae begge ind til de Caus.)

Anden Akt.

Første Scene.

Modtagelses-Sal hos Cardinal Richelieu. Udgangsdør i Baggrunden. Tilvenstre Indgang til Cardinalens indre Værelser).

Marquisen af Comballet. Dupuys, Cardinalens Huushovmester.

Marquisen.

Jeg siger Eder, gode Dupuys,
Paa Øieblikket maa jeg tale med
Min Onkel Cardinalen.

Dupuys.

Eders Naade!
I sætter mig i stor Forlegenhed! —
Det er hans Audiencetime nu,
Og strængelig er jeg forbudt at melde
Hans Eminence Andre, end just Dem,
Som er' opskrevne her paa denne Liste.
Histude vente længe alt den Mængde —
Hertuger, Grever, Prindser selv af Blodet!

Marquisen.

Lad dem kun vente. Jeg er hans Niece,
Til hver en Tid han har mig givet Adgang.

Dupuys.

Men Ordenen — tænk, bedste Fru Marquise,
Den strenge Orden — hvis jeg bryder den,
Det koste kan min Post —

Marquisen.

Det kan det ogsaa,

| mere fikkert, hvis I prøver paa
sætte Eder mod min Villie, Gamle.

Dupuys.

ıa faaer jeg vove det. Men, vær saa naadig —
| husk — det er ei mig, som bryder Ord'nen.

Marquisen.

:g tager Alt paa mig. Gaa, meld mig strax.

(Dupuys gaaer ind tilvenstre.)

Anden Scene.

Marquisen (alene.)

n slig Ydmygelse! en saadan Skjændsel! —
eg kan ei taale det. Han Alt maa vide.
vad er hans Magt, den store Cardinal,
an, for hvis Vink de sige Frankrig skjælver,
:aar ei engang han sine Nærmeste
beskytte kan mod Spot, og Haan, og Frækhed? —

)upuys (opslaaer Fløidørene fra de indre Værelser, anmeldende:)
ıans Eminence, Hertug Cardinalen!

Richelieu (indtrædende.)

3od Morgen, kjære Barn. Hvad bringer mig
Den Glæde, alt at see Dig her saa tidligt?

Marquisen (tier, med et Blik til Dupuys).

Forlad os Dupuys. Beed Herrerne
Derude, at de vente endnu lidet —
Jeg er beskjæftiget.

(Dupuys gaaer.)

Tredie Scene.

Richelieu. Marquisen.

Richelieu.

Nu, kjære Barn,
Du seer bevæget ud. Hvad kan dog fattes
Dig, — Ungdoms, Skjønheds, Lykkens egen Datter?
Har nogen Anden vel af Hoffets Damer
Formastet sig at bære bedre Smykker,
Meer Pragt end Du, Marquise Comballet?
Og skal nu Richelieu, den gode Onkel,
Derfor opsætte Statens dybe Sager
Og lade Frankrigs høie Adel vente,
For strax at raade Bod paa denne Sorg?

Marquisen.

Mig rører Hoffets Glands og Pragt ei meer.
Jeg kommer, Onkel, for bede Eder
Om Orlov til at reise nu tilbage,
Hjem til mit stille Gods i Poitou, —
Eller, end bedre, Lov at skjule mig
For Verden i et fjernt og ensomt Kloster —
Her kan, her vil jeg ikke længer dvæle.

Richelieu.

Ei, ei! — see, see! — Man er alt bleven kjed
Af Høiheds Glæder og af Hoffets Glands!
En fattig Adelsdame fra Provindsen,
Som ved sin Onkels Gunst hel pludselig
Er hævet op til Rang med Landets Første,
Er gjort til Æresdame hos Maria
Af Medici, vor Konges høie Moder, —
Og overdynges med en Magt, en Rigdom
Som hun ei før har kunnet drømme om, —
Den samme Dame faaer nu Griller alt,
Indbilder sig, at hun er træt af Glandsen

il tilbage til sin Dunkelhed!
Smukt — ja ret romantiskt, — men ei kjærligt.

Marquisen.

Onkel, jeg er ikke utaknemlig.
aver handlet som en Fader mod mig —
r, Du veed det, elsker jeg Dig ogsaa
jertet, uden Falskhed — maaskee Ene
ot alle dem, der hykle Kjærlighed
frygte Dig og hade Dig i Grunden.
t, Du har hævet mig til Glands og Høihed, —
var ei Menneske, jeg var ei Kvinde
ei jeg satte Priis derpaa — men dog,
denne Høihed kjøbes maa med Skjændsel —
r den mig for dyr, min ædle Herre.

Richelieu.

ledes, Skjændsel? —

Marquisen.

Ja. Har da den Hær
speidere, Du holder i din Sold,
ragt Dig Nys om hine fæle Viser,
synges nu af Folket i Paris
Dig, om mig, paa Broer og paa Pladse?
n er der vel Skjændsel meer end nok.

Richelieu.

har dog kunnet forebringe Dig
lsselheder? Saadant maa ei høres,
øres det, da maa det ei forstaaes.
er det Smuds, som Magtens Vogn opsprøiter
olkets Værme, som den kjører over,
skader det den Herlige, som sidder
i den gyldne Karm, paa bløde Hynder?

Marquisen.

Men naar nu Skjændslen stiger op til Dig
I selve Vognen, ja paa Høisædet,
Og hilser der Dig fræk, med haanlig Latter,
Og overstænker Dig med Smuds og Skam, —
Hvad saa? —

Richelieu.

Ha, Barn! — hvad vil Du sige?

Marquisen.

See,
Hvis Kjendskabet til hine Smædeviser
Var bragt mig op fra Gaden, ja endog
Om mine Tjenere og Kammerfruer
Mig havde forebragt et Ord derom —
Jeg havde kunnet byde dem at tie,
Og hævet mig derover. Men, naar Skammen
Mig bydes midt i Hoffets fulde Kreds,
Af dem, som staae langt høiere end jeg —
Da kan, da bør jeg ikke taale det.

Richelieu.

Ved Saint Dénis! nu bliver det alvorligt.
Saa nævn den Frække, der har vovet Sligt —
At jeg kan træffe ham med Magtens Lyn.

Marquisen.

Saa høit naaer selv ei Eders Magt, min Onkel.
Det er just Grunden, hvorfor jeg maa bort.

Richelieu.

En af det kongelige Huus? — O, Gaston
Af Orleans, Du Uforbederlige!
Her kjender jeg dig.

Marquisen.

Dennegang dog ei.

ierc.

Richelieu.

Ha, dog ei —

Marquisen.

Dronningen! —

›nges Moder, din Beskytterinde, —

nde.

Richelieu.

Hvad? Maria! Har hun vovet? —

d min Magt, det skal hun bittert angre.

hvorledes —

Marquisen.

Igaaraftes var

endes Majestæt en stor Forsamling, —

, at siden nogen Tid besøges

ıdes Sale atter stærkt.

Richelieu.

Ja vel.

ımme Hofsværm troer, at Naadens Sol

nde vil fra mig til hende atter,

r derfor did. — De stakkels Daarer! —

' snart finde sig i dobbelt Skygge.

dere —

Marquisen.

Der var stor Lystighed —

:onningen var i det bedste Lune,

eds af Skjemt og Lyst forened' Alle.

g, saa tyktes mig, blev udelukket.

n jeg kom, veg Alle skye tilbage,

Som for en Pestbefængt; men godt i Frastand
Jeg kunde see paa deres Blik og Miner,
At jeg var Gjenstanden for deres Skjemt.
Jeg søgte til min Plads nær Dronningen.
Der blev det endnu værre: Ingen hilste,
Men Alle stirrede paa mig med Haan,
Mens Hendes Majestæt med megen Latter
Ud af et trykt Papir oplæste Noget,
Hvoraf kun tydeligt jeg kunde skjælne
Dit og mit eget Navn. Da følte jeg
Mig af dit Blod, min Onkel. Frem jeg traadte
For Dronningen og fordred' høit at høre,
Hvorved det var jeg mod mit Vidende,
Vel havde kunnet give hele Hoffet
Og Hendes Majestæt Stof til slig Morskab.
„Aha! Marquise", raabte hun med Haan, —
„Godt, at I kommer. Nu kan selv I nyde
Triumphen, som vi feired' her for Eder. —
I vide maa, I bliver nu besjunget
Fast som Petrarchas Laura: — dette Digt
Er sat om Eder og om Cardinalen,
Vor kjære Fætter; — ret et yndigt Digt,
Som sælges nu og synges over hele
Vor gode Stad Paris — See her, læs selv!"
Og hermed rakte hun mig virkelig
Det smudsige Papir. Jeg kasted' kun
Et Blik derpaa, men nok dog til at mærke,
Dets Indhold var saa væmmeligt, saa skamløst,
Saa ingen ærbar Mand, end sige Kvinde
Dermed besmitte vilde sine Tanker.
Og nu, at vide selv mig Gjenstand for
De Skjændigheder, — vide, ja ret føle,
Hvorledes Alles Blikke fæstet var
Med Haan paa mig i samme Øieblik, —
Det var formeget, og min Kraft brød sammen, —
En Svimmel greb mig, og jeg sank til Gulvet. —
Da jeg kom atter til mig selv, befandt jeg

Mig i mit Sovekammer, kun omgivet
Af mine egne Terner. Der jeg græd
Og stred imod mig selv, den hele Nat.
Min Trøst stod til Opreisning og til Hevn —
Dog snart, midt i min Hede, indsaae jeg,
At mod en Fiende som Dronningen,
Er jeg, er Richelieu selv magtesløs.
Thi er der kun een Udvei levnet mig: —
At komme bort herfra, at skjule dette
Mit skjændselsdækte Hoved langt herfra
I dunkle Skove, — bag et Klosters Mure.
Her, her ved dette skrækkelige Hof
Jeg bør, jeg kan ei mere vise mig.
O, hør mig Onkel! — Lad mig drage bort!

Richelieu.

Nei, nei ved Saint Dénis! — Her skal Du blive. —
Just her, just nu! — Ha, de Elendige!
Paa deres Knæ de skulle komme snart
At gjøre Afbigt, trygle Dig om Naade.
De skulle faae at føle, hvad det er
At tirre Løven i hans egen Slægt!

Marquisen.

De usle Hoffolk — ja, dem kan Du tvinge —
Men Dronningen — den mægtige Maria
Af Medici, vor Konges høie Moder —
Mod hende kan Du dog ei værge mig. —
O, derfor lad mig gaae!

Richelieu.

Nei, Du skal blive.
See! Hun skal synke, medens Du skal stige
Og ægte hendes Søn, om saa jeg vil.
Troer Du, at Richelieu sig lader spotte
Af Nogen her i Riget, var det end
Af Kongen selv? — Og denne svage Kvinde,

Den falske, den letsindige Maria
Jeg skulde frygte? — Viid, jeg kun behøver
Et Ord til Kongen, og han sender strax
Sin egen Moder over Landets Grændser,
For at hun i Landsflygtighedens Kaar
Kan tænke paa sin Færd mod Dig, min Datter.

Marquisen.

Hvorledes? — Dronningen forvises Landet!
Det skulde Du, det skulde Kongen vove? —
Hans egen Moder! Din Velgjørerinde!
Hun, som har hævet Dig af Støvet op —

Richelieu.

Hun hævet mig? — Min Aand, min egen Villie
Min Stjerne har mig hævet høit til Magten
I Frankrigs skjønne Land, — ei Hun, ei Nogen.
Maria har kun været mig et Fodtrin
Iblandt de mange andre, hvorpaa jeg
Er steget langsomt, sikkert op. Nu, da
Jeg engang staaer paa Tinden, kan jeg haanligt
Nedstøde hine Fodtrin bag mig dybt.
Thi viid! ret aldrig agter jeg at stige,
Fra denne Høide ned, før sent i Graven.
Alt hvad der stiller sig imod mig, ja,
Var det i Ord og Tanke kun, — maa bort,
Maa stødes ned, tilintetgjøres strax.
Een Villie kun skal gives her i Frankrig:
Min, under Kongens Navn; — thi Han, den Svage,
Har ei en Tanke, uden gjennem mig.
Til Vidne, at min Magt er Eet med Villien,
Se Frankrigs Adel! — vel den stærkeste,
Den mægtigste, den værste i Europa, —
Den, som var Folkets Skræk og Kongens Herre! —
Den er nu kuet snart, saa det vil koste
Endnu blot nogle Hoveder som Rohans,
Som Chalais's, og jeg sætte kan min Fod

Saa Adlens Nakke. Hvad forhindrer saa,
lt Naden komme kan til Dronningen?

Marquisen.

lk, Onkel, skrækkelig er dog din Magt,
lt som din Villie. Din Beskyttelse
eg fast nu frygte maa, som Hines Fiendskab.

Richelieu.

)u er et Barn. Tænk ikke, lev for Glæden,
or Ungdom, skjønne Klæder, ømme Blikke —
)g før Du veed deraf, skal jeg Dig bringe
Snart Hevnens søde Frugt i gylden Skaal.
Tag nu tilbage kun til dit Hotel,
)g vent mig der, jeg kommer efter snart.
Jeg er ei sindet nu, at stede Alle
Som vente udenfor, til Audiens.
De høie Herrer kunne alle gaae; —
Der er kun Een, en ringe, ukjendt Kunstner,
Som jeg modtage vil idag, fordi
Du har ham anbefalet.

Marquisen.

Ah, saa er
Det vist hin Arkitekt, — De Caus, — jeg troer, —
vis ædle Datter var hos mig
)g talte for sin Fader med en Varme,
n Kjærlighed, som rørte mig til Taarer.
ak, tak min Onkel. O, modtag ham naadig,
jør for ham hvad Du kan. — Det trøster mig,
et synes mig, at jeg forsoner Skjæbnen,
en gaadefulde, som har hævet os,
aar jeg min Gunst hos Dig benytter til
tale for de Ædle, for de Arme. —

Richelieu.

er vis paa, at jeg træffe skal det Rette.

Kun frygter jeg, at denne din Klient
Vil blive noget vanskelig at styre.
(Viser hende et Brev blandt Papirerne paa Bordet.)
See, dette Brev har jeg imorges faaet
Just fra en Læge, som fortæller mig
At denne Sieur de Caus skal være gal.

Marquisen.

See vel dertil. Jeg troer hans Datter bedre.
Hun talte med en Sandhed, en Begeistring,
Som ei kan skuffe, om sin Faders Kunst, —
Om en Opfindelse, som han har gjort,
Og hvortil han vil søge Statens Medhjælp. —

Richelieu.

Den skal han faae, hvis han fortjener den.
Vær rolig derfor. Gaa nu, kjære Barn,
Gaa til din Fruerstue, vent mig der.
Vær glad, og syng, og leeg med dine Terner.
Men fremfor Alt, tænk meer ei paa hin Scene
Hos Dronningen — jeg tager Alt paa mig.

Marquisen.

Saa faaer jeg Hevn, men ikke Sindets Fred.
Jeg lyder, Onkel. Glem ei Sieur De Caus.
(Hun gaaer ind tilvenstre).

Fjerde Scene.

Richelieu (alene.)

Det gode Barn! Nu troer hun, at jeg steder
Hin Sieur de Caus til Audiens, alene
Fordi hun har ham anbefalet. Nu,
Lad hende det. Det træffer sig beleiligt,

t jeg saa let kan volde hende Glæde,
ted hvad der er mig selv dog høist nødvendigt.
hi denne Salomon de Caus maa jeg
iee og udforske selv. Kan han udføre
vad han beskriver i sin Forestilling, —
a bliver han mig let langt mere farlig
nd hine Hoffets Herrer og Fyrstinder,
or hvem Marquisen nærer saadan Frygt.
dem kan jeg kue ved et Tryk fra oven,
saalænge jeg har Kongen i min Magt; —
Men, — er Det sandt, hvad denne Mand udvikler —
Da kan han lægge snart i Massens Haand
En Kraft saa stærk, saa uberegnelig,
Som Vandets, naar det stiger langsomt op
Fra Dybets Kilder, oversvømmer Alt,
Og standses ei ved nogen Herskers Bud.

(Han tager et Hefte blandt de paa Bordet liggende Papirer.)

Jeg tilstaaer, dette Skrift har grebet mig.
En sindrig Plan! saa klar, saa dybt begrundet,
Saa storartet, saa grændseløst udviklet!
I Sandhed! Dersom denne Mand er gal,
Saa er der mere Orden i hans Galskab
End selv i Manges Viisdom. Rigtignok,
Hans hele Bygning hviler paa en Grund
Saa let som Luftens Hav. Og dog, hvo veed?
Hvad kan ei Luften bære? Svæver ei
Selv Jordens Klode i det tomme Rum? —
Hvo tør vel sige: Dette er umuligt! —
Nu vel, jeg vil see til.

(Han sætter sig i Lænestolen ved Bordet og ringer. Dupuys træder ind.)

Femte Scene.

Richelieu. Dupuys.

Richelieu.

Derude venter
En vis Mekanikus De Caus, ei sandt?

Dupuys.

Jo, Eminence.

Richelieu.

Og han har medbragt
Vel nogle Instrumenter?

Dupuys.

Ja, en Samling
Af underlige Kar, og Rør, og Hjul,
Som efter Eders Ordre jeg har henbragt
I Eders Arbeidsrum for Alchymie.

Richelieu.

Godt. Denne Sieur de Caus Du fører ind.
De Andre, som og vente mig derude —
Bortfjern dem strax. Jeg seer ei Fleer idag.

Dupuys.

Hvorledes? — alle disse store Herrer? —
De ville rase —

Richelieu.

Lad dem det. Kun faa
Dem til at gaae. Det bliver din Sag. Hør,
Endnu et Ord. En Læge, Riquarol,
Fra hvem Du bragte mig et Brev imorges,
Er og derude?

Dupuys.

Ja.

Richelieu.

Lad ham her vente
il jeg kalder ham.

Dupuys (gaaer.)

Richelieu (alene.)

Garnet er lagt!
:aae vi see, hvad Fangst vi deri gjøre.

nogle Øieblikkes Forløb, hvori Richelieu sidder og blader i aus's Manuskript, føres denne ind af Dupuys, som derefter strax bortfjerner sig.)

Sjette Scene.

Richelieu. De Caus.

elieu (efter skarpt at have betragtet De Caus, som bliver de i en ærbødig men værdig Stilling i Midten af Værelset.)
lder Eder Salomon de Caus,
lrkitekt?

De Caus.

Saa er mit Navn, min Kunst.

Richelieu.

søger I hos mig? Min Intendant
ger Alt, hvad angaaer mine Slotte
iine Haver. Søger I om Arbeid,
gaa til ham. Mig kommer Sligt ei ved.

De Caus.

øger ikke Arbeid, jeg tilbyder.

Og ei for Enkeltmand — for hele Frankrig! —
See, derfor kommer jeg til Richelieu.

Richelieu.

Hvad mener I?

De Caus.

Min høie Herre veed
Hvorfor jeg kommer og hvad jeg tilbyder,
Saafandt I haver læst det Skrift, jeg saae
I Eders Haand, da nys jeg traadte ind.

Richelieu.

(Afſ.) Han har et hurtigt Blik. (Høit.) Ah, Eders Bønſkri
Javiſt, jeg har nys bladet lidt deri,
Og ſeet nok alt af den Driſtighed
Hvormed I bygger Eders Luftprojekter.
I vil dog ei forlange, Vi for Alvor
Skal handle derom?

De Caus.

Dog det ſynes, Herre,
At I har tænkt for Alvor paa min Plan,
Da I beordred' mig at tage med
De ſmaae Modeller, ſom fornødiges,
Til her for Eder at aflægge Prøve
Paa hvad jeg har beſkrevet.

Richelieu.

Nu, det Bud
Maa I ei tage juſt ſaa ſtrengt for Alvor.
Det morer mig imellem at ſee udført
Et nyt, et ſkjønt mekaniſkt Spilleværk.
Stort meer end Spøg har jeg ei ventet her.

De Caus.

Men I vil finde Alvor, høie Herre.

)illeværk, jeg bringer Eder, kan,
ı I vil, i sine stærke Arme
løfte Eder, Eders Land, vor Tid
digt Ryk frem paa Kulturens Bane
Kenneskhedens Maal: fuldkommen Lykke.

Richelieu.

man see! — Og Alt det ved hin Kraft,
), som I paastaaer at have fundet
) der er mest legemløst og flygtigt,
dets Dampe?

De Caus.

Ganske vist, min Herre.

Richelieu.

Kester — har I bemærket, hvad der siges
)er i Jert Naboskab?

De Caus.

Vel har jeg.
iger jeg er gal. Det er den gamle
ıg, som her kun gjentager sig:
y, det Usædvanlige, det Store
)erdagsaanden ikke fatte strax,
)ender hellere Forholdet om,
ller Dumhed ind i Viisdoms Kaabe
den Vise gjælde maa for gal.
ette har jeg ogsaa maattet prøve.
op derfor har jeg opsøgt Eder,
øie Herre, fuldt forvisset om,
jeg træffer Den, som kan forstaae mig.

Richelieu.

nigrende for mig, at blive søgt
:n Vanvittiges Fortrolige.

De Caus.

O, dette Vanvid kan I dele, Herre,
Og være stolt deraf. Det er Geniets,
Det er de store Aanders Kjendemærke! —
Det er det Vanvid, som udstraaler varmt
Fra Seerens, fra Skjaldens dybe Blikke,
Og som i rene Linier tegnet staaer
Paa Statsmandens, den Vises høie Pande.
Naar tvende slige Vanvidsaander mødes
Paa Tankens Høider, mødes og forenes,
Da kunne let de styre Verdens Skjæbne
Og hæve den til sig, med vældig Magt; —
Thi de er' selv Udstrømningen og Blomsten
Af Verdensaltets hemmeligste Kræfter.
Derfor, da efter mange Aars Udforskning
I Videnskabens, i Naturens Dybder,
Jeg i et heldigt Øieblik fik Lys
Om Dampens Kraft, og dens Anvendelse —
Da saae jeg og, i samme Tankens Lyn,
Betegnet klart den Kamp, som ventede' mig
Mod Fordom, mod Uvidenhed, mod Ondskab.
Men jeg saae ogsaa klart den sjældne Anden,
Den store Aand, som kunde hjælpe mig,
Som kunde give Legem til min Tanke
Og Liv og Magt til min Opfindelse.
Og denne Aand er Frankrigs Richelieu! —
Den Mægtige, som staaer ved Statens Roer,
Og styrer det med Klogskab og med Vælde, —
Den Dristige, som med sin fine Haand
Har bøiet Feudalismens Tyrehals, —
Den Vise, som, langt forud for sin Tid,
Vil hæve Frankrig op fra Barbariet,
Og fordomsfri, skjøndt selv i Kirkens Purpur, —
Dog ikke tjener Romerhoffets Mørke,
Men rækker Haand til alslags ny Oplysning,
Og slutter Forbund med det frie England

Og med det reformerte Holland mod
Inqvisitionens Hjem, det dunkle Spanien.
Ja Herre, jeg forstaaer hvor I vil hen!
Med Eder deler jeg det klare Syn
For Slægtens Fremtid, deler jeg Foragten
Og Hadet mod den dumme Overtro,
Som nu saa længe har omspændt vor Verden
Med Præsteyældets, Kirkens dunkle Nat.

Richelieu.

I synes glemme, Mester, at den samme
Richelieu, hvem I saa høit berømmer
Fordi han engang slutted' Forbund med
En protestantisk Stat, — at han, nu nylig,
Selv ledet har Beleiringen og Faldet
Af La Rochelle, de Reformertes Sæde,
Og at han derfor af Hans Hellighed
I Rom er bleven takket og benævnet
Som Kirkens tro og nidkjære Forsvarer.

De Caus.

Det kjender jeg, men blændes ei derved.
Jeg gjennemskuer Eders Planer, Herre! —
Jeg seer, det var ei Nidkjærhed for Kirken
Som løfted' Eders Haand mod La Rochelle, —
Det var kun Statsmanden, kun Herskeren
Som vilde knuse Oprøret i Landet.
Vel, dennegang det gjaldt de Reformerte —
En anden Gang betænker I Jer lige
Saa lidet paa at straffe de Katholske,
Hvis de opsætte sig mod Eders Villie.
Saa er det Ret. Jeg fatter, I med mig
Er hævet over begge Parters Fordom,
Og skimter Lyset alt bag Templets Dække.
Thi hvad er Katholiker, Protestanter
Vel andet, end de samme usle Slaver
Af Korsets Tro, som vil nedkue Verden

I Bøn, i Taarer, i Elendighed —
Istedetfor at den har Arveret
Til Frihed, og til Kundskab, og til Glæde?
Det er vort Kald, at hævde denne Ret.
Ræk mig da Eders Haand — jeg bringer med
En Løftestang, som Intet kan modstaae,
En vældig Bryder af Oplysnings Bane.

Richelieu.

Veed I vel, Mester, at for disse Ord
Jeg kunde lade Eder overgive
Til Kirkens Straf, som farlig Gudsfornægter?

De Caus.

Det vil I ikke gjøre, høie Herre!
Dertil er I for oplyst og for klog.
Det vidste jeg, og derfor har jeg fremsat
Min Tankes Maal for Eder, uden Sky! —
Derfor kan jeg med Tillid Eder bringe
Den Skat, jeg hæved' af Naturens Skjød,
Og som jeg ikke ene kan udmynte.
Saa tag den hen, — I veed, hvortil den fører —
I ene kan den bruge i det Store
Til Fædrelandets, til Europas Held.

Richelieu.

Jeg er taknemlig for de gode Tanker
I har om mig, — sær, at I gunstig sætter
Mig næsten lig med Eders store Selv.
Kun ønsker jeg at vide lidt, hvorledes
I vil, at jeg skal bruge denne Skat,
Den sjældne, dog usynlige, I bringer?

De Caus.

I taler til mig endnu halvt i Spøg,
Men jeg vil svare Jer med Alvor, Herre —
Thi Sandheden kan selv sig bryde Vei.

l saa — den Skat, jeg bringer, er usynlig
r Hobens Øine end. Saa er og Tanken
r den har fundet Form, og er dog til,
g har det indre Liv, som føder af sig
et kloge, skjønne Ord, den stolte Handling.
aaledes veed jeg, at jeg fundet har
n af Naturens hemmelige Tanker,
n af de blinde Kræfter, der bestandig
gjennemfare Universets Rum
it i Aartusinder, som skjulte Strømme,
er vente paa, at Menneskenes Kløgt —
in høieste Potens af Verdenslivet, —
kal kjende dem, og gribe dem, og lede
em i sin Tjeneste, til Altings Meed.
aa skal Jeg nu anvende Dampens Kraft.
m Jeg formaaer det end, — Jeg, som med Tro
g Kjærlighed har lagt min hele Viden
n Mekanikens Love i dens Sold.
r Andre vilde den kun være Luft, —
t dybt i Instrumentet bunden Tone,
om blot kan lokkes frem af Kunstneren.
en Kunstneren tiltrænger en Mæcenas:
g dennes skjønne Lod er Eders, Herre.
in Haand har ikke Evne, som min Tanke. —
gen Privatmand kan tilveiebringe
Midler, som behøves for at klæde
n ny Idee i en saa mægtig Form,
den kan tvinge Mængden til Beundring.
rfor maa Staten tage sig af Sagen. —
n, som vil Alles Vel, har Alles Midler,
aa strax tilegne sig den største Vinding,
m end Aarhundreder har budet den.
m her er Statens Villie Eders Villie,
in høie Herre. Saa bevilg mig da
t hvad jeg bruger til et Dampværks Bygning,
jeg vil aabne Eder en ny Æra,
jeg vil give Folket en ny Kraft,

Som skal det vække til en kjæk Bevidsthed
Om hvad det kan, og hvad det vil opnaae! —
Og jeg vil Menneskenes Haand befrie
Fra alt det lave, pinlig tunge Arbeid,
Som den forretter nu med Blod og Sved —
Og jeg vil lade Industriens Hjul
Omhvirvle sig med Liv i eensom Egn,
Hvor nu kun Vinden sukker gjennem Skoven —
Og jeg vil drive Eders Skibe frem
Mod Vind og Strøm, paa Floder og paa Have —
Og jeg vil rykke By til By, saa Afstand
Snart ei skal kjendes meer, og tungest Gods
Skal fare derimellem, let som Fuglen.
Det er, hvad jeg i nogle Aandedrag
Opregne kan af Dampens Magt og Virkning,
Saaledes, som jeg skuer den i Aanden.
Men end uendeligt vil den fremdrage,
Som Bølgen, naar den ruller over Havet,
Og standser først ved en ny Verdens Bred.

Richelieu.

Alt Underværker nok, ved Saint Dénis!
Om jeg et Øieblik nu sætte vil
Det fast Utrolige, at der er dog
Et Korn af Sandhed i det rige Neg
Af skjønne Billeder, I viser mig —
Siig, hvad I fordrer da for dette Korn?

De Caus.

Saameget, som for alt det Øvrige.
Thi see, i Kornet er jo indesluttet
Den hele Plante, Blomst og Frugt og Ager.
Er der et Korn af Sandhed i mit Ord,
Saa er der ogsaa Mulighed for Alt
Hvad deraf kan udvikle sig naturligt.
Dog nu jeg beder kun om Forskud, Herre! —
Om Midler, at udføre i det Store

f de smaae, men færdige Modeller,
snart jeg viser Eder. Naar jeg da
Verden har bevist, hvad jeg formaaer,
Ingen meer betvivle kan hin Kraft,
Spotten tie maa for Glædesudbrud —
- mærk, først da, forlanger jeg for mig
ne=Privilegium og Brev
alle Dampmaskiner, som skal bygges
nden Riget, mens jeg er i Live;
jeg dog forpligter mig at sørge
at min Kunst ei slukkes ud med mig,
overgives fri og uden Baand
ygtige Elever, ved min Død.
est forlanger jeg, — Alt under samme
gelse, naar Prøvestykket lykkes,
g beklædes med en Værdighed
Frankrigs General=Ingenieur,
Rang og Sæde mellem Landets Adle.

Richelieu.

! — I glemmer ikke Eder selv,
naa man tilstaae.

De Caus.

Den er ei en Mand,
ikke føler selv sit Værd, og fordrer
løn, naar han har noget Stort at byde.
l Columbus! — lod han sig ei nævne
dmiral og Gouverneur af Indien,
ør han havde fundet Fodbred Land?

Richelieu.

aa gav han sin Konge og en Verden.

De Caus.

et mindre bringer jeg min Konge —

Kun med den Forskjel dog, at min ny Verden
Ei ligger tusinde Mile over Havet,
Men her, for Hvermands Dør, kun end ei seet.

Richelieu.

Nu, nu, — Vi vil ei strides om det Fjerne.
Opfylder I en ringe Deel kun af
Hvad I her loved', saa har Frankrig nok
Af Godser og af Titler til Belønning.
Men, hvad der vilde falde vanskeligst —
Det er det Forskud, I vil have strax;
Thi Staten kan ei give store Summer
I Luften hen, blot paa en Drømmers Ord.

De Caus.

Men jeg bevise vil min Plan mekaniskt.
Jeg er en Drømmer ei, men en Beregner,
Saa streng, som Videnskaben fordrer det.

Richelieu.

Og hvis nu Staten desuagtet ikke
Forstrække vilde Midlerne, I bruger
Til Eders Plans Udførelse?

De Caus.

Saa har
Jeg taget Feil af Eder og af Frankrig.
Saa drager jeg med Sorg fra Fædrelandet,
Som ei har skjønnet paa, hvad jeg det bød.
Saa tager jeg mit Skrift, mine Modeller
Og vandrer om fra Stat til Stat, indtil
Jeg finder En, som vil antage mig.
Først gaaer jeg over til det rige England,
Hvis kloge Borgere vist ei vil' skyde
En saadan Vinding bort, som den, jeg bringer.

)er er og Kongen, Charles, mig bevaagen,
jeg været har hans Arkitekt en Tid,
)a han var Prinds af Wales. Naar I da
Seer Eders mægtige Rival at bruge
)en Verdenskraft, jeg først har tilbudt Frankrig —
)a vil I angre det, som Genua,
Som Portugal, da Spanien vandt Columbus.
Men nei! Saavidt I lader det ei komme.
I, Frankrigs Genius, vil ikke taale
At Eders Land ei høster Førstegrøden
Af Tidens nye Sæd, som jeg udsaaer.
I, den ærgjerrige, den stolte Hersker,
Vil ei bortkaste denne Leilighed
Til at for evig knytte Eders Navn
Ved Tidens største Foretagende.
Ja, ja! — Jeg seer det! — Salomon de Caus
Og Richelieu, de tvende Navne, ville
Staa sammen paa Udødeligheds Himmel
I samme Stjernetegn, som klart forener
Columbus længst med Dronning Isabella,
Og Pave Julius med Raphael!

Richelieu.

En skjøn Constellation! Nu vel, saameget
Tør jeg Jer love, at, saafremt jeg finder
Hint Sandhedskorn i Eders Plan, vil Frankrig
Vist sørge for at sikkre Eder for sig.
Imidlertid — Nu nok af tomme Ord
Og skjønne Billeder. Viis mig nu Prøven —
Jeg har et chymiskt Værksted her paa Slottet,
)erhen er Eders Sager bragt. Kan I
)er foretage Eders Prøvearbeid'?

De Caus.

)et troer jeg vist, og haaber, at den Spire
 der vil faae at see, vil stille klart
et Heles Vægt for Eders skarpe Blik.

Richelieu.

Jeg haaber og der at faa Lys i Sagen.
Kom, følg mig nu.

De Caus.

Velan, jeg er beredt.

(Richelieu gaaer foran ud af Døren til Forsalen. De C følger ham.)

Tredie Akt.

Første Scene.

(Et Sidekapel i Augustinerklosterets Kirke. Pater Coelest staaer i en Fordybning, der dannes af et høit gothisk Vindu Therese foran ham).

Coelestinus.

Din Fader er da altsaa kaldet op
Til Cardinalen?

Therese.

Ja, Ærværdige! —
Hvad vi saalænge har forgjæves ventet
Og ønsket, er nu skeet. Sælsomt dog!
Jeg kan ei rigtig glæde mig derved.
Knapt var han med den unge de Perelles, —
Som vel I kjender, — draget op til Slottet,
Før jeg betoges af en dunkel Uro,
Den jeg ei kan forklare, men som drev
Mig hid til Eders Kirke, fromme Fader.

Coelestinus.

Du søgte til det rette Fredens Sted.
Ak! at din Fader ogsaa havde lagt

Sin Gang til Slottet først igjennem Kirken!
Siig, hvordan modtog han vel dette Kald
Til Cardinalen?

Therese.

Med Bevægelse

Og Alvor, men dog stolt, og kjæk og freidig,
Som den, der gaaer med Kraft og Haab til Maalet —
Og dette Maal, det er jo Storhed, Lykke,
Og Menneskenes Vel, — jeg veed det jo.
Hvi frygter jeg, hvi bæver jeg da nu,
Som om han gik sin Undergang imøde?

Coelestinus.

Fordi Du aner, hvad der er det Sande.

Therese.

O Gud, hvad er det da? I skrækker mig
Med disse dunkle Udsagn om min Fader —
Og Han, — han blev fast rasende, da jeg
Blot nævned Eders Navn, og sagde at
I havde paalagt mig at bede for ham. —
O, hvorfor skal dog tvende slige Mænd
Som I, og som min Fader, splittes ad
Og misforstaae hinandens bedste Tanker?
Jeg veed, I vil' dog begge kun det Rette,
Kun Menneskenes Vel, — I bruger Himlens,
Han Jordens Midler — Saa Enhver har Sit,
Og kunde dog gaae sammen i det Hele.

Coelestinus.

Hvor gjerne vilde jeg, vi kunde enes!
Hvor ofte har jeg prøvet paa, at rette
Hans store Evner mod det sande Maal,
Det evige, som vinker over Jorden!
Men af! han vil ei hæve sig fra den
Ei fra den jordiske, den døde Vægt,

Som drager ham alt mere ned mod Dybet.
Og jeg, jeg kan ei stige ned til ham —
Han maa mig følge, om vi skulle enes.
Ei nogen Mand kan tjene tvende Herrer
Paa eengang, uden Skade paa sin Sjæl —
Saa lyder Herrens eget, dybe Udsagn.
Din Fader maa nu vælge mellem Gud
Og Mammon — mellem Livets Liv og Verdens —
Og ak, — jeg frygter! han har valgt det sidste.

Therese.

O nei! Siig ikke det, Ærværdige!
Døm ei for hastigt — maaskee kjender I
Min Faders Sind ei fuldt, ei rigtigt endnu.
Jeg veed, hans Sjæl er varm, hans Villie reen,
Hans Maal er stort og skjønt, og vist jeg haaber
Det vil ham føre gjennem Jordens Værk
Til evigt Liv.

Coelestinus.

Gud give det, min Datter!
Hvor gladelig, hvor saare villig vilde
Jeg her bekjende, hvis jeg havde feilet
I Dommen om din Faders indre Liv!
I alle Fald — der er jo Haab endnu, —
Gud kan ham finde, naar vi mindst det tænke.
Ja, det er muligt, at hans Sjæl just nu
I denne Stund, der er ham Overgang
Fra Tanke og til Handling, kunde røres.
Og jeg, hans Sjelesørger! som staaer her
Og taber mig i tomme Klager, medens
Jeg burde være nær ham nu, og vaage,
Og gribe Øieblikket til hans Frelse! —
O, jeg maa til ham strax. Jeg iler op
Til Slottet — han maa være der endnu.

Therese.

Ja gjør det, Pater, gjør det, og hav Tak —
Søg ham paa Slottet. — Vaag der over ham.
Hvo veed, hvad der kan times, og hvad hænder? —
Jeg kan ei end betvinge ret min Angst.
Dog, mere rolig kan jeg nu gaae hjem
Og vente hvad der komme skal, naar jeg
Veed ham beskyttet, ikke blot af Philips
Trofaste Mod, men og af Eders Viisdom. —
Velsign mig før jeg gaaer, min fromme Fader!

Coelestinus (læggende sine Hænder paa hendes Hoved.)

Gud være med Dig, Datter! Han Dig give
Sin Fred i Lykke og sin Fred i Sorg!
For al din Kjærlighed og al din Troskab
Han see i Naade til din Fader!

Therese.

Amen!

(Hun gaaer.)

Anden Scene.

Coelestinus (alene.)

O, Herre, see i Naade og til mig!
See, jeg er rede! Tag mig til det Redskab
Som skal hjemføre hin den store Aand
Fra Mørkets Lande til dit Faderhus!
Han er det værd, o Herre! Han er stærk,
Og Du har Meget, Meget ham betroet!
Maaskee Du derfor vil ham prøve haardt.
Din Villie skee! — Lær ham at kjende den! —
Og mig, at lede ham til Frelsen hen!

(Gaaer ud.)

Tredie Scene.

(Richelieus Modtagelsesværelse, som i anden Akt. Dupuys Dr. Riquarol træde ind fra Forsalen.)

Dupuys.

Ja, som jeg siger. I skal vente her
Til Eminencen kommer snart herind.
Saa er befalet.

Doktoren.

Takker ydmygst, Herre.
For mig o! hvilken Ære, at indlades
Alene i hans Høihed Cardinalens
Høistegne Værelse.

Dupuys.

Det er som I
Det tager, Doktor. Ære og Vanære
Er' her paa Slottet ikke langt adskilte.

Doktoren.

I spøger, Herre. Og Hans Høihed var
Da virkelig nys sammen med den gale
De Caus, at see hans latterlige Forsøg?

Dupuys.

Det kommer os ei ved. Jeg vil Jer ellers
Dog raade, ei at kalde nogen Gjerning
For latterlig, som Richelieu har med.

Doktoren.

I misforstaaer mig haardt! — Himlen forbyde
Jeg skulde driste mig til blot at tænke,
End sige tale utilbørligt om
Den store Cardinal. Jeg mente kun,
Hans Høihed kunde more sig ved Manden,

Som store Fyrster ofte smile til
En Gjøglers Kunster.

Dupuys.

Meen I hvad I vil,
Det bliver Eders Sag. Jeg har kun Ordre
At lade Eder vente her, til Herren
Hidkommer fra de indre Værelser —
Tys, hvad er dette?

Fjerde Scene.

Philip. De Forrige.

Philip (idet han halvt aabner Døren til Forsalen).
Tør jeg, Dupuys?

Dupuys.

Ah, Uforsigtige! hvad vil Du her?

Philip.

Tilgiv mig, Gamle — Du har altid jo
Været saa god mod mig, — o! siig mig nu,
Hvorledes er det gaaet med De Caus
Hos Cardinalen? — Hist fra Galleriet —
Hvor jeg idag er ivrig med mit Arbeid,
Skjøndt uden at faae gjort et Penselstrøg —
Nys saae jeg Cardinalen stride langsomt
Igjennem Salen, ud fra Cabinettet
Hvor han har været sammen med De Caus.
Men denne saae jeg ikke. Ei jeg kunde
Beherske meer min Utaalmodighed.
Jeg søgte Dig, — men Du var ei derude —
Da voved' jeg — man sagde mig, at Han
Var ikke her, — O siig mig nu, hvad veed Du?
Hvad er der hændet? Sikkert noget Godt!

Dupuys.

Stille! Dumdristige, — Idag er jeg
Da ret besat med Støi og Brud paa Ord'nen! —
Vi er ei ene —

Philip.

Doktor Riquarol! —
I her!

Doktoren.

Ja, som I seer. Hans Høihed,
Har kaldet mig i al Fortrolighed,
For her at consulere mig i Sagen
Med Sieur de Caus.

Philip.

Det er ei for det Gode,
Jeg veed, at I med hans forkerte Hustru
Oplægger Raad mod ham. Men vogt Jer, Doktor!
Det kunde blive farligt nu, da Sagen
Er kommet for saa høi Instans.

Doktoren.

Troer I?
For Eder maaskee, og for Eders Dame,
Den sværmende Therese, Fad'rens Ekko
I al hans Galskab. Jeg er bedre støttet.
Jeg bringer Videnskabens Hjælp til Magten.

Philip.

Ha, hvad er Eders Hensigt?

Doktoren.

Intet, uden
At give Eders kloge Svigerfader
En bitter, men en høist nødvendig Pille.

Philip.

derfor kommer I til Richelieu?

Doktoren.

s Høihed har mig kaldet — jeg har sagt det. —

Philip.

d er det, Dupuys? Hvad mener han?

Dupuys.

veed det ei, — jeg veed kun, det er sandt
Doktoren her venter Cardinalen
at De Caus endnu befinder sig
)elvedskjøkkenet, som vi det kalde.
ı kom — Perelles, her kan Du ei blive. —
.s Høihed kunde overraske os —
: maa ei see Dig her — (Affides til Philip.)
Derude skal jeg
sige, hvad jeg troer om Sagens Stilling.

Philip.

vel da, Doktor. Veed I hvad, jeg troer
ommer selv at sluge Eders Piller? —
ei De Caus — Jeg vaager over ham.

Doktoren.

mægtig Vogter!

Dupuys.

Følg mig nu, Perelles.
! — Cardinalen ringer. — Kom, for Guds Skyld.
(Til Doktoren.)
:iver her. Flyt Eder ei af Stedet,
ei et Bord, en Stol, et Blad Papir —
. at useete Øine speide her
hver en Krog. I er i Løvens Hule.
(Dupuys og Philip gaae ud.)

Femte Scene.

Dr. Riquarol (alene.)

„Usete Øine vogte“ — „Løvens Hule“ —
Man kunde blive ængstelig ved slige
Halvdunkle Ord. — Der siges meget Slemt
Om Cardinalens Bolig, — der fortælles
Om Folk, som ledes ind i hans Palads
Og sees aldrig meer. — Men bah! — Hvad skulde
Han vinde vel ved at fastholde mig?
Det gjælder snarere min Patient,
Den stolte Sieur De Caus. Hvo veed, om han
Med samt hans Galskab ei kan være farlig
For Staten? At Hans Eminence nu
Har eftertænkt mit Brev, og har befalet
Mig her at vente, til hans Conferens
Med Salomon er endt — det synes dog
At vise, at han vil benytte min
Angivelse om Arkitektens Vanvid,
Og at hans store Planer falde sammen
I dette Stykke dog med mine smaae.
Nær var det, at jeg havde Alt opgivet,
Da Han, jeg troed' alt at have fanget,
Saa pludselig blev kaldt til Cardinalen.
Hvad, om der virkelig dog var en Sandhed
I al hans Snak om nye Opfindelser?
Om der nu venteb' ham stor Løn og Ære,
Mens jeg, der allerede saae mig selv
Som Arving til hans Kvinde, Gaard og Gods,
Blev staaende tomhændet og med Skam? —
Dog, Riquarol ei giver sig saa snart.
Jeg havde jo alt Dokumentet færdigt
Med Katharinas Underskrift, hvori hun
Forlanger strax sin Mand sat fast for Vanvid,
Samt mig udnævnt til Værge og Formynder
For hende og hans Barn. Du kan dog prøve, —
Jeg sagde til mig selv, — og meldte Klagen

Med samt min Dom som Læge, i et Brev
Til Cardinalen, — fik det i hans Hænder
Betimelig, ved nogle Venners Hjælp. —
Og see! — det virker alt, — Hvo veed? — maaskee
Langt videre end jeg har kunnet haabe.
Hvis Cardinalen nu benytter mig
I denne Sag — jeg bliver ham bekjendt —
Lad see! — hans Læge er en gammel Mand,
Og svagelig, — Hans Eminence kan
Behøve to, — hvad heller han anvender
Mig i en anden Post — jeg kan ham tjene
i mange Retninger — Jeg stiger høit!
hu, hvorfor ei saa vel som Pater Joseph
g mangen Anden? — Tys! — der kommer Nogen.
et er ham selv — alene!
(Træder til en Side og bliver staaende der i en ydmyg Stilling.)

Sjette Scene.

ftoren. Richelieu (kommer langsomt ind, som i dybe Tanker, uden strax at bemærke Riquarol.)

Richelieu.

Det maa skee!
ı maa det være. — (Faaer Øie paa Doktoren.)
Ha! hvem har vi her?

Doktoren.

ı Evers Naades gunstige Befaling —
ȝ, Riquarol, Doktor i Medicin
› Fakultetet i Paris —

Richelieu.

Aha!
husker jeg. I haver sendt mig, troer jeg,
ıg et Brev om Salomon de Caus,

Femte Scene.

Dr. Riquarol (alene.)

„Useete Øine vogte“ — „Løvens Hule“ —
Man kunde blive ængstelig ved slige
Halvdunkle Ord. — Der siges meget Slemt
Om Cardinalens Bolig, — der fortælles
Om Folk, som ledes ind i hans Palads
Og sees aldrig meer. — Men bah! — Hvad skulde
Han vinde vel ved at fastholde mig?
Det gjælder snarere min Patient,
Den stolte Sieur De Caus. Hvo veed, om han
Med samt hans Galskab ei kan være farlig
For Staten? At Hans Eminence nu
Har eftertænkt mit Brev, og har befalet
Mig her at vente, til hans Conferens
Med Salomon er endt — det synes dog
At vise, at han vil benytte min
Angivelse om Arkitektens Vanvid,
Og at hans store Planer falde sammen
I dette Stykke dog med mine smaae.
Nær var det, at jeg havde Alt opgivet,
Da Han, jeg troed' alt at have fanget,
Saa pludselig blev kaldt til Cardinalen.
Hvad, om der virkelig dog var en Sandhed
I al hans Snak om nye Opfindelser?
Om der nu ventéd' ham stor Løn og Ære,
Mens jeg, der allerede saae mig selv
Som Arving til hans Kvinde, Gaard og Gods,
Blev staaende tomhændet og med Skam? —
Dog, Riquarol ei giver sig saa snart.
Jeg havde jo alt Dokumentet færdigt
Med Katharinas Underskrift, hvori hun
Forlanger strax sin Mand sat fast for Vanvid,
Samt mig udnævnt til Værge og Formynder
For hende og hans Barn. Du kan dog prøve,
Jeg sagde til mig selv, — og meldte Klagen

Med samt min Dom som Læge, i et Brev
Til Cardinalen, — fik det i hans Hænder
Betimelig, ved nogle Venners Hjælp. —
Og see! — det virker alt, — Hvo veed? — maaskee
Langt videre end jeg har kunnet haabe.
Hvis Cardinalen nu benytter mig
I denne Sag — jeg bliver ham bekjendt —
Lad see! — hans Læge er en gammel Mand,
Og svagelig, — Hans Eminence kan
Behøve to, — hvad heller han anvender
Mig i en anden Post — jeg kan ham tjene
I mange Retninger — Jeg stiger høit!
Nu, hvorfor ei saa vel som Pater Joseph
Og mangen Anden? — Tys! — der kommer Nogen.
Det er ham selv — alene!
(Træder til en Side og bliver staaende der i en ydmyg Stilling.)

Sjette Scene.

Doktoren. Richelieu (kommer langsomt ind, som i dybe Tanker, uden strax at bemærke Riquarol.)

Richelieu.

Det maa skee!
Saa maa det være. — (Faaer Øie paa Doktoren.)
Ha! hvem har vi her?

Doktoren.

Paa Eders Naades gunstige Befaling —
Mig, Riquarol, Doktor i Medicin
Ved Fakultetet i Paris —

Richelieu.

Aha!
Nu husker jeg. I haver sendt mig, troer jeg,
Idag et Brev om Salomon de Caus,

En Arkitekt, — at I, som er hans Læge,
Dømmer ham sindsforvirret og udygtig
Til selv at raade for Person og Gods.
Vedstaaer I dette?

Doktoren.

Ganske, Eders Naade.
Da jeg erfoer, at den Ulykkelige,
Gud veed hvorledes, havde trængt sig nær
Til Eders Eminence med sit Galskab,
Ansaae jeg det for Ret, for hellig Pligt
Mod Eders kostbare Person, at give
Ydmyg Advarsel om den Armes Tilstand.
Jeg tør dog haabe, at —

Richelieu.

Godt, godt. Jeg har
Selv prøvet ham, og fundet, hvad I sagde.
Han lider af en sær Monomani,
Der let udarte kan til Rasenhed.
Hvad raader I, som Læge, der bør gjøres
Med den Ulykkelige?

Doktoren.

Alt er prøvet,
Hvad Videnskab formaaer, til hans Forbedring.
Desværre uden Frugt. Han kan ei reddes.
Det staaer tilbage kun at gjøre ham
Uskadelig for hans Familie,
Som for det Offentlige. Her har jeg
Et Bønskrift fra hans Hustru Katharina,
Til Stadens Raad, om at erklære hendes
Sindssyge Mand, Sieur Salomon de Caus,
Umyndig, og besørge ham indspærret
I Stadens Galehuus, til Sikkerhed,
Da hun ei længer kan bevogte ham
Og han i Vanvid snart forøder hendes

: Datters ringe Midler. Hertil har
'øiet Vidnesbyrd og Anbefaling,
Husets Ven og Læge.

Richelieu.

Giv kun hid.
r i Orden, seer jeg, mellem Fruen
:der, Doktor.

Doktoren.

Ak, den stakkels Kone!
trænger saa til Bistand. Hun har ønsket
ive mig til Værge.

Richelieu.

Vil man see!
eg vil selv fremskynde Eders Lykke,
)are Eder Omveien til Raadet.
(Han sætter sig og skriver nogle Ord paa Dokumentet.)
)ar jeg skrevet bag paa Dokumentet
)rdre til min Tjener Gouverneuren
ngens Huus Bicètre, at man der
ager den Forrykte, I ham bringer,
t man der ham sætter fast — for Livstid.
ogen maa indlades til ham, uden
elv bevilger det: Hans Vanvid er
ı saa smittende og farlig Art,
ın maa være skjult, ja død for Verden.

Doktoren.

ıilken Forsorg! Hvor jeg maa beundre
karpe Blik, hvormed I, høie Herre!
er og forordner i et Lyn,
Videnskaben langsomt maa berede.

Richelieu.

ıenne Ordre. Viis den for min Livvagts

Befalingsmand, saa vil han strax med nogle
Bevæbnede ledsage Eder til
Et Kammer tæt herved, — hvor Sieur de Caus
Endnu befinder sig, vel indelukket. —
I har da Magt at gribe ham. — Saa bring
Ham strax til Vognen, som alt venter nede
Ved Slottets Bagport — sæt Jer ind med ham
Og Vagten, — Kjør saa hurtigt som I kan
Ad korteste Vei ud til Bicêtre. Der
Fuldfør da min Befaling. Hvis I sikkert
Og snart udfører dette Hverv, kan I
Fast regne paa min Yndest.

Doktoren.

Eders Naade!
I gjør mig til den lykkeligste Læge
I hele Frankrig! Alt hvad jeg formaaer,
Mit hele Liv skal vies Eders Gunst.

Richelieu.

Nu Haand paa Værket, Doktor. Og naar Alt
Er udført efter Ordre, — bring Rapport.

Doktoren (kysser Slæbet paa Cardinalens Kjole og iler ud

Richelieu. (alene.)

Et usselt Værktøi! — men beleiligt dog
En dobbelt Interesse sikkrer ham —
Hans Vidnesbyrd som Læge dækker Sagen. —

Fast gjør det mig dog ondt for den De Caus!
En sjelden Mand! begeistret for sin Sag,
Varmblodig, og dog koldt beregnende, —
Langt forud for sin Tid, og uden Fordom.
Han syntes skabt til Pryd for Samfundet —
Og maa dog nu forsvinde af dets Midte,

lt ei hans ny, hans underfulde Magt
Skal reise sig, og krydse mine Planer.

Jeg saae det selv. Med Gysen, med Beundring,
Som knapt jeg kunde skjule, saae jeg hvor
Den ny Naturkraft greb i hans Maskiner,
Bevæged' dem, opløsted' Hjul og Arme,
Udførte Arbeider, som en Belivet.
Og Han, den Umistænksomme, stod hos,
Forklared' mig det Heles Sammenhæng,
Udvikled' for mig, hvordan denne Kraft,
Først anvendt i det Store, kunde virke
Umaadeligt i alle Retninger
Af Landets og af Folkets Liv. Jeg tilstaaer,
Der var et Øieblik — jeg vakled' selv:
Den Fristelse var mægtig, at modtage
En saadan Hævekraft for Landets Fremtid, —
Og saa — at knytte Mindet om mit Navn
Til saadan stor og ny Opfindelse! —
Men, da han meer udmaled' for mig nu,
Hvorledes Dampens Kraft frigjøre vilde
Den simple Mand fra Arbeids tunge Last,
Hvorledes den med Livsmagt vilde samle
Den dorske Masse til et kraftigt Helt,
Med Industriens tusindfoldigt Pulsslag,
Med egne Tanker, og med egen Villie —
Med Kræfter, dunkle, uberegnelige, —
Da kom det første Indtryk stærkt tilbage,
Det, som jeg fik alt, da jeg læste Skriftet.
Da blev jeg bange for at slippe løs
En Dæmon, som jeg siden maaske ikke
Beherske kunde. Nu er jeg kun Herre;
Min Tanke gaaer fra oven gjennem Landet,
Og former Folkets Villie efter min.
Men, kom en Magt, som løste Folkets Baand,
Som bragte det nye Kræfter, andre Tider —
Saa frygter jeg for hvad der vilde skee.

Et Menneske, og var han klogest Statsmand,
Kan ikke staae imod en blind Naturkraft,
Men skylles bort deraf, som Blad for Strømmen.

Derfor, da Skjæbnen synes have givet
Det i min Haand, vil jeg forsøge paa
At tørre Strømmen ud, alt i dens Kilde.
Den Trylleskaal, med mægtig Fremtids Drik,
Som hin forunderlige Mand mig byder,
Maa jeg bortvise stærk, fordi jeg frygter,
At der er Gift paa Bunden. Men saa skal
Ei heller Nogen Anden eie den! —
Det stolte England og det rige Holland
Skal ikke prale med, hvad Frankrig maa
Undvære nu. Saa var jo Intet vundet!
Saa vilde Strømmen derfra vælde ud,
Og snart indbryde over mine Grændser —
End uden at jeg havde smagt en Fordeel.

Altsaa, den Mand, som har opfundet Alt,
Og som alene kan udføre Alt —
Han maa forsvinde — tages bort fra Dagen.
Der er ei andet for. Jeg veed ei, hvorfor
Det koster mig langt mere, dette Offer
For mine Planer — end saa mangt et andet.
Er det, jeg føler, at her undertrykkes
Ei blot et enkelt Væsens Fremtid, men
En hel Tidsalder, fuld af ufødt Storværk?
Dog — bort med denne Svaghed, Richelieu!
Du, som har ryddet bort saamangt et Hoved
Af ædel Byrd, der stod dig i din Vei,
Som tænker paa at sende selv din Konges
Høiistegne Moder, din Velgjørerinde
I Landsforviisning, — skulde Du Dig krympe
Ved at befordre denne Ubekjendte, —
Som Rygtet og hans Læge kalder gal —
Didhen, hvor han kan rigtig blive det?

Nei, hvad jeg har besluttet bør ei angres.
Bicêtres Mure skal bedække ham
Med deres dunkle Skygger, — Verden skal
Ei høre om ham meer, skal aldrig vide
Hvad den har tabt med Salomon de Caus.

Selv hans Modeller maa tilintetgjøres
Skjøndt Ingen uden han kan bruge dem.
Og dette Skrift, hvori han alt har opsat —
Jeg kaster her paa Ilden, at ei Spor
Skal findes af, hvad han har tænkt og villet.
(Han kaster De Caus's Manuskript i Kaminilden.)
See! hvor de strevne Blade krumme sig
I Flammerne, og falde hen i Aske!
Saa skal Dæmonen, dette Skrift indsluttet'.
Nedkues af min Villie, i min Tid —
Lad andre Tider, om den atter opstaaer,
See til, hvorledes de bemestre den!

Ottende Scene.

(Man hører Støi og høirøstet Ordvexel i Forsalen, Døren stødes op, og Philip de Perelles styrter ind, fulgt af to Vagtsoldater.)

Richelieu.

Ha! hvilken Støi — hvad nu? —

Philip.

O hør mig, Herre!

Første Vagtsoldat.

Tilgiv os, Eders Naade! Denne unge,
Forvovne Maler her kom farende
Helt pludseligt fra Galleriet, hvor
Han er i Arbeide — han styrted' frem,
Og før vi kunde hindre det, var Døren

Opstødt, — Men nu vi har ham sikkert,
Nu skal han faae sin Løn —

Philip

Retfærdighed!
Herr Cardinal! Jeg har ei Ondt i Sinde,
Jeg beder for et Liv, et kostbart Liv!

Richelieu (til Vagten.)
Lad ham et Øieblik. Hvad vil Du, Frække?

Philip.
O Herre! Jeg har hørt og jeg har seet,
Hvad aldrig jeg har troet kunde skee!
Den ædle Mester Salomon de Caus,
Han, som I selv hidkaldet har idag, —
Jeg saae slæbt bunden gjennem Hallen hist,
Til sine Fiender overgivet — for
At føres til et Galehuus! — O, Herre!
I veed ei hvad der skeer, ei hvad man vover!
I kan ei ville det! Kald dem tilbage! —
Han er ei gal — han er en kunstrig Mand,
Som kun vil godt for Eder og for Landet —
Lad ham i Frihed!

Richelieu.
Ubesindige,
Hvad har Du dermed? Veed Du, at Du selv
Har sat dit Liv paa Spil, ved saa at bryde
Ind i min Nærhed?

Philip.
O, det er det samme.
Hvad er mit Liv mod denne ædle Mands?
Hvad jeg har med ham? Er det da ei nok
At være Menneske, forat oprøres
Ved saadan Voldsfærd? Men I skal det vide, —

De Caus har og et Barn, et eneste,
En Datter huld, som lever kun for ham,
Som I vil dræbe og ved dette Slag —
Og denne Datter er min Brud!

Richelieu (for sig selv.)
Aha!
En Elsker! — han kan neppe være farlig.
(Høit) Din Elsktes Fader har da smittet Dig
Med sine gale Planer?

Philip.
Jeg er Maler,
Forstaaer mig ei paa Videnskabens Dyb —
De Caus har ei indviet mig i sine
Forunderlige Granskninger og Planer, —
Og dog jeg troer, ja er forvisset om,
At der er Sandhed kun og Viisdom i dem.

Richelieu.
Du troer, fordi din Elskte vil det saa.
Nu, jeg tilgiver Dig. Gaa bort i Fred,
Og ægt din Brud — hun kan behøve Støtte —
Thi viid: sin Fader seer hun aldrig meer.
Hans Vanvid er saa farligt, at for stedse
Han indespærres maa, af Statshensyn,
Og efter Lægens Raad.

Philip (paa Knæ.)
O Herre, Naade dog! Barmhjertighed!
Retfærdighed ei findes meer paa Jorden,
Saa øv da Naade, som I haver Magt! —
Betænk, her dræber I ei Livet blot,
Men Sjælen, Sjælen, den udødelige! —
Thi han maa blive gal iblandt de Gale.
O, giv ham fri, giv os vor Fader fri!

Og vi skal føre ham saa langt herfra,
At I skal aldrig mere høre til ham!

Richelieu.

Nu nok, hvis ikke Du, som Han, vil sendes
Og til Bicètre.

(Til Vagten.)

Fører ham nu bort!
Bring ham paa Gaden ned — Lad der ham fri —
Men slip ham aldrig mere ind paa Slottet.

(Han gaaer ind tilhøire.)

Fjortende Scene.

Philip (staaer op, og siger hurtigt for sig selv:)

Bøn hjælper ei, saa maa der Handling til.
Endnu er Alt ei tabt. De kan ei være
Langt borte end. Nu, I Pariserdrenge!
I brave Kammerater, staaer mig bi!
Nu gjælder det et Opløb og en Morskab
Som ingensinde før. Nu er der Krig
Imellem Cardinalen Richelieu
Og Malerdrengen Philip de Perelles!

(Han iler ud, fulgt af Vagten.)

Fjerde Akt.

Første Scene.

(De Caus's Laboratorium. Katharina er ifærd med at rydde op i hans Sager.)

Katharina.

Man maa dog kunne bringe Noget ud
Af dette Skramleri, ved Salg og Bytte,

lidt Erstatning for, hvad det har kostet.
underlige Kar kan vel ei bruges
noget Ordentligt, — men der er dog
ul og Glas i dem — det har Værdi.
denne stærke Hvælving, han har bygget
saadan stor Bekostning, faaer vi leie
Varelager ud, den er jo brandfri. —
gjælder det at ordne og at spare.

Doktoren dog bliver af? Han maatte
kunne være alt tilbage nu
Hospitalet. Det var smukt af ham,
ende mig den lille Seddel strax,
Cardinalen, om hvad der var hændet.
er en driftig og en venlig Mand,
vil mig vel, det troer jeg. Og nu er
jo i Yndest hos Ministeren; —
kan ret blive mig Trøst og Gavn
min Enkestand. — —
Her skulde dog
hemmelige Gjemme være, hvori
stakkels Husbond havde sine Penge, —
maa dog være Noget end tilovers. — —

Anden Scene

(Therese træder ind uden strax at bemærke Katharina, som vedbliver at rydde op og søge.)

Therese.

rages hid igjen, skjønt vel jeg veed
ei kan findes her, naar jeg ei har
Baarden seet ham. O Fader, Fader!
øver Du at melde mig din Skjæbne?
Coelestinus høres ikke Noget,
hilip da, som heller ikke kommer!

Jeg vandrer om, som en urolig Aand,
Fra Sted til Sted, de lange, lange Timer
Og søger mine Kjære — ak, forgjæves!
I Kirken har jeg været, græd og bedet
Til Gud om Ro, — men Angsten er for stærk, —
Det synes mig, som alle sky mig, som
Enhver jeg spørger, ei vil svare mig —
O, der maa være skeet noget Rædsomt! —
Men heller Visshed, selv den frygteligste,
End denne Uro, som fortærer mig.
(Bliver Katharina vaer.)
Min Stedmoder! — Hvad gjør hun her? — Ved Himlen
Hun river ned min Faders Kar og Bøger —
Det gaaer forvidt. Lad af, Fru Katharina!
I veed, min Fader taaler ei, man træder
Ind i hans Helligdom, endsige rører
Ved hvad han der har samlet. Stands dog, eller
I vil det angre, naar han kommer hjem.

Katharina.

Saa sagte, Jomfru. Veed I da saa vist,
At Eders Fader kommer hid tilbage?

Therese.

Ei hid? — og hvorhen ellers? — Gud i Himlen!
Hvad er der hændet — veed I hvor han er? —

Katharina (affides.)

Hvorfor vel længer dølge det for hende,
Nu, Alt maa være udført? (Høit.) Ja, mit Barn!
Jeg veed, nu har din stakkels Fader fundet
En rolig, sikker Havn. Han er nu bragt
Paa Hospitalet for de Sindsforrykte.

Therese.

Spøg ei saa rædsomt, Frue! I veed bedre,
Han var jo kaldet op til Cardinalen.

Katharina.

ıel, for der at hente Løn og Hæder
sine vise Planer, medens Vi,
med al Verden antog ham for gal,
æmmes skulde? — Var det ikke saa
prægtige Forsikring nylig lød?
: da de store Ord for Eftertiden!
viid! Hans høie Naade Cardinalen
selv bekræftet Lægens Vidnesbyrd,
hurtigere end jeg havde haabet,
ilget min Supplik, og strax erklæret
stakkels Mand for borgerlig umyndig,
jan har sendt ham lige fra sit Palads
Halehospitalet i Bicètre. —

Therese.

:r ei sandt! Umuligt!

Katharina.

Læs da selv
Doktor Riquarol, hvem Cardinalen
et har det hæderlige Hverv
rge for den Arme, skriver til mig.

:ese (efter at have kastet et Blik i Doktorens Seddel, synker om paa en Stol med det Udraab:)

Fader, o min Fader!

Katharina (betragtende hende.)

Nu er da
Stolte brudt! Nu skal hun ikke mere
se sig mod mig.

Therese (farer op igjen.)

Ha! — til Bicètre!
jeg har drømt derom? — Nei, — nu jeg mindes —
ıar en Dag, jeg kom forbi de skumle

Vidtstrakte Mure, med de smaae Lyshuller,
Tilgittrede med Jern, som strengest Fængsel.
Og see! bag disse Huller skimted' jeg
Mangt blegt, forvildet Ansigt stirre paa mig,
Og fra de indre Gaarde hørte jeg
En græsselig, forvirret Larm af Lænker,
Af vilde Hyl, og af vanvittig Latter.
Man sagde mig, at de Elendige
Som bragtes ind i dette Rædselshuus,
Fast aldrig lodes ud igjen, og havde
Det værre end den groveste Misdæder.
Og nu, at tænke sig min ædle Fader,
Min klare, stolte Fader mellem dem!
Nei, — nei! — jeg tør det ei. — Den blotte Tanke
Fast gjør mig rasende — og nu behøver
Jeg al min Samling, meer end nogensinde.
Ud maa jeg for at frelse ham — hvorledes? —
Det veed kun Gud. Men frelses maa han, skal
Jeg end for Hvermands Dør gaae med min Klage.
Om jeg gik til Marquisen? — Hun har hjulpet
At skaffe ham til den Forfærdelige —
Nu skylder hun at frie ham ud igjen. —
Ja, — til Marquisen! —

(Hun vil ile ud, men bliver standset af Katharina.)

Katharina.

Stands, Forvildede!
Du kommer ikke ud — Jeg hersker nu.
Her skal Du vente, indtil Doktoren
Er hid tilbagekommen, og bestemmer
Hvor Du skal være. Han er nu min Værge
Og din Formynder.

Therese.

O, lad mig nu gaae!
Nu har Du jo opnaaet, hvad Du vilde.
Nu har Du jo forraadt din egen Husbond,

Fordrevet lumsk min Fader af hans Huus —
Saa lad hans Datter følge! Nu er jo
Hvert Baand imellem os vel sønderbrudt —
Nyd Du dit Værk — Jeg maa nu til min Fader!

Katharina.

Her skal Du blive dog. Du skal ei ud
At fylde Staden med din dumme Klage.

(Idet Katharina, for at forhindre Therese fra at komme ud, iler til Døren, aabnes denne pludseligt, og Doktor Riquarol styrter aandeløs ind, forstyrret og med Klæderne i Uorden.)

Tredie Scene.

De Forrige. Dr. Riquarol.

Katharina.

Ah! Doktor!

Doktoren.

Er han her? — Har I ham seet? —

Katharina.

Hvem mener I? — hvad er der hændt?

Therese.

Min Fader —
Hvor er han?

Doktoren.

Ha fordømt! det er jo netop
Hvad selv jeg spørger om.

Katharina.

Hvad siger I?
Er han ei bragt paa Hospitalet?

Doktoren.

Nei! —
Bortført af Djævle, troer jeg, — flygtet, Frue!
Undsluppet, netop som jeg bragte ham
I Havnen fast.

Therese.

O Gud, jeg takker Dig!

Doktoren.

Og hvad skal jeg nu svare Cardinalen? —
Hans Gunst forspildt, da knapt den end var vundet!
O mine Planer, mine skjønne Drømme!

Katharina.

Fat Eder, Doktor. Siig mig dog, hvad er
Der tilstødt Eder?

Doktoren.

Knapt jeg veed det selv.
Jeg sad med ham i Vognen, — han var bundet —
Thi stærkt han rasede —

Therese.

O Gud, min Gud!

Doktoren.

Paa Sædet foran os i Vognen sad
To Mand af Cardinalens Livvagt. Vi
Var netop komne noget ned i Gaden
Saint Jaques, der, hvor den er som trangest, da
Vi pludselig befandt os i et Opløb
Af Lærebrenge og Studenter, troer jeg.
Folk stimled' til, og Massen strømmed sammen
Om Vognen, der blev væltet midt i Tumlen.
Bedøvet fast af Skrækken og af Faldet
Følte jeg dog, at nogle stærke Arme

Greb fat i mig, og holdt mig fast, og kasted'
Et Klæde om mit Hoved, at jeg ei
Saae, hvad der foregik. Man slap mig snart —
Men da jeg halv fortumlet reiste mig
Og saae mig om — da var De Caus forsvundet!
Gaden var tom, og Folkemassen adspredt.
Som jeg, var ogsaa Vagten bleven fastholdt
Og blændet, saa den ikke vidste Noget, —
Saa Kudsken med. — Og Alt var gaaet til
Som paa Kommando, i en Haandevending!

Katharina.

Forskrækkeligt! — Hvo kan dog have stiftet
Et saadant Anslag?

Doktoren.

Hvo det endog er —
Det maa ei lykkes dem. Jeg sendte Vagten
Til Cardinalen strax med Bud om Sagen, —
Marechausséen er paa Benene —
Hvert Huus skal undersøges — han maa findes.
Jeg maa afsted, at lede deres Søgen —
Jeg vil ei vise mig for Cardinalen
Før jeg kan melde ham, at den Bortførte
Er atter grebet og bragt til sit Sted.

(Sagte til Katharina.)

Jeg foer kun hid, for at forvisse mig
Om ei hans Datter havde skjult ham her. —

Katharina (ligeledes.)

…un veed af Intet. I kan være rolig,
…eg indespærrer hende.

Doktoren (høit.)

Kom da, Frue,
Hjælp os først at søge her i Huset.

(De gaae begge ud.)

Fjerde Scene.

Therese (alene.)

Her finde I ham ei! — det veed jeg bedst, —
Jeg har jo selv nys Huset gjennemsøgt.
Og intetsteds I finde ham! Den Gud,
Som saa vidunderligt har ham befriet,
Vil og beskytte ham paa Flugtens Veie.
Ja, han har skjænket mig et dobbelt Haab
For al min Angst, for min Fortvivlelse!
O, thi det Redskab, som han har benyttet
Til Faders Frelse, er, jeg veed det vist,
Min kjække Philip. O, jeg følte det
Strax ved de første Ord, som Doktoren
Udtalte om det Skete. Nær var da
Hans Navn undsluppet mig i Glædens Udbrud —
Men jeg betvang mig, og tilbagetrængte
Det kjære Navn dybt i mit Indre, for
De onde Mennesker, som raade her.

Mig vil' de ogsaa kue; vil' forhindre
Mig fra at lægge deres Udaad aaben
For Verdens Øine. Men det maa dog skee! —
Jeg maa herfra — jeg maa til mine Kjære!
Ak, men hvorledes? — Tys, jeg hører Intet
I næste Værelse, — de ere vist
Ifærd med deres Søgen andetsteds, —
Mig har de maaskee glemt for deres Uro,
Maaskee det nu mig lykkes ubemærket
At slippe bort — — Ha! Døren er tillaaset! —
Min Gud! de have indespærret mig! —
Thi denne Hvælving har ei anden Udgang
Hvad gjør jeg nu? — hvor skal jeg komme bort?

(Paa Knæ.

Hellige Jomfru! Herrens rene Moder!
Velsignede blandt Kvinder, beed for mig!
Du kjender jo det fulde Kvindehjerte,

Og hvad det lider, ved at være skilt
Fra dem, det elsker! Beed for mig hos ham,
Din hulde Søn, den Høie, Naaderige,
At han udfrier mig nu af deres Vold
Som hade mig og vil mig Ondt, — at Han
Snart fører mig til Dem, som elske mig!

Femte Scene.

Therese. Philip (er, under Thereses Bøn, fra Baggrunden kommet ind fra Gaden gjennem en i Panelet skjult Dør, og nærmer sig hende lidt efter lidt, indtil han bøier sig over hende med de Ord:)

Din Bøn er opfyldt, Elskte!

Therese (farer op.)

Philip! Du!
O, er det muligt! Kan det være Dig?
Har ei min skrækkelige Angst og Længsel
Forvirret min Forstand, og foregjøglet
Mig her et Drømmebilled?

Philip (idet han drager den halvt Synkende op til sig.)

Gud skee Lov!
Jeg er endnu ei blot et Luftsyn, Elskte.
Føler Du ei mit Hjerte banke fuldt
Og varmt mod dit? Mit Øie seer dig atter,
Min Haand er stærk, at føre Dig til Frihed!

Therese.

Saa har da Gud tilladt et Under for os!
Du er jo kommen ind af lukte Døre —
Thi dette Rum har kun een Dør, og den
Er laaset udenfra af vore Fiender.

Philip.

Der skeer ei fler Mirakler, kjære Pige,

Og mindst for mig. Jeg er kun helt bestedent
Indtraadt igjennem denne lille Løndør —
Du kjender den da ei? — Din Fader har
Selv ladet den indrette, og den fører
Igjennem Muren ud til Sidegaden.
Han selv bestrev mig Indgangen, og gav mig
Nøglen dertil.

Therese.

Du kommer altsaa nu
Da fra min Fader? — O, hvor er han nu? —
Jeg veed det — elskte Philip! — Du har frelst ha

Philip.

Det haaber jeg. Dog endnu ikkun halvt.
Han er ei sikker, før vi have bragt ham
Ud af Paris, ja over Landets Grændser.

Therese.

Saa lad os til ham da! — Dog, siig mig først -
Hvorledes har Du vel udrettet dette?

Philip.

Helt simpelt, Elskte. See, Du havde jo
Betroet ham til mig og til min Omsorg —
Saa kunde jeg jo ikke lade ham
Bortføres til det gyselige Fængsel.
Da Cardinalen ei ved Bønner lod
Sig føre fra sit skammelige Forsæt,
Saa blev der Feide mellem ham og mig. —
Og see! — Jeg var ei saa foragtelig
En Fiende, som hans Eminence tænkte.
Du veed, jeg har alt længe — til din Skræk
Og din Uvillie — været Medlem af,
Ja Høvding for et Fricorps af Studenter
Og unge Kunstnere, som mangen Nat,
Med Optog og med Ungdoms Lystighed

Igjennemsværmed' Gaderne, og førte
En stadig Krig imod Gensd'armerne,
Marechausséen, Cardinalens Vagt,
Til disse mine Brave fløi jeg nu;
En Trop var samlet i et Øieblik —
De jubled' Alle ved slig dobbelt Udsigt
Til god Kommers, og til den gode Gjerning,
At frelse et af Cardinalens Offre.
Et Opløb fik vi strax istand i Gaden
Saint Jaques, da netop Vognen med din Fader
Foer derigjennem, ikkun svagt bevogtet.
I den Tumult — Hvo kunde hindre det? —
Blev Vognen væltet, og din Fader bortført —
Af hvem, eller hvorhen — det mærked' Ingen.
Jeg skal fortælle Dig det Hele siden,
Naar vi faae bedre Tid, og Du skal lee
Det hjerteligt med mig, naar jeg beskriver
Dig den ynkværdige Figur, han gjorde,
Den lede Doktor, da han laae i Vognen
Og trygled' om sit Liv, som Ingen tænkte
At tage fra ham, — det var han ei værd.

Therese.

g nu min Fader, Philip?

Philip.

O, ham fandt
i skammelig tilredt, bunden med Reb,
fmægtig fast af Harme og af Smerte.
i løste ham, og styrked' ham saa godt
i kunde i et Smuthul tæt derved.
a han saa kom sig nogenlunde, førte
eg ham ad skjulte Gader og Passager
il Augustinerklostret, til vor Lærer
g Skriftefader, Pater Coelestinus,
er kom til Slottet, netop da man bragte
in Fader ud i Vognen, og med hvem

Jeg havde overlagt min Plan. Hos ham
Jeg troer din Fader sikkrest, til vi kan
Faae bragt ham ud af Byen.

Therese.

Du har Ret.
Det er Guds Førelse, som bringer ham
Med Coelestinus sammen denne Time!
Jeg veed, at det vil blive til hans Frelse.
Nu vil' de tvende høie Sjæle finde
Hinanden, nu i Farens Øieblik!
Hos Pater Coelestinus er han sikker.
Den hellige Mand bortstøder ikke Nogen
Der søger Hjelp hos ham, mindst en Forfulgt —
Og man vil neppe vove paa at bryde
Hans Klosters Fred.

Philip.

Stol ikke derpaa, Kjære!
For Richelieu er Ingenting umuligt
Naar han forfølge vil sit Maal. Og har
Han, som jeg troer, en skjult Bevæggrund til
At faae din Fader ind i Galehuset,
Saa hviler han ei, før det er fuldbragt.
Derfor vi maa endnu i Aften være
Paa Veien til Calais. Og saa til England!
Først der vi kunne ansee ham for reddet.

Therese.

O Gud, saa lad os ile! — Før mig til ham!

Philip.

Strax Elskte, — strax. Jeg kom jo derfor hid.
Kun maa vi endnu have Noget med,
Som kan os bringe Midler til hans Flugt.
Din Fader jagde mig, Du vidste, hvor

an havde gjemt et Skrin med Kostbarheder
g vigtige Papirer —

Therese (idet hun iler til et i Væggen skjult Gjemme.)

Ja, hvis blot
in Stedmoder ei alt har fundet det —
ei, Gudskelov! her har vi Skrinet endnu!
et gjemmer Resten af, hvad han medbragte
a Heidelberg —

Philip.

Vi kan behøve det;
i paa en Flugt maa man strøe Penge ud
r hvert et Fjed. Er' vi i England først,
a bliver der vel Raad.

Therese.

Du følger da?
u vil forlade her din skjønne Bane
g dele vor Landflygtighed?

Philip.

Du spørger?
it Hjem er hvor Du er. I Whitehall
r man vel ogsaa Brug for Kunstnere.
ler hvordan? Maaskee Du ogsaa nu
il bede mig at vente? — Vær Du rolig —
g følger ei som Elsker, men som Kudsk!

Therese.

Philip, Philip! Tal ei saa! Nu har
u vundet Dig din Brud ved mandig Daad.
u er det Dig, som byder — mig, — som beder:
orlad os ei, min Elskte, vor Beskytter!

Philip.

, fast jeg kunde fristes til at signe

Forræderhaanden, som har ramt din Fader —
Da den med samme Greb har hævet mig
Fra Eders Følgesvend til Eders Fører!
Men nei — det var ei ærligt, var ei smukt,
Om jeg benytted' mig af denne Stilling
Til at fremtvinge, hvad der kun bør tages
Som Kjærlighedens fri og milde Gave.
Frygt derfor ei — jeg bryder ei mit Ord.
Jeg fører Eder vel paa Eders Flugt —
Det er nødvendigt, og I maa mig lyde. —
Men er' I sikkre først i London, — da
Er Philip atter strax den gamle Philip —
Ydmyg og tro, lidt vild, lidt utaalmodig,
Men dog fast ventende, om Du saa vil,
Indtil din Fader der har brudt sin Bane.

Therese.

Min ædle, kjække Ungersvend! Nu seer,
Nu fatter jeg det først — jeg var for stolt!
Alene vilde jeg, den svage Kvinde,
Alene staae min Fader bi i Kampen.
Og see! — jeg førte ham kun snarere
Ind i hans værste Fiendes lumske Magt,
Saa uden Tig — hvor var han nu? — O Rædsel
Herefter skulle vi forenede
Med Kvindens Kjærlighed, med Mandens Kraft
Troe stride for vor Faders store Sag.

Philip.

Saa kom da, Elskte! Følg mig til din Fader —
Vi føre ham og os fra Nat til Dag!

(De gaae begge ud af Løndøren.)

Sjette Scene.

(Klosterhave, omgivet af bedækkede Korsgange. I den bagerste Muur en Port, som fører ud til Gaden. Pater Coelestinus sysler med sine Blomster. De Caus gaaer urolig op og ned.)

Coelestinus.

Det bliver kjøligt. Aftenvinden kommer —
Vil I ei træde ind med i min Celle?

De Caus.

Ha, Kjøling! — Munk, — hvad taler Du om Kjøling
Her inden disse lukte Klostermure?
O, kunde Du end skaffe mig et Pust
Høit fra Sankt Gotthards Iis, det var ei nok
For Branden i mit Hoved, i mit Bryst!

Coelestinus.

Nu ja, det er og bedre her at dvæle.
En deilig Aften! Himlens rene Blaa
Seer stille gjennem Aftenrødens Slør,
Og Duggen falder friskt paa Urt og Blad
Og paa alt Kreaturs dagtrætte Øie.
Kun frygter jeg, den falder ei med Fred
Og ei med Aftenro paa Eders Sind?

De Caus.

...or skulde der og falde Fred paa mig,
...aalænge disse Mærker endnu brænde
...r, i min Haand og om mit Bryst, af Rebet
...ormed man havde bundet mig, for grumt
... føre mig til Fængslet, til Bicètre!

Coelestinus.

...r er en Fred, som kommer til den Bundne,
...m følger selv den Dødsdømte paa Baalet.

De Caus.

O, jeg vil see selv Den af dine fromme
Og tamme Martyrer, som havde taget
Med Smil og Fred Det, jeg har maattet prøve!
Jeg bliver kaldet op til Richelieu.
Jeg kommer fuld af Tillid og af Haab,
Medbringende min ny Opdagelse —
At lægge den til Fædrelandets Bryst.
Ministeren halvt kommer mig imøde,
Udforsker mig, gaaer ind i mine Planer, —
Og jeg, den Tillidsfulde, lægger blot
Mit hele Indre for ham, viser ham
Tilsidst min hele Kunst i smaae Modeller. —
Jeg seer, at han forbauses, at han fatter
Det Overordentlige ved mit Tilbud, —
Halvt han tilsiger mig alt Statens Medhjælp —
Og fjerner sig kun for at overveie.
Jeg bliver ene. O, hvor svulmed' da
Mit Bryst af Mod, af Stolthed og af Glæde!
Jeg drømte mig alt ved min Stræbens Maal —
Berømt, beundret, hilset af Enhver
Som Dampmaskinens feirede Opfinder.
Jeg saae alt mine Planer, legemgjorte,
At sprede sig som Net over Europa, —
Jeg saae en ny Tid bruse hen derover
Med Lynets Fart — og alt det var mit Værk. —
Da aabnes Døren atter. Det er ikke
Meer Cardinalen — det er kun min Læge,
Den uforddragelige Riquarol.
Han forelægger mig med tørre Ord
Et Dokument, hvori min egen Hustru
Forlanger mig sat fast og gjort umyndig,
Som sindsforvirret. Jeg leer høit deraf; —
Da vender han kun haanlig Bladet om
Og viser mig en Paaskrift, netop skrevet
Af Cardinalen selv, hvor han godkjender

Det skammelige Bønskrift, og beordrer
Mig strax paagrebet og sendt til Bicètre! —
Jeg kan ei troe mit Syn. Jeg raaber høit
At det er Falskneri, at jeg vil føres
For Cardinalen, — Ha! – da styrter brat
En Flok Bevæbnede sig over mig,
Nedstøder mig, trods al min Modstand — knebler
Og binder mig, som andet Slagtekvæg —
Og kaster mig i Vognen, for at føres
Ud til hint gruelige Vanvids Hjem! —
Hvad tykkes Dig om saadan Medfart, Gamle?

Coelistinus.

Den var helt uretfærdig og straffskyldig,
Fra Deres Side, som udøved' den, —
Skjøndt de maaskee, selv uden det at vide,
Var Redskaber i en Retfærdigs Haand.
Men, hvorfor søgte Du og Bistand hos
En Magt saa lumsk og grum, som Richelieus?
Hvi vendte Du Dig ei itide til
En bedre og en mægtigere Herre?

De Caus.

Og hvilken mener Du?

Coelestinus.

Vor Gud og Frelser.

De Caus.

O, kom nu ikke med de tomme Ord!
Du veed, min Gud er ikke din Gud, Præst!
Ei det personlige og trange Væsen
Med Menneskenatur og Lidenskaber,
Med Vrede og med Naade, som I sige.
Hvad hjalp det, om jeg her gik i en Kreg
Og bad til ham, som I det pleie gjøre,
Om Hjælp fraoven? Fik jeg derfor Vinger,

At flyve bort fra mine Fiender her?
Faldt derfor ned af Himlen Midler, hvorved
Jeg kunde fremme hiint mit store Værk?
Nei, nei, af Intet kan blot komme Intet.
Men, — til min Gud har jeg forlængst henvendt mig:
Til Guddomsaltet, til Naturen selv,
Den stedse vexlende, skjøndt evig unge,
Den, jeg kan see, og føle, og benytte.
Ved denne rige Moders Barm har jeg
Alt længe hvilet, som et Yndlingsbarn,
Og hun har aabnet mig et sjeldent Blik
Dybt i sit hemmelighedsfulde Indre,
Har viist mig, og har ladet mig erkjende
Et af de Fluida, som gjennemstrømme
Materien med fuld Bevægekraft.
Den Kraft nu er det bleven min Mission
At bringe frem for Dagen, og at styre
Den til min Slægts Fremskriden og Udvikling
Imod det store Maal for Jordens Børn:
Fuld Nydelse af alle Jordens Goder.
Men, dette høie Kald kan jeg ei fremme
I Eensomhed og ved uvirksom Bøn. —
Ud maa jeg — selv en Deel af Alnaturen —
Ud i mit Rige, til de andre Dele,
At samle dem, at bruge dem med Kløgt.
Thi seer Du, Præst, Naturen giver Hjælp
Kun naar vi selv forstaae at tage den.

Coelestinus.

Forblindede! Og hvordan vil Du komme
Ud i dit Rige, som Du kalder det?
Ved første Skridt Du er jo standset paa
Din stolte Bane.

De Caus.

Men befriet atter!
Ved mine Børn befriet! O, jeg fatter

Det Tegn, Naturen giver mig i dette!
Min herlige Therese! ja jeg veed det —
Hun har opflammet kjæk sin Brudgom til
At vove Liv for den forraadte Fader!
Kan jeg vel troe, Du Gamle, at en Sag,
Som understøttes af en saadan Ømhed
Og barnligt Heltemod, kan være tabt?
De kjære Børn! — hvi dvæle de endnu? —
Med Feberlængsel venter jeg paa dem,
At vi kan komme bort endnu i Nat.

Coelestinus.

De stakkels Børn! — Du vil da ogsaa drage
Dem med i Faldet? — Thi, jeg frygter meget
Din Vei gaaer endnu lige til Bicêtre,
Hvis Du forsøger paa, at komme bort
Fra Byen denne Nat. Hvo hørte end,
At Richelieu saa let lod Byttet fare?

De Caus.

Dit Ord sig rimer lidet med din Handling.
Naar Du saa plat mistvivler om, at jeg
Fortsætte kan min Flugt med noget Held,
Hvi modtog Du den Flygtende her inden
Dit Klosters Mure, og beskytted' ham?

Coelestinus (der hidtil under Samtalen roligt har syslet med fine Blomster, træder nu tæt hen til De Caus, og siger med høi Alvor)

Fordi jeg her kan frelse Dig, De Caus!

De Caus.

Hvad siger Du?

Coelestinus.

Her kan Du vorde reddet!
Frelst baade paa dit Legem og din Sjæl,
Hvis Du ydmyger Dig for Herrens Haand —

Og tager mod den Naade, han ved mig
Dig byder nu.

De Caus.

Jeg trænger ei til Naade.
Min Ret jeg fordrer.

Coelestinus.

O, tilgiv ham, Herre!
Han veed ei hvad han siger!

De Caus.

Er det kun
Ved Bøn og Præken Du vil frelse mig,
Da spar dit Ord — jeg har ei Tid at høre.

Coelestinus.

Nu har Du Tid, men maaskee aldrig mere.
Thi, jeg gjentager dette: — sætter Du
Nu Foden udenfor min Klostermuur,
Er Du fortabt. — Her, her, kan Du kun reddes.

De Caus.

I Klosteret kun? Ha, ha! Du vil dog vel
Ei foreslaae mig her at tage Kutten?

Coelestinus.

Spøg ikke nu! her raader Dødens Alvor.
Hør mig, De Caus! Du veed, jeg har Dig kjendt
Alt længe, — veed, jeg aldrig var iblandt dem,
Som spotted' Dig for dine dunkle Ord,
Som kaldte Dig vanvittig med din Paastand
Om hin Opfindelse, Du havde gjort.
Jeg troer fremdeles, der er Sandhed i den.
Jeg troer, at Gud har i sin Viisdom givet
Dig et høist sjeldent Fund at vogte paa,
At frugtbargjøre til hans egen Ære,

Til dine Brødres Vel. Men, Du veed og
Hvor ofte jeg advared' Dig for Naaden,
Hvorpaa Du optog det betroede Pant.
Jeg saae med Smerte, hvor dit Hovmod voxte —
Jeg saae Dig glemme Giveren for Gaven,
Og Dag for Dag Dig dybere forvilde
I Materialismens golde Ørk.
Jeg sagde Dig, hvor dette vilde ende:
At Du, den Svage, der ei har et Lem
Og ei en Tanke, som Du ei har faaet —
Tilsidst kun vilde see paa egen Kraft; —
Jeg sagde Dig, at Du en Skabning, vilde
Dig reise imod Ham, som skabte Alt —
At Du, hvem Herren gav en evig Sjæl,
Dog vilde dyrke Legemverdnen blot —
Ja, at Du vilde sætte Menneskhedens
Det sidste Endemaal kun i størst mulig
Og lige Nydelse af dette Liv,
Som er i Dag, og spores ei i Morgen.
See! dertil sagde jeg det vilde komme
Med Dig paa denne Vei, og Du har nys
Bekjendt, at saa er skeet.

De Caus.

Nu velan,
Og hvad saa videre? Hvad er vel skeet?
Jeg lever dog endnu, og føler end
Min fulde Kraft, at kjæmpe for Naturens
Og Livets sunde Ret mod alle Fordoms
Og Overtroens dunkle Spøgelser.

Coelestinus.

Ulykkelige! Og Du seer da ei
Den Afgrunds Dyb, som gaber Dig imøde?
Dog har den levende, den stærke Gud
Som Du fornægter, standset Dig paa Randen
Af dette Svælg, og holder Dig derover

Et kort Betænknings Øieblik, at Du
Kan maale Dybet, og forbilledligt,
I hvad der nys er hændt Dig, skue Rædslen
Som venter Dig hiſtnede. Thi, saa viſt,
Som Du i Dag alt været har paa Veien
Til de Affindiges Forvaringssted,
Om endog bunden og imod din Villie, —
Saaviſt vil engang, tidlig eller silde,
Den Vei, din Aand har taget, bringe Dig
Godvillig til det samme dunkle Maal,
Til evig Kval, Fortvivlelse og Vanvid, —
Thi, ak — den fører Dig jo bort fra Gud!
Selv om det skulde skee, hvad ei er troligt,
At Du for Verden driver frem dit Værk
Og troer ved egen Kraft at have seiret —
Da vil den Seier vorde Dig for dyr.
Da vil dit Værk sig vende mod Dig selv,
Og blive til Fordærvelse for Alle.
Da vil Materien, den hjerteløse,
Som Du har tilbedt, falde over Dig,
Og knuse Dig med Dødens hele Tyngde, —
Thi Gud, den Levende, var ei derhos.
O, søg ham da, imens det end er Tid!
En Friſt dertil er hvad jeg her Dig byder —
Det Fredens Middel, jeg har lovet Dig.

De Caus.

En stakket Friſt! Du byder ikkun lidet —
Da kan jeg selv mig tage meget mere:
Den fulde Frihed for mit hele Liv.

Coeleſtinus.

Tro mig, De Caus! en Friſt er Alt hvad Du
Kan opnaae nu, og Alt, hvad Du behøver
For her at finde snart den sande Frihed.
Hiſt udenfor Du bliver grebet strax —
Kvarteret er alt fuldt omringet af

De Folk, som søge Dig, — selv her i Haven
Er Du ei sikker, — jeg kan ikke hindre,
Hvis Richelieu befaler den randsaget.
Men, hist i Klostrets Indre, ved Capellet,
Er der en venlig, dog forborgen Celle,
Kun kjendt af mig og af Prioren. Did
Jeg fører Dig. Der er Du skjult for Alle,
Der kan selv Richelieu ei finde Dig.
Der venter Du, til Uveiret er over
Og Alle have glemt Dig, troe Dig borte,
Imidlertid vil der, i denne Stilhed —
Hvor Du er ene med Dig selv og Gud,
Og Du af Verdens Stemmer hører kun
De hellige Sange fra den nære Kirke —
Der vil den rette Vei oplades Dig!
Der vil Du selv nedstige i dit Bryst —
Dybt, til dit Væsens Bund, og saa erkjende —
Med Taarer og med Bæven snart erkjende, —
At Du er Intet, Intet af Dig selv,
Men Alt ved Ham, din Fader og din Dommer!
Der vil Du lægge ned, lidt efter lidt,
For Herrens Fod din Stolthed, dine Lyster,
Ja, din Opfindelse med al dens Fremtid —
Indtil din Sjæl har kun een Trang tilbage,
Den ene Bøn: „Gud, vær mig Synder naadig!"
Og see! da vil der strømme til dit Hjerte
Et sødt, forunderligt og stille Haab!
Da vil din Celles trange Rum udvides
For Dig til Morgenhimlens lette Hvælving. —
Thi Han — den Evige — Guds egen Søn,
Han, Kjærlighedens Offer og dens Kilde,
Han, som har blødt for os paa Korsets Træ,
Og som, skjøndt stegen til sin Faders Throne,
Dog vandrer endnu stedse om paa Jorden
gjennem Kummers mørke Boliger,
t frelse dem, som kalde paa hans Navn —
an vil da ogsaa komme til din Celle,

Vil tage op din Sjæls den tunge Byrde
Og bære den for Dig, vil række Dig
Sin for din Frelse gjennemstungne Haand,
Og sige med sin milde Himmelstemme:
Kom, følg med mig til Sandheden og Livet!

De Caus.

Til Livet! — hvilket Liv?

Coelestinus.

Livet i Gud.

De Caus.

Nei, Fængselslivet, siig Du det kun ud.
Du er en underlig Befrier, Gamle!
Du byder mig en Celle for en anden —
Om i dit Klosters dumme Eensomhed,
Hvad heller inden Galehusets Mure —
Det kan jo næsten komme ud paa Eet.

Coelestinus.

Troer Du? Saa hør mig ud. I Galehuset
Man kaster Dig for Livstid i et skummelt
Pestagtigt Hul, hvor Du kun hører Hylen,
Og Lænkers Klirren, og vanvittig Latter
Omkring Dig Nat og Dag, hvor ingen Ven
Og ingen Trøster kommer til Dig meer,
Og hvor Du da snart selv vil blive greben
Af Vanvids Furier, som der har hjemme.
Men Klostercellen, — den, jeg aabner Dig
Som et Asyl i Farens værste Dage, —
Den er en Gjennemgang til Liv og Frihed!
I den boer Sabathsaftnens stille Fred.
Der skal jeg selv Dig pleie, som en Fader,
Og der, — saa haaber jeg forvist til Gud,
Skjøndt selv Du end ei fatter det, — der vil
Hin Frelser finde Dig, som nys jeg nævnte.

ɡ, naar saa Prøvens Tid for Dig er omme —
l Han, igjennem mig, Dig føre ukjendt
ɡ sikker til en yndig, stille Dal
ɡbt i Provences Bjerge, hvor min Broder,
ı Landsbypræst, vil aabne Dig sin Hytte
ɡ give Dig et Ly til bedre Dage.
:r vil din Datter, som jeg alt forinden
al have sendt derhen, modtage Dig, —
:r vil Naturen atter favne Dig, —
ɡ nu ei længer blind og knusende
ed Afgudens jernhaarde Moloch-Arme.
i — Herrens Kjærlighed og Herrens Naade
l smile til Dig da fra Straa, fra Blomst!
ı vil først Skoven vorde Dig belivet,
i dens Susen, og i Bækkens Rislen,
Fuglens Sang ved Morgen og ved Aften —
ı kjende vil et Nyn til Herrens Priis.
ıart vil Du tage Deel i denne Lovsang,
l lede den, og tolke den med Kraft —
ı, den Besjælede, for Herrens Aasyn.
ıar saa dit Hjerte bliver gudopfyldt,
l Du, lidt efter lidt, snart atter føle
n Kraft at voxe, og hver Magt, hver Evne
ım Du paa Herrens Altar havde nedlagt,
al gives Dig igjen, forædlet, luttret,
ed tifold Styrke — thi Du føler da
Du har den Almægtige til Bistand.

De Caus.

en, vil da og hans Almagt strække til
bringe min Opfindelse for Dagen
ɡjennem Fordom, Kamp, Forfølgelse,
ens jeg gaaer ørkesløs og synger Psalmer
st i den stille Dal, Du kjærlig har
ɪseet mig til Fremtids Opholdssted?

Coelestinus.

Er det den Herres Villie, i hvis Haand
Du da har givet, hvad Han selv Dig gav, —
Hvad nu Du kalder Din Opdagelse, —
Da vil Han, just fra dette stille Liv,
Dig aabne Veie, som Du nu ei aner,
Til hint dit kjære Storværks rette Fremme.
Og da vil Du, med freidig Ydmyghed,
Udrette snart, og let, og fuldt velsignet,
Hvad nu Du med din stolte Trods forgjæves
Har kjæmpet for i Aar. Men skeer det ei —
Har Herren i sin Viisdom fundet bedst,
At ei endnu den farlige Naturkraft,
Du har berørt, skal lades løs paa Jorden —
At ei vor Tid er moden for den endnu, —
Da vil Du, som Guds egen Søn, Dig bøie
Med Taalmod og med Blidhed under Korset,
Udføre tro det Dagværk, Han tillader,
Og stige uberømt i stille Grav.
Thi Herrens Villie vil da være din.
Og Du vil vide, at den høie Evne
Han gav din Sjæl, kan ikke være spildt,
Om den end ikke her fik bære Frugt —
Men at den følger Dig til andre Verdner,
Til Evighedens Liv, hvor nye Baner,
Langt mere herlige, beredes Dig: —
En Skuen over Stjernerne, med hvilken
Det korte Jordlivs dunkle, træge Forsken
Vil synes Dig som Muldvarpsgang i Dybet,
Mod Ørnens Svæven over Land og Hav.

De Caus.

Et andet Liv! Der har vi det. Det er
Bestandig Eders sidste Raad og Tilflugt —
I Kirkens Præster, naar I ei har Mod
Og ikke Kraft til fuldt at bruge dette.

det Liv! Et Liv hinsides Graven!
nligt, med Bevidsthed, med Erindring! —
er det muligt, naar jeg gjennem Døden
løst i de tusinder Atomer,
ndt tilbage til Naturens Hele?
Fald, Hvo kjender noget Sikkert
enne Gaade? Hvo er nogensinde
jekommet fra hint Dødens Land,
ır os vidnet, at vi der skal leve?

Coelestinus.

Een, Du stakkels Tvivler! — Een er kommet
je dog ifra de Dødes Rige!
om omfatter alle andre Vidner:
enne Ene er din Gud, din Frelser!
selv er død for Dig, opstanden for Dig
ı ved mig i denne Time byder
Valget mellem Frelse eller Dom.

De Caus.

jer det. Du kan vel ogsaa vise
Alt optegnet i hin gamle Bog —
Du har ikke seet dette Vidne,
ot som jeg, og hvad nu Ingen seer,
selv jeg ei kan fatte og erfare,
ke troer.

Coelestinus.

Gud hjælpe Dig! forsilde
l erfare det, hvis Du ei troer.

De Caus.

g troer paa et evigt Liv! — men ikke
ggelandet hist. Her, her paa Jorden,
lskte Jord, vor Vugge og vor Grav!
Du dem aldrig, de Udødelige,
straale her i Mindets Pantheon

Coelestinus.

Er det den Herres Villie, i hvis Haand
Du da har givet, hvad Han selv Dig gav, —
Hvad nu Du kalder Din Opdagelse, —
Da vil Han, just fra dette stille Liv,
Dig aabne Veie, som Du nu ei aner,
Til hint dit kjære Storværks rette Fremme.
Og da vil Du, med freidig Ydmyghed,
Udrette snart, og let, og fuldt velsignet,
Hvad nu Du med din stolte Trods forgjæves
Har kjæmpet for i Aar. Men skeer det ei —
Har Herren i sin Viisdom fundet bedst,
At ei endnu den farlige Naturkraft,
Du har berørt, skal lades løs paa Jorden —
At ei vor Tid er moden for den endnu, —
Da vil Du, som Guds egen Søn, Dig bøie
Med Taalmod og med Blidhed under Korset,
Udføre tro det Dagværk, Han tillader,
Og stige uberømt i stille Grav.
Thi Herrens Villie vil da være din,
Og Du vil vide, at den høie Evne
Han gav din Sjæl, kan ikke være spildt,
Om den end ikke her fik bære Frugt —
Men at den følger Dig til andre Verdner,
Til Evighedens Liv, hvor nye Baner,
Langt mere herlige, beredes Dig: —
En Skuen over Stjernerne, mod hvilken
Det korte Jordlivs dunkle, træge Forsken
Vil synes Dig som Muldvarpsgang i Dybet,
Mod Ørnens Svæven over Land og Hav.

De Caus.

Et andet Liv! Der har vi det. Det er
Bestandig Eders sidste Raad og Tilflugt —
I Korsets Præster, naar I ei har Mod
Og ikke Kraft til fuldt at bruge dette.

Et andet Liv! Et Liv hinsides Graven!
Personligt, med Bevidsthed, med Erindring! —
Hvor er det muligt, naar jeg gjennem Døden
Er opløst i de tusinder Atomer,
Og vendt tilbage til Naturens Hele?
I alle Fald, Hvo kjender noget Sikkert
Om denne Gaade? Hvo er nogensinde
Tilbagekommet fra hint Dødens Land,
Og har os vidnet, at vi der skal leve?

Coelestinus.

Dog Een, Du stakkels Tvivler! — Een er kommet
Tilbage dog ifra de Dødes Rige!
En, som omfatter alle andre Vidner:
Thi denne Ene er din Gud, din Frelser!
Som selv er død for Dig, opstanden for Dig
Og nu ved mig i denne Time byder
Dig Valget mellem Frelse eller Dom.

De Caus.

Du siger det. Du kan vel ogsaa vise
Mig Alt optegnet i hin gamle Bog —
Men Du har ikke seet dette Vidne,
Saalidt som jeg, og hvad nu Jugen seer,
Hvad selv jeg ei kan fatte og erfare,
Jeg ikke troer.

Coelestinus.

Gud hjælpe Dig! forsilde
Du vil erfare det, hvis Du ei troer.

De Caus.

Og jeg troer paa et evigt Liv! — men ikke
I Skyggelandet hist. Her, her paa Jorden,
Den elskte Jord, vor Vugge og vor Grav!
Saae Du dem aldrig, de Udødelige,
Som straale her i Mindets Pantheon

Med Hæderskrandse om de lyse Pander,
Fra Oldtid og til nu, og glemmes aldrig
Saalænge Menneskenes Slægt er til?
Det er de udvalgte, de store Mænd
Af Handling, og af Videnskab, af Kunst,
Hvis bedste Væsen altid lever fort
I Deres Daad, og som en Glorie
Omsvæver Stedet, hvor de have vandret.
See! den Udødelighed kan jeg fatte.
Den vil jeg stræbe til, — i Hines Tal
Vil ogsaa jeg engang optages, naar
Jeg aabnet har mit Indres hele Rigdom,
Og givet Jorden tusindfold tilbage
Hint ædle Frø, den i mit Liv nedlagde.
Da skal jeg leve evigt i mit Værk!
Mit Navn skal nævnes af ufødte Læber,
Min Sjæl, min Tanke skulle virke gjennem
Umaalte Tiders Løb, ved Dampens Kraft!

Coelestinus.

Hvor sært kan dog Udødelighedshaabet, —
Den dybe Trang i hvert besjælet Bryst
Mod Livets Grund, mod Evighedens Klarhed, —
Hvor sært kan selv den Guddomsdrift forvildes,
Naar den ei vil med Tro sig lade lede
Af Christendommens sikkre Aabenbaring!
Du lader haant om Skyggelandet hist,
Og griber selv dog Skyggen af et Navn
At klamre Dig til, for at undgaae Død!
Hvad troer Du vel et jordisk Eftermæle,
Selv om Du opnaaer det, vil hjælpe Dig
Engang i sidste Strid, naar bævende
Og nøgen, uden Haab, din Sjæl skal vandre
Fra denne Jord til ubekjendte Sphærer,
Hvorhen ei noget jordisk Ry Dig følger,
Hvor Jorden selv forsvinder som et Støvgran?
Dog, Een vil kjende Dig paa hine Steder, —

Et Øie dog vil gjennemskue Dig
Fra hint Uendeligheds dunkle Hav! —
Men dette Øie seer kun i dit Indre,
Ei paa det ydre Værk, Du her forlod.
For dette Øie, for din Gud, din Dommer,
Vil da et Suk, en stille Følelse,
En Bøn af Ydmyghed, en Taares Glands,
Et Hjerteslag af barnlig Kjærlighed,
Opveie langt din Tankes stolte Jordværk,
Den blinde Kraft, de sjælløse Maskiner
Hvormed Du stræber at beherske Livet.
O, kom da! Følg mig da til Hjertets Egn,
Til Eensomhedens stille Helligdom,
Hvor Du vil finde Lederen, som fører
Dig til en sand Udødeligheds Havn.

De Caus.

Nei, nei! — Jeg følge vil min egen Vei —
Den føre nu hvorhen den vil! — kun ikke
Til Eensomhed igjen; — der har jeg siddet
Alt længe nok i Stilhed og i Grublen.
Længst er min Tanke modnet nu, at springe
Bevæbnet ud i Handlings hede Dyst! —
Kan ei tilbagetvinges meer, saa lidet
Som Blomsten i sin Stengel, eller Kuglen
I Bøssepiben, hvorfra den er afskudt.
Jeg maa afsted! Den Kraft, jeg har opdaget,
Fremdriver mig med Elementets Magt.
Og Du skal see, det lykkes mig. Naturen
Gjør Intet Halvt, — Den vil og mig fuldende.
Selv i den Modstand, som har mødt mig nu,
Seer jeg et Tegn, at Jordens Mægtige
Erkjende alt min Magt, og frygte den.
Troer Du, at Richelieu opbyde vilde
Sin hele Styrke for at kue mig,
Hvis han ei frygted' Kraften, jeg ham viste?
Den kan jo let selv blive ham for stærk —

Og den skal blive det. Ja, ved mit Hoved!
Den skal sig reise mod ham, skal frigjøre,
Bevæbne, samle Folkene imod ham,
Og imod alle lignende Tyranner
Som kun vil eget, ei det Heles Vel!
Og paa en saadan Vei til Magt, til Hæder
Til Hevn, ja, Hevn! — jeg skulde standse nu
I Løbet, forat følge Dig, du Gamle,
Til Bod og Bøn i eensom Klostercelle,
Til tomme Drømme om en anden Verden?
Nei, aldrig, aldrig! —

Coelestinus.

Ak, saa kommer Du
Selv efter Alt, hvad jeg har talt for Dig,
Tilbage da kun til den jordiske
Den menneskelige Medfart, Du har lidt —
Vil ikke see Tilskikkelsen deri,
Ei Varslet fra det Høie, fra din Gud!

De Caus.

Din Gud er uretfærdig, Coelestinus!
Hvad har jeg da forbrudt, hvis han nu vil
Mig straffe som den laveste Misdæder?
Og han er feig og grusom, hvis han dertil
Benytter sig af hine Nidingshænder!
Jeg trodser ham! Jeg er Naturens Præst!
Snart folder jeg dens lyse Banner ud,
At Folkene kan samles frie derunder,
Og Mennesket kan vandre kjæk og glad
Med hævet Pande gjennem Livets Have,
Istedetfor, som Du og Dine vil det,
At krybe sukkende igjennem Støvet
Med Rædsel for en indbildt Tugtemester!

Coelestinus.

O, stands dog! stands med din Bespottelse! —

pirr ei Herren, skjøndt han er langmodig!
in Frist er nær forbi. — Tys! — hører Du
i fjernt den dumpe Larm histude? — Hør!
vor Hestes Hovslag skralde gjennem Gaden —
ør Vaaben klirre, vilde Stemmer raabe! —
et er Gensd'armerne, som søge Dig! —
om har omringet os paa alle Kanter —
vis Du gaaer ud herfra, er Du forloren,
ortabt paa Sjæl og Legem — Kom, o kom!
ølg mig til Skjulestedet — bøi dit Knæ,
eed for din Frelse!

De Caus.

Aldrig! — jeg vil bort —
eg frygter ei — min Skjæbne fører mig.

Coelestinus.

uds Haand er over Dig! fald ned og tilbed!
u slaaer din Time! —

De Caus.

Ja, Befrielsens!
er kommer mine Børn, at hente mig! —

Syvende Scene.

e Forrige. Therese og Philip, begge i Reisedragt, komme hurtigt ind af en Laage i den store Port i Baggrundsmuren.)

Therese (i De Caus's Arme.)

O, min Fader!
in Fader!

De Caus.

Elskte Barn — Therese! — Datter!
a har jeg Dig igjen! (Tager Philips Haand.)

Og Du, min Frelser —
Min kjække Søn! — hvor I har dvælet længe! —
Men nu er Alting godt. Nu skal vi flygte
Tilsammen, ikke sandt? — Alt er nu rede?

Philip.

Ja vel. Men intet Øieblik maa spildes.
Det var kun langsomt, og ei uden Fare,
Vi trængte frem til Klostret. — Viid! — en Kreds
Af Ryttere er slaget om Kvarteret,
Og alle Gader tæt bevogtes her —
Man rykker nærmere, — Mod saadan Styrke
Mit Fricorps nytter ikke meer. — Til Lykke
Veed jeg et Smug, som end ei er besat —
Det fører gjennem Baggaarde og Haver
Til Volden — Naae vi did, saa venter der
En Vogn; et Pas har jeg forskaffet mig
Hos En af mine Venner. — See, det lyder
Paa Guldsmeden Richard, hans Kone, Tjener —
Maaskee vi derpaa slippe gjennem Porten. —
Tag denne Kappe, Mester — denne Hat —
Og saa i Guds Navn, lad os prøve det!

Therese.

O, Fader! — Jeg er bange! — disse Krigsfolk! —
Den vilde Mængde — denne Larm — de Heste! —
Hvor komme vi igjennem? — O! jeg skjælver! —.

De Caus.

Vær trøstig, Datter! — Vi har Lykken med os.
Saa, nu afsted! —

Coelestinus (træder iveien for dem.)

Endnu engang — De Caus! —
Betænk Dig, før Du gaaer! — I stakkels Børn,
Hold ham tilbage — Lad ham følge mig —
Hist iler han sin Undergang imøde! —

De Caus.

ſr ikke paa ham! — han forſtaaer mig ei —
ın byder mig kun Fængſel — ikke Frihed.
g maa derud — hvorhen mig Skjæbnen fører —
et er mit ſidſte Ord, — ſtands mig ei meer!

Coeleſtinus.

ıa være Gud Dig naadig i din Dødsſtund! —
g kan ei hjælpe meer, — kun bede for Dig.
Han knæler i Bøn foran et Crucifix i en af Korsgangens Buer.)

Philip.

ım, Meſter — hurtig! — Larmen nærmer ſig! —

De Caus.

elan. Ræk mig din Haand, min elſkte Datter —
g Du, min Søn. Saaledes. Nu vi Tre
ilſammen ſlutte en Naturens Kjæde,
n Magt af Kjærlighed, og Kløgt, og Livsmod,
om ſkal os føre gjennem alle Farer
il Livets Fylde, til Naturens Bryſt,
il Frihed, og til Lykke, og til Hæder! —
)e gaae alle Tre Haand i Haand mod Porten i Baggrunden; i
nme Øieblik de ville træde ud af Laagen, bliver den hele Port
d Gny ſtødt op, en Skare Bevæbnede ſtrømmer ind og fylder
ıggrunden af Scenen, idet Anføreren udraaber: „I Kongens
vn!" — Thereſe ſynker med et Skrig afmægtig om, underſtøttet af Philip. De Caus viger tilbage.)

Anføreren (idet han lægger Haand paa de Caus.)
r er han! — Der er Salomon de Caus!

De Caus.

! — ha! — Hvad vil man mig?

Anføreren.

Nu til Bicêtre.

Femte Akt.

Første Scene.

(En Plads udenfor Bicêtre. Tilvenstre et fra denne mørke B
ning fremspringende Taarn, hvori høit oppe et med Jernstæn
tilgittret lille Vindue. Bag Taarnet Indgangsporten til Fængsl

Therese (kommer ind med svage og langsomme Skridt, lede
Philip.)

Philip.

Nu er' vi der. Du har jo villet det —
Nu er' vi der.

Therese.

Ja, ja — jeg kjender
Den øde Plads, og hist hin skumle Bygning.
Det er min Faders Bolig. Skulde ei
Hans Datter kjende den? — O Gud, o Gud!
At jeg maa søge ham paa dette Sted,
Det rædselsfulde!

Philip.

O, lad mig dog føre
Dig atter bort, min Elskte, før han viser
Sit blege, vilde Ansigt hist bag Gittret!
Du holder det ei ud, — det dræber Dig! —
Du er end svag — har netop først Dig reist
Fra Maaneders livsfarligt Sygeleie! —

Therese.

Bag dette Gitterhul, i Taarnet hist —
Der er det altsaa, at min Fader lider? —
Der viser han sig stundom, siger Du?
O, saa vil jeg, hvis det ei lykkes mig
At trænge ind til ham, at pleie ham —

Saa vil jeg idetmindste dvæle her,
Her uden for hans Fængsel, alle Dage,
Og vente paa en Leilighed at see ham,
At faae et Blik af ham, saa han kan vide,
At han end ei af Alle er forladt:
Hans Datter idetmindste er ham nær —

Philip.

Desværre, kjære Pige, er jeg nødt
Til at betage Dig selv dette Haab.
Din Troskab vil ei længer gavne ham,
Ei heller Dig, — han vil ei kjende Dig —
Han kjender Ingen meer. — De have bragt
Ham hid, de vilde: — Nu er han vanvittig!

Therese.

Ak Philip! — ogsaa Du opgiver ham?

Philip.

Hvad kan jeg meer? — Gud veed det, jeg har stridt
For ham af al Formue, til det Sidste.
Men siden hint mit første, falske Held
Har Intet villet lykkes for mig meer.
Du veed, i hiin ulykkelige Stund
Da de kom over os i Klosterhaven,
Jeg havde i det første Øieblik
Kun Sands for Dig, som segned' bleg og livløs
For mine Fødder. Derpaa, da jeg saae
Du atter aandede, jeg gav Dig hen
Til Pater Coelestinus's Omsorg, medens
Tilhjælp jeg foer din Fader — som alene
Og rasende end modstod sine Bødler.
Forgjæves! — De var Hundrede mod To —
Vi bleve snart afvæbnede, — bortførte —
Din Fader hid, — Jeg til Justitspaladset,
Hvor Retten dømte mig til Fængselsstraf
I tvende Maaneder, fordi jeg havde

Sat mig til Modværge mod Kongens Folk.
Der sad jeg da i Hullet — og fortæred'
Mig selv med Uro og afmægtig Harme —
Og ingen Mulighed til Flugt! —

Therese.

Du Arme!
Og Alt det har Du lidt for mig? O Philip!
Det var Dig bedre, om Du aldrig havde
Mig seet eller kjendt. Dit Liv var før
Saa ungdomslet, saa friskt som Foraarsmorgen!
Ved min og ved min Faders dunkle Skjæbne
Er Natteskyggen nu faldt ind deri,
Og Du var ei bestemt for Mørkets Dybder,
Som jeg, som han — Du er et Dagens Barn.
Du burde aldrig have elsket mig!
Nu er dog skeet, hvad Du engang sagde,
Og hvad jeg da i Blindhed ikke troed': —
Min Faders sælsomme Maskiner har
Nu grebet koldt om vore Hjerter, Philip,
Har knust vort Haab, vor Kjærlighed, vor Lykke!

Philip.

Maaskee vor Lykke — ei min Kjærlighed.
Den knuses ei ved Skjæbnens Slag, den dufter,
Som mangen Blomst, kun mere stærk i Skyggen.
Det kunde jeg bedst skjønne i mit Fængsel. —
Thi der, midt i min Uro og min Kval,
Jeg følte tit en salig Kilde risle
Gjennem mit Hjerte, med den glade Vished:
Hvad her Du lider, er din Elskovs Værk!
Og da jeg nu, igjennem Coelistinus,
Var underrettet om at Du, skjøndt syg,
Dog var optaget vel og kjærligt pleiet
I de barmhjertige Søstres stille Huus,
Og altsaa jeg var rolig for din Skjæbne,
Indtil jeg selv kom ud, — da — vil Du troe det?

: Øieblikke i mit Fængsel,
bevæget af min Kjærlighed,
af de Billeder af Dig
med Kul paa Væggen tegned', — følte
ængsel maaskee meer mit Liv,
nsinde før i Friheds Letsind!

Therese.

ømme Sjæl! — O, hvorfor kan
ngjælde Dig, alt som jeg burde?
her under Taarnet, hvor min Fader
er bundet mellem Vanvids Aander —
jeg mit Bryst kun gjennemisnet
l og af Jammer. Al min Hu
n Tanke stunder nu til ham.
derind. O, lad os prøve det!

Philip.

r ei. Jeg har forsøgt det alt.
e Gang, da jeg slap ud af Fængslet
hørt til Dig, — var hid, at prøve
der kunde gjøres for din Fader.
kom ikke ind. Man svared' mig,
øieste Ordre maatte Ingen
til den gale Sieur de Caus,
ans nærmeste Familie.
bad jeg, trued' jeg, forsøgte
ne Nøgel, som dog ellers pleier
alle Døre — her kun ikke.
e, jeg kunde opnaae, var,
n gammel Vogter lod sig røre
rtælle mig, at Sieur de Caus
n første Tid holdt indespærret
Rasende bestemte Rum,
dte ind til Gaarden, og er' mørke.
hans Vanvid blevet mere stille,
: var han flyttet hid til Taarnet,

Hvor jeg, om Lykken var mig god, vel kunde
Faa see hans Ansigt nu og da bag Gittret.
Velan, det er dog Noget! tænkte jeg, —
At see ham — sende ham et Haabets Tegn,
Maaskee et Redskab selv, et Søm, en Fiil —
At overskjære Gittret med. — Og saa —
En dunkel Nat — Alt rede her til Flugt! —
Saa drømte jeg. Men, da jeg nu ham saae,
Da virkeligt hans vilde Aasyn stirred'
Paa mig fra Gittret hist — med sjælløst Blik —
— Som nu! —

(Et forvildet og blegt Hoved viser sig bag Jernstængerne i Taarn vinduet.)

Therese.

Der er han! — Jesus! ja, min Fader
Hvor han er bleg! — o, han maa være syg,
Syg indtil Døden! —

(Strækker sine Arme ud mod Vinduet.)

Fader! — o min Fader! —
Her er jeg — kjender Du mig ei? — din Datter,
Din Datter er Dig nær! — O, giv mig blot
Et Tegn, et Tegn, at Du gjenkjender mig! —
Snart er jeg hos Dig — o, et Blik, et Tegn!

(Hovedet forsvinder fra Vinduet.)

Philip (idet han understøtter Therese, der er nær ved at segne
Forsvundet uden Tegn! — Jeg vidste det.
Nu har Du seet det. Alt er forbi.
Han er nu døv selv for sin Datters Røst,
Hvormeget meer for min! I mange Dage
Har jeg forgjæves herfra søgt at vække
Dog hans Opmærksomhed paa nogen Maade —
Umuligt. Altid dette tomme Blik,
Og denne Taushed. Undertiden kun,
Naar der er' flere Folk paa Pladsen her,
Da kommer han som Rasende til Vindvet,

Fastklamrer sig til Stængerne, og raaber
Til Folket ud endeel forvirrede Ord
Om Underværker, som han snart vil gjøre.
Hoben leer høit deraf, og spreder sig,
Mens han igjen forsvinder i sin Hule.

Therese.

O, Græsseligt! Min arme, arme Fader!

Philip.

Nu veed Du Alt. Jeg har ei skaanet Dig.
Det var maaskee nødvendigt, Du fik høre
Det Alt, — fik see ham i hans Haabløshed,
For at Du ret kan vide: — nu formaaer
Ei noget Menneske at hjælpe ham.
Betragt ham nu som død. Han er det jo
For Dig, for Verden, for sig selv. Gud har
Bestemt det saa. Vi kan ei frelse ham,
Saa lad os redde dog tilsidst os selv,
Med samt vor Kjærlighed, vort Ungdomsliv.

Therese.

Du kan Dig redde endnu. — Ja, min Philip!
For Dig kan Livet endnu smile skjønt
I Ungdoms Lys, i Kunstens Farveglands —
Men Du maa glemme mig. Mit Lod er kastet.
Her maa jeg dvæle, for min Fader lider. —
I Verden har han nu kun mig igjen —
Jeg svigter ei mit Kald. Hint Jammerbilled,
Som nys jeg saae, nu drager mig til ham
End stærkere, end før hans stolte Planer.
Jeg maa til ham. Og det vil ogsaa lykkes —
Gud vil nok hjælpe mig.

Philip.

Jeg har Dig sagt,
Du lades ikke ind. — Der er ei Redning

At finde meer for Salomon de Caus.
Tro mig! — Den Sag maa være meer end haabløs,
Som Philip de Perelles er nødt at slippe!

Therese.

Ak, det er ikke Legemsredning meer
Jeg venter for min Fader. Coelestinus
Har nu forklaret mig, hvad jeg saalænge
Ei kunde fatte, og dog frygted' for —
Den sorte Skygge i min Faders Aandsliv,
Den Vei, han egenmægtig vilde vandre.
Jeg veed nu, at den Redning, Coelestinus
Ham vilde bringe, var en Sjælens Redning:
Han har forkastet den, alt halvt i Vanvid,
Opirret af den Uret, ham var skeet —
Forkastet Naadens Bud. Selv Coelestinus
Den Fromme, Milde, troer ham nu fortabt.
Kun jeg kan endnu ei opgive ham!
Kan ikke troe, at Gud, den Naaderige,
Vil lade denne store, ædle Aand
Gaae saa tilgrunde. Gud vil give mig
At komme til min Fader, og at bringe
Ham Lys og Haab for Sjælen end. — Jeg vil
Ham pleie, trøste i den sidste Stund.

Philip.

Han kjender Dig jo ei.

Therese.

Jeg kan ei troe det,
Det var kun Afstanden, ham hindred' nys. —
Sin Datter maa han kjende — naar hun kommer,
Og lægger ømt sin Haand omkring hans Pande,
Den feberbrændende, og skuer ham
Med barnlig Trofasthed i Øiet ind,
Og kalder ham med tusind ømme Navne,
Som Barnet ene veed! —

Philip.

For mig har Du,
et Ømhedsnavn blandt alle dem,
:gen Trofasthed, og intet Offer? —
aae det længst — Du har mig aldrig elsket!
jam! kun ham — kun Faderen, ei Manden. —
og er jeg saa taabelig, at jeg
ei kan glemme Dig, som Du mig byder,
maa Dig elske end, fast mod din Villie,
aa dig tjene, fast imod alt Haab!

Therese.

ilip! Philip! —

Philip (lyttende.)

Tys! hvad Larm er dette?
ører mange Stemmer — (Seer ud tilhøire.)
Ha! See der!
og sig nærmer denne stille Plads,
ægtigt Tog — med gylden Bærestol —
talrigt Tjenerskab. — Nu standse de.
ng og prægtig Dame stiger ud,
af en Mand i lange, røde Klæder —
kulde kjende dette skarpe Ansigt,
ette spidse Skjæg — ja, ved vor Frue!
r ham selv! — det er Richelieu
hans Niece! — See, — De komme hid —
Elskte — bort! — De maa ei see os her —
følg mig!

Therese.

O! — det er et Vink fra oven,
hidkomme just i denne Stund.
venter dem! — jeg falder dem tilfode —
vil ei nægte mig, at lades nu
il min Fader — det er Himlens Villie!

Philip.

Hvad tænker Du? — Han er din Faders Bøddel,
Han kjender ei til Himlen, ei til Medynk.
O, fly hans Aasyn! — Her kan jeg ei hjælpe —
Jeg har forgjæves villet modstaae ham.

Therese.

Jeg vil ei modstaae ham — jeg vil kun bede.
Marquisen er jo med — hun kjender mig.
Desuden — hvad kan der vel times mig? —
Det Værste har jeg dog alt maattet prøve.

Philip.

Der komme de. — Forsøg da, hvad du maa.

Anden Scene.

(Rigtklædte Tjenere og Bevæbnede komme langsomt ind fra
Efter dem Richelieu, som leder Marquisen af Comba
Saa atter Bevæbnede og Porteurs med Cardinalens Bærestol
sidst Følge af nysgjerrigt Folk, som opfylde Baggrunden af S
Therese bliver staaende i Forgrunden; ikke langt fra hende
lip, halvt skjult af Taarnets fremspringende Hjørnemuur.)

Richelieu.

Her kunde Vi dog aande frit, min Datter.
Hist inde i de trange, kvalme Gader
Var det ei muligt. Nu Vi ville gaae
Tilfods den korte Vei til Barrièren,
Ud mod Vincennes, i hvis kjøle Skov
En landlig Fest os venter, som Du veed.

Marquisen.

Du vælger ret en skummel Vei til Fester,
Min høie Onkel. Denne Plads, hvor trist!
Hvor øde! — og hin mørke Bygning der —

Med Jern for Lugerne og tykke Mure —
Det er et Fængsel? —

Richelieu.

Rigtigt, ja; et Fængsel —
For Statsfanger — men dog ei blot til Straf,
Ei blot for Udaadsmænd, men og et fast,
Et stærkt Asyl, hvor Staten holder sikkret
De Arme, som for stedse have tabt
Forstandens Lys, og derfor maa bortfjernes
Af Samfundet, som farlige for det.

Marquisen.

Min Gud! — Saa er Vi ved Bicètre da,
Det vidt udraabte Galehuus! — O bort! —
Kom lad os ile flux fra dette Sted,
Det gyselige, til den grønne Skov,
Hvor Fuglen kvidd rer og Naturen smiler!

Therese (iler frem og kaster sig for Marquisens Fødder, just som Toget atter vil sætte sig i Bevægelse.)

O, standS et Øieblik, min høie Frue —
Hør en Ulykkelig!

Richelieu.

Hvo er den Kvinde?
Man kan dog aldrig have Fred. Ha — bort —
Jag hende væk —

Therese.

For Guds Skyld, hør mig dog!

Marquisen.

Et Øieblik — min Onkel! — Lad os høre.
Hvad vil Du mig, mit Barn?

Therese.

Jeg beder kun

Den lykkelige Kvinde, om at hun
Nu paa sin Vei til Glæde og til Fester,
Vil lade her et Ord af Trøst tilbage
For en af sine Søstre, som maa dvæle
Paa dette Sorgens Sted.

Richelieu.

Kom nu, Niece! —
Du seer jo, denne Kvinde er undsluppet
Fra Huset hist.

Marquisen.

Nei, nei — Det er ei Vanvid,
Det er kun Sorg, en dyb og stille Kummer,
Som udbredt er paa dette klare Ansigt.
Reis Dig, min Pige. Disse rene Træk —
Det forekommer mig, jeg saae dem før? —

Therese.

Det var engang, da Haab bestraalte dem,
Og glad Forventning om en herlig Fremtid.
Jeg kom, at bede Eder for min Fader,
En Arkitekt, Sieur Salomon de Caus,
Om Audiens hos Cardinalen —

Marquisen.

Ja,
Nu husker jeg det vel. Det var jo Han,
Som, efter hvad Du sagde, havde gjort
En ny Opfindelse, af sælsom Art.
Jeg veed, jeg talte til Dig om ham, Onkel —
Du loved' mig at tage godt imod ham
Og hjælpe ham, hvis han fortjente det.
Hvad er der bleven af ham?

Therese.

O, min Frue!

Han sidder alt nu trende Maaneder
Indspærret hist i Taarnet! —

Marquisen.

Gode Gud!
I Galehuset — Onkel! — og det har
Du tilladt?

Richelieu.

Ja, hvad Andet var at gjøre?
Manden var gal, saa maatte han vel did.

Therese.

Vanvittig Han? — O, ligegodt kan I,
Kan Tidens første Aander kaldes gale!

Richelieu.

Saa døm da selv — der viser han sig just.

De Caus viser sig atter i Taarnvinduet, klamrer sig fast om Jernstængerne, og raaber ud:)

Hør mig, I Herrer! Hør mig Borgere!
Jeg er den store Salomon de Caus,
Opdageren af Dampens Underkraft! —
En Kraft, som driver Skibe frem mod Vinden!
En Kraft, hvormed jeg flytter Huse, Bjerge,
Ja, hvormed jeg bevæger Jorden selv! —
Nu skal I faae en Prøve — Giver Agt! —
Nu skjælver Jorden under Eders Fødder!

(Han forsvinder fra Vinduet under det tilstedeværende Folks Skoggerlatter.)

Therese.

O Gud, min Gud!

Marquisen.

Forfærdeligt! — O, stille!
Hvor kan man lee af slig Elendighed?

Richelieu.

Nu? — seer Du, — han er her paa rette Sted?

Marquisen (til Therese.)

Her kan jeg ikke hjælpe, arme Barn!

Therese.

Ei hjælpe, men dog trøste, bringe Lindring —
Og det er Alt, jeg beder om — skjøndt han,
Min Fader, har uskyldig lidt en Medfart,
Som vel er værre end den bittre Død.
Han var ei saa, da han blev hidbragt, Frue!
Paa Eders Onkels, Cardinalens Bud.

Richelieu.

Marquise, lad os ende denne Scene.

Marquisen.

Jeg vil dog høre hende ud. Siig frem,
Hvad Lindring kan jeg bringe Dig?

Therese.

O! tilgiv,
Hvad jeg i Smertens Ild kan have sagt
Mod Eders Onkel. Jeg anklager Ingen.
Jeg bøier mig for Herrens Haand, som hviler
Nu tung paa mig og paa min arme Fader.
Jeg haaber Intet meer for dette Liv
Af menneskelig Retfærd eller Lykke, —
Jeg beder kun om hvad ei pleier negtes
En Dødsdømts Slægt: — den sørgelige Ret,
At lades ind i Fængslet til min Fader,
For der at pleie ham og trøste ham
Indtil hans sidste Stund.

Marquisen.

Og dette har
an nægtet Dig, Du Arme?

Therese.

Ak, min Frue,
r lades Ingen ind til ham. Man siger
Cardinalen selv har saa befalet.
ed for mig da! - Formaa den Strenge til
give mig et Ord, hvorved hans Celle
g idetmindste aabner sig for mig.
er han, som jeg troer, syg indtil Døden,
a lad mig ogsaa turde tage med
gang hans Skriftefader, Coelestinus.
e, det er Alt jeg beder om. Jeg fordrer
længer hans Befrielse, skjøndt vel
g dertil kunde have Ret og Grund —
g beder kun om Lov til ham at pleie,
v til at sørge for hans Sjælefrelse!

Marquisen.

n Bøn er billig, Onkel, hører Du?
g hviler ei, før Du indvilger den.
t er jo grusomt, hvis Du virkeligt
r nægtet Alle Adgang til hin Arme —
n er jo blot ulykkelig, ei skyldig.

Richelieu.

t var nødvendigt, efter Lægens Raad.
ns Vanvid er af smitsom Art, og farlig
r Statens Vel, som for den Enkeltes.
l hører jeg, at i den sidste Tid
ns Rasenhed er mildnet mere til
stille Vanvid, — dog maa han endnu
d Strenghed vogtes paa, og fast bevares.
idlertid — da Du begjærer det,

Min elskede Niece — mærk, for din Skyld, —
Vil jeg indvilge denne Kvindes Bøn.

(Til En af Følget:)

Fly mig, hvad jeg behøver for at skrive.

Marquisen.

Hav Tak, min Onkel!

Therese.

Himlen være lovet!

Richelieu (afsides, — idet han skriver i en Noteringsbog, so den Tiltalte har rakt ham.)

Jeg kan jo uden Fare vove det.
Som jeg erfarer, har alt Midlet virket —
Han er alt brudt paa Sjel og Legem, — snart
Er Alt forbi — han kan ei skade meer.
Jeg giver hen en værdløs Regnepenge,
Og faaer igjen fuldvægtigt Mildhedsry.

(River et Blad ud af Bogen og rækker det til Marquisen.)

Naar Datteren af Salomon de Caus
Fremviser dette Blad hist i Bicètre,
Da vil hun blive indladt til sin Fader,
Saa ofte, som det findes raadeligt;
Men Præsten Coelestinus kun een Gang,
Naar hun forlanger det, og in extremis.

Marquisen (givende Bladet til Therese.)

Tag det da hen, mit Barn! O, at det var
For Dig et Brev paa Glæde og paa Lykke!
Men ak! — det aabner Dig kun Sorgens Dør.

Therese.

Ei Noget Større kunde nu mig skjænkes,
Jeg takker derfor, som for Livets Gave.
Hvo veed, om dette Brev ei for min Fader
Kan aabne Porten til det sande Liv?

Marquisen.

Gud være med Dig paa din tunge Gang!
Og skulde Du engang behøve Tilflugt, —
Da husk, at Du kan finde den hos Hende,
Hvis ydre Liv vel gaaer fra Glands til Fest,
Men som i Hjertet kjender Sorgen bedst.

(Toget sætter sig atter i Bevægelse, og forlader Pladsen til den modsatte Side under Folkets Raab: „Leve Cardinalen!")

Tredie Scene.

Therese. Philip (som hurtig kommer frem.)

Therese.

Du saae det Philip! — O, det lykkedes —

Philip.

Ja vel — jeg saae, at Du ydmyged' Dig
For ham, din Faders og vor Lykkes Morder!
Ja, om Du vidste, hvad det kosted' mig
At staae der stille, og betragte ham
Den blodig røde, helvedsblege Skurk,
Og ikke styrte frem og støde ham
Min Daggert i det slangekolde Bryst!

Therese.

Stille, min Philip — Hevnen hører Gud til.
Nu til min Fader!

Philip.

Du vil altsaa endnu
Derhen, selv efter hvad Du her har seet
Og hørt af ham?

Therese.

Og derom kan Du spørge?

Jeg maa! Gud vil det jo — jeg kan ei andet —
Frygt ei for mig, jeg gaaer jo til min Fader.

Philip.

I Guds Navn da, — gjør, hvad Du ei kan lade.
Jeg følger Dig til Vagtstuen, og venter
Dig der, saa kan Du vide jeg er nærved,
Og vaager over Dig, hvad der end hænder.

Therese.

Tak, Trofaste. Endnu har jeg en Bøn,
Den sidste, til Dig. Vil Du vel nu lade
Den fromme Coelestinus underrette
Om hvad der her er skeet? — bede ham
At være rede? — thi det aner mig,
At snart, ja meget snart han maa hidkaldes.

Philip.

Du husker vel de Ord, jeg nys Dig sagde:
Jeg maa Dig tjene fast imod alt Haab,
Alt som jeg elsker Dig, fast mod din Villie!

(De gaae begge ind ad den bag Taarnet værende Indgangsport til Bicêtre.)

Fjerde Scene.

(Det Indre af De Caus's Celle i Bicêtre. Skummel og trang, med nøgne Muurvægge. Tilvenstre en stærk Dør, hvori en liden Glugge, som kan tillukkes udenfra. Tilhøire det mod Pladsen vendende lille Vindue, med Jernstænger. Langs Bagvæggen en Træ-Løibænk belagt med Straa. Paa denne sidder De Caus, stirrer taus hen for sig, og tegner nu og da med Fingeren Figurer i Luften. Hans Skikkelse er udtæret og forvildet. Efter nogle Minuters Forløb reiser han sig med Møie, kommer langsomt frem i Forgrunden, og seer ud af Vinduet.)

De Caus (alene.)

Det lykkes ei idag. Jeg troede dog

Den store Time nær. — Jeg raabte alt
Til Folkene der nede — hist paa Pladsen —
Om hvad der vilde skee — men Intet skede,
Og De er' borte, — Pladsen tom, som ellers —
Og jeg endnu i Fængsel her — som altid. —
Nu, nu, — Taalmodighed! — kun end en Dag,
Høist to — saa har jeg det, saa har jeg det! —
Kun endnu nogle faae Beregninger
Og Slutningsled, saa er den ganske færdig,
Den mægtige Maskine, som skal sprænge
Mit Fængsel og bevæge Jordens Grundvold.

Hu! — her er koldt. — Der gaaer en Gysen gjennem
Mit hele Legem — Brystet er som Iis,
Og dog mit Hoved brænder — jeg er syg — —
Naar blot ei Døden kommer, før jeg har
Fuldendt mit store Værk — har hevnet mig!
Har viist ham, den forfærdelige Herre
Som Munken truede mig med — ja, viist ham
At Salomon de Caus ei bøier Knæ,
Ei trygler ham om Naade! — Selv jeg kan
Mig frelse ved Naturens dybe Kraft. —
Nei, — Døden kan ei nærme sig — det er
Tilfældig Mathed kun. — Man har vel glemt
At give mig mit Brød idag, som ofte —
Og jeg — jeg husker jo ei naar jeg spiser. —
Og dog — jeg bliver svag. — Saa til mit Arbeid —
Der er ei Tid, der er ei Tid at spilde!

(Han sætter sig atter paa Løibænken, og vedbliver at beskrive Figurer i Luften foran sig.)

Femte Scene.

(Døren aabnes af en Galevogter, som lader Therese ind. De Caus.)

Vogteren.

Her, træd kun herind, Jomfru. See, der er han!

Saa kan han sidde hele Dage stille
Og gjøre Tegn i Luften, som I seer.
Nu er han rolig — men de første Uger,
Da var han rasende — det kan I troe —!
Han bed og sled omkring sig som et Dyr,
Og maatte derfor sluttes ned i Hullet.
Nu er han tæmmet, og har derfor faaet
Det ganske net: — en Stol, en Seng, et Vindue.
Nu kan I ganske trygt Jer nærme til ham,
Han gjør Jer Intet.

Therese.

Vel, saa lad os ene.

Vogteren (idet han gaaer.)

Jeg maa tillaase Døren efter mig —
Men denne Glugge lades aaben, seer I,
Saa kan jeg see hvad her I gjør, og I, —
Naar I vil ud, saa kald mig derigjennem.

Sjette Scene.

De Caus (som før). Therese.

Therese.

Her er jeg da. O Gud, giv mig nu Kraft
At jeg ei synker under denne Rædsel!
Han seer mig ei. Forfærdelige Syn!
Den blege Olding hist med iisgraat Haar,
Udtæret, skjælvende, med stive Blik,
Og famlende i Luften, som vanvittig —
Er dette Jammerbilled vel min Fader,
Min kraftige, min klare, stolte Fader?
Ak, det er ham! — jeg kjender ham trods Alt.

Rin Gud, min Gud, hvad have de gjort ved ham?
)an seer mig ei endnu — jeg maa hen til ham —

Hun har under disse Ord sagte nærmet sig De Caus, og synker
:u stille ned ved hans Knæ, griber hans ene nedhængende Haand,
og fører den til sine Læber med det Udraab:)

Min Fader, o min Fader!

De Caus (farer op.)

Hvad er dette? —
)vo er det, som forstyrrer mig mit Arbeid?
Tag Dig i Agt, hvo Du end er! — kom ei
Rin Dampmaskine nær — den knuser Dig.

Therese.

) Fader, kjender Du da ei din Datter? —
Ei din Therese meer?

De Caus.

Ha, denne Stemme! —
Jeg skulde kjende den — den lyder som
En Gjenklang fra de lykkelige Dage —
)g dette bløde Haar — de skjønne Træk —
Jeg saa dem — før —

Therese.

O, Fader, det er mig! —

De Caus (med voldsomt Bevidsthedsudbrud sluttende hende i sine Arme.)

Det er min Datter! o, mit Barn — mit Barn!

Therese.

)an kjender mig! — O Gud, han vil nedsegne. —
Min Fader, — Du er svag — lad mig Dig lede! —

De Caus.

Det er kun Glæden — Overraskelsen —

Therese.

Saa, hvil Dig her.

(Fører ham til Sæde paa en i Forgrunden staaende Træstol, bliver ved hans Side i en knælende Stilling.)

De Caus.

Nu er det bedre alt.
Kom, lad mig see paa Dig — og føle Dig —
At ikke mine Øine mig bedrage, —
Thi Du maa vide, i den sidste Tid
Gaaer der saamange underlige Syner
Gjennem mit Hoved, at jeg ikke veed
Hvad der er Sandhed eller Blændværk meer.

Therese.

O Fader!

De Caus,

Ja, jeg kjender dette Øie,
Saa fuldt af Taarer og af Kjærlighed! —
Det kan ei skuffe mig — det Blik gaaer klart
Med Lægedom ind til mit syge Hjerte,
Og spreder Taagen fra min dunkle Sjæl.

Therese.

Min Fader — ak, hvad har Du maattet lide!

De Caus.

Vel har jeg lidt, hvad ingen Dødelig
Kan fatte, uden Den, som har det prøvet!
Alene med mig selv de tunge Dage,
De evig lange Nætter uden Søvn,
I dette trange Fængsel — kun omgivet
Af Dødens dybe Taushed — eller stundom
Af fæle Lyd fra Gangene derude —
Har jeg vel lidt og stredet, Barn! — ja, stredet! —
Thi viid, — skjøndt her jeg syntes ganske ene —

od dog en Fiende hos mig Dag og Nat,
; stirred' med Ildøine paa mig, forat
brænde Hjernen af mit Hoved, — trued'
ig vildt med Hyl og spotted' mig med Latter,
; greb med Ørnekløer efter mig
rat udrive Hjertet af mit Bryst! —
; denne Fiende — det var Vanvids Dæmon.

Therese.

Skrækkeligt!

De Caus.

Frygt ikke, Barn! jeg har
ı næsten kuet ham — han lurer vel
ıd stundom her i Krogene, — men tør
nærme sig — jeg har beseiret ham!
seiret ham med Villiens stærke Evne,
n, som udstrømmer fra Naturens Dyb.

Therese.

ı skal Du ei meer strides ene, Fader! —
ı skal jeg komme hid til Dig, hver Dag,
; hjælpe Dig, og pleie Dig, og bringe
g Sjælefred. O, havde jeg dog kunnet
dkomme før! — men Sygdom har mig hindret —
; dine Vogteres de strenge Forbud.
g, nu er dette overvundet jo;
har jeg brudt mig Gjennemgang til Dig,
nu skal Intet meer adskille os! —

De Caus.

t elskte Barn! — Jeg vidste vel, Du havde
glemt mig, ei forladt mig, som de Andre.
dt i mit tykke Mørke saae jeg ofte
ı lyse Skikkelse opstige for mig
m Morgnens Bud, — men — svinde atter hen
ar jeg den vilde favne. Dog, nu er

Du kommen selv! — Nu kan jeg føle Dig,
Og drikke Haab og Liv af dine Blikke.
Kom, læg din Haand her om min hede Pande,
At den formilder disse skarpe Tanker! —
O, det gjør godt! — Det er Naturen selv
Som sender mig sin Fred, gjennem mit Barn!

Therese.

Min elskte Fader!

De Caus.

Men, fortæl mig nu
Hvorledes det har kunnet lykkes Dig
At trænge ind til mig?

Therese.

Gud haver rørt
Din værste Fiende! Det er Cardinalen,
Ja, Cardinalen selv, som har mig aabnet
Dit Fængsels Dør. Fat derfor Mod, min Fader.
Hvo veed, om ei end mere han formildes,
Og skjænker Dig din Frihed dog tilsidst?

De Caus.

Hvem, siger Du? — en Cardinal! -- min Fiende?

Therese.

Hvem Anden vel, end Hertug Cardinalen
Af Richelieu — den skrækkelige Herre,
Som lod Dig gribe i sit eget Slot,
Han, paa hvis Bud Du sidder her i Fængslet?

De Caus.

Ak ja! — Nu husker jeg den feige Voldsmand. —
Jeg havde næsten glemt ham, seer Du, — thi —
Han er ei meer min værste Fiende nu.
Han frygter mig nu mere, end jeg ham.
Men viid! — der er en anden mægtig Fiende,

Et dunkelt Væsen, som forfølger mig,
Og egentlig er Skyld i, hvad jeg lider.

Therese.

Hvad mener Du? — O Gud, — hans Blik formørkes!

De Caus.

Det er den samme Herre, hvormed Munken,
Den mørke Coelestinus trued' mig
I Klosterhaven, dengang, da han vilde
Jeg skulde synke ned for Den, han kaldte,
Min Gud, — jeg skulde kaste bort, fornægte
Min Ret, min Kraft som Menneske, som Borger,
Som Mester af Naturens lyse Tempel,
For lavt at krybe ved den Herres Altar,
Og trygle ham om Naade, for hver Priis! —

Therese.

Maria! — alle Helgne! — staaer mig bi! —
Det er da sandt, hvad Coelestinus sagde —
Han har fornægtet Gud! —

De Caus (farer op, vedblivende.)

Den samme Herre,
Den mørke Vredesgud, det dunkle Væsen,
Som nu i sextenhundred Aar har trykket
Vor skjønne Jord med Skræmsler, og med Lænker.
Jeg knæler ei for ham! — Jeg, Løseren
Af Jordens Baand og af Naturens Kræfter!
See! — derfor er det han forfølger mig.
Han veed, at naar Jeg først har tændt min Fakkel,
Er det forbi med alle hine Rædsler,
Som lure i det dumpe Gravkapel
Hvortil hans Præster ville banne Jorden.

Therese.

), Fader, — fat Dig — tal ei saa! — Du veed
i hvad Du siger, Du er syg igjen!

De Caus (som før.)

See, derfor bruger han nu al sin Kunst
Forat nedkue mig, ved Skræk, ved List! —
Det er fra ham de komme, alle disse
Forunderlige Aander, som optræde
Omkring mig, ja selv i mit eget Indre,
Og true mig og friste mig til Knæfald.
Hin Vanvidsdæmon, som jeg nys beskrev Dig,
Er ogsaa en af dem — og fast den værste.
Men de skal aldrig overvinde mig! —
Jeg trodser dem — jeg trodser deres Herre! —
Jeg skal endnu beseire ham, som jeg
Betvunget har den Rasenhedens Aand,
Han sendte paa mig.

Therese.

O min Gud, tilregn ham
Ei disse Ord — hans Sjæl fordunkles atter! —
Kom, Fader — lad mig lede Dig til Leiet. —
Du trænger nu til Hvile — jeg skal sidde
Ved Siden her, og vaage over Dig.

De Caus (mere og mere forvirret.)

Kom hid, mit Barn — jeg vil betroe Dig Noget
Men sagte, sagte! — Ingen maa det høre —
Og her i Cellen kan man ikke vide
Hvo der staaer bag og lytter til. Saa viid: —
Det vil ei vare længe, før jeg har
Befriet mig og overvundet Fienden —
Skjøndt han, ved at berøve mig min Frihed,
Mit Værktøi og mit Gods, saavidt han kan
Har villet gjøre mig uskadelig.
Men jeg har nu i Stilhed, uden Hjælp,
Opfundet en Methode, hvorved jeg
Blot ved min Villiekrafts Magnet=Udstrømning,
Og nogle Ziffertegn og Strøg i Luften,
Vil kunne styre og bevæge Jordens

De hemmelige Kræfter. Endnu blot
En Dag, — høist tvende — og jeg sprænger Fængslet,
Fremtræder i min hele Magt og Hæder —
Og tager Jorden i Besiddelse.
Lad ham da flygte til sin tomme Himmel,
Den dunkle Gud! — med samt hans Marterredskab.
Jeg skal beherske Jorden, og omdanne
Den fra en Jammerdal til Lykkens Bolig!

Therese.

O, Fader! — kom dog til Dig selv igjen!
Kjæmp ei mod Den, som kun vil frelse Dig.
Den Herre, til hvis Altar Coelestinus
Dig føre vilde, er ei Vredens Gud —
O, han er Kjærlighedens, Naadens Gud! —
Han søgte ikke Dig til Straf og Pine,
Men til Forbarmelse, til Salighed! —
Og, skjøndt Du dengang stødte Frelsen bort,
Og siden Ham fornægted', ja bespotted' —
Saa kommer Han dog nu igjen, den Milde,
Og søger Dig tilsidst gjennem dit Barn —
Thi det er Ham, som har mig hidsendt, Fader!

De Caus.

Hvad siger Du? — Ha! — ogsaa Du fra ham? —
Ja, ja! — Nu seer jeg det, — jeg seer det nu! —
Min grumme Fiende har vel mærket nu
At ei de andre Fristere, han løslod —
Ei Richelieu, ei Coelestinus, ja
Selv ikke Vanvids Aand mig kunde tvinge —
Og derfor har han nu mig villet fange
Med Formen af, hvad mest mit Hjerte elsker,
Min Datter! — Men hin Form er ei mit Barn! —
Det er et Blændværk kun — et Gjøglesyn,
Som alle dem, han sender mig saa tit. —
Bort, hulde Syn! — Du skal ei fange mig —
Vig bort — vig bort — jeg har ei Deel i Dig!

Therese.

For Jesu Skyld, min Fader — fat Dig dog, —
Kom til Dig selv! — bortstød dog ei dit Barn,
Din Datter, din Therese! — —

De Caus.

Bort fra mig,
Du blege Kvindebilled! sammenkoglet
Kun af de hvide Taager, som opstige
Af Mosegrund ved Nattetid. — Flyd hen,
Flyd hen i Luften, hvoraf Du er taget! —
Bort til din Mester fly til Nattens Konge,
Eller min Haand skal søndersplitte Dig! —

Therese.

Han raser! — jeg maa efter Coelestinus!
O Himmel, hjælp! —

(Hun styrter med dette Udraab til Aabningen i Døren og bli
strax lukket ud.)

Syvende Scene.

De Caus (alene.)

Ret saa! — Nu er den sidste Frister jaget —
Nu har Du Ingen fler at sende, Du,
Som mig forfølger! — Kom nu selv! Nu er
Vi Een mod Een. Kom! — Frygter Du? — Ha! l

(Under vanvittig Latter synker han udmattet sammen paa Gul
med Hovedet og Armene lænede mod Stolen. Efter nogle Minut
Taushed reiser han sig atter langsomt op, med lidt efter lidt tilbe
vendende Bevidsthed.)

Hvad er der skeet? — Er jeg alene her? —
Mig synes dog, at der var Nogen hos mig? —
Ja vist — min Datter! — Hvorfor er hun gaaet?
Ha! — hvilket dunkelt Minde griber mig? —
Jeg skulde have jaget hende bort? —

Jeg selv! — min Datter? — Nei, det er umuligt.
O nei! — hun har ei været her, — det Hele
Var kun en Feberdrøm, et Vanvidsbilled,
Et af de mange, som forstyrrer mig.
Hvor skulde hun og kunnet række hid
Til mig, den Levende=Begravne? — Nei,
Hun har ei været her —

(faaer Øie paa Thereses Slør, som hun i sin hurtige Flugt har efterladt paa Gulvet.)

Ha! — hvad er dette?
Et Kvindeslør! — Ja vist, min Datters Slør! —
Hun har dog været her — ja, her! — hos mig!
Og jeg, — nu husker jeg det grant, — jeg har
I Raseri bortstødt min egen Datter! —
Min Eneste! — min Elskte! — hun, den fagre,
Den unge Mø, som havde Alt forladt,
Det hulde Sollys, Frihed, Kjærlighed,
For hid at komme til den syge Fader,
Og lide med ham i det dunkle Fængsel —
Ja, hende har jeg kunnet drive bort! — —
O, det maa være kommet vidt med mig! —

O, Coelestinus, Coelestinus! — havde
Jeg fulgt dit Raad! — Du mente mig det godt. —
Du havde Ret — han er for stærk, den Herre,
Jeg strider mod — han overvælder mig.
Han straffer mig med Vanvid — Nu seer jeg det.
O, skrækkeligt! — i lyse Øieblikke,
Som nu, at staae med fuld Bevidsthed paa
Den svimmeldybe Afgrunds Rand, og skue
Den dunkle Hvirvelsky at nærme sig,
Som snart vil slynge mig i Svælget ned!

Der er den alt! — Nu kommer den! — Jeg seer den —
Som Tordenen paa Sinai kommer den
Og vil fortære mig med Himlens Ild,
Fordi jeg har fornægtet, trodset Herren! —

O, frels mig, Coelestinus! — Beed for mig! —
Jeg kan ei bede selv. — Dog ak! — Du hører
Mig ikke meer — det er for sent, for sent! —

Og dog, — hvad er det for en stille Stemme
Som hvisker i mit Indre: „Beed, og haab?“ —
Og hvilken Magt nu bøier mine Knæ
Fast mod min Villie? — Kunde jeg blot bede! —

See, Herre! — jeg nedkaster mig for Dig! —
Er det for silde end — Jeg kan ei andet.
O, Herre! Jeg har syndet haardt imod Dig!
Din store Gave har jeg mig tilregnet,
Din Skabning har jeg hævet over Dig,
Og villet styre den ved egen Kraft!
Jeg har fastklamret mig til denne Jord
Og ikke villet leve for din Himmel. —
Nu føler jeg, at Du er Alt — jeg Intet, —
At dette Liv er Død, men Døden Liv.
Her lægger jeg min drømte Storhed ned,
Her min Opfindelse, dybt for din Fod! —
O, tag det Alt tilbage! — tag hver Lykke,
Hver jordisk Nydelse — ja, lad mig sukke
I dette Fængsel mine Levedage —
Kun frels mig min udødelige Sjæl!
Giv den paa Vanvids taagedunkle Hav
En Ankergrund i Tro, i evigt Haab!

Dybt bæver nu min Sjæl for Dig, o Herre!
Som Egetræets Stamme for din Stormvind! —
O, lad mig ei forsage i min Angst! —
Skjænk mig et Tegn, et Tegn! hvis der er Naade, —
Hvis der er Frelse end for mig at haabe,
Hvis Du mig ei for evigt har forstødt! —

(I dette Øieblik høres langt borte, ude paa Gaden, følgende, lidt efter lidt nærmere kommende Choralsang:)

„See, Frelseren er nær:
Han kommer for dit Øie,
Som lifligst Morgenstjær
Oprinder over Høie.
Han gaaer sin vante Gang
At seire over Død —
Med Harpelyd og Sang
Lov ham, den Frelser sød!“

De Caus (der lidt efter lidt har hævet sig lyttende, som draget af Tonerne, og nærmer sig Vinduet.)

Tys! hvilke søde Toner! O, de falde
Lig Foraarsregn i min forbrændte Sjæl! —
Som Barndomsvenner hviske de til mig
Mangt halvglemt Minde — disse Børnestemmer
Hvad kan det være? — O, nu seer jeg dem —
Et Tog af Præster og af Børn i hvide
Chorklæder vandre Parviis over Pladsen —
Midt mellem dem en blid, ærværdig Olding
Frembærer ydmyg from det hellige Kar
Med Sakramentet, til en Døende.
O, jeg gjenkjender alt det fra min Barndom,
Da selv jeg fulgte med som liden Chordreng! —
Nu standse de et Øieblik — nu ringes
Der med den lille Sølverklokke. — See!
Nu løfter Præsten op det Hellige
Og Folket knæler ned til alle Sider —

(Han synker selv uvilkaarligt i Knæ, medens følgende Vers af Choralsangen høres nede fra Pladsen, tæt under Vinduet:)

„Fryd Dig! Knæl glad og beed,
Du dyrt gjenløste Skare —
Nu Jesus gaaer med Fred
Til en i Dødens Fare.
Han selv, Guds Søn, selv Gud,
Den bittre Kalk har tømt —
For Dig han drak den ud!
Nu er Du ei fordømt.“

De Caus.

Saa kom da og til mig, Du Frelsens Bringer!
Her og en Døende Dig venter nu.

Choret (udenfor, fjerner sig meer og meer.)

„Luk da i Jesu Navn
Dit Øie, trætte Sover —
Nu slukkes Kamp og Savn,
Til Fred du glider over."

De Caus.

Hvor disse Toner vugge mig! Saa kjærligt,
Saa blødt, som engang kun min Moders Stemme!
En stille Fred igjennemstrømmer mig,
En Slummertrang opløser mine Lemmer —
Nu vil jeg sove! — sove roligt, sødt,
Den første Gang i disse Fængselsmure.

(Han lægger sig til Hvile paa Løibænken i Baggrunden, og sover ind, medens Slutningen af Choret høres langt borte.)

„Snart Du paa Morgenvang
Opvaagner efter Død —
Med Harpelyd og Sang
Lov ham, vor Frelser sød!" —

(Naar de sidste Ord af Sangen ere hendøede, hæve sig fra Baggrunden sagte Harpe- og Orgeltoner, som tiltage mere og mere i Styrke og Fylde, indtil Muren bag den Sovende aabner sig, som i hans Drøm, og man seer ud i den klare, blaa Stjernehimmel. En Engel i lysende, hvide Klæder lader sig tilsyne deri, strækkende et Kors ud over den Sovendes Hoved, idet han med den anden Haand, som holder en Krands, peger op mod et tindrende Stjernebillede i det Høje. Synet svinder igjen lidt efter lidt, alt efter som Harpetonerne ogsaa aftage, indtil Alt tilsidst bliver ganske stille, og Baggrunden igjen lukker sig.)

Ottende Scene.

(Coelestinus og Therese lukkes ind. De Caus sovende.)

Coelestinus.

Her er jo roligt nu.

Therese.

Stille, han sover!
Gud være lovet! — han har fundet Hvile.
(Knæler ved sin Faders Hovedgjærde. Coelestinus bliver staaende foran Leiet, betragtende den Sovende.)

Coelestinus.

Ja virkelig — han sover! let og roligt.
Her er jo intet Vanvidsmærke meer
Paa disse klare, blege Træk, min Datter.
Og see, et saligt Smiil er om hans Læber —
Han var ei saa, da Du forlod ham?

Therese.

Ak,
Da rased han — da var hans Ansigt mørkt
Og vildt fortrukket. —

Coelestinus.

Der maa være skeet
En sær Forandring i den korte Tid. —
O! — var det muligt? — skulde Herren dog
Ham have fundet, selv i Vanvids Gru,
Og rørt hans Sjæl tilsidst? — Og hvorfor ikke? —
Han er jo Fader, og hans Veie mange.

Therese.

O, hvilket Haab Du vækker! —

Coelestinus.

See, han vaagner.

De Caus (reisende sig lidt efter lidt op i en siddende Stilling.)
Hvor er jeg? — Altsaa endnu her paa Jorden —
Og i mit Fængsel. — Nu, Guds Villie skee!

Coelestinus.

Til Lykke Søn, med dette Ord i din Mund.

Therese.

O Fader, Du er frelst? —

De Caus.

Hvad seer jeg? — Du,
Therese! atter her — og Coelestinus!
Jeg takker Dig, min Gud! for denne Glæde, —
Den ufortjente, end i dette Jordliv! —
Vil Du alt her mig vise Naadens Frugter? —
O, Coelestinus! — Han har været her!

Coelestinus.

Hvorledes? — Han? —

De Caus.

Den Frelser, Coelestinus,
Hvis Komme Du engang mig lovede,
Naar jeg Dig vilde følge til dit Fristed —
Han har nu søgt mig her, i Vanvids Fængsel!
O, seer Du ei det lyse Gjenskin end
I Hulen, af den Høies Gjennemgang?
Seer Du ei, hvor de sorte Mure blomstre,
Og Roser dufte fra det usle Straa?
Han har jo været her! —

Coelestinus.

O, jeg var blind!
Jeg fatted' ei Hans hele Miskundhed! —
Indtaget som jeg var af eget Raad,
Saae jeg ei Veien, som han sig beredte,
Selv gjennem Vanvids rædselsfulde Huler. —
Høilovet være Han, for al hans Naade!

De Caus.

Han kom til mig, da Mørket var som dybest,
Da jeg i Vanvid just bortjaget havde
Min egen Datter — ak! — fordi jeg troede,
At hun var Herrens sidste Bud til mig.
Da — just som jeg ham gruelig bespotted'
Og trodsed' rasende paa indbildt Kraft, —
Da sendte Gud sin egen Søn til mig —
Vor Frelser, vor Forsoner, Jesus Christus!
Korsdrageren, Dødsovervinderen!
Han kom ei som et Lyn, at knuse mig
Med Straf og Dom, det jeg saa vel fortjente —
Han kom saa stille, som en Foraarsluftning,
Saa klar, som Tonerne fra Barnets Læber!
Jeg saae ham ei — jeg hørte, følte ham. —
Jeg følte, at han vælted' Stenen fra
Mit pinte Bryst, og fyldte det med Haab —
Jeg følte, at han rørte ved mit Øie,
Det tørre, brændende, som ei paa længe
Sig havde lukket til en rolig Søvn —
Nu fyldtes det med Taarer, og der sank
Sød Hvile paa de trætte Øienlaag.

Og mens mit Legem laae i Slummer henstrakt —
Han aabned' Aandens Syn for Himlens Liv.
Først var der stille om mig, ganske stille.
Min Sjæl sig vugged i en salig Hvile —
Da tyktes mig, jeg hørte fjerne Toner
Af Harper og af Cymbler — sagte, sagte, —
Nu kom de nærmere — nu steg de, — fyldte
Mit Fængselsrum med svulmende Akkorder
Saa Muren brast, og jeg saa Himlen klar,
Og følte Friheds Aande om mit Hoved.
Og see! Han sendte ned et Himlens Bud,
En Lysets Engel, som stod ved mit Hoved
Og strakte med vemodig Kjærlighed
Et Kors henover mig, og sagde mildt:

„See! Dette maa Du dele her med ham!"
Men i den anden Haand holdt Engelen
En Krands, meer straalende end Jordens Kroner, —
Med den han viste op mod Himlens Blaa
Hvor Stjerner tindrede, og sagde glad:
„Histoppe skal Du dele den med Ham", —
Mens nu min Aand dybt stundede didop —
See! — da blev den med Eet, paa Englens Vinger,
Oprykket mellem Stjernene, og saae
En Egn af Herrens mange Boliger,
Og Syn af Herlighed, af Fryd, af Kundskab,
Som ingen jordisk Læbe kan udsige.

Eet Syn dog tør jeg nævne: Englen rulled'
Op Fremtids Dække for mig, saa jeg skued
Hvorledes mit forladte Værk, — den Kraft
Det her blev nægtet mig at folde ud —
Er ei forglemt, men hviler i Guds Haand,
Indtil han ved en Anden, mere Værdig
End jeg, vil føre den paa Jorden op.
Jeg saae den løsladt, saae den fare frem
Rundt over Jordens Kreds med Godt, med Ondt, —
Jeg saae den veire Støvet op fra Dybet
Og skjule Himlen Lys med Vindings Dunst, —
Jeg saae den hæve høit Materien
Paa Verdens Throne — kjendte, ak! for godt
Den falske Guddom! — Men jeg saae da og
Den sande Gud at styre denne Kraft
Igjennem alle Skyer, alle Kampe,
Som vældigt Redskab til at samle Hjorden,
At bringe Menneskene nær hinanden
Og nær Forjættelsens hin store Dag,
Da der skal vorde kun een Hjord, een Hyrde.
Vel saae jeg og — at, hvad end bliver fuldført
Ved denne Kraft, som jeg har levet for,
Og som jeg har forskjertset — aldrig vil
Mit Navn bevares derhos eller nævnes.

Nu, lad det glemmes. Jeg er ikke glemt
Af Ham, som giver Liv og Aand! Thi Englen
Mig viste de uendelige Rader
Af lyse Kloder, let henrullende
I Sphærers Harmoni, — og paa enhver
Af disse Kloder peged' han mig ud
En Kraft, en Virken for min Aand beredt —
Opstigende, bestandig stigende,
Til den vel engang skal omfatte Alt —
Opgaae til Kjærlighedens Inderste,
Og skue Herren nær, Ansigt til Ansigt! —

Jeg veed ei mere. Jeg sank nu tilbage
I Slummer og i stille Ubevidsthed,
Indtil jeg vaagned her i Eders Arme.

Therese.

O, hvilken Drøm!

Coelestinus.

Nei, kald det ei en Drøm,
Men en Vision, som Herren ham forundte
Af Naade, for det Meget, han har lidt.
Min Søn, Du er indviet nu til Døden! —
Den, som i Aand har været saa bortrykket,
Han hører ikke til paa Jorden meer!

Therese.

Ak, tal dog ikke saa! Nej, Fader! nei —
Gud vil fuldende, hvad han har begyndt.
Snart sættes Du i Frihed — Og saa kommer
Du hjem til dine Børn, at de kan pleje
Og hygge for Dig endnu mange Dage, —
Og leve froe med Dig dit nye Liv!

De Caus (svag.)

Jeg føler — Coelestinus dog har Ret.
Min Aand er frelst, mit Legem bukker under —
Jeg har ej noget Hjem paa Jorden meer.
Græd ikke, Du mit Barn, min Elskede!
Hav Tak for al din Kjærlighed, din Troskab —
Du var den skjønne Blomst, den eneste,
Som vilde dufte nær min haarde Stamme.
Tilgiv mig, om dens dunkle Skygge faldt
For iisnende paa dine fine Blade,
Og mørkned' Dig din Ungdomslyst, din Sol. —
Dog — Livet kan endnu gjenblomstre for Dig. —
Gaa til din Brudgom — til din Philip. Tak ham
Fra mig, og læg din Haand i hans for Livet,
Han er saa trofast, har fortjent Dig vel.
Lev nu for ham — du levet har for mig.
Sørg ei for mig, I Faae som har mig kjær —
Jeg har det nu saa godt, ja, saare godt
Selv om det er Guds Villie, jeg skal leve
End nogle Dage her i dette Fængsel! —

Therese.

Min Fader, o! min Fader!

De Caus (rejser sig, lyttende.)

Stille! Hører I
Ei Harpetonerne? — de lyde atter —
Nu svulme de — nu brister Fængslets Muur —
Nu seer jeg atter Stjernehimlen aaben
Og Englen stiger ned at hente mig! — —
Nu kommer jeg, min Frelser! — Tak! — jeg kommer!
(Han synker tilbage i deres Arme, Coelestinus lægger ham blidt ned paa Løibænken.)

Therese.

See, han er atter slumret ind!

Coelestinus (betragter ham nøie.)
Ja vel min Datter!
Din Fader er indslumret, og vil vaagne
Ret snart igjen — men aldrig mere her!
Gud har forløst ham alt. — Han være lovet!

Therese (kastende sig over den Døde.)
Min Fader! Død! —

Coelestinus.
Ja. Salomon de Caus
Er død for Jorden, og af Jorden glemt —
Men hist i Himlen er hans Navn vel gjemt.

Carl Andersen:
Genrebilleder. I—VII Saml. à 1 Kr., indb. 2 Kr.
Over Skjær og Brænding. 4 Kr. 50 Øre, indb. 6 Kr.
Julehistorier. Med Forf.'s Portræt. 1 Kr. 50 Øre, indb. 2 Kr. 50 Øre.

F. Anstey:
Ham og ikke mig eller *vice-versa*. 3 Kr. 50 Øre.

Carmen Sylva:
(Dronning Elisabeth af Rumænien.)
Fra Carmen Sylvas Kongerige. 2 Kr. 50 Øre, indb. 3 Kr. 75 Øre.
Haandtegninger. 3 Kr. 50 Øre, indb. 5 Kr.

Forf. af „Agnete":
(Aage Vang.)
Agnete. Interieur fra et Pigehjærte. 2 Kr. 50 Øre, indb. 3 Kr. 60 Øre.
I Brændingen. 3 Kr. 25 Øre.

Forf. af „Rønnebær":
Rønnebær. Novelle. 2 Kr. 75 Øre, indb. 4 Kr.
Ringe Dage. 3 Kr.

Victor Hansen:
Under forskjellige Himmelstrøg. 4 Kr., indb. 5 Kr. 25 Øre.

Axelline Lund:
Skizzer fra Rom. 2 Kr.

E. Marlitt:
Tante Cordula. 3 Kr. 50 Øre, indb. 4 Kr. 75 Øre.
Baronesse Mainau. 4 Kr., indb. 5 Kr. 25 Øre.
Damen med Karfunklerne. 3 Kr. 50 Øre, indb. 4 Kr. 75 Øre.

A. Munch:
Kongedatterens Brudefart, illustr., indb. 10 Kr.

C. R. Nyblom:
Et Aar i Syden. 4 Kr. 5[illegible] Øre. indb. 6 Kr.

Helene Nyblom:
Noveller (1ste Samling).
Nye Noveller (2den Samling
Fem Noveller (3die Samling
Ungdomskamp og to andr[e] Noveller. (4de Samling
Hver Samling 3 Kr. 50 Ør[e] indb. 4 Kr. 75 Øre.
Digte. 2 Kr., indb. 3 K[r.] 25 Øre.
Nye Digte. 2 Kr., indb. 3 K[r.]

M. Rowel:
(Valdemar Thisted.)
Breve fra Helvede. 4de Ud[g.] 4 Kr. 50 Øre.
Høgholt. En Julefortællin[g] 2den Udg. 4 Kr.

Samuel Smiles:
Egen Kraft. 2 Kr., ind[b.] 3 Kr. 25 Øre.
Sparsommelighed. 2 Kr[.] indb. 3 Kr. 25 Øre.
Pligt. 2 Kr., ib. 3 Kr. 25 Ør[e.]

V. C. S. Topsøe:
I Solskin. Livsanskuelser. T[o] Fortællinger. 2 Kr. 50 Ør[e.]
Skizzer af Xox. 2 Kr. 50 Ør[e.]

Henrik Wergeland:
Den engelske Lods. 1 Kr[.] indb. 2 Kr.
Hasselnødder. 1 Kr. 50 Ør[e,] indb. 2 Kr. 50 Øre.
Udvalgte Digte. 3 Kr., ind[b.] 4 Kr. 50 Øre.
Digterværker og prosaisk[e] Skrifter. I—VI Bind. [illegible] Kr., indb. 28 Kr.